

IZVOZ ŽIVINE
IN NAŠE NOVE
NALOGE

Konjsko meso za izvoz?

K izvozu kmetijskih proizvodov iz naše republike prispeva največ živinoreja. Lansko leto je znašal njen delež 68 odstotkov, v prvih 3 mesecih letošnjega leta pa celo več kot 74 odstotkov, vendar je nazadovala absolutno za skoraj 20 odstotkov v primerjavi z istim obdobjem v lanskem letu. Za letošnje prvo polletje to še ni izračunano. Lani so izvozila naša izvozna podjetja živine in živalskih proizvodov iz naše republike (Nadaljevanje na 3. strani)

Gubčevci, pozdravljeni!

V soboto in nedeljo bo po vsej trebanjski občini

živahno: 4. september, občinski praznik in spomin na ustanovitev slavne Gubčeve brigade pred 25 leti, bodo letos počastili še posebno slovesno. Na kraj, kjer je bila pred četrto stoletjem v tistih usodnih in težkih septembrskih dneh leta 1942 ustanovljena v gozdu nad Trebelnem udarna brigada Matije Gubca, bodo spet prihiteli njeni še živeči borci, komandanti, komisarji in z njimi vred premnogi aktivisti.

Srečanje partizanov, naše ljudske vojske s svojim ljudstvom, iz katerega je izšla in se z njim vred zavestno borila za svobodo in srečno prihodnost naroda, je bilo vedno in je tudi zdaj nekaj toplega, pristranskega in slovesnega. Nič ni narejenega v tem srečanju, nič izmaličenega. Ljudje, prečiščeni v trpljenju osvobodilne vojne, so dali iz svojih mest in vasi najboljše sinove in hčere v vrste borcev. Gubčevo brigado, v kateri je bilo nad 800 neustrašenih partizanov, so ljudje po Dolenjskem štelili od ustanovitve do konca vojne za svojo, za »dolenjsko brigado«, čeprav v njej ni manjkalo junakov iz vseh krajev domovine. Zato jo v trebanjski občini pričakujejo nestrpno in z veseljem že vse zadnje tedne, ko se na Trebelnem, v Mokronogu, Trebnjem, na Mirni in v Šentrupertu, Velikem Gabru in Čatežu ter povsod drugod pripravljajo na srečanje z Gubčevci. Lepo bo v soboto zvečer na proslavi v občinskem središču, še lepše pa v nedeljo dopoldne na Trebelnem in popoldne v Mokronogu, kjer pričakujejo na velikem ljudskem zborovanju, na katerem bo govoril tovariš Viktor Avbelj, šest do sedem tisoč ljudi. Zato izrekamo vsem nek-

danjim borcem in voditeljem slavne udarne Gubčeve brigade, ki je ves čas visoko in ponosno nosila neomadeževano zastavo revolucije in ime slavnega kmečkega puntarja, pristravno dobrodošlico! Dolenjska jih pristravno sprejema, toplo pozdravlja in z njimi vred slavi nove delovne uspehe občine Trebnje, ki je vsa zadnja leta z najmanjšimi sredstvi dosegala izredno lepe delovne uspehe in ki slavi svoj občinski praznik skupaj z Gubčevci v znamenju novih delovnih zmag!

Mnogo uspeha

vsem otrokom, ki bodo prihodnji teden prvič v življenju prišli v osnovne šole, svoj dolgoletni drugi dom! Vse dobro njim, ki se bodo v ponedeljek in torek vrnili s počitnic zdravi in ogoreli v svoje razrede ter začeli pouk tam, kjer so se junija poslovili od knjig in zvezkov! In veliko dobre volje, zdravja, potrpežljivosti ter ugodnih pogojev za delo želimo hkrati tudi številni družini naših učiteljev, profesorjev ter vseh drugih vzgojiteljev, ki jim izročata dom in družba najdragocenejše, kar imamo: oblikovane osebnosti mladega rodu, ki naj raste v zdravem okolju in v spoštovanju do črta!

JUTRI POPOLDNE V DOLENJSKI GALERIJ razstava pionirskih fotografij

Jutri, 1. septembra popoldne, bodo v Dolenjski galeriji odprli II. dolenjsko pionirsko foto razstavo. Na njej bodo prikazali okoli 80 umetniških fotografij, delo posameznikov in pionirskih foto krožkov iz osnovnih šol domala vseh dolenjskih občin. Hkrati bodo odprli v galeriji tudi medobčinski razstavo slikovnih del,

ki so jih naredili učenci nižjih razredov osnovnih šol. Razstavili bodo okoli 60 del mladih ustvarjalcev. Razstavi bosta odprti do sredine septembra.

Razstavljene fotografije bodo iz Novega mesta poslali še v Ljubljano na republiško razstavo pionirskih fotografij.

»SOSEDOV TONCEK« — Gornji posnetek 13-letne Zdenke Mališ z Vinice v Beli krajini si na razstavi v Novem mestu deli drugo nagrado s posnetkom — »PAR VOLOV« Sonje Sprajcer iz Črnomlja. Prve nagrade za fotografije komisija ni podelila. Prvo nagrado za fotogram pa je dobil za »PRISTANISČE« fotografski krožek novomeške osnovne šole.

Ne bo več treba čakati na zveze

Straža, Žužemberk in Krmelj bodo septembra vključeni v jugoslovansko telefonsko omrežje — V Novem mestu še 200 telefonskih naročnikov — Mokronogu še ni odobrena pripojitev na trebanjsko ATC

V Straži so te dni preizkusili avtomatsko telefonsko centralo s 40 števkami in petimi zvezami z glavno novomeško centralo. To ATC pa bodo uradno odprli šele sredi septembra. Ročno posredovanje telefonskih zvez bo v Straži naposled, po dolgoletnih prizadevanjih, prenehalo.

Avtomatska telefonska centrala bo za Stražo velika pridobitev, ustrezno pa bo ne le posameznim naročnikom, ampak — še bolj — podjetjem NOVOLES, GORJANCI in GG, ker bodo lahko hitreje utrjevali poslovne in druge zveze.

Delavci PTT pripravljajo te dni tudi avtomatski telefonski centrali v Žužemberku in Krmelju. Predvidevajo, da bodo tudi v teh krajih že v septembru odprli avtomatske telefonske linije.

V Novem mestu bodo povečali glavno in krajevno ATC, tako da bo možno odpreti še 200 števk telefonskih naročnikov. Dela bodo

veljala okoli 35 milijonov S din.

ATC v Mokronogu, ki je že montirana, pa kjub prizadevanju Podjetja za PTT promet ne bo še mogoče vključiti v avtomatsko telefonijo, ker skupnost PTT ni odobrila tehničnega načrta za navezavo mokronoške ATC na trebanjsko centralo

Tri srečanja v Krškem

Jutri popoldne bo v Krškem na videnskem bazenu plavalni del programa občinskih delavskih športnih iger za 1967. Nastopilo bo 7 ekip, največ pa si lahko odmerjenja moči obeta ekipa Kovinarske, kjer so se zbrali trenutno odlični plavalci: Peter Jesenišek, Stefan Kolar, Mirko Kužnik in Jože Dimc.

V soboto dopoldne in popoldne bo na bazenu spet živahno: začelo se bo slovensko prvenstvo posameznikov v kategoriji mlajših pionirjev. Nastopili bodo: Ljubljana in Biriča iz Ljubljane, Fužinar z Raven, Neptun iz Celja, Rudar iz Trbovelj, Radovljica, Koper, Prebold, Triglav iz Kranja in domači.

Od nedelje do torika pa se bo pomerilo na Vidmu 8 klubov za

ekipno prvenstvo Jugoslavije v plavanju — II. razred, o čemer poročamo malo več na športni strani današnje številke.

od 31. avgusta do 10. septembra

Prevladovalo bo deževno in hladnejše vreme. Okrog 4. oziroma 5. septembra prehodno izboljšanje.

Dr. V. M.

ZVIŠANE OBRESTNE MERE za varčevalce pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI NOVO MESTO

HRANILNIM VLOGAM SMO ZVIŠALI OBRESTNE MERE:

- hranilnim vlogam na vpogled: od 5 % na
- vezanim hranilnim vlogam nad 12 mesecev: od 6 % na
- vezanim hranilnim vlogam nad 24 mesecev: od 7 % na

6,50 %
7 %
8 %

ZVIŠANJE OBRESTNE MERE velja od 1. avgusta 1967 dalje. — Vključite se tudi vi v širok krog varčevalcev pri domači področni banki, ki vam najugodnejše obrestuje vse hranilne vloge! — POSLUŽUJTE SE TUDI VNAPEK UGODNOSTI, ki vam jih nudijo Dolenjska banka in hranilnica v Novem mestu pri namenskem varčevanju: za kreditiranje kmetov — proizvajalcev (za nakup, gradnjo ali obnovo gospodarskih poslopj), za nakup strojev in strojnih naprav, za obnovo sudovnjakov in vinogradov, za nakup plemenata šivine! in za pomoč za pospeševanje turizma, zasebnega gostinstva in obrti!

NAŠA BODOČNOST

je v moderno organizirani nacionalni in politični slovenski skupnosti v okviru Jugoslavije (4)

Če se bodo stvari postavljale tako, potem najbrž ne moremo najti skupnega jezika. In izvršni svet bo v tem pogledu gotovo prišel v naslednjem obdobju z nekaterimi morda nekoliko neprijetnimi predlogi. Lahko računamo, da bomo pri nekaterih naleteli na nerazumevanje, ker se bo zdelo, da načenjamo neke »tradicionalne vrednote«. V duhu sodobnih reformnih spoznanj bi bil najbrž nujen potreben selektiven pogled na vsako občino in vsako delovno organizacijo posebej.

Smo za dosledno izvrševanje sklepov in dogovorov

Priča smo nevarni stihiji, da se demokratičnost, širina in tolerantnost, ki vladajo v fazi pripravljanja sklepov, predpisov, prenašajo tudi v fazo izvrševanja teh predpisov itd. Tu nas verjetno čakajo težki napori, da se bomo naučili temeljito ločiti po notranjih odnosih, po ritmu, po duhu, po delovnih navadah, po delovnih metodah, obdobje priprave sklepov (tega bo treba najbrž še raztegniti, uveljaviti še večjo demokratičnost), od obdobja njihovega izvrševanja. Tu pa najbrž ne bi smelo biti kolebanja, odstopanja, pogajanj, demokratičnosti, tolerantnosti, pač pa še več odločnosti, konsekvenc in odgovornosti.

Tu smo in bomo v izvršenem svetu za čvrsto roko, čeprav se mnogi boje tega termina in je nekoliko kompromitiran. Ne za čvrsto roko birokracije, etatizma in centralizma, ampak za čvrsto roko izvrševanja tistih sklepov, zakonov, predpisov in odločitev, ki smo jih tu ali tam, na ta ali drugi način sprejeli in se zanje dogovorili.

Pri tem bo treba uveljavljati tudi nekatere konsekvence, ki bodo lahko za marsikoga tudi neprijetne. Ne mislim, da je treba začeti z lovom na čarovnice. Zlasti ne pomeni to etatizma ali pa uveljavljanja nekakšnih kitajskih projekcij »pravilnega in uravnoveskega socialističnega reda«, ampak samo učinkovitost, ekspeditivnost in rigo-

roznost pri uresničevanju in izvrševanju tistih samoupravljaljskih odločitev in sklepov, glede katerih smo se dogovorili in jih sprejeli.

Nato je Stane Kavčič govoril o izdelavi dolgoročnega programa razvoja slovenskega gospodarstva. O tem vprašajo so govorili na eni prvih sej izvršnega sveta. Gre za to, da ne bo še naprej vsaka panoga zase pripravljala plane o tem, kako se bo razvijala, potem pa bo uresničitev plana odvisna od tega, če bo dobila dovolj kreditov. Gre za to, da te plane, programe uskladimo ter proučimo, s katero tehnologijo, s kakšno produktivnostjo imamo perspektivo na mednarodnem tržišču. Izhajati moramo iz spoznanja, da je jugoslovansko tržišče sestavni del mednarodnega tržišča.

Drugi važen element dolgoročnega razvoja je to, da gospodarske projekte uskladimo s sociološkimi, kulturnimi, znanstvenimi, in drugimi družbenimi premiki pri nas in z razvojem tudi na tem področju.

Potrebna bo prerazdelitev narodnega dohodka v korist superstrukture

Pri tem je Stane Kavčič opozoril na vprašanje, ki postaja čedalje bolj pereče in s katerim se bomo zlasti prihodnje leto srečali. Gre za to, da bo brez dvoma potrebna določena prerazdelitev nacionalnega dohodka v korist superstrukture. V gospodarski sferi se je akumuliralo toliko težkih nasprotij (vsa pa so zvečine materialne narave), da postaja to eden poglavitnih političnih in ideoloških problemov. O tem bodo tekle razprave v skupščini in v izvršnem svetu.

Brez materialnih premikov tu ne bo šlo. Pri tem gre na primer za financiranje šolstva. Ne mislim, je dejal Stane Kavčič, da ga je treba še naprej ekstenzivno širiti; narobe, treba ga je zaustaviti pri nadaljnjem širjenju, in ga notranje selekcionirati in racionalizirati. Toda tisto, kar ostane, je treba spraviti na

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

ZDA in ZSSR sta na ženevskih razorožitvenih pogajanjih, ki se vlečejo kot jara kača, končno se storili korak naprej. Objavili sta skupni načrt sporazuma o preprečitvi širjenja jedrskega orožja. To da kljub temu, da si ves svet tako zelo želi miru in varnosti, k čemur bi ustavitve jedrske oboroževalne tekme močno prispevale, ameriško-sovjetski potezi vendarle ni sledil splošen aplavz, ampak prej splošna zadržanost in nezaupljivost. Vzrok je pač v tem, da je skupni načrt zelo »luknjast«. Res bi sicer zaprl vrata do jedrskega orožja tistim državam, ki ga doslej še nimajo — če bi ga seveda sprejele, kar pa ni tako gotovo, vsaj za vse ne — ne vsebuje pa nobenih jamstev, da bodo tudi velesile stopile na pot omejevanja jedrske oborožitve in tudi ne jamstev, da bi jih kdo lahko nadzoroval. Skratka, načrt sporazuma, takšen kot je zdaj, nalaga obveznosti le nejedrskim državam, ne pa tudi tistim, ki jedrsko orožje že imajo. Pri tem pa je povrhu še jasno, da bi tak sporazum podpisale od jedrskih držav le ZSSR, ZDA in Velika Britanija, ne pa tudi Kitajska in Francija.

Kakšen dobronameren naivnež bi ob vsem tem morda rekel, da je nejedrskim državam pač lahko vseeno ali jim dovolijo uporabljati jedrsko energijo v vojaške namene ali ne, zlasti če nimajo namena delati lastno atomsko bombo. Vendar stvar le ni tako preprosta. Medja med miroljubnim in nemirosljubnim izkoriščanjem jedrske energije je dokaj nejasna, pomen jedrske energije pa je že danes ogromen — in bo iz leta v leto večji — ne le v čisto znanstvenem smislu, ampak tudi na številnih praktičnih področjih. Preučevanje, izkoriščanje in uporabljanje jedrske energije postaja vse važnejše za gospodarski razvoj posameznih držav in če bi ustvarili nekakšen

»jedrski monopol«, tako da bi le velesile lahko žele koristiti od preučevanja in izkoriščanja jedrske energije, bi bile močno prizadete mnoge države, ki si prizadevajo in si veliko obetajo od miroljubne uporabe jedrske energije. Zaradi teh pomislekov, ki po eni strani grozijo škodovati nejedrskim državam, po drugi strani pa puščajo svobodne roke jedrskim državam,

drsko energijo za miroljubne namene.

V glavnem mestu Sudana, Kartumu, se je v torek začel arabski »vrh«, na katerem so zastopane vse arabske države, večina s svojimi šefi držav, nekaj pa s posebnimi predstavniki šefov držav. Znano je, kako dolgo so pripravljali ta sestanek in kako težko je šlo. Vendar pa to ni tako slabo znamenje. Oster boj mnenj ob sedanjem vrhu namreč kaže, da so arabski državniki po vojni z Izraelom, ki je tako hudo prizadela arabski svet, postali modrejši in bolj odgovorni. To pravimo zato, ker podobni sestanki na »vrhu« v preteklosti niso bili redkost. Šefi arabskih držav so se zbrali, se v vsem strinjali in se o vsem dogovorili v najlepši slogi, potem pa se razšli in takoj pozabili na skupne sklepe ter spet delali vsak po svoje. Prav ti spori, ki smo jim bili priče pred sedanjim vrhom pa kažejo, da tokrat vlada zavest, da se ni mogoče zbrati samo zaradi »lepega videza« in nagovoriti kup besed, ki nikogar k ničemu ne obvezujejo. Arabski svet se v sedanjem trenutku morda bolj kot kdajkoli poprej zaveda odgovornosti in zato ni pričakovati visoko donečih skupnih fraz. Prej je pričakovati nesoglasja in ostre polemike. To je sicer mnogo bolj težavna pot, toda tudi bolj obetajoča, kajti zavzetost, ki jo kažejo, obljublja, da bo šlo tokrat za več kot samo besede. Sicer pa nima smisla napovedovati, ko pa se je konferenca komaj začela in še ne vemo nič konkretnega. Hočemo poudariti, da je v neslogi, ki je tokrat javna, več zametkov realistične skupne arabske politike, na tistih področjih kjer je skupna politika sploh mogoča, kot pa jih je bilo na prejšnjih vrhunskih sestankih, ki so jih komajda jemali resno in ki so služili le kot tribuna za navidezno slogo in doneče besede, ki jim niso sledila dejanja.

Simbolični korak naprej

zadeva omenjeni načrt sporazuma na toliko ovir in nezaupanja.

Čeprav ta negativna stran sovjetsko-ameriškega načrta precej bode v oči, je pa vendar tudi druga, bolj sprejemljiva stran. Skupni načrt namreč zelo zgornjo dokazuje, da se obe velesile le zavedata, da je treba nekaj storiti, da bi vsaj delno zajezili vedno večjo nevarnost jedrske katastrofe. Ne dvomno si nitji ZDA, niti ZSSR ne želita, da bi prišlo do direktnega spopada med njima, ker se obe zavedata, da bi bil to njun skupni konec in kadar pravita, da si tega res ne želita, lahko mirno verjamejo njuni iskrenosti. V želji izogniti se direktnemu spopadu je njun skupni interes in prav zato lahko upamo, da bosta končno le poiskali in našli takšno rešitev, ki ne bi zadovoljila samo njiju, ampak bi bila sprejemljiva tudi za vse tiste države, ki sicer ne mislijo delati atomskih bomb, ki pa vendar želijo in imajo pravico izkoristiti je-

dostojnejšo raven materialnega funkcionalnega življenja. Tisto, kar bo ostalo, naj zaživi normalno življenje in od tega zahtevamo potem tudi rezultate.

Znova bo treba uveljaviti nekatere elemente solidarnosti do družin z več otroki

Drug primer je socialno in zdravstveno zavarovanje. Danes se borimo za to, da se osnovni regulativi socialnega zavarovanja prenesejo na republike, pri tem pa se

moramo jasno zavedati, da, če te pristojnosti dobimo, bomo morali nekaj storiti; izvesti bo treba valorizacijo pokojnin in prevesti stare pokojnine. Nesorazmerja, ki vladajo danes med starimi in novimi upokojenci, so ne vzdržna. Pri otroških dodatkih smo nekoč, rekel bi, celo pretiravali. Zdej pa smo se temu skoraj popolnoma odpovedali. Mislim pa, da si slovenska družba s takšno populacijsko rastjo, kakršno ima, tega ne bi smela dovoliti. Ne bi smeli ostati še naprej prekrizanih rok. Potrebno bo znova uveljaviti nekatere elemente solidarnosti do otrok, do družin z več otroki.

V skrbi za javni red in mir nas je tempo sodobnega življenja skoraj prehitel

Naslednje takšno vprašanje je skrb za javni red in mir. Tu nas je tempo sodobnega življenja skoraj prehitel. To se nam zlasti pokaže od kakih večjih nesrečah, raznih dogodkih v prometu itd. V zraku visijo kritike, da socializem in naša oblast nista bila sposobna teh vprašanj rešiti, da vladata anarhija in nered in da varnost in nedotakljivost državljana nista dovolj zaščitena.

KRATKE Z RAZNIH STRANI

ČISTKA MED GRŠKIMI URADNIKI — Vojaški režim v Grčiji še naprej odpušča snelojalne uradnike, med katerimi je tudi več ustavnih ministrstev in državnih ustanov. Zdej izvajajo med državnimi uradniki anketo, pri kateri mora vsak podpisati izjavo, da so komunisti protijudski elementi in da se bo boril proti njim. Dati morajo tudi podroben življenjepis, v katerem morajo navesti, ali so sami ali kdo iz njihove družine sodelovali v boju proti Nemcem v zadnji vojni.

V VENEZUELI SO UJELI KUBANSKEGA OFICIRJA — Venezuelška vlada je sporočila, da so ujeli nekoga kubanskega oficirja, ki je na skrivaj prišel v Venezuelo, da bi tam uril gverilo, ki se že dolgo borijo proti venezuelskemu režimu.

BOJI Z UPORNIKI V RODEZIJU — Na področju rodezjskega mesta Balavao blizu meje z Bečuanjo, se prišlo do upora proti rasističnemu režimu v Južni Rodeziji. Smithova vlada je proti upornikom poslala vojsko, ki je v hudih bitkah blizu Balavao menuda ubila 24 upornikov. Podrobnih vesti za zdaj ni.

DEVETNAJST ZRTEV POPLAVE — V ponedeljek je po hudem nalivu prišlo do poplave na področjih Nilgatu, Fukušimu in Jamagatu na Japonskem. V poplavi je bilo devetnajst ljudi mrtvih, 45 pa jih je izgubilo.

KONFERENCA ZUNANJH MINISTROV — V ponedeljek se je v Paragvaju začela konferenca zunanjih ministrov Mehike, Brazilije, Argentine, Venezuele, Kolumbije, Ekvadorja, Paraja, Čila, Urugvaja, Bolivije in Paragvaja. Ministri razpravljajo o gospodarskem združevanju latinskoameriških držav.

HUDO LETO ZA URUGVAJ — To južnoameriško državo so v zadnjih mesecih zaporedoma prizadele izredno hude poplave in suše, ki so povzročile več kot 100 milijonov dolarjev škode. Zaradi poplav in suše je poginilo okrog milijon glav goveje ščvine in milijon in pol ovac. Močno so bili prizadeti tudi pridejki, tako da se je država znašla v hudih gospodarskih krizah.

INCIDENT V KOREJI — Na meji med Južno in Severno Korejo je v ponedeljek zvečer prišlo do streljanja. Pri tem so bili ubiti dva Južna Korejca in en Američan.

POPLAVE V INDIJI — Neprestano deževje zadnjih dni, je povzročilo velike poplave v severni Indiji. V državi Utar Pradeš je 29 ljudi utonilo, okrog 200.000 km² pa je ostalo brez strehe.

AFRIŠKA KONFERENCA »NA VRHU« — Od 11. do 14. septembra se bodo v glavnem mestu Konga Kinshasa zbrali šefi afriških držav, članice organizacije afriške enotnosti.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ KMALU DVAJSETMILIJONTI PREBIVALEC JUGOSLAVIJE. V zveznem zavodu za statistiko napovedujejo, da se bo med 27. 8. in 1. 9. 1967 rodil dvajsetmilijonti prebivalec Jugoslavije. To bo po svoje za časnik zelo mikaven dogodek in vsak novinar si želi, da bi prvi predstavil dvajsetmilijontega prebivalca Jugoslavije. Komu se bo rodil? To ne bo tako lahko ugotoviti, kajti v Jugoslaviji se vsak dan rodi povprečno okoli 1064 otrok in vsako uro okoli 50. Pri izbiri otroka, ki bo zaokrožil številko dvajsetih milijonov, bo odločala minuta.

Zadnjega junija letos je štela Jugoslavija 19 milijonov 960 tisoč prebivalcev. V dveh mesecih bo torej 40.000 prebivalcev prirastka.

Tudi naše glavno mesto Beograd se počasi bliža milijontemu prebivalcu. Ko se bo to zgodilo — pravijo, da ne bo treba več dolgo čakati — bomo naposled lahko rekli, da imamo vsaj eno milijonsko mesto. Tudi to je nekaj.

■ TITO NA BRDU. V Slovenijo je prišel v ponedeljek. Pred tem je bil na Brionih, kjer je sprejel generalnega sekretarja KP Francije Waldecka Rocheta, ki se mudi na obisku v Jugoslaviji. Visoki gost je obiskal nekatere slovenske kolektive in se z delavci pogovarjal o problemih samoupravljanja, reformi in drugem.

■ ZBOR III. STAJERSKE BRIGADE VDV. Partizansko slavo je bilo na Vrheh nad Trbovljami. Na zborovanju je govoril zvezni poslanec Bogo Gorjan. Potem ko je opisal pomen delovanja enot VDV, je govoril tudi o sedanjosti. Poudaril je, da morajo biti nekdanji borci povsod tam, kjer živijo in delajo, aktivni in prizadevni, kot so bili v najtežjih dneh naše revolucije.

■ SPROSTITVE CEN NISO IZRABILI ZA PODRAŽITEV. Letos julija se je znova povečalo število izdelkov naše industrije, ki jim podjetja prosto določajo cene. Po izkušnjah iz prejšnjih let bi človek pričakoval, da bodo podjetja izrabila to priložnost in podražila svoje izdelke. Pa se to ni zgo-

Dvajset milijonov nas je

dilo. Na temelju cenikov, ki so jih poslate gospodarske organizacije, so ugotovili, da so le redka podjetja podražila svoje proizvode. Več je takih podjetij, ki so svoje izdelke pocenila ali pa so cene ostale na prejšnji ravni. Sedanja sprostitve cen je bila potemtakem uspešnejša od tiste v lanskem letu.

■ AKCIJA PROTI »MISJI BOLEZNI«. Posledica »mišje ofenzive« v Bosni in drugod niso samo uničeni pridejki. Miši prenašajo tudi nalezljivo bolezen, pravijo ji »mišja bolezen«. Prvi bolnik, žrtev te bolezni, že nekaj dni leži v bolnišnici v Plevljah. Zdravstveni organi so že pripravili načrt o zatiranju te nalezljive bolezni.

■ LETOŠNJI JESENSKI MEDNARODNI ZAGREBSKI VELESEJEM bo od 7. do 17. septembra. Na njem bo sodelovalo 6000 razstavljalcev iz 55 držav. Razstavljalci bodo na 170.000 kvadratnih metrih razstavnih površin.

Konjsko meso za izvoz?

(Nadaljevanje s 1. strani)

**Doslej edina izjema:
KZ Novo mesto**

ke: goveda (vse vrste živih goved, meso in sveže mleko) za 205 milijonov N din, v letošnjem prvem polletju pa so izvozila za 129 milijonov N din. Izvoz goved se je torej povečal za 21 odstotkov, če ga primerjamo s polovico lanskega izvoza. Konj so izvozila podjetja lani za 39 milijonov N din, letos pa že do sedaj za 32 milijonov, tj. za 80 odstotkov več v primerjavi s polovico lanskega leta. Od 1965 na 1966 se je povečal izvoz konj za 21,7 odstotka. Na tretjem mestu našega izvoza so bili prašiči (živi, zaklani in meso) in sicer za 22 milijoni N din, letos pa so zastopani le z 9,6 milijoni. Izvoz prašičev je padel za približno 23 odstotkov. Perutnina in kokošja jajca so dala lani 1,1 milijonov, letos pa le 160.000 N din. Tu je padel izvoz kar za 66 odstotkov.

Iz teh skupnih števil je razvidno, da so dala lansko leto goveda od vseh vrst živali 75,4 odstotka pri izvozu živine, konji 14,6 odstotka, prašiči 8,2 odstotka, perutnina 0,1 odstotka. Za izvozne konje smo dobili lani glede na razmerje števila konj proti številu goved 221 odstotkov več (konj je bilo le 8,6 odstotka v primerjavi s številom goved), v primerjavi s prašiči pa za 446 odstotkov več. Tudi številke letošnjega izvoza povedo, da je bilo tudi letos največje zanimanje in možnosti za izvoz konj in da so tudi letos prispevali konji relativno največ pri izvozu živine. Izvažamo največ pitane klavne konje, deloma delovne konje in nekaj športnih konj, pa tudi konjsko meso.

Konji - najzanimivejše izvozno blago

Ce so konji najzanimivejše izvozno blago izmed vseh vrst živine in število izvoznih konj iz leta v leto raste, nastane vprašanje, ali je to le začasna konjunktura, ali se nam to izplača in kaj moramo napraviti, da bomo izrabili vse možnosti in tako še bolj povečali naš izvoz in hkrati več zaslužili.

Po svetu pojedjo vedno več konjskega mesa

V prvi vrsti moramo povedati, da ne ovirajo izvoza konj zaščitne carine kot je to pri drugih vrstah živine in je zato zaslužek večji. Zanimanje za izvoz konj narašča in to v prvi vrsti klavnih konj, ker se vsak dan, predvsem v zapadnih državah, poje več konjskega mesa, konj pa imajo vedno manj, posebno težjih konj. Konjskega mesa pa ne uživajo zato, ker je cenejše, kot je to pri nas (v Franciji je npr. dražje kot goveje, posebno kot prašičevo, v Trstu imajo 28 mesnic za konjsko meso), temveč zato, ker so prišli do spoznanja, da je konjsko meso zdravo in lahko prebavljivo in ga uporabljajo tudi kot dietično hrano. Predvsem velja ta ugotovitev pri slabokrvnih bolnikih, pri žilnodornih boleznih, pri arteriosklerozi, proti debeljenju itd. Iz konjskega mesa izdelujejo tudi mnogovrstne mesne izdelke.

Reja konj je cenejša kot reja drugih vrst živine: konji jedo lahko ono krmno, ki ni uporabna za drugo živino, predvsem goveda; žrebeta ne stanejo (dokler sesajo) tako rekoč nič, ker se kobilje mleko ne odvzame konzumentu. Ze tu je velika razlika od reje telet, kupovati pa tudi ni potrebno raznih starterjev in predstarterjev ter krepkih krmil, za katere izdajamo sicer mnogo deviz.

Cene pitalnih žrebet in konj, pa tudi delovnih konj, so zelo visoke. Da se reja in pitanje konj izplača, vidimo po tem, da ni padlo število konj kot se je pričakovalo in želelo, ker so rejci uvideli, da se to delo izplača. Kjer so žrebci na razpolago, je vsako leto večji priust kobil. Do tega spoznanja pa še ni prišla skoraj nobena kmetijska zadruga oz. posestvo. S tem bi se jim odprlo novo področje dela in mnogim privatnim rejcem bi omogočili nov vir dohodkov. Le KZ Novo mesto se je na Dolenjskem za to prva odločila. Začela bo z lastnim pitaljem 150 žrebet v svojem obratu v Zalogu, začela bo pitati v kooperaciji s privatnimi rejci konje in žrebeta, nabavila pa bo tudi več plemenskih žrebcov.

Kako lahko kmalu vzredimo več konj?

Izvoz konj je po mnenju strokovnjakov in izvoznih podjetij perspektiven, ker je poraba konjskega mesa v svetu vedno večja, prav v teh državah pa pada število oz. je padlo število konj, ki bi bili dobri za zakol. Tudi pri nas se bo povečala poraba konjskega mesa, ker so se že mnogi ljudje znebili osnovanega predsodka, da bi uživali to vrsto mesa. Ce je torej položaj tak, potem je dolžnost da izkoristimo vse možnosti ki jih imamo, da bi povečali vzrejo konj. Zato bi morali v prvi vrsti preskrbeti, da bi bilo na razpolago dovolj žrebcov, prav teh pa je zdaj na Dolenjskem zelo malo in so celi predeli brez žrebcov. Propagirati bo treba, da bodo ljudje pripuščali čimveč kobil. Prav v času povečane privatne mehanizacije bodo kobile lahko opravljale lažja dela in

jih bodo zato lahko vsako leto pripuščali. Ker se bo s povečano mehanizacijo zmanjšalo število konj, bo treba misliti na to, da bodo konje kastrate zamenjali s kobilami in bo tako vkljub manjšemu številu konj možno imeti več kobil in tako bi lahko imeli tudi več žrebet. Za druga ali posestva, posebno ona, ki imajo na razpolago dovolj sena ali pašnikov (kot je na primer posestvo Črmošnjice ali Kočevje) bi lahko organizirala pitališča žrebet in konj, ki niso več sposobni za delo ali plemo, prav tako pa bi organizirali pitalne v kooperaciji s privatnimi rejci. Prav zdaj se začne odkup oz. prodaja odstavljenih žrebet, v jeseni po končanih poljskih delih pa starejših konj. V kolikor primanjkuje domačih žrebet, jih je še možno kupiti na Hrvaškem. Odkupovali bi žrebeta obeh spolov; boljše žrebičke bi lahko redili za bodoče plemenske kobile in bi jih nato zamenjevali s kooperanti za starejše kobile, katere bi pa spitali. S tem bi hkrati pomladili čredo kobil, ki so poprečno že starejše. Druge žrebičke in žrebčke bi pitali do starosti 10 oz. 12 mesecev. Starejše konje pitamo 1 do 2 meseca. S tem znatno dvignemo kvaliteto mesa in s tem seveda tudi ceno. Ševeda je važen pravilen način pitanja, tako da žival s čimmanjšimi stroški čimhitreje spijamo in je tako seveda tudi zaslužek večji. Zato bo važno vpeljati instruktžno službo pri kooperantih.

Pomoč veterinarjev

Pri vsem tem bo važno sodelovanje oz. pomoč veterinarske službe, ki bo poleg drugega morala začeti organizirati načrtno zatiranje zajedalskih bolezni, kar je pogoj vsakega rentabilnega pitalja. Veterinarji se bodo morali pobrigati, da se bo dvignila plodnost kobil, ki je sicer v kmečki rejli zelo nizka (le 50 odst.), se pa da s sistematičnim delom znatno dvigniti. Potrebno bo ljudi poučevati o pravilnem krmiljenju žrebcov, plemenskih kobil, žrebet. itd.

S takim načrtnim delom bi lahko mnogo prispevali k našemu izvozu, hkrati pa bi s tem odprli nov vir zaslužka.

Dr. MILAN DOLENC

V Dobrni: prvi obrtniški zbor

Na pobudo in v organizaciji Poslovnega združenja za obrt, gostinstvo in komunalo v Celju ter pod pokroviteljstvom Gospodarske zbornice Slovenije bo v soboto in v nedeljo, 2. in 3. septembra v Dobrni prvi obrtniški zbor. Gre za srečanje slovenskih in dela hrvaških obrtnikov in obrtnih delavcev obeh sektorjev, gre za pomembne razgovore in razprave o stanju, problemih in nalogah obrti. Četudi je veliko vprašanj, ki bi jih kazalo proučiti, se bodo na zboru lotili le najvažnejših. Na zboru bodo sprejeli tudi sklepe, ki jih bodo posredovali vsem pristojnim činiteljem v

obravnavo. V ta namen bodo v Dobrni tri pomembna posvetovanja.

Tako se bodo v soboto, 2. septembra, sestali člani predsedstev poslovnih združenj za obrt iz Ljubljane, Zagreba, Reke in Celja. Isti dan popoldne bo seja sindikata storitvenih dejavnosti. V nedeljo dopoldne bo slavnostna razširjena seja sveta za obrt pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Manifestativni del bodo izpopolnila številna kulturna in športna tekmovanja oziroma nastopi, razstave in podobno. V osnovni šoli v Dobrni bodo

odprli razstavo strojev, orodij in reprodukcijskega materiala za potrebe obrti. Tu bo tudi razstava izdelkov učencev v gospodarstvu, filatelistična razstava in likovna razstava. Filatelisti bodo za to priložnost pripravili posebno kuverto in spominski žig. Zanimivo bo tudi tekmovanje v urejanju pričesk. V sporedu prvega obrtniškega zbora je še nastop pevskih zborov. Od športnikov bodo prišli na svoj račun le kroglači, strelci, šahisti in seveda nogometaši. Med seboj se bodo pomerili dimnikarji in peki. Pravijo, da bo to tekma smeja.

labod
NOVO MESTO

170 kosilnic za kooperante

Kmetijska zadruga Novo mesto je v zadnjih letih oskrbela svojim kooperantom 170 motornih kosilnic. Kosilnice so uvožene, zadruga pa jih je kupila z deviznimi sredstvi, ki jih je ustvarila s prodajo živine na tujih tržiščih.

15-watne žarnice spet v prodaji

Novomeška ELEKTROTEHNA je dobro založena z raznovrstnimi žarnicami. Navadne žarnice lahko dobite od 15 W do 500 W, medtem ko imajo kripton žarnice po 25, 40, 60 in 100 W. Reflekte imajo 75, 100, 150 in 250 W ter 250 in 400 W infrarod žarnice. Žarnice VTF za zunanjo razsvetljavo imajo 125, 250 in 400 W. Prav tako dobite v prodajalni 20 in 40 W fluorescentne cevi, kontrolne in signalne žarnice za gospodinjstvene aparate ter 24-voltno žarnice za delavniške svetilke.

Sejmišča

Na sejmišču nič posebnega

Na ponedeljkov sejma za prašiče v Novem mestu so pripeljali kmetovalci 698 pujskov, prodali pa so jih samo 415. Kupci so bili največ iz okoliških krajev in občin. Cene se od zadnjega sejma niso spremenile. Za manjše prašičke so zahtevali 8.000 do 14.000 S din, za večje pa 15. tisoč do 27. tisoč S din.

Na brežiškem sejmu

V soboto, 26. avgusta, so pripeljali kmetovalci na brežiški sejma 635 pujskov, toda zanje ni bilo posebnega zanimanja. Prodali so jih le 396. Manjši so šli v denar po 650 Sdin kg, večji pa 650 do 700 Sdin kg.

V zahodni Evropi 7 milijonov tujih delavcev

V raznih državah zahodne Evrope je zaposlenih sedem milijonov tujih delavcev. Največ iz Španije, Portugalske, Grčije, Italije, Turčije in severne Afrike. V Švici je 10 odstotkov zaposlenih tujcev. Največja težava za tujce je jezik. Le vsak sedmi tuj delavec zna jezik države, v kateri je zaposlen, vsak tretji je nepismen, skoraj dve tretjini sta s kmetijskih področij.

Mednarodni sejem lova in ribolova

Od 22. septembra do 5. oktobra bo v Novem Sadu že tradicionalni sejem lova in ribolova, ki bo letos združen z veliko razstavo lovskih trofej. Sodelovalo bo veliko organizacij in posameznikov iz 33 držav Evrope, Azije, Afrike in Amerike. Na razstavi lovskih trofej bo razstavljenih precej zelo rodkih primerkov ulova.

Temu ni treba namensko varčevati, toda če hočete kaj več kot gnezdo na veji, začnite namensko varčevati že ta teden!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA v Novem mestu

je uvedla posebno namensko varčevanje

za nakup, graditev in obnovo stanovanj

Lastno stanovanje si lahko pridobite z varčevanjem, z vezanjem sredstev delovne organizacije ter s posojilom banke!

Vključite se v novo obliko varčevanja! - Vsa pojasnila dobite brezplačno pri DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu ter pri njeni podružnici v KRŠKEM, kakor tudi v obeh ekspoziturah: v TREBNJEM in v METLIKI.

NAJNOVEJŠE!

DBH v Novem mestu obrestuje hranilne vloge od 1. avg. 1967 dalje po zvišani obrestni meri:

- navadne po **6,50 %**
- vezane do **8 %**

KLOPOTEC

Po sledovih Gubčevcev

Doinja in Gornja Sušica nad Dolenjskimi Toplicami sta partizanom znani vasi, skoraj prav tako kakor vinorodni Ljuban, Črmošnjice ali Stare Zage.

V Gornji Sušici smo se partizani — na primer pri Gimpljevih — počutili kakor ob domačem ognjišču. Nekoč, med 20. in 25. januarjem 1943, sem bil v njihovi hiši prvič. Katera od domačih deklet, Marta ali Mici, mi je oprala nekaj kosov perila in očedila obleko, ne vem; pozabil sem. Kateri od domačih fantov, Tine ali Domine, mi je oskrbel arniko in zdravilo zelišče, da mi je bolničarka Vera Skušková izmila strelnino rano in da mi je zdravnik dr. Marijan Morel prerezal boleč, gnopen podkožen obtisek, tudi ne vem. Toda hoja iz Sušic v Črmošnjice in do Srednje vasi, skozi Brezje, mimo Biatnika v Vršice, Sela in Vimo! je bila olajšana navkljub snegu, blatu in skalovju.

Nočni pohod Gubčeve brigade po hribu nad železniškim predorom med Semičem in Rožnim dolom je minil brez kakršnegakoli sovražniškega nadlegovanja. Moj bataljon je bil menda sredi razpotegnjene brigade in komandantu Lazarju — Stanetu Potočarju in meni se je zdelo, da nas brigadni štab hote varuje pred dodatnimi napori na pohodu, da bi nas naslednjega dne laže uporabil. Zakaj, kje? Zjutraj smo se s semiškega hriba spuščali naravnost proti vzhodu in desno je ostajal Semič, bližali smo se belokranjskim vasem in zaselkom: Podreber, Strekljavec, Osojnik, Praproče, Gradnik.

Podkožni žulj na nogi, čeprav od Sušic ni bil več tako hudo boleč in nadležen, je le pripomogel, da nogi nista prožno in sproščeno izbirali stopinj v strmi, s kamenjem bogato nasuti poti. Občasno spotikanje je zadoščalo, da so se odprle vse tri rane obeh poškodb — na nogi in na prsih oziroma hrbtu. Nekam ogabno je, ko čutiš, da se gnoj iz lastnega trupla cedil po koži navzdol; ko je za gnojem pritakla sokrvice in se čisto nežno in po malem izlivala kri, je neprijeten občutek ponehal. Kri se je hitro strdila, se prilepila na celo in na raztrgano kožo in sončno zimsko jutro se je ozaljšalo. Lazar me je na vso moč podpiral; pomagal mi je pri hoji ves dan in še namesto mene je opravil komisarjeve naloge. Lazar! Kar si mi dobrega in ljubeznivega storil le to noč, zadošča za prijateljstvo, spoštovanje in hvaležnost.

Mnogo let kasneje sem bil v Mirni peči, ko je umrl Stanetov brat Jožko. V žalnem sprevodu sva hodila z Džidžijem — Lojzetom Zokaljem. Povedal sem mu, kako me je Lazar podpiral tisto noč nad semiškim tunelom in Džidžij, ki tudi sam dobro pozna Lazarja, mi je rekel: »Glej, kako velik je. Vsi Potočarji so taki. A še bolj kot velikih postav so mehkega srca in dobrihine, kakršnih slepa ne najdeš. Čudno, po vojni sta ostala le Jožko in Stane, drugi bratje so padli. Sedaj je Stane še edini... Dobro, da je tako velik, saj je v njem dobrodnosti za več moških teles.«

Srečanje z Belo krajino je bilo vedno naš praznik
Zadnji del poti z jugovzhodnih obronkov Gorjancev nas

je vodil med vinogradi. Ob koreninah teh obronkov je mnogo kmečkih vikendov — zidanic. Tu, v Jaklevci, sta lep, skrbno negovan vinograd in zidnica očeta Gorška — Jožeta Konde iz Osojnika. Naš takratni prihod v Belo krajino je bil kakor prazničen. Ali je Goršek vedel za naš prihod? Vedel ali ne, zidnica je bila partizanom odprta in gostoljubna. To je bilo menda moje srečanje z Gorškom, nekdanjim rdečarmejcem in četnim poveljnikom v oktobrski revoluciji in v borbi proti belogardistični kontrarevoluciji v južnih predelih Rusije in v daljni Sibiriji v letih 1917 do 1919.

Po povratku v domače kraje si je uredil kmetijo, z ženo Nežo sta ustvarila družino. Sodeloval je pri vaški godbi na pihala, predvsem pa je delal in delal. Svojim sedmerim otrokom sta z Nežo nudila več kakor jima je velevala dolžnost. Tudi na naslednika na kmetiji je mislil; sina Jožeta je poslal v kmetijsko šolo. Jože mlajši pa — hajdi v Cankarjevo brigado in še danes je oficir v celjski garniziji. Goršek, Jože starejši, skrben oče in dober gospodar, se zaradi sinovega odhoda v partizane ni jezil. Vedel je, da je tako prav. Nato je še sam odšel v partizane.

Zena Neža ga je nadomestila doma, z otroci vred garala; za vse njih in za mnoge partizane je pridelala hrano in oskrbela druge najnujnejše življenjske potrebščine. Svoje najmlajše dete — takrat dveletno Tončko — je še zibala. Sedaj je vsa utrujena, z odprtimi ranami na nogah, zvrta od bolečin in trpljenja, a vendar srečna in vsa mila. Za gubami njenih ličic tiči še vedno živ pogled in odkriva njeno skromnost, njeno materinstvo in zvestobo. Oče Goršek je že dolgo stari ata — slaba šarža, pravijo. Sedem otrok, sedem porok, sedem novih družin. Stara Neža in stari Goršek se jih znata veseliti.

»Ko bi mogel po 50 letih spet v Sovjetsko zvezo!«

K tem sedmim, mladim družinam se je pridružil še nekoliko drugih, ki niso Gorškove, pa so vendar kakor njihove, ker so partizanska »žlahta«. Doma pa je ostal najmlajši sin Janko. Tudi on je že dvakratni očka, marljivo dela in umno presoja gospodarske zadeve; le osnova je boljša in časi lažji, kakor so bili očetovi in materini. Goršek se je lani in letos razgovoril o oktobrski revoluciji, o Sibiriji, o popotovanjih, o bitki na črnemorskem Krimu in o naši revoluciji. Povedal je, da bi bil presrečen, če bi ob 50-letnici oktobrske revolucije, ko je postal celo rdečegardijski oficir, lahko še enkrat videl Sovjetsko zvezo. Najinemu pomenku so sledili domači in za domačega je štet pastirček, nadvse lep fantiček Filip Hodorovac. Oče Goršek, mati Neža, Janko in vsi skrbijo, da Filip redno hodi v šolo, vcepljajo mu ljubezen in spoštovanje do dela, vzgajajo ga. Denar, obleko in obutev dobi; prav tako kakor vsi domači sodeluje pri pomenkah o hišnih zadevah.

Uspešno vojaško in politično delo v Žumberku
Ob pohodih in počitkih skozi Belo krajino smo videli do tal razrušeno vas Hrast pri Jugorju. Italijani so se zdvija-

li nad njo. Tamkaj vedno znova razmišljam o pravem in nepravem ravnanju nekaterih partizanov. Sledil je Suhor, kjer so novembra 1942 Cankarjevci s pomočjo hrvaških partizanov popolnoma uničili postojanko. Grabrovec nad Metliko je bila zadnja slovenska vas, v kateri smo se za nekaj ur ustavili.

Sršič, Dojutrova, Brezje, Hrastovica, Galin, Prvinidi, Konjarič vrh, Dvorišče, Prekrižje in še dalje Sv. Jana, Plešivice, Sv. Marija ter mnoge druge vasi in zaseki so bila izhodišča naših napadov na ustaške, domobranske, okupatorjeve postojanke ter na železniško progo in glavno cesto Zagreb—Karlovac. Tomšičeva, Cankarjeva in Gubče-

Viktor Avbelj-Rudi Hrast, prvi komisar Gubčeve brigade

va ter XIII. proletarska Žumberška brigada so sovražnika toliko izredno uspešno. Tudi naše žrtve niso bile majhne. II. bataljon Gubčeve brigade je v enem mesecu menjal več komandantov; jaz sem bil samo eden izmed njih. Padali smo v boju, bili ranjeni ali pa zboleli.

Politični komisarji in intendantni smo, mimo drugih nalog, v Žumberku imeli posebno težavno delo. Na Slovenskem smo takrat imeli monolitno Osvobodilno fronto, odlično organizacijo »zaleđas in oskrbe. Vsega tega v Žumberku še ni bilo. Velik del žumberškega prebivalstva se je še vedno nagibal k politiku dr. Vladku Mačku,

češ: »to je naš, seljaški človek« in če še vedno sedi skupaj z Nemci in ustaši, je tako že prav, kajti »on že ve kaj dela in nam s tem gotovo pomaga, da se bomo osvobodili z manjšimi žrtvami. Mnogi so vztrajno zagovarjali tudi politiko nadškofa Stepinca.

Piše: FRANCI KOLAR

Mi, komisarji slovenskih brigad, smo morali najprej prepričati lastne borce kaj je prav in kaj je narobe in jih naučiti potrpežljivega, toda vztrajnega političnega razglabljanja. Nato smo z vsemi silami mitingovali, se sestajali z manjšimi skupinami in s posamezniki, zlasti vplivnejši ljudmi ter razlagali in dokazovali smotro, strategijo in taktiko narodnoosvobodilnega boja v Jugoslaviji sploh in na Hrvaškem ter v Sloveniji še posebej. V Žumberku smo bili skupno približno dvajset dni — osebno se zavedam treh dni manj, ker sem toliko časa v Kostanjevcu težko bolan obležal. Po številu spopadov in naših zlasti nočnih napadov na sovražnika in njegove posadke smo takrat prav gotovo presegli vse dotodanje rekorde. Na Konjarič vrhu in v Bukovini smo italijanske enote povsem uničili. Gomile sovražnikovih vojakov, živine, orožja in opreme so pričale o izredni zmagi Gubčevcev. Za spanje in počitek ni bilo časa. Vsako možno uro smo uporabili za politično dejavnost in — uspeli smo.

»Sinčiči zlati, dobri naši kranjski partizani!«

Intendantni so se prav tako namučili. V žumberških vaseh smo hrane dobili zelo malo. Podhranjenost je borce vidno izčrpavala. Jedli smo, na primer, kuhano koruzo in italijanske pobite mule, a domačinom smo se zlagali, da so naši intendantni privedli iz Slovenije govedo. Ko je neki mamič in njenima dvema hčerškama naš znameniti intendant Campa zaupal, da z nami vred jedo muline zrez-

ke (?), je uboga, tudi sama sestradana ženica vso posodo in ves pribor, ki je bil v stiku z mulovino, zmetala v kotel, nasula vanj še pepela in nalila vode ter vse to dolgo kuhala, da bi odpravila sneznogov.

Ko smo izpolnili naloge in se iz Žumberka vračali proti Beli krajini in Gorjancem, so nam mladi in stari, ženske in moški Žumberčani pripravili v vseh krajih imenitno slovo. Iskreno in hvaležno so nam govorili: »Dodajte još, sinčiči zlati, dobri naši kranjski partizani!«

Štab Gubčeve brigade se je po prihodu v Belo krajino najprej naselil v vasi Drage. Tu je bil tudi en bataljon, drugi pa so bili v okoliških vaseh. Februarsko sonce nas je ogrevalo, okrepčali smo se, ranjence smo odpeljali v centralne vojne partizanske bolnice na Rogu, Italijanom pri Birčni vasi zaplenili cel vlak hrane. V brigado je prišlo več že do takrat znamenitih borcev. Simon-Janko Sekirnik je bil imenovan za komandanta enega bataljona, Strnad za komisarja bataljona.

Bile so tudi vesele, nepozabne ure ...

Prirejali smo zborovanja, sprejemali najboljše borce v SKOJ in v KP, organizirali vaške narodnoosvobodilne odbore, dokončno razporedili med enote zaplenjeno orožje in strelivo ter se pripravili za nove pohode, napade in borbe. Na miting v Brezovico sem se neko nedeljsko popoldne peljal celo z zapravljivkom; peli smo in plesali so — jaz takrat še nisem plesal. Priredili smo celo športna tekmovanja med enotami, med partizani in vaščani. Pridružil se nam je precej novih borcev, domačinov.

Morda je takrat Osterčev Adi prvič videl življenjsko tovarišico. Marsikatero življenje je v Dragah, Ravncih, v Skemljevcu, Malinah in na Selih našlo svoje mejnike in svoja razpotja; gotovo tudi Badovinac iz Jugorji, ki še danes v rodni hiši vodi imenitno gostilno. Setrajčičevega Ferda pa sta Rudi-Viktor Avbelj in Milovan Saranović ozmerjala po krivem; saj to

»Djstvo je, da še vedno potrebujemo ideale. Potrebujemo tudi osebnosti, ki bi vlekli ljudi za seboj. In ker ljudje najbolj cenijo poštenost, bi torej te osebnosti morale imeti predvsem te lastnosti. Glejte, med vojno so bili partizani neizmerno poštenu. Zato so bili priljubljeni pri ljudeh. Dandanašnji so na nekaterih pomembnih družbenih, javnih in političnih mestnih občin, ki s svojimi moralnimi kvalitami zaostajajo za preprostimi borci iz vojnega časa. S tem se tudi vez med vodstvom in ljudstvom slabi in to me skrbi.«

LADO AMBROZIC-JURE NOVLJAN, prvi komandant Gubčeve brigade (izjava v Ljubljanskem dnevniku — 26. 8. 1967)

vemo Veljko in mi drugi.

Pomlad 1943 je bila ob Krki na vso moč lepa. Bela cerkev, Kronovo... Družinska vas, Smarjeta — tu je kasneje smrtno zadet omahnil Sašo, naš imenitni humorist, avtor mnogih partizanskih igrice in skečov. Pridružil se nam je tudi partizanski škof, kot smo dejali dr. Metodu Mikuzu. Rad je bil z nami, Gubčevci. Nekaj kasneje se nam je pridružil še Nande — Kavčič, ki je padel skupno s Šaranovičem in Draganom Jettičem v začetku poletja pri Selih pri Žumberku.

Skoraj vsi vodstveni kadri so se zamenjali. Tudi štab

SERGEJ VOŠNJAK:

Spomini na Gubčevo

(Nadaljevanje in konec)

Šaljivo se je predstavil, ponudil Marjanu kar čeden zrezek, meni pa tako velikega, kot ga nisem videl niti kdaj prej niti kdaj kasneje. Zazelel mi je vso srečo in čeprav sem bil lačen, sem zrezek komaj pospravil. Nace Majcen je organiziral res prijetno proslavo mojega rojstnega dne.

Kaj kmalu sem se v Gubčevi povsem »udomačil«. To so bili veseli ljudje, prijazni in gostoljubni.

Zivljenje v Gubčevi je bilo dokaj ustaljeno. Politične ure, vojaške vaje, skoro vsak večer pa je odšel po en bataljon v akcijo. Rušili smo novomeško in mirensko progo, postavljali zasede, nabirali prehrano in še marsikaj. Nekoč me je brigadni obveščevalec Marko povabil s seboj prota Mirni. Komaj se je stemnilo, sva zavila v vas in v gostilno, kjer so malo pred nama bili še Italijani. Mirna je bila vsako noč naša, čeprav so bili čez dan v njej Italijani, ki so se zvečer umaknili v utrjeno postojanko na Dobu.

Brigada se je premaknila v Raduljo, grapo bliže Novemu mestu. En bataljon je odšel proti Polici in Litiji, kjer je na nemško-italijanski meji nabiral ročne granate. Vsa meja je bila namreč minirana, granate so bile skrite pod listjem, obešene med grmovjem in marsikakega srnjaka ali zajca je razneslo, ko je sprožil mehanizem. Nemci so smatrali mejo za neprehodno, mi pa za tovarno ročnih bomb.

Prve dni decembra smo odšli v vas Rihpovec. V vsako hišo so sprejeli nekaj borcev. Komisar Rudi je pred zborom brigade povedal, da v hosti ne bomo več spali, da so sedaj naše tudi vasi in da ne

bo več dolgo, ko bodo naša tudi mesta. Prve dni nam je bilo malce tesno, bali smo se iznenadnega napada ali letalskih bombardiranj, a kaj hitro smo se navadili na nove pogoje.

Zapustili smo Rihpovec in odšli preko proge. 11. decembra smo obkolili belogardistično postojanko na Ajdovcu. Ko smo zvečer začeli napad, so se nam belogardisti — bilo jih je okoli 70 — posmehovali iz za debelih zidov prosvetnega doma, župnišča in cerkve, kjer so se počutili varne. Pa tudi daleč ni bilo do močnih italijanskih postojank v Žumberku. Trebnjem in Novem mestu.

Streljanje ni prenehalo vso noč. Vmes je četni komisar Robi igral na harmoniko partizanske borbe pesmi. Z njimi je spodbujal borce in zbujal strah pri sovražniku. Igral je v prvi bojni vrsti in prsti so mu od mraza povsem otrpnil. Toda vztrajal je, dokler ni iz goreče cerkve prišel poslednji belogardist z dvignjenimi rokami. Ob svitu smo imeli 15 ujetnikov. Dvema je uspelo pobegniti, ostali so obležali. Tiste, ki so se predali še med bojem, smo izpustili, ostali so prišli pred vojno sodišče. Na naši strani sta bila dva mrtva in nekaj ranjenih. Orožja nismo zaplenili kdo ve kaj, večinoma ga je uničil ogenj.

Za brigado se je začelo drugačno življenje. Prvi smo se vedno umaknili iz kraja, kjer smo izvedli akcijo. Na Ajdovcu smo pa ostali. Del brigade je odšel v zasede v smeri, odkoder bi lahko prišli Italijani, drugi pa smo politično delali z domačini, ki so bili takrat precej pod vplivom bele garde. Italijani, predvsem iz Žumberka, so skušali z močnimi silami in s težkim orožjem prodreti do Ajdovca, a brigada jih je odbila. Celotno nekaj orožja smo zaplenili. Čez teden smo jih pa kar sami napadli v Žumberku in čeprav nismo mogli prodreti skozi debele zidove sodišča, smo nekaj sovražnikov ujeli, zaplenili nekaj orožja, obilo pa smo se založili z obleko in obutvijo, ki nam je bila na zimo potrebna.

Na Stefanovo zvečer, 26. decembra, je Gubčeva napadla italijansko postojanko na Dobu pri Mirni. Ko smo se spuščali z Bletnega klanca, nas je Leon Hrastar, pogumni vodnik, povabil nekaj s seboj domov. Njegova mati nas je lepo pogostila, a ko smo morali iti, se je Leon nekam težko posvajal. Kot

brigade je bil prenovljen. Križevski-Joze Malnarič in Cort-Franci Pirkovič sta bila komandant in komisar brigade; štab je imel najimenojšešega brigadnega kuharja Nikota Andreja Paternostra. Administracijo je odlično opravila Vida Valantičeva, ki je padla na Ilovi gori, vse njene svojece pa so črnorokci na kose razsekali. Z Lazarjem sva bila namestnika komandanta oziroma komisarja; načelnika štaba sta bila Rajko Tanaskovič in Pero Brajevič. Stabni kurirji so bili neustrašni mladenci, a kuharja Nikota so se vendarle ball. Naši takratni zdravniki so sedaj generali.

Vedno tesno združena s Trebelani

Trebelani in Gubčevci so zopet drug drugim nudili začetje in sproščeno. V Češnjicah smo se poslovlili od Lazarja, ki je z enim bataljonom spremljal oziroma odpeljal in odnesel ranjence Gubčeve in Tomšičeve brigade v roške bolnišnice in je zato bil začasno odsoten. Tam sta nas obiskala tovariša Matija-Ivan Maček in Janez-Boris Kraigher. Peter Kalan — Boris Kidrič ji bil z nami in nam vsem, političnim delavcem pa še posebej govoril o rezultatih dotedanjih bojev ter o najpomembnejših nalozah, kakor jih je bil takrat — izredno daljnovidno — predvideval centralni komite.

Danes, ko tebe petindvajseto leto od tistih dni, komaj še dojemamo, kako ostro in učinkovito smo odpravljali lastne slabosti in preprečevali napačna ravnanja in zmotne odločitve. Ob najtežjih, za posameznike ali skupine najhujših preizkušnjah smo sklicevali tzv. politične ure in druge, drugačne sestanke ter razgovore. Preizkušali smo se, vadili, se učili, kritizirali.

Velikokrat sem v sebi primerjal sedanje zbornice delovnih ljudi, posvetovanja in učinkovitost naših sedanjih dogovorov s takratnimi zbori

PREVOZI

Na proslavo na Trebelnem bodo vozili posebni avtobusi in vlak. Vozni redi na 21. str.

borcev. Ocena? V drugačnih, povsem spremenjenih razmerah in pogojih so sedaj naši dogovori večinoma učinkovitejši, bolj dogmami. Toda tudi v spremenjenih razmerah in pogojih še vedno lahko in moramo črpati lastno moč, prodornost in vztrajnost, politični posluš in preudarnost iz mnogih navdse koristnih izkušaj tistih dni.

Brigada je bila šola najpredanejših kadrov revolucije

Naj ocenim še našo takratno kadrovsko politiko, našo spretnost in prožnost ter naše medsebojne odnose. Ta in mnoga druga vprašanja so splet celovite, usklajene dejavnosti vodstva in borcev, borcev in vodstva. Na videz povsem preprosti ljudje, pretežno mladi, so razkrivali sijajne značilne lastnosti, sposobnosti, zvestobo revoluciji in boju za osvoboditev, hrabrost, sposobnost izredno hitrega dojemanja. To ne velja samo za Lazarja, Ferda, Zofko, Miška-Rajerja, Staneta Škrija, Možino, Gredenca, Cobana, Jako-Rojška, Slobodana, Marjanca, Olgo Červanovo, za Marušo, Rađe Borštinarja, Tinča in Milico, Ferda Godino in Sergeja Vošnjaka, Vida Jeriča, Janeza Hribarja, Ibra-Kadunja, Nika Majcna, za Lojka, Kramariča... Gubčeva brigada je bila stanovitna, briljantna šola kadrov, borcev — revolucionarjev, komunistov. Komandirji, poveljniki in komisarji smo bili celo kaznovani — zaradi čuvarstva kadrov —, ker smo pogosto sami, osebno rušili bunkerje in prvi naskočili sovražnikove vrste.

Ob tem razmišljanju samo še tale paberek: slovenske partizanske brigade so zvečinoma vodili imenitni komandanti in komisarji, toda Gubčevci smo na svojega Rudija Hrasta-Viktoria Avblja, na našega Jureta Novljana — Lada Ambrožiča in na mnoge druge resnično ponosni, saj vsi vemo, da smo mi, otroci revolucije, ob njih in takih voditeljih sami rasli.

Danes imamo zbrana imena 350 padlih soborcev — Gubčevcev. Ne vemo, ali jih je bilo morda 500 ali celo še več. Toda, kakor vedno: tudi zdaj bodo z nami, ko poteka četrto stoletje od ustanovitve naše brigade.

FRANCI KOLAR

Vse to je delo naših rok

Če imamo dan na dan pred očmi drevo, ne opazimo, da se njegova krošnja veča, da se veje počasi, toda vztrajno debelijo. Razliko lahko ugotovimo le tako, da ga ne vidimo vsaj nekaj časa. Prav tako je tudi z življenjem in razvojem. Velikokrat nismo zadovoljni ne s tem ne z onim; loteva se nas celo malo-dušje, če pri sebi ugotovimo neuspehe ali zaletavost. Nič pa ni tako dobro, da ne bi moglo biti še boljše! Uspehi se sami kažejo, pa vendar je občinski praznik priložnost, da primerjamo, kaj je bilo narejenega, da bolje spoznamo razliko, ki jo vrstenje let zabriše našemu občutju.

Da bi priklical nekdanjo zaostalost, spomnu ni treba seči daleč nazaj. Pred 17 leti je imelo področje sedanje trebanjske občine vsega 19 manjših obrtnih podjetij, 70 odstotkov prebivalcev se je ukvarjalo s kmetijstvom. Področje še sedem let kasneje ni poznalo asfalta, v mnogih vaseh je še kvaril notranjost skromnih bivališč z majhnimi okni smrad brlečih petrolejk. Večji kraji se niso v ničemer ločili od drugih vasi.

Leta 1952 je začela delati destilacija DANA, dve leti kasneje mirenška tovarna šivalnih strojev, 1958. mokronoška ISKRA, kasneje pa še trebanjsko Kovinsko podjetje, Komunarno podjetje, Kemo-oprema, mirenško Gradbeno oprekarstvo podjetje, Modna oblačila in še več manjših obratov. Ljudje so dobili zaposlitev in kruh, zakaj zemlja nima več prostora za vse. Delež kmetijskega prebivalstva se je naglo manjšal; pred dvema letoma se je zmanjšal že na polovico vseh občanov. Asfaltna cesta in železnica sta odprli pot mnogim ljudem, ki so si poiskali zaposlitev v večjih industrijskih krajih.

Takrat smo govorili in pisali o planih, o odstotkih, ki so morali biti včasih doseženi za vsako ceno. Danes govorimo o dohodku, o družbenem in osebnem standardu, o gospodarstvu s tem, kar imamo, o gospodarski preobrazbi. Te stvari so nam najpomembnejše; kar počenjamo, delamo zase in za naše potomce.

Tokrat se ne bomo lotili

podatkov o podjetjih, marveč bomo raje opozorili na odsev našega gospodarskega stanja — na družbeni in osebni standard naših ljudi.

Ni treba biti star, da se vsakdo še lahko spomni, kako smo vse osebne avtomobile na področju, ki šteje 17.400 prebivalcev, lahko prešteli na prstih ene same roke. Danes jih je v občini 381, povrh pa še 209 motornih koles, 50 tovornjakov, 22 traktorjev in čez 500 mopedov. Pred sedmimi leti je bilo na vseh strelah v občini le šest televizijskih anten, proti koncu lanskega leta pa že 500. Lani so napeljali elektriko v

O GOSPODARSKEM IN DRUŽBENEM NAPREDKU TREBANJSKE OBČINE

začne trebelanske vasi; zgrajena je bila vrsta vodovodov in drugih skupnih naprav.

Sprehodite se zdaj po naših vaseh! Povsod zidaajo in preurejajo. Leta 1955 so v vsej občini zgradili ali popravili le 22 gnojišč ali gnojničnih jam, 1 drvarnico, 1 kozolec, 1 skedenj in nobene hiše. In enajst let kasneje — leta 1966: 42 novih hiš, 113 preurejenih, 73 preurejenih hlevov in svinjakov, 41 kozolcev, 25 skednjev, 11 zidanic v skupni vrednosti čez 400 milijonov starih dinarjev. Vse to v enem samem letu! V letošnjih osmih mesecih je bilo izdanih že 211 gradbenih dovoljenj.

Radi pravimo: standard ne gane nikamor. Stevilke pa zgovorno povedo čisto nekaj drugega. Ljudje si pač želijo vedno več materialnih dobrin, ki same po sebi ne morejo izpolniti tudi duhovne ga življenja, pomagajo pa

priti do njega.

Trebanjska občina je imela lani 7085 milijonov Sdin narodnega dohodka ali prvič čez 400.000 Sdin na prebivalca. Zadnji letošnji podatki kažejo, da bo dosežen plan — 7,5 milijarde Sdin. Samo za izobraževanje bo dala letos občina skoraj 300 milijonov starih dinarjev. Kako je šolstvo zadnja leta napredovalo, zgovorno kaže podatek, da obiskuje kombinirane oddelke le še 8,9 odstotka učencev, kar je manj kot znaša republiško povprečje. Zdravstvo je doseglo še večji napredek. Niti primerjati ni mogoče razmer pred nekaj leti z današnjostjo, ko je večina ljudi tudi zdravstveno zavarovanih. Ugotovljeno je, da hitro naraščajo tudi izdatki za kulturne potrebe, saj se naglo zmanjšujejo razlike med mestom in vasjo.

Se bi lahko naštevati podatke, ki govore za napredek, toda zavedati se moramo tudi težav, s katerimi se zdaj ukvarjamo. V občini še vedno manjka delovnih mest, čeprav se je zaposlitev letos spet povečala za 2,7 odst. Tudi z osebnimi dohodki ne moremo biti zadovoljni, saj so še vedno za četrtno nižji, kot je republiško povprečje. Občinsko gospodarstvo se ubada s podobnimi težavami kot drugje. Letos so se za loge izdelkov povečale za 80 odst., narasli so medsebojni dolгови, zaostri se je boj za tržišče, ki bo samo izločilo slabše in dražje proizvajalce. Toda za ta boj smo se odločili zavestno, ker vodi k boljšemu gospodarjenju in k izboljšanju življenjskih razmer.

In še za konec: vse to je delo naših ljudi, plod naših akcij in prizadevanj. Zadnje volitve so lepo pokazale, da jih velika večina ljudi podpira in da cenijo uspehe zadnjih let. To pa je trdno zagotovilo, da ne bomo ostali na pol poti. M. L.

Gubčevci, ne čakajte vabil!

Nekateri bivši borci Gubčeve brigade sporočajo, da še niso dobili vabila na svečano proslavo 25. obletnice ustanovitve IV. SNOUB Matije Gubca. Odbor bivših borcev Gubčeve brigade in občinska skupščina Trebnje sporočata v s e m nekdanjim borcem Gubčeve brigade, da posebnih vabil odbor ne bo pošiljal nikomur, ker brigada ne more vabiti sama sebe! Vabila bodo dobili samo gostje, vse borce pa prisrčno vabimo na srečanje na Trebelnem, v Mokronogu in v vseh drugih krajih, kjer bodo prireditve!

Odbor bivših borcev Gubčeve brigade in občinska skupščina Trebnje

da bi slutil, da ga bo tisto noč prvega posekal sovražni rafal. Boj je bil težak, vso noč in ves dan.

Iz nadstropja v nadstropje, iz sobe v sobo, pa spet v kletne prostore. Del graščine je medtem že gorel. Ze kmalu po začetku boja se je po vsej brigadi razvedelo o hrabri trojki bombašev Aciju, Džoliju in Miletu, ki so osvajali sobo za sobo, o mitraljezcu Ibru — narodnem heroju Jožetu Kaduncu, ki se niti na ukaz komandanta prvega bataljona Toneta Zgonca ni hotel umakniti iz boja, ko je bil ranjen. Vztrajal je do konca, krvav in oglušen od bombe, ki mu je eksplodirala prav blizu ušes.

O zmagi Gubčeve na Dobu se je po vsej Sloveniji še dolgo govorilo. Res, mnogo je pomenila.

Od starega leta 1942 smo se poslovlili na Blejčevem vrhu in na Trebelnem. Proslavili smo ga veselo, pa tudi pomembno. Izdali smo prvo številko Tovariša, glasila Gubčeve brigade. Med nami je bil Ferdo Godina, pisatelj, ki je bil edini vaju peresa, vsi drugi smo šele začeli. Pa nam je prva številka kar dobro uspela in potem je Tovariš redno izhajal vse do osvoboditve. Ena stran je bila v vsaki številki Saševa. Saša-Aleksander Peče, bivši mornar, je zlagal pesmi, spodbudne, vesele in takšne, ki so šibale razne napake in slabosti. Na mitingih je pel ob spremljanju kitare, dokler ga ni pri Smarjeti poleteli 1943 ubila italijanska letalska bomba. Saša ne živi le v spomni svojih nekdanjih soborcev, ampak med mnogimi ljudmi po dotlenjskih vaseh.

Leta 1943 je začela Gubčeva z mnogimi boji. Najprej je skupaj s Cankarjevo in Tomšičevo brigado očistila Temeniško dolino belogardističnih postojank. Potem je v Sentvidu pri Stični zaplenila precej usnja. Po nesreči se je takrat vžgala usnjarna, ker je neka bomba eksplodirala ob sodu bencina. Zofka iz Gubčeve je takrat sama ujela tri italijanske vojake in zaplenila radijsko postajo. Nato smo skupno s Cankarjevo in Tomšičevo šli nad Polico, kjer so si belogardisti postavili močno postojanko. A sredi boja, ko se je zmaga že nagibala na našo stran, je prišla depeša, da morajo vse tri brigade takoj na Hrvaško. Pri Vivodini so hrvaški partizani zadrževali močno italijansko kolono, ki je bila namenjena proti Bosni, kjer bi naj sodelovala v veliki 4. sovražnikovi ofenzivi. Štiri tisoč partizanskih ranjencev in tifu-

sarjev je bilo obkoljenih in sovražniki, Nemci, Ustaši in Italijani, so koncentrirali ogromne sile, da bi uničili vsaj te ljudi, ki se niso mogli braniti. Zato smo hiteli kar s položajev in sredi noči. Med Bičem in Zagorico so nas hoteli Italijani zadržati in kar pošteno smo se morali udariti, posebno Tomšičeva, da smo si prebili pot.

Zapustili smo Belo krajino in se vzpenjali po žumberaških hribih. Borcem so klecale noge in vedno glasnejše so bile zahteve po počitku. Brigadni komisar Tinč — montanist Zvonko Vrečko iz Maribora je zbral skupino borcev iz vseh bataljonov. Posedli so okoli njega in nekaterim so se veke kar same od sebe zaprle. A Tinčev glas jih je prebudil. Prebral jim je feljton Ilje Ehrenburga »Dnevnik Nemca«. Njegove besede so oživile podobo počasti v zeleni uniformi in njenega grozodejstva. Ko je končal, je dejal:

»V Bosni je obkoljenih 4000 ranjencev. Deset in deset tisoč takšnih zveri jih hoče uničiti. Italijanska kolona, ki jo moramo uničiti, je tudi namenjena tja. Če hočete, lahko počivamo, Italijani pa se nam lahko izmuznejo.«

Tisti, ki so prej najbolj nergali, so zdaj priganjali k pohodu! In ko je brigada pri Konjarič vrhu in Prekrižju prišla do sovražnika, so se onemogli borci takoj spustili v boj.

Tri noči in dva dni neprestanih jurišev. Mitraljezcu Alpaki je roka še vedno trdo stiskala sprožilo, čeprav mu je polovico glave odbila italijanska granata. Italijani so si s svojimi mrtvci delali zaklonišča in jih nakladali pred vrata in ob stenah hiš, iz katerih so se vrnili.

Dvatisočglava italijanska kolona je bila povsem razbita. Okoli petsto okupatorjev je obležalo, drugi so v manjših skupinah bežali proti Metliki. Plen v orožju je bil ogromen in v skupno preliti krvi se je močno zakalilo bratstvo in tovarištvo slovenskih in hrvaških partizanov.

Gubčeva, Cankarjeva in Tomšičeva so ostale na Hrvaškem kakšen mesec in v tem času uničile nekaj sovražnih postojank ter na več mestih razrušile prog med Zagrebom in Karlovcem.

Živo mi je ostal v spomnu zaselek nad Sveto Jano, kjer smo domačine povprašali po kruhu, pa

otroci sploh vedeli niso, kaj je to kruh. Niso ga še jedli, niti videli. Samo koruzne žgance, krompir in žizol so poznali.

Ob koncu februarja 1943 smo se vrnili v Slovenijo. Vše štiri brigade so začele uničevati belogardistične postojanke v Suhi krajini, ki jih je v naši odsotnosti precej zrastle. Suha krajina je takrat gorela, saj so Italijani z letali požigali vasi, ko smo uničili postojanke njihovih hlapcev.

Sledili so boji v Ribniški dolini. Med Danami in Rakitnico so se štiri brigade tolike ves dan. Uničili smo italijansko tanketo, zaplenili več orožja, med njim minomet, a le dve mini, ki sta poleteli prav v Ribnico. Tudi jurišni bataljon pijanih belogardistov, ki so jih pripeljal iz Ljubljane, je bil skoro povsem uničen. Pri tem se je izkazala Cankarjeva brigada.

Doživeli smo silovito letalsko bombardiranje in nepozabne so bile besede Staneta Potočarja-Lazarja sredi najhujšega bombardiranja: »Fantje, dobro si zavezite čevlje, ciganka nam je prerokovala, da bomo umrli bosli!« Tak humor je bil zlata vreden.

In potem, naslednji dan, 26. marca zmagovit boj v Jelenovem žlebu. V manj kot dveh urah je bil povsem razbit 122. polk divizije Maccerafa, ki je skušal po hosti priti brigadam za hrbet. V boj sta posegla en bataljon Gubčeve in en bataljon Cankarjeve. Stodvajset sovražnih vojakov je obležalo na majhnem bojišču, precej jih je popadalo v Jelenov žleb in mnogi so se ranjeni izgubili v prostranih kočevskih hostah. Gubčevci so po boju pokopali dva svoja komandirja in tudi Cankarjevci le dva.

V Podpreski smo počivali po dolgotrajnih bojih. Mitingi so bolj pregnali utrujenost kot spanje, posebno v Gubčevi, kjer so prevladovali veselje-Dolenjci. Ko so tretji dan našega počitka začele padati topovske granate na vas, je brigadni kuhar Niko Paternost prišel h komisarju Tinču in mu rekel: »Poglej, Italijani so počastili moj rojstni dan, naši pa nič. Je to lepo?« Kmalu je prejel škap vina.

V Podpreski sem se ločil od Gubčeve, ker sem odšel na Stajersko. A ni minilo pol leta, ko sem se spet vrnil med stare tovariše. To je že druga zgodba!

Vrnitev v Gubčevo pa je bila vedno prijetna.

Hudičev stolp bodo preuredili

Blizu ruševin gradu Soteska stoji znan »Hudičev stolp« ali »stajfelturn«, kot mu pravijo po nemško. Ta stolp je bil sezidan okoli leta 1680. Ustno izročilo govori, da je v tem stolpu včasih strašilo. Preprosti ljudje so v svoji domišljiji videli hudiča, ki naj bi hodil v goste h grajski gospodi. Najbrž so grajski gospodarji lepo urejene prostore v stolpu, ki je malo odmaknjen od gradu, uporabljali za svoje orgije. To povedo tudi dobro ohranjene freske v stolpu, ki prikazujejo paradiz. Slišati je, da bodo »Hudičev stolp« začeli kmalu preurejevati, saj je to za turizem v dolini Krke zelo pomemben in privlačen objekt.

(—Sd) Hudičev stolp v Soteski (Foto: S. Dokl)

DOGAJA SE KLJUB PREDPISOM IN PREDVIDENIM KAZNIM

Čedalje več kampingov na črno

Novomeška turistična taksa največja v Sloveniji?

Turistom, ki nočejo v hotele ali turistične sobe, je dovoljeno postaviti šotor, seveda na za to določenem prostoru ali kampingu. Kampingji so navadno urejeni, se pravi, da imajo tekočo vodo, bife in druge neobhodne reči. Motoriziranemu turistu, ki hoče kampingovati, ni treba narediti drugega kot plačati predpisane pristojbine, pa lahko uživa v miru, soncu, zraku — v naravi.

Na Dolenjskem imamo precej kampingov, v novomeški občini pa med drugim: v Novem mestu (pri stadionu), Dolenjskih Toplicah, na Otočcu. Pristojbine so 200 do 400 Sdin na osebo, razen tega je treba plačati turistično takso — 120 Sdin na osebo (res največja v Sloveniji?) in posebej za avtomobile ter prikolice. Pristojbine pobirajo turistična društva, precej tega denarja pa morajo odvesti v občinski proračun.

Kampingji so torej urejeni s čisto določenim namenom. Zal ta namen ni povsem dosežen, kar dnevna praksa in izkušnje turističnih društev prepričljivo dokazujejo.

Znano je, da so se razpasli kampingji na črno, kar pomeni, da turisti taborijo tam, kjer ni dovoljeno. Vzdušje avtomobilske in drugih cest lahko večer za večerom vidimo več razpelih šotorov in avtomobile tujih registracij, jugoslovanske bolj redko. Ni treba posebej poudarjati, da tem turistom ni treba ničesar plačati, tudi ne škode, ki jo nemalokdaj pustijo za seboj. Turističnim društvom tako zbežijo težki tisočaki in ne morejo prav nič, čeprav jim turisti taborijo pred nosom. Zato pa toliko bolj pazijo na tiste, ki se utaborijo na kampingih.

Nedovoljeno kampingiranje

je seveda prekršek, predvidene so tudi kazni, ker pa se nihče ne spomni, da bi kršilce kaznoval, je kampingiranje na črno življenjska doba podaljšana za nedoločen čas.

Pa kaj bi tarnali ob tem, kar se dogaja ob avtomobilski cesti, če pa smo, kot kaže, brez moči tudi pred tem, kar se dogaja v središču Novega mesta! Če človek pogleda malo gor in dol, dobi precej dokaz za to, da je v Novem mestu le dovoljeno parkirati avtomobile in druga motorna vozila tudi v parkih ali kjer si že bodi in da predpisani nič ne veljajo. Določene so tudi parkirne ure, ki pa jih, žal, skoraj nihče ne upošteva. Res je treba upoštevati, da spričo vsak dan večjega števila motornih vozil prostora za parkiranje zmanjkuje, toda red le mora biti. Pomislimo, koliko dohodkov bi imeli, če bi vse kršilce kaznovali za prekrške!!!

„Čakam na novo pošiljko spominkov“

»Vse spominke sem prodala, v kratkem pa dobim novo pošiljko,« je rekla trafikantka v Dolenjskih Toplicah, Anica Dragičević, medtem ko je stregla obiskovalcem. Ta je želel časnik, oni revijo, pa razglednice, cigarete itd. Lahko, saj se v tej trafiki vse dobi!

Anica Dragičević je naštevala: »24 raznih časopisov, revije, 12 različnih razglednic

kraja, razglednice z Lamutovimi in Jakčevimi slikami oziroma reprodukcijami njihovih del, več vrst okrasnih krožnikov, ribniški pušljec in drugi spominki, šolske potrebščine — tisto pošiljko zadaj moram še sortirati, cigarete, glavničke, olja... pa kaj bi naštevala: vse, kar potrebujejo obiskovalci, domačini in turisti.«

Med dnevnim in tedenskim

časopisjem je precej tujega tiska, toda »manjka nemških časnikov«, je pripomnila trafikantka.

Promet? Poleti vsak mesec za več kot 1.500.000 Sdin. »Zdaj je malo manjši, dokler sem v zaslinih prostorih, ko se bom preselila v novo trafiko, bo spet vse dobro,« je dodala Anica Dragičević.

O METLJSKEM TURIZMU

Še dovolj neizkoriščenih možnosti

Turiste je treba privabiti z nizkimi cenami — Gostom moramo nuditi tudi domače specialitete — V načrtu je kmečka gostilna — Dobre ceste so pogoj za razvoj turizma

»Uspeli bomo samo z nižjimi cenami,« nam je dejal pred dnevi direktor metljskega hotela »Bela krajina« tov. Obrad Dimić.

— Mnogi turisti, ki se vračajo z morja skozi naše kraje, se čudijo razlikam med cenami na morju in pri nas. Pravijo, da če bi vedeli to, bi raje letovali v naših krajih kot na morju. Sicer pa jim lahko nudimo skoraj toliko kot morje ali pa še več. Saj je res: morje je morje, vendar tudi naši kraji s Kolpo niso kar tako!

V drugi polovici julija je bil hotel »Bela krajina« docela zaseden, zato smo morali nekaj gostov namestiti v privatne sobe. Največ prihajajo Nemci, Danci, Francozi, Italijani in Avstrijci. Pred nedavnim se je tu ustavil celo indijski kralj. Vsi so pohvalili naše kraje, posebno Kolpo.

Mislím, da se ne zavedamo vseh turističnih možnosti, ki nam jih nudi naša okolica. Turistični lov, na primer, bi se pri nas lahko lepo razvil. Res je, da se pernata divjad ne obnese najbolj, zato pa bi bilo treba propagirati lov na veliko divjačino, ki je je pri nas dovolj. Prav tako bi lahko na posameznih področjih dovolili loviti samo tujcem. Domači lovci ne bi bili s tem nič prizadeti, lovska družina pa bi dobro zaslužila. Razen tega moramo gostom nuditi tudi domača jedila in vina. Zrezke in podobne jedi dobijo povsod, naše domače jedi pa

bodo lahko jedli samo pri nas. Na Kolpi bi lahko še pospešili turistični ribolov. Mi sodelujemo z ribiško družino in prodajamo ribolovne karte. Vendar se turisti pritožujejo, da so te predrage. Mislím, da bi morali znižati ceno teh kart. Ne da se vedno zaslužiti z visokimi cenami! Dinar moramo čimhitreje obračati, da nam bo prinesel dobiček. Zato je naše podjetje znižalo cene pijač in jedil za 10 do 15 odst.

V načrtu imamo tudi gradnjo kmečke gostilne, kajti

kmet se le stežka odloči, da gre v hotel. Pri novem sejmišču, ki bo nekje izven Metlike, bomo zgradili kmečko gostilno s prenočiščem in posebnim prostorom, kjer bodo lahko sejmarji pustili živino.

Ko bo asfaltirana cesta do metljskega kopaljšča, pa od Črnomlja do Vinice, zgrajen novi most čez Kolpo in če bo asfaltirana tudi cesta do Karlovca, bodo v naš konec prihajali turisti tudi v drugih letnih časih in ne samo poleti.

F. P.

Letos se izletniki kar precej vrstijo

Zdaj, ko daljave med kraji, državami ali celo kontinenti ne povzročajo več nekdanjih težav, je turistična dejavnost v vrsti držav med najmočnejšimi gospodarskimi dejavnostmi. Prav isto velja za posamezne kraje ali mesta.

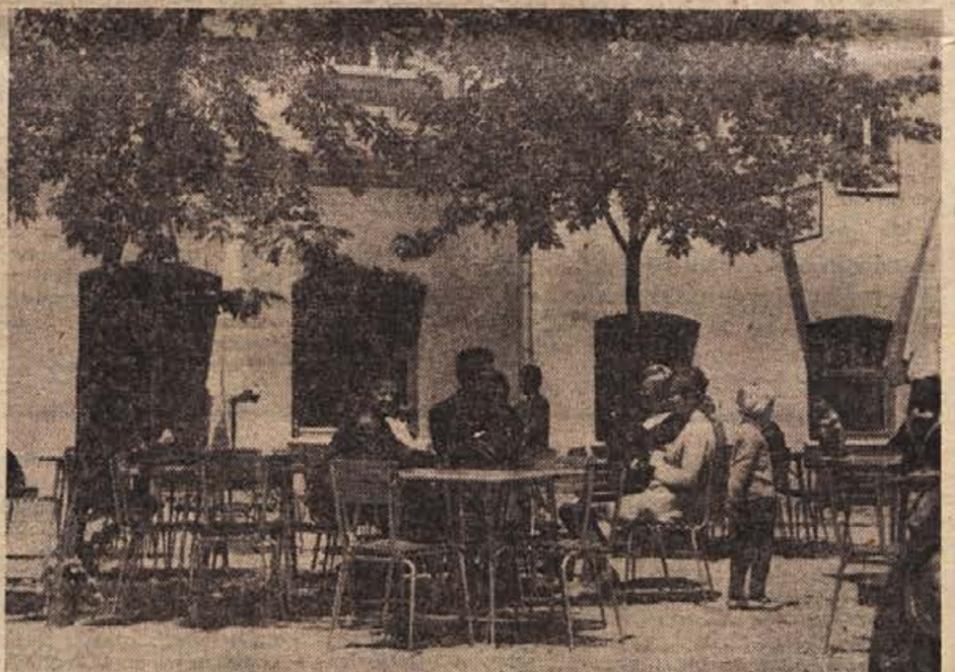
Da bi pospešili razmah turizma v Kočevju, si tamkajšnje turistično društvo prizadeva, da bi zadovoljilo obiskovalce, ki prihajajo v mesto. Letos jih je več kot prejšnjega leta, saj se skupine domačih in tujih izletnikov vrstijo ena za drugo. Ljudje so z mestom zelo zadovoljni; mnogi pravijo, da se bodo v Kočevje še radi vračali.

V hotelu Pugled so po turistični dejavnosti najbolj zadovoljni s poslovnimi ljudmi, ki prihajajo tudi iz drugih

držav v kočevske delovne kolektive po službeni dolžnosti. Tako tudi gospodarska dejavnost pospešuje turizem. Letos je največ tujcev iz Nemčije, Avstrije, ZDA, Italije in Nizozemske.

Turistično društvo ima na voljo veliko spominkov, ki jih lahko ponudi turistom. V zadnjih dneh je dobilo tudi nove barvne razglednice s šestimi motivi, ki jih je naredil Matajur iz Vidma v Italiji. Tudi tujci priznavajo, da ima Kočevje lepo podobo. Kvari jo le Rinža z odpadki, ki jih meščani mečejo vanjo. To je posebno vidno z mostu na Ljubljanski cesti pri tržnici in pri samopostrežni trgovini. Takim stvarim bomo morali narediti konec!

P. SOBAR

Pred mladinskim barom v Kočevju

(Foto: P. Sobar)

Letos manj nočitev kakor lani

V krškem hotelu Sremič je v prvih šestih mesecih prenočevalo 40 odst. manj gostov kot v enakem obdobju lani. V hotelu je bilo več domačih kot tujih gostov. Od domačih so bili predvsem plavalci, ki so trenirali v bazenu, od tujih pa je bilo največ Italijanov, Nemcev in Avstrijcev.

V okviru gostinskega podjetja hotel Sremič postuje enajst gostiln in vinotocev, ki so letos ustvarili že 181 milijonov Sdin prometa ali 65 odst. letnega plana. Samo v vinotocih so prodali 60.000 litrov vina ali za 25 milijonov Sdin. Poleti prodajo največ sadnih sokov, oranžade, piva in kisle vode, žganih pijač pa manj.

V podjetju je zaposlenih 44 delavcev in 17 vajencev. Ve-

liko vajencev zapusti podjetje, ko se izučijo. Vzrok so verjetno nizki osebni dohodki — povprečni prejemek je 68.000 Sdin — in premalo prostega časa. Tudi v gostinstvu bo treba najti pot za skrajšanje delovnega časa, drugače bodo začeli odhajati tudi drugi delavci in ne samo vajenci.

Slovenski impresionisti v krški galeriji

V drugi polovici septembra bo v galeriji odprta razstava del slovenskih slikarjev impresionistov. Zbrali jih bodo na območju Krškega in Brežic. Predstavljenih bo okoli 20 umetnin Jame, Jakopiča in Sternena. Groharjevih del v Spod. Posavju niso zasledili.

Čateške Toplice se ne bojijo prihodnosti

Kako lahko uspeva zdravilišče, v katerem ni več zavarovancev

Ze dolgo je tega, kar si ljudje predstavljajo: Čateške Toplice? Sveda, revma! Ne, ne, to pustimo za stara leta. Raje na morje! Ali kakorkoli že.

Vsakdo, ki je doslej mislil tako, je presenečen, če pride v Čateške Toplice danes. Prvi vtis kaj malo spominja na zdravilišče. Ze od daleč pritegne pozornost vrvež s kopaljšča. Bazen je dobesedno nabit, pred vhodom v kopaljšče poplava avtomobilov. Skoraj vsak dan je tako, v soboto in nedeljo verjetno še huje. Človek se sprašuje, če je ves svet revmatičen. Vendar ni ljudem na kopaljšču prav nič videti, da bi prišli iskati zdravja. Turisti, kot kjerkoli drugje. Zdraviliško vzdušje se je izgubilo. Z vrvenjem na bazenu in okoli njega se meša ropotanje strojev v bližnjega gradbišča. Čudno. V glavni turistični se-

zoni in v tako neposredni bližini! Mar turistom ne gre na živce? Morda tudi, vendar — kdo si upa trditi, da jim ne gre na živce, ko se kot sardine tlačijo v bazenu?

Samo nekaj tednov še in stroji na gradbišču bodo utihnili. Takrat bo tam že nov olimpijski bazen, kakršnega imajo doslej samo v Moskvi in v Budimpešti. Vendar takrat bo tudi že jesen! Nič zato. Saj bo tudi zima, ljudje pa se bodo lahko vseeno kopali na prostem. Plast toplih par, ki se bo zadrževal nad vodno gladino, jih bo varovala pred mrazom.

Pa še nekaj brni in ropoče. Stara zdraviliška restavracija se bo spremenila v kavarno in bar. Čudno zdravilišče! Pravzaprav, ali je sploh še zdravilišče? Komaj stopi človek v recepcijo nove-

ga hotela »Zdraviliški dom«, se zunanji vrvež poleže. Tu prav kmalu opazi, da ljudje prihajajo sem tudi po zdravje. Vhod v zdravstveni oddelek priča, da posvečajo zdravljenu precej pozornosti. Urejeni prostori za zdravstveno službo kažejo, da je zdravljenje krenilo po novi poti. V dopoldanskem času je tu živahno, pacienti nenehno trkajo na vrata ambulante, hodijo v telovadnico, do maserja, k terapevtom itd. Mnogim je videti, da jih je bolezen precej prizadela, vendar nikjer ni bolniškega malo-dušja. Res da je včasih hoja še počasna in okorna, vendar so obrazi živi. Z malo dobre volje je vse takoj boljše.

V recepciji so povedali, da so vse sobe zasedene (okrog 300 ležišč). Zavarovancev skoraj ni. Je pa nekaj invalidov, nekaj tujcev, drugi pa so domači gostje, ki sami plačujejo oskrbo. Težko je razločiti bolnike in turiste. Vse kaže, da obstoja neko ravnotežje med zdravstvom in turizmom.

'Gorjanci' vozijo po novih cestah

Povpraševanje po prevozi se je zmanjšalo, tovornjaki in avtobusi pa vozijo zdaj po »novih« cestah, ki se vijejo skozi reformo — V prvem polletju 1967 ustvarjen promet še ne povzroča strahu — Zakaj so na nekaterih progah gneče zaradi desetih avtobusov raznih podjetij, ki povzročajo s tem neljalno konkurenco, ki ni nikomur v korist?

Podjetje Avtopromet GORJANCI iz Straže ima za 980 ton tovornjakov in prikolic in 36 avtobusov. Vsa osnovna sredstva so vredna 1.200 milijonov Sdin, pri tem pa imajo le 50 milijonov Sdin anuitet na leto. Na reformo so se začeli pripravljati že pred leti in danes se že kažejo sadovi gospodarnih odločitev (npr. na lastno poudarjeno povečano amortizacijo), ki so se ob sprejemu marsikomu v kolektivu in izven njega najbrž zdele takrat nezamisljive.

Tudi v cestnem prometu je letos opaziti manjše povpraševanje po prevozi kot lani. Pri prevozi tovora je to posledica manjšega povpraševanja po blagu in dejstvo, da ima gospodarstvo na voljo manj obratnih sredstev. Ker želijo podjetja denar hitreje obračati, naročajo manjše pošiljke in tovori so zato letos manjši. Povečalo se je število dolžnikov in pri GORJANCIH jih imajo za 323 milijonov Sdin; kar 90 odst. tega je iz tovrnega prometa.

Zmanjšal se je tudi potniški promet. Na to je vplivala deloma ukinitve regresa, deloma pa tudi to, da so potniki postali bolj varčni. Letos je veliko manj osebnih in kolektivnih voženj. Promet se v prvem polletju po vrednosti sicer ni zmanjšal, toda GORJANCI imajo letos 6 avtobusov več kot lani.

Čeprav so cene storitev v cestnem prometu v sosednih državah višje od naših, bodo pri nas ostale neizpremenjene. Pri GORJANCIH se s tem strinjajo, saj je to najboljša pot k stabilizaciji gospodarstva. Povprečni osebni dohodki so bili lani 116.000 Sdin, letos pa so za 5 odst. višji. Od 1.600 milijonov letnega plana so v polletju uresničili 874 milijonov ali za 9 odst. več. Avtobusni promet se je povečal v prvem polletju za 3. odst., tovorni za 11 odst., tuji prevozniki za 38 odst., storitve delavnic pa so bile za 8 odst. manjše. Realizacija je bila večja za 4 odst., izplačani osebni dohodki za 16 odst., osnovna sredstva za 42 odst., skladi pa za 14 odst. večji. V celoti so uresničili investicijski program: porabili so 126 milijonov Sdin za nakup osnovnih sredstev in vplačali 21,5 milijona Sdin anuitet.

Težave, ki jih je prinesla v cestni promet reforma, pa še povečujejo prevozniška

podjetja. Na nekaterih avtobusnih progah je preveč avtobusov raznih podjetij, ki bjejo med seboj bitko »kdo bo koga« in pri tem izgublja akumulacijo, ki je že tako majhna. Tak primer je proga Grosuplje—Zužemberk—Bela krajina—Vinica, na kateri se gnetejo avtobusi štirih podjetij, nobeno pa nima zasluzka, ker je premalo potnikov! Za progo Ljubljana—Kočevje so prijavila podjetja letos toliko avtobusov, da bi skozi ves dan vozili po tej progi vsakih 13 minut po 1 avtobus, potnikov pa je komaj za sproti zdaj, ko pelje vsake pol ure eden! Zakaj tako?

V avtobusnem prometu ugotavljajo še to, da so naši potniki preveč zahtevni. Reforma pa tudi tu uveljavlja načelo: kolikor plačaš, toliko dobiš! V tujini uporabljajo na lokalnih progah stare avtobuse, ki bi jih naši potniki izžvižgali. Ena izmena rezerv se skriva tudi v sprednikih: imamo jih na nekaterih progah, ki ustvarjajo od 500 tisoč do 1,5 milijona S dinarjev prometa na mesec, vozniki pa vozijo na takšnih progah le po 5 ur na dan. Vse torej kaže, da bodo morali sprednikovo delo marsikje prevzeti kar vozniki.

M. J.

Na sliki je eden izmed najbolj komfortno opremljenih avtobusov domače proizvodnje: »Dubrava«, izdelek tovarne FAP. Takšnih avtobusov so GORJANCI kupili lani in letos 6, razen tega pa še 1 avtobus »Janez«, izdelek tovarne TAM, ki za »Dubravo« nič ne zaostaja. Ob dejstvu, da imajo GORJANCI 36 avtobusov, je 7 novih v letu dni vsekakor velik prispevek k izboljšanju prevoza potnikov (Foto: M. Moškon)

Gozdarji se hočejo ločiti

Želijo samostojno delovno organizacijo, KGP Kočevje pa je bilo ustanovljeno zato, da enotno rešuje probleme kmetijstva in gozdarstva — Pred dokončno odločitvijo so potrebne temeljite analize — O predlogu gozdarjev so razpravljali organi podjetja, občine in republike

»Z gozdovi naj gospodarijo gozdarji, zato naj se kmetijski in gozdarski sektor pri kmetijskem gozdarskem sestvu Kočevje ločita,« je bi-

la poglavitna misel sklepov, ki so jih sprejeli 4. avgusta letos na razširjeni seji društva inženirjev in tehnikov gozdarstva in industrije za

predelavo lesa v Kočevju.

Od takrat pa do 24. avgusta letos se je zvrstilo več sestankov v delovni organizaciji KGP, pri občinski

Pogled v veliko »jamo« — bodoči plavalni bazen z olimpijskimi merami, ki ga gradijo ta čas v Čateških Toplicah. Načrt obeta posebno zanimivost: voda v bazenu bo tako topla, da bo tudi pozimi omogočala kopanje na prostem, saj bo sama ustvarila plast toplega zraka nad vodno gladino. Do bazena bodo plavalci pozimi lahko prišli pod zemljo! Vsekakor: velika turistična atrakcija in nov magnet za še večji obisk v Čateških Toplicah, kjer sedanji bazen v poletnih mesecih že davno ne zadošča več za vedno večji obisk. (Foto: Baškovič, Brežice)

V pogovoru z direktorjem Milanom Sepetavcem je marsikaj postalo bolj jasno.

Ko se je zavod za socialno zavarovanje odpovedal plačevanju zdravljenja v zdraviliščih, so se Čateške Toplice z mnogimi drugimi zdravilišči znašle v krizi. Bilo je očitno, da po stari poti ne gre več. Tako so sklenili, da se preusmerijo od izključno zdraviliške dejavnosti tudi v turizmu. Z novo strukturo gostov in njihovimi zahtevami so se pojavili tudi novi problemi.

Postalo je jasno, da brez investicij ne bo šlo. Tako so letos začeli graditi nov olimpijski bazen, od katerega pričakujejo, da bo podaljšal kopalno sezono na vse leto. Preuredili so staro zdraviliško zgradbo, iz stare restavracije pa bodo naredili bar in kavarno. V začetku septembra bosta bazen in bar gotova, za prihodnje leto pa imajo v načrtu gradnjo nove restavracije, ureditev parkirnega prostora za tisoč motornih vozil, igrišče itd.

Do največje mere so tudi izboljšali

zdravstveno službo in uvedli nove metode v zdravljenju, kar so mnoga zdravilišča po preusmeritvi na turizem zamenjala. Prednosti termalne vode je treba do kraja izkoristiti! Danes zdravijo v Čateških Toplicah revmatična obolenja, degenerativne bolezni lokomotorne aparata, ženske bolezni in rekonvalescenco. Uspehi so izredni in tako dobivajo vedno nove ponudbe. V septembru se bo v Čatežu zdravilo 60 Svedov in upajo, da bodo v novih objektih lahko zadovoljili tudi vse njihove želje po zabavi in družbenem življenju. Mnoge ponudbe obetajo 100 odst. zasedenost tudi v zimskem času. V decembru bo v Čateških Toplicah šahovski šampionat, nato praznovanje novega leta in tako naprej.

Zaenkrat imajo ves potreben kader: zdravstveni, strežni osebje itd. Problemi vodilnih kadrov bodo v kratkem urejeni. Kolektiv se nenehno trudi, da bi čimprej ustregel vsem željam svojih gostov. Pritožbe so redke.

Dosedanji uspehi so obetajoči kljub temu, da še marsikaj ni urejeno. Vse

kaže, da je glavna kriza minila in da se bo stanje v naslednjih letih izboljšalo. Tako bodo že letos dvignili povprečno raven osebnih dohodkov od 59.000 Sdin do 75.000 oz. 80.000 Sdin.

Vodstvo Čateških Toplic si prizadeva ustvariti aktivno sodelovanje z mnogimi drugimi podjetji, kjer je povezava mogoča. Tako že obstaja tesna povezava s turistično zvezo. Včasih se pojavijo tudi nesoglasja in nesporazumi s poslovnimi partnerji. Tako še vedno ni uvedena redna avtobusna zveza z Brežicami, kar predstavlja oviro predvsem za obisk prehodnih gostov in tistih, ki hodijo v Čateške Toplice samo na zdravstveno terapijo.

Se marsikaj je, o čemer bi lahko pisali. Veliko je še neodkritih možnosti, ki jih bo pokazalo delo samo. Predvsem od kolektiva pa je odvisno, koliko mu bo uspelo prisluhniti željam gostov in jih ustvariti ter si tako zagotoviti prihodnost. Dosedanji uspehi vzbujajo optimistična pričakovanja.

STANKA KUNEJ

skupščini, pri družbeno političnih organizacijah in več sestankov raznih republiških organov (republiški sekretariat za gospodarstvo itd.). V zvezi s predlogom gozdarjev so vsi naštetih sprejeli naslednje sklepe, ki jih je v glavnem oblikoval in sprejel tudi republiški sekretariat za gospodarstvo, z njim pa se je strinjal tudi občinski komite ZK Kočevje:

Republiški sekretariat za gozdarstvo daje v tej zadevi svoja mnenja in stališča, vendar ne misli posegati v področje samoupravnih organov podjetja in organov občinske skupščine, ki so pristojni za odločanje v zadevi.

Pri obravnavanju problematike je treba izhajati iz stališča, čemu je bilo podjetje ustanovljeno. Znano je namreč, da je bilo KGP Kočevje ustanovljeno leta 1952 z namenom, da na ondotnem območju enotno rešuje probleme socialističnega kmetijstva in gozdarstva. Predlog imenovanega društva pa se poteguje le za reševanje gozdarstva.

Izločitev gozdarske panoge iz KGP ni rešitev. Uresničitev tega predloga bi pomenila korak nazaj, ker bi ustvarila še težje probleme, kot so sedanji.

Republiški sekretariat za gospodarstvo podpira sklepe delavskega sveta KGP Kočevje o ukrepih za ureditev nastalih problemov. Pri tem je potrebna večja in konkretna pomoč občinske skupščine Kočevje ter drugih prizadetih organov in organizacij.

Za nadaljnji razvoj podjetja je izredno pomembno, da se jasno uredijo vsa notranja poslovna razmerja med posameznimi organizacijskimi enotami. V okviru podjetja mora biti predvsem jasno opredeljeno prelivanje sredstev, predvsem pa prelivanje sredstev iz gozdarstva v kmetijstvo. Ker tega doslej ni bilo, je to stanje povzročilo malodušje zaposlenih in gozdarski panogi. Gotovo je tudi, da takšna neurejena razmerja niso niti spodbudna, niti pozitivna.

Temeljito je treba analizirati stranske kmetijske obrate in skladno s tem ustrezno ukrepati. Pri tem velja posebno opozoriti na obrata kladnica in agroservis.

Sedanje stanje podjetja kaže, da je treba proučiti za posledice delavcev, vprašanje

stroškov proizvodnje, organizacijo strokovnih služb, delitev dohodka, nagrajevanje zaposlenih in nadaljnji razvoj temeljnih panog.

Gozdarstvo v okviru podjetja je treba posvetiti večjo in sistematično skrb, predvsem še njegovemu nadaljnjemu razvoju, razširjeni reprodukciji, osebnim dohodkom in uporabi sredstva, ki jih gozdarstvo ustvarja.

Dokler niso izdelane vse analize in storjeni ukrepi, ki so jih sprejeli samoupravni organi, je obravnavanje o izločitvi gozdarstva preuranjeno, razen tega pa pobuda DIT gozdarstva pravno ni pravilna, ker je treba urejati vprašanja take izločitve skladno s predpisi in s samoupravnimi akti podjetja.

Za sanacijo obratnih sredstev je treba izdelati stvaren sanacijski načrt in s tem v zvezi vse ukreniti, da se sedaj prekomerno vezana sredstva čimprej sprostijo.

Pri obravnavanju te problematike je treba upoštevati tudi mnenje pristojnih občinskih skupščin in prizadetih družbenih organizacij.

Ugotoviti je treba, da je obstoječe podjetje v kljub objektivnim težavam doseglo viden napredek in da bi bilo zelo enostransko, če bi se vprašanje o izločitvi gozdarske panoge obravnavalo le s stališča gozdarstva, čeprav je seveda treba zagotoviti gozdarstvu vso pozornost z ozirom na njegov nadaljnji razvoj.

Poudarjamo, da je nastala problematika rešljiva v okviru sedanje organizacijske oblike podjetja in priporočamo, da se s tega stališča prizadeti lotijo reševanja celote. Po tej poti naj bi obravnavali zadevo tudi pri KGP zaposleni gozdarstveni inženirji in tehniki, kakor tudi društvo gozdarskih inženirjev in tehnikov gozdarstva in industrije za predelavo lesa v Kočevju.

Rekordi v pridelovanju krompirja

Po zadnjih podatkih kmetijske službe dosega področje kmetijske zadruge Trebnje zadnja leta največje pridelke krompirja na hektar v vsej Sloveniji. Razen tega pa krompirjeve sorte, posajene na teh zemljiščih, dosegajo tudi največji odstotek sušine. Kljub temu, da je veliko kmetovalcev pravih mojstrov za to pomembno poljščino, še zdaleč niso izkoristile vse možnosti, ki jih daje zemlja in podnebje v tem predelu Dolenjske.

Prijetno srečanje delavcev PTT stroke

V primerjavi z lanskim prvim polletjem je Podjetje za PTT promet v Novem mestu letos izvršilo za 22 odst. več poslovnih storitev in doseglo za 18 odst. večje dohodka, čeprav so stroški v istem času narasli za 14 odst. — ATC v Dobovi sta se v nedeljo pridružili še novi avtomatski telefonski centrali v Straži in Žužemberku, prihodnji mesec pa jo dobi Krmelj in v oktobru verjetno še Mokronog — Konec leta 1967 bo na širšem Dolenjskem že 18 ATC, 28 telefonskih central pa bo imelo polavtomatsko telefonsko posredovanje

Nad 400 delavcev, upokojenec, družinskih članov zaposlencev PTT ter nekaj gostov se je zbralo v nedeljo dopoldne na prijaznem Sremitu nad Krškimi na IV. zboru delavcev PTT podjetja Novo mesto. Če kje, potem gojijo pristrčno družabnost in tesne medsebojne stike prav v PTT stroki, konkretno v novomeškem PTT podjetju, ki zdru-

žuje vse poštne delavce s področja 7 občin. Prizadevnost sindikata, ki ima vso pomoč upravnega odbora podjetja, se je znova pokazala, saj je zbor potekel lepo in vsi so bili zadovoljni.

V imenu pripravljalnega odbora je slavje začel okoli 9,30 Jože Kuček, za njim pa je zbrane delavce PTT stroke ter njihove svojce pozdravil

Lado Trampuš, predsednik obč. zbora Obs Krško. Slavja sta se udeležila tudi Rudi Druškovič, načelnik družbenih služb pri Obs, ter Marjan Zibert, tajnik Obs Krško. Pred spomenik krškim žrtvam so medtem odnesli lep venec, hkrati pa je na Sremitu prispele planinska štafeta delavcev PTT, ki jo je vodil sekretar podjetja tov. Slana;

HOJA PISMONOŠ je postala že »klasična« tekmovalna panoga na vseh srečanjih PTT podjetja Novo mesto. V nedeljo so se pomerili v hoji s krške pošte na Sremitu. Na sliki: Jože Kuček, vodja pripravljalnega odbora in Herman Pregl, predsednik upravnega odbora PTT podjetja ter upravnik krške pošte, izročata priznanje zmagovalcem najznačilnejše discipline v poštini službi: prvak je bil Jože Klemenčič, pismonoša iz Novega mesta, sledita pa mu Vili Božič iz Leskoveca in Anton Bregar iz Sentjanja. — Posebej so nagradili tudi 50-letnega Franca Glavana iz Dobrnjača, ki se je kljub svojim letom prijavil na tekmovanje in vztrajal do konca. (Na sliki: vsi naštetih z leve proti desni — foto: Tone Gošnik.)

Tržaški kmetje bodo obiskali Dolenjsko

Dvodnevni izlet po Dolenjski in Kočevski združen z ogledom vinskega sejma v Ljubljani — Veliko zanimanje med tržaškimi kmeti — Obiskali bodo kartuzijo Pleterje, se ustavili v hotelu Kandija v Novem mestu in si ogledali živinorejske obrate v novomeški okolici — V Črnomlju in Semiču bodo poskusili belokranjsko kapljico, od tam bodo odšli v Dol. Toplice in nato na Kočevsko

V letu mednarodnega turizma bo pomemben množični obisk slovenskih kmetov s tržaškega ozemlja. Namenjen je ogledu zanimivosti in privlačnosti Dolenjske in Kočevskega. Na kraju dvodnevnega izleta bodo izletniki iz Trsta in okoliških vasi obiskali še ljubljansko vinsko razstavo.

Za izlet v Slovenijo vlada med tržaškimi kmeti veliko zanimanje; v posameznih vaseh tržaške okolice so zapuščeni, ki pomagajo pri organizaciji tega avtobusnega izleta. Vodstvo izleta je v rokah dveh tržaških organizacij: Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov. Obe organizaciji imata svoje poslovne prostore v Trstu, v ulici Geppa št. 9. Organizacijski odbor skupnega izleta je sestavljen iz dveh turo: skupni odhod bo iz Trsta v soboto, 2. septembra ob 6. uri zjutraj. Zatem bodo vozili tržaški avtobusi z malimi vmesnimi postanki v Ljubljano, od koder bodo krenili po avtomobilski cesti mimo Višnje gore in Stične in mimo Novega mesta pod znameniti vinskih goricami Trške gore.

Prvi večji postanek bo v Pleterjih, kjer si bodo ogledali znamenito kartuzijo pod Gorjanci in njene kmetijske naprave. Seveda bodo obiskali tudi samostan, ki ga poznajo mnogi tržaški kmetje iz člankov in knjige dosedanjega pleterjskega priorja dr. Edgarka. Tržaški izletniki se bodo odpravili nato v Novo mesto, kjer bodo imeli v hotelu Kandija kosilo. Popoldne si bodo ogledali živinorejska posestva v novomeški okolici in farmo bekonov.

Pot bodo nadaljevali po gorjanski cesti v Črnomlju, da spoznajo Trdinovo dolensko-belokranjsko pokrajino, življenje in delo belokranjskega kmeta. Nova cesta preko Gorjancev je dvignila raven belokranjskega kmeta in prav to hočejo videti tržaški kmetovalci. V Črnomlju in Semiču bodo poskusili belokranjsko kapljico — znamenito črmino. Po napornem celodnevem potovanju se bodo odpravili gostje iz Trsta v Dolenjske Toplice, še prej pa si bodo ogledali kraje na poti iz vinorodnega Semiča mimo Črmošnjic in krajev iz NOB, Stare žage itd. Izletniki bodo prenočili v Dolenjskih Toplicah.

V nedeljo, 3. septembra, se bodo po zajtrku odpravili na Kočevsko. Videli bodo svet, kjer je pred vojno živel nemška manjšina na Kočevskem, a so se Kočevarji po dogovoru med obema voditeljema fašizma in nacizma Hitlerjem in Mussolinijem prostovoljno izselili iz krajev, kjer so živeli več stoletij. Nemški rajh jim je dodell zemljo izgnanih slov. kmetov v Posavju, v okolici Krškega in Brežic. Od tam so pobegnili v zadnjem vojnem letu v Nemčijo.

Ko bodo tržaški izletniki spoznali pokrajino na robu Roga, kjer je bil med NOB sedež partizanskega gibanja, in spoznali kraje, kjer so še danes razpadajoče kočevarske vase, bodo dospeli v Kočevje. V mestu in okolici si bodo ogledali nekatere zanimive objekte gozdno kmetijskega kombinata v Kočevju. Skupno kosilo bo v hotelu Pu-gled.

Po ogledih še drugih domačih zanimivosti, zlasti Šeško-vega doma, se bodo odpravili proti Ljubljani skozi Ribnico in Velike Lašce, mimo krajev, kjer so se rodili slovenski kulturni mojstri Primož Trubar, Fran Levstik, Josip

planinci so prehodili od sobote na nedeljo nad 80 km, na pot pa so šli s partizanske Frate.

Enoletni prerez dela, uspehov, načrtov in tudi težav PTT podjetja je nato podala direktorica podjetja Dragica Rome (o zanimivih podatkih ter načrtih kolektiva za PTT promet na Dolenjskem bomo obširneje poročali prihodnji teden!). Prav ta dan sta začeli poslovati novi avtomatski telefonski centrali v Straži in Žužemberku, konec leta pa bo na področju PTT podjetja Novo mesto že 18 ATC.

S svečanim nagovorom so nato pozdravili najzaslužnejše člane podjetja, ki delajo v stroki že 25 oz. 30 let; izročili so jim tudi skromna darila, nato pa so razglasili uspehe tekmovanj in podelili zmagovalcem priznanja. Vmes so lepo peli brežiški oz. artiški pevci, med njimi tudi trije uslužbenci brežiške pošte. — S prijetno zabavo je minilo nedeljsko srečanje delavcev PTT podjetja, na katerega so tudi tokrat povabili svoje upoko-jence. Peto srečanje bo prihodnje poletje na Vinji gorici pri Trebnjem. Tg.

KAKO ŽIVI, DELA IN SE ZABAVA MLADINA V NAŠIH OBČINAH

METLIKA:

Poleti manjša aktivnost

»Naš komite ni med najboljšimi, pa tudi med najslabšimi ne,« je dejal predsednik metliškega komiteja ZMS Tone Pezdirc.

Letošnja najboljša akcija metliških mladincev je bilo vsekakor tekmovanje za dan mladosti z naslovom »kulturni spomeniki Metlike«. Udeležili so se ga mladinski aktivni BETI, KOMETA in osnovne šole. Zabavni program pa so pripravili vojaki črnomaljske garnizije. Komite je sodeloval tudi pri organizaciji »dneva cvetja na Suhorju«. Sami so pripravili srečanje članov Počitniške zveze Dolenjske, ki so se ga udeležili mladinci iz Trebnjega, Novega mesta in Bele krajine.

Kulturno zabavno življenje je bilo med šolskim letom živahnije. Poklicna šola BETI je namreč organizirala več mladinskih plesov in drugih prireditev. Zdad razen v hotelu in na veselicah mladinci nimajo kje plesati. Jeseni namerava komite s sodelovanjem garnizije v Črnomlju organizirati mladinske plesne. Imajo pa težave z dvorano, ker je najemnina zelo visoka.

V sodelovanju s črnomaljskim je metliški komite organiziral za sekretarje in predsednike mladinskih aktivov trodnevni seminar, na katerem so poslušali predavanja o samoupravljanju, gospodarstvu in drugih zanimivih zadevah.

»Pred vsako večjo akcijo skličemo skupni sestanek vseh predsednikov terenskih aktivov in izdelamo program ter razdelimo delo, tako da ni nobenih preprirov o tem, kaj mora kdo delati,« je še povedal tov. Pezdirc.

'Rentabilnost' vajencev in 'moški' poklic

Kje so vzroki pomanjkanja dela in vajenskih mest za dekleta? — Nekaj ugotovitev iz kočevske občine

Govorili in pisali smo že o težavah mladine, ki zdaj končuje šolanje in o neprilikah onih mladih ljudi, ki že od lani ali še od prej čakajo na zaposlitev. Pri tem smo ugotovili, da je zelo težko zaposliti dekleta in da za njih ni vajenskih mest.

Ob tem si velja ogledati nekaj vzrokov za to. Omenil bi samo štiri stvari, ki jih moramo imeti pred očmi.

V delovnih organizacijah morajo vodstva resno in temeljito preučiti »rentabilnost« vajencev. Nenehno smo priče posplošeni trditvi, da so vajenci »samo izguba za podjetje«. Če to za prvi letnik

še lahko velja, prav gotovo ne more za višje razrede. Če ima podjetje le izgubo z njimi, bi bilo treba pogledati, kako so vajenci pri praktičnem delu sploh zaposleni! Najpogosteje so v pomoč pomočnikom in mojstrom, ki se pehajo za svojimi normami in nimajo časa za poučevanje vajencev. Samo pomožno delo in opazovanje pa za izučitev neke obrti ni dovolj. Nujna je torej primerna zaposlitev, če hočemo vzgojiti kvalificirane delavce.

Na Kočevskem je največ vajenskih mest v tako imenovanih moških strokah: v kovinski, lesni in gradbeni. Izkusnje naprednejših držav pa nas učijo, da lahko ženske opravljajo tudi vsa dela, celo v težki industriji. Ni razloga, da se v ugodnejših delovnih pogojih ne bi mogle izučiti poklica. Treba je le prebiti led: podjetja morajo premagati pomisleke, dekleta pa spoznati, da ni njihova prihodnost samo v administraciji in nekaterih redkih obrteh.

Pomislike je treba premagati tudi s seznanjanjem.

Gradbena stroka daje vajencem veliko ugodnosti prav zato, ker je že vrsto let v stiski za novimi delavci. In vendar je malo primerov, da bi prišli kadroviki gradbenih podjetij v šole in učencem obeh spolov prikazali delo v gradbeništvu, ki ga je mehanizacija že močno olajšala.

Zadnje, vendarle ne najmanj pomembno pa je vprašanje o vajencih iz zelo oddaljenih krajev. Ti večkrat zasedejo mesto učencem kočevskih šol, čeprav predvsem tista, za katere ni zanimanja domačih učencev. Z vztrajnim delom bi lahko zasedli vsa mesta z domačimi mladinci in mladinkami ter zmanjšali brezposelnost. Delovne organizacije ne bi v prihodnjih letih bile več pred tako velikimi zahtevami za stanovanja, saj izučeni vajenci od drugod nočejo več stanovati v domu »Dušana Remihna«, ampak zahtevajo večje stanovanje.

Vse te misli bi lahko podprli s številskimi, z dokazi in s podatki, vendar bi to preseglo obseg tega zapisa.

MARKO ZVOKELJ

Geološka ekskurzija na kočevsko stran

Naslednja letošnja geološka ekskurzija po Dolenjski bo 3. septembra. Slovensko geološko društvo bo tudi za ta dan pripravilo pisan in zanimiv program.

Avtobus bo ljubitelje narave popeljal v zgodnjih jutranjih urah iz Ljubljane proti Ribnici. Ob kratkih postankih si bodo v okolici Turjaka ogledali mezozojske plasti, v katerih je ponekod veliko okamenin. Daljši postanek bo v Ortneku, kjer bo dr. A. Ramovš, profesor geologije na ljubljanski univerzi, razložil razvoj tamkajšnjih mladopaleozojskih plasti. Za slovensko geologijo ima prav okolica Ortneka velik pomen. V zadnjem času so namreč ugotovili, da so plasti pri Ortneku mlajše kot so nekoč mislili. To so dokazali z bogato favno, ki so jo našli po vztrajnem iskanju. Nove ugotovitve glede starosti mlado-

paleozojskih plasti pri Ortneku pa so omajale tudi dosedanja stališča o starosti podobnih plasti po Sloveniji

Kmalu za Kočevjem bomo prišli v mogočne, globoke gozdove. To bo prava prilika, da bo udeležencem povedal nekaj o sestavi in zgodovini teh gozdov dr. M. Wraber — stalni spremljevalec naših ekskurzij.

Ko se bomo približali dolini Kolpe, geologi ne bodo razlagali samo zgradbe zemeljskih plasti, ampak bodo povedali nekaj o hidroloških razmerah. Te je v zadnjih letih zelo podrobno opazoval D. Novak.

Od Broda na Kolpi proti Čabru se bodo udeleženci vozili ob Kolpi, ki smo jo srečali na naši zadnji ekskurziji — na poti v Belo krajino.

Od Čabra bo avtobus odpe-ljal proti Cerkljici ter naprej v Ljubljano. Noč bo že, zato geoloških zanimivosti tu ne bomo mogli več spoznavati. Prepričani pa smo lahko, da bo tudi sedaj — kot na vseh dosedanjih letošnjih ekskurzijah — vladalo na povratku sproščeno in prijetno razpoloženje. R. P.

Sosedje, ki jih premalo poznamo

Naš sodelavec se je v začetku julija pridružil strokovni ekskurziji skupine predavateljev slovenskih kmetijskih šol in v enajstih dneh prepotoval Bolgarijo in Romunijo. V več nadaljevanjih bo opisal del življenja, predvsem pa kmetijstvo naših vzhodnih sosedov

Vznemirjen sem bil, ko je v dalji za nami ostal Dimitrograd, ko je kot preprogo pisana srbska polja zamenjala bolgarska krajina, kjer so ogromne žitne pahljače rahlo valovile v blagem poletnem vetriču. O tej deželi, nji utripu, življenju in ljudeh naj prikažem podobo, dobro in slabo, razveseljujoče in manj prijetno; resnico, kolikor jo je mogoče v tako kratkem času in na tako bežnih srečanjih sploh ugotoviti.

Parole — naš stalni spremljevalec

Povečajmo produktivnost dela! V boj za še večjimi proizvodnimi uspehi! Naj živi mir v svetu!

Na vseh javnih zgradbah, posebno zadružnih domovih je bilo videti nešteto različnih gesel. To nas je spremljalo po vsej Bolgariji, na vseh posestvih, ki smo jih obiskali. Parole so manjkale le ob čudoviti črnomorski obali pri Varni, kjer se na tisoče in tisoče Evropejcev valja po lesketajočem pesku, ki je nastal iz zdrobljenih školjk, si prekri-va nosove s papirnatimi ščitniki in ne mara za to moralno spod-

budo, ki je že nam Jugoslovonom za čuda preveč tuja.

Na prvih poljih, mimo katerih smo brželi proti Sofiji, se je zibal ponekod čudovito lep plevel. »Kar se plevla tiče, se Bolgarija lepo razvija,« je hitro zlobno pristavil nekdo, njegov sosed, pa ga je še dopolnil: »Saj to je vendar zlahkni sadež administrativnega socializma.« To pa je bil samo prvi varljiv vtis, zakaj kar smo kasneje videli po vsej deželi, je bilo čisto drugače. Tako lep polj, tako skrbno obdelanih vinogradov, kot jih ima velika plodna ravnica ob reki Marici, nimamo pri nas v Vojvodini.

Se nekaj nam je zapustilo že takoj pri vratih Bolgarije nepozaben vtis. To so bile brigade delavcev na poljih. Ko se je v vrsti pomikala z motikami na ramih skupina zadružnikov, ko se je vrsta koscev drug za drugim zajedala v travnato pobočje, ko je za brigado žensk, oblečenih v značilna bolgarska oblačila, stala prehodna zastava, smo grabili za fotoaparate in kar med vožnjo hiteli slikati bežeče prizore. Zakaj ne, saj kaj takega pri nas še komaj pomnimo.

Sofija — ponos dežele

Videti bi morali blesek oči in občutiti ponos mladega Atanasa

Paneva, turističnega vodiča, ki nas je vodil po njegovi domovini, govoril o njenih znamenitostih, zgodovini, kulturi, gospodarstvu. Njegov ponos je bil še mnogo večji, ko nas je vodil po Sofiji, mestu parkov, 800-tisoč glavni prestolnici dežele, v kateri živi vsak deseti Bolgar.

Mesto ima evropsko podobo. Z Vitoše planine, kamor se lahko popeljete po cesti ali z žičnico, ga je videti kot na dlani. Središče mesta je zazidano z veličastnimi, po ruskem vzorcu zgrajenimi stavbami, ki delajo vtis spoštljivosti in starosti, tako da komaj verjamemo, da jih pred dobrim desetletjem tam še ni bilo. Med njimi je partijska palača, centralni univerzalni magazin — največja bolgarska trgovska hiša, mavzolej Georgija Dimitrova, slovitega bolgarskega voditelja, ki so ga hitlerjevci v času, ko so prišli na oblast, obdolžili, da je zažgal Reichstag v Berlinu. V bližini je cerkev sv. Nedelja, kjer so hoteli pred 42 leti narediti atentat na bolgarskega kralja Borisa in kot največja znamenitost: cerkev Aleksandra Nevskega. Ta mojstrovina, ki je bila dokončana do začetka prve svetovne vojne, je bila zgrajena v spomin osvoboditve dežele izpod stoletnega turškega suženjstva in v spomin prijateljski pomoči Rusije. 56 m visoka cerkev je takrat stala 56 milijonov zlatih levov (1 lev je približno 600 starih dinarjev); gradili so jo več desetletij, 50 najboljših ruskih in bolgarskih slikarjev je upodabljalo freske v njeni notranjosti. Njen 12-tonski zvon je slišati 30 kilometrov daleč.

Če bi hoteli videti kaj več starejših spomenikov, starejše bolgarske arhitekture in slikarstva, bi morali v druga bolgarska mesta, predvsem v nekdanje prestolnice Plisko, Preslav in Tirnov.

Grafikoni na tržnici

Zeleli smo videti predvsem sedanje življenje. Steno sobe v hotelu Vitoša je krasila slika modernega industrijskega objekta, na hodniku drugega nadstropja je visela prehodna zastavica »Prvenec« v znak priznanja najboljši brigadi; domačini so z veliko prizadevnostjo govorili o svoji poti, o idealih, h katerim jih žene.

En bolgarski lev je vreden nekako 600 starih dinarjev. Razdeljen je na sto stotink, ki imajo tudi tako ime. Delavec in zadružnik zasluži od 70 do 140, pa tudi več levov, učitelj 150 levov, direktor večjega podjetja 250 levov. »Na borba za mir« piše na vratih tržnice, zelo velike stavbe, ki bi ji na zunaj prej prisodili, da je umetniška galerija. — V njej nas spremlja vrvež in duh po mesu, siru in sadju. Kilogram mesa stane 1,90 leva, kilogram navadne salame 2 leva, sir je po 2,10, kruh po 30 stotink, 1 kg čokolade pa celih 8 levov. Največ ljudi se gnete ob prodajalnih kruha, najmanj pa okrog prodajalcev mesa.

Kot pripovedujejo oni, ki so deželo obiskali že pred več leti, je bilo takrat še zelo težko dobiti goveje meso. Govedoreja je v deželi še zdaj precej slabo razvita, saj je v vsej Bolgariji le polovica več krav kot pa jih imamo v Sloveniji. Nad vsemi blagajnami tržnice stoje veliki grafikoni: proizvodnja jajc bomo do leta 1970 povečali za 30 odstotkov, prirejo govejega mesa za 42 odstotkov; mleka bomo namolžili 40 odstotkov več. — Tujci se pod temi številkami ustavljajo, za domačine pa so nekaj povsem običajnega.

Ko mine delovni dan, sofijske ulice zaživijo. Posebno veliko ljudi je pred mogočno, v starem slogu zgrajeno stavbo (na sliki), v kateri meščani kupujejo hrano in pijačo.

Kapljica diši šest mesecev

V ogromno palačo in iz nje se popoldne vali reka ljudi. Vozijo se po premičnih stopnicah, tekajo od pulta do pulta, ogledujejo si različno blago. To je največja trgovska hiša — CUM imenovana (centralni univerzalni magazin). »Man spricht deutsche« nas opozarjajo napisi. — Moška obleka stane 50 levov, televizor 450, najlon srajca pa kar 18 levov.

Kaj se tam preriva toliko tujcev? Prodajalec jim pripoveduje:

»Gram olja stane osem levov, če kanete eno kapljico v stanovanje, vam bo dišalo šest mesecev! Rožno olje, rožno olje!« — V rokah drži stekleničko, podobno onim za dragocena zdravila. Po tej dišavi, narejeni iz soka vrtnic, so evropske žene poznale Bolgarijo že desetletja in desetletja. Ker pa so kemiki iznašli celo umetne vonjave, so se začeli nasadi vrtnic med Kazanlikom in Levskigradom iz leta v leto manjšati. Nekako 3000 kilogramov rožnega olja še iztisnejo na leto iz nežnih cvetov; tega olja, ki je vredno več kot zlato, saj je en kilogram vreden pet milijonov v našem denarju.

Hotel Grande, kjer smo večerjali, je čudovit. Ogromne jedilnice, s stotinami lučmi razsvetljene dvorane, delajo vtis, da smo pri obredu. Kot »pokvarjeni Evropejci«, ki jih je že zajel val »civilizacije«, smo si po večerji hoteli ogledati tudi sofijsko nočno življenje, mogoče celo strip-tease. Slednja neumnost pa je v tej deželi prepovedana. Ko je v barskih prostorih hotela prišel k naši mizi Cigan z violino in zaigral tako, kot znajo samo lju-

dje njegovega rodu, smo hitro pozabili na naše »velike pridobitve«.

99 odstotkov zemlje imajo zadruga in posestva

Bolgarija je kmetijska dežela, saj še danes tri četrtine prebivalstva živi od zemlje. Pred zadnjo vojno je bilo 4,5 milijona ha obdelovalne zemlje, kolikor jo imajo, razdeljeno na 1,1 milijona kmetij, velik del te zemlje pa so imeli tudi vaški bogataši-kulaki. Ko so leta 1934 v deželi prešteli število plugov, so ob tem ugotovili, da je še vsak tretji lesen.

Današnja podoba dežele je povsem drugačna. Pri socializaciji vasi se niso ustavili na začetku ali na pol poti: kar 99 odstotkov vse zemlje obdelujejo zadruga in državna posestva, s stroji, ki jih dobivajo pri strojno-tractorskih postajah. V deželi je 980 zadrug, ki imajo povprečno 3860 hektarjev zemlje in 85 državnih posestev s povprečno 4100 hektarjev površin.

Za bolgarsko zadružništvo, ki se je, kot sami zatrjujejo osnovalo na prostovoljni podlagi, je značilno, da je zemlja še vedno zasebna last zadružnikov, vendar jo skupno obdelujejo. Nekdanje meje so zabrisane, zemljo obdelujejo v velikih poljanah, kjer s strojno obdelavo lahko poci- nijo pridelovanje. V zadnjih petnajstih letih so Balgari vložili v kmetijstvo čez tri milijarde levov in imajo več osnovne mehanizacije na hektar površine, kot jo imamo pri nas v Jugoslaviji. Strojev pa jim še vedno primanjkuje in marsikje je še videti brigade mož, ki kosijo s kosami in vrste žensk, ki okopavajo z motikami.

»Poskusite tole, ravno prav zrela je!« nam ponujata Bolgarki, ki elata na posestvu Samokov. Povsod se obiskovalec lahko prepriča, da je ljudem te dežele veliko ostalo od nekdanje slovanske gostoljubnosti. Jedli smo čudovite jagode!

Ognji beduinov

Tudi v Etiopiji gore umetne luči, toda za beduine je ogenj še vedno simbol svetlobe. Za nas pa je predvsem simbol življenja. Koliko globokih misli nenadoma priključuje v spomin!

Kako smo kot otroci strmeli v ogenj! Skušali smo razumeti, česar takrat sploh še nismo mogli. Kako smo se ga bali, kako smo bili zbegani, če je kje gorelo! Se danes se vsi stresemo ob besedi požar.

Kaj bi dal, če bi zagorel sedaj tak ogenj, ki bi razsvetlil vse nebo. Čutil sem vse močnejše, da se bom moral pomeriti iz oči v oči s tistimi, ki se naslanjajo s hrbtom na drevo, z zenico svojega očesa pa merijo cesto; s tistimi, ki hodijo s ko pjem v roki tako skrivnostno ob robu ceste. Pa s tistimi, ki strmijo na videz v ogenj, v resnici pa motre naokrog, kakor bi imeli nevidni žaromet sredi čela.

Ni lahko razumeti Afrike

in njenih ljudi. Še Arabci, najmlajši med semiti, so za nas uganka. Pa ne bodo črnici, zlasti tisti, ki kurijo ponoči ognje ali pa hodijo po cesti s kopjem v roki — tako tankim, da bi lahko z njim pobili do smrti kvečjemu mladega leoparda!

Kako naj jim pokažem, da bi rad govoril z njimi? Ali naj skočim iz avtomobila, pomaham šoferju v slovo in pristopim z iztegnjeno roko k fantom, zavitim od nog do glave v debelo odejo? K neznanim ljudem, ki mi lahko z enim samim zamahom kopja končajo življenje in se potem z nekaj dolarji izgube v temno noč?

»Ali bi prisedli?« je vprašal šofer. »Ali bi?« je ponovil in že ustavljal vozilo.

Nihče me ni pogledal v oči. Nihče me ni vprašal, od kod sem, tudi pipe miru mi niso ponudili. Gala so vlekli naprej, prihod neznanega človeka jih ni prav nič zmotil.

Le stavec, ki je sedel na

Slovenski svetovni popotnik Miran Ogrin, ki je sicer novinar pri Ljubljanskem dnevniku, je v knjigi OD NILA DO KARTAGINE popisal svojo pot od Carigrada do Etiopije in Kartagine. Knjiga ni potopis v navadnem smislu besede, saj preide včasih v sociološko in politično-gospodarsko študijo. Ogrinov namen pa vsekakor je dati bralcem knjigo o današnji Afriki, takšni, kot je, o Afriki tradicij, nasprotij ter prihodnosti.

zvzišenem mestu, z leopardovo kožo in v sandalah, je prekinil svojo zgodbo. Vendar je kmalu nadaljeval:

»V naslednjem trenutku je črnc zalučal kopje v levo, pa ga je le ranil. Tedaj je lev planil na črnca, ga zgra-

bil za ledja in...« Vsi so obnemeli od groze.

»Toda,« je nadaljeval, »tudi lev ni mogel več uti usodi, ki mu je bila namenjena. Obroč okrog njega je bil sklenjen. Ves dan so se Arusi potili. Odnese jim je dvoje telet — pa naj bi jim ušel sedaj, ko ga imajo že skoraj v rokah!

Lev je sprevidel, da je obkoljen, zato je spustil svojo žrtev. Z odločnimi skoki je skušal prebiti obroč, toda v tem trenutku je neki črnc zalučal vanj kopje in lev se je zgrudil smrtno zadet. Pokončali so ga s sulicami.

Črnči so spet odprli usta, eden je dregnil s palico v ogenj, da so završale iskre.

Tako love še sedaj Masaji. V njihovem rezervatu Masai Reserve je več levov kot v vsej Etiopiji. Tako so nekaj lovili tudi Gala — še danes love povodne konje s sulicami. Kralj živali je zaščiten s posebnimi zakoni.

Stavec je že umolknil, vsi so molčali. Sedel sem na častnem mestu zraven poglavarja, gledal sem s polodprtimi očmi zdaj v ogenj zdaj v neznane moze.

Lahko bi jih imel za Arabce iz Jemena, dežele Sebe, za Beludže, za tavajoče beduine iz Saudove Arabije, toda njihov ritem govora, njihove oči... Afriški pogovor je bil slikovit, skala čustev je pri črncih še bogatejša kot pri Arabcih, njihove misli se nikoli ne ujemajo z vašimi. Nikoli nisem čutil, da jim lahko berem tudi iz oči.

Gala govore o kakem dogodku tudi sto let, mi je nekoč ob neki priliki razlagal star afriški lovec. Stare zgodbe se prenašajo iz roda v rod. Tako živi preteklost v sedanosti.

NA ZNAMENJU v Ratju pri Hinjah blizu domačije Staneta Papeža je na eni strani lepo obdelanega kamna vsekana črka »S«, na drugi strani pa črka »Z«. Kaj pomenita črki, ni še nihče dognal. Ljudje so si izmislili celo bajko o srebru in zlatu, ki pripoveduje, da so nekoč iz Novega mesta prišli neki možje in okoli kamna začeli kopati, vendar kasneje o zlatu in srebru ni bilo sledu (Foto: Polde Miklič)

V. Slavkin:

VELIKI IN MALI

Na klopi v parku je sedel pri meni starček in zibal v vozičku rdečeličnega otročička.

— Lep fantič, sem pohvalil otročička. — Kako pa mu je ime?

— Peter. Zdaj imamo dva Petra pri hiši. Velikega in malega... Ampak pravim vam, z otroki je mnogo dela. Petrček vedno kaj potrebuje.

— Veliki?

— Ne, mali. Pa tudi z velikim ni nikoli miru. Sedi, uči se... Zena in jaz nimava časa za Petrčka.

— Za malega?

— Ne, za velikega. Moral bi stopiti na fakulteto in pojasniti dekanu, kako je težko študirati in pri tem vzgajati otroka, hoditi z njim na sprehod, hraniti ga. Pojasnil bi mu, koliko posla je s Petrčkom.

— Z velikim?

— Ne, z malim. Pravim vam, ne bilo bi me sram oditi na fakulteto, ampak ne utegnem. Moram skr-

beti za otročička. Z njim hodim na sprehod, hranim ga... Petrček ničesar ne more sam.

— Mali?

— Ne, veliki. Siromak ima posla čez glavo.

— Kaj pa Petrova mati?

— Doma je. Skrbi za gospodinjstvo, poleg tega pa še pere plenice, kuha kašico...

— Mama malega Petrčka?

— Ne, velikega. Moja žena. Mama malega se je vpisala na fakulteto. Cele dneve se uči... Ampak Petrčka ima zelo rada.

— Malega?

— Tudi velikega. Od nje ne zahtevamo nobene pomoči. Ampak Petrček tega ne razume...

— Veliki?

— Ne, mali. Potrebna mu je neprenehna skrb. Za to sva si z ženo razdelila dolžnosti... Jaz otročičku nadomestujem očeta, moja žena pa mater. In tako Petrček nima skrbi.

— Mali?

— Ne, veliki in njegova žena tudi ne. Storimo vse,

da bi bil Petrček močan, pameten...

— Veliki?

— Ne, mali. Sicer pa se bo vse kmalu uredilo. Petrček bo odšel v šolo...

— Mali?

— Ne, veliki. Letos bo končal višjo pedagoško in bo postal učitelj. Imel bo več časa. Ze naprej se veselim, kadar pomislim, kako se bo Petrček osamosvojil...

— Veliki?

— Ne, mali. Mama bo pričela hoditi na fakulteto. Včasih bo lahko odšla s Petrčkom v park na sprehod.

— Z malim?

— Ne, z velikim. Pa tudi midva z babico bova imela manj dela. Šele tedaj se bova lahko popolnoma posvetila vzreji otročička. Za zdaj je mali Petrček še premladen, veliki pa še ni dovolj velik. Zdaj je še težko...

— Komu? Velikemu ali malemu?

— Meni! Je odgovoril starček in odšel z vozičkom po parku.

Z ljudmi je znal dobro občevati, vedel je, kaj je dobro, kaj slabo blago, in ker se je bil gospodar njegove poštenosti do dobrega prepričal, imel je veliko zaupanje vanj. Poleg zgovorjene plače mu je dajal po vrhu še nekoliko od dobička pri kupčiji, in tako sta bila oba zadovoljna.

Za sina je bila torej Liza brez skrbi, in ker se ji je bil tudi mož tako na bolje obrnil, bila je žena mirna in zadovoljna. Ali sam hudobni duh ji je bil pripeljal te nesrečne tuje moze, ko jih je bilo najmanj treba. Zdaj je bil mož zopet ves izpremenjen; začelo se je zopet poprejšnje neredno življenje. Ni čudo torej, da je iz globočine svojega srca mrznila te zapeljivce. Ne tako Andrej; v svoji bistroumnosti je takoj sprevidel, da bo tu kaj žeti, da ga čaka lep zaslužek; držati se je mož, ki imajo toliko oblasti in toliko denarja v roki. Sreča se je povračala v njegovo hišo, in on ni bil, da bi ji duri zapiral. Dela bo imel zopet, lahkega, prijetnega dela in živina mu ne bo več praznovala v hlevu.

Ni se motil. Zidanja je bila potreba za novo, velikansko podjetje; vse je bilo razmerjeno in določeno. Tukaj, kjer je zdaj še gozd, bo stalo veliko poslopje, kjer se bo železo lilo, in okrog vsakemu uradniku posebej svojo hišo! To bo pravo mesto; novi graščak mora biti zares bogat in radodaren mož! Treba je bilo iskati človeka, da prevzame zidanje. Ta človek mora biti veljaven mož, ki pozna kraj in ljudi. Ta mož je mogel biti samo Andrej Sódnik. Glavni dobiček bo njegov, drugi dobe, kar jim on da zaslužka, vsega sam ne bo mogel.

Hitro je bilo vse dogovorjeno, pri vinu; gospodje se niso krčili, saj ni šlo za njihove žulje, in s tujo roko je lahko gade loviti. Poročstva ni bilo treba, še gotovine se mu je naštel na roko za razne priprave.

Andrej Sódnik je zopet lahko hodil pokonci, in tega mu ni bilo treba velevari. Nazaj je zopet glavo držal grede in oblastno je mahal z rokama, kakor da bi hotel reči: Vse našel!

Tu ne smemo pozabiti Nósana poštenjaka. Nekaj časa poprej sta se bila sprla, tako da ga ni bilo več v hišo, kar je Lizo posebno veselilo; zdaj ga je Sódnik zopet potreboval, vajen ga je bil kakor lovec psa, in tako ga je tudi rabil, tako je ravnal z njim. Psa ni treba prositi, samo zažvižga se mu; Nósan še tega ni čakal, ko je videl, da ga je treba, pa je bil na svojem mestu. In ako hočemo biti pravični tudi proti takemu človeku, kakršen je bil Nósan, moramo reči, da si Sódnik skoraj ni mogel želeti boljšega pomočnika v raznih svojih novih opravilih. Z jezikom ali s peresom, z rokami ali z nogami, kakor je bilo treba, Nósan je bil povsod za rabo. Tudi tuji gospodje so ga bili veselili, zlasti pri vinu. Kratkčasití jih je znal kakor malokdo, in kar je bilo največ vredno, občuten ni bil, delati so smeli z njim kakor svinja z mehoma, ako se jim je ljubilo; Nósan ni vedel, kaj je zamera.

Neko popoldne, ko je Liza sama v sobi pri mizi zamišljena sedela, vstopi Andrej ter jo ogovori:

»Nu, kaj pa zopet povešaš glavo kakor bolna kura? Zdaj jo lahko zopet pokonci nosiš; skrbi je konec! Nekaj dolga je med nama; ravno tebi sem nerad dolžan. Na, spravi, za to si lahko kupiš, kar si prodala ali pa še kaj več!«

Rekši, položi pred njo nekaj lepih, čisto novih stotakov. Liza jih še ne pogleda, z roko mu jih porine nazaj, rekoč:

»Posodila ti nisem nič, zato mi tudi nisi nič dolžan; kar sem dala, sem dala rada, da bi le kaj zaleglo. Ta denar spravi, treba ti ga bo na drugo stran!«

»Jaz pa pravim, da smo zdaj zopet na trdnem; Andreja Sódnika ni tako lahko ugonobiti. Nekako v stiski sem res bil, to se lahko vsakemu pripeti, to ni nič sramotnega, saj še cesar včasih na posodo jemlje. Zdaj smo spet na konju, zaslužka bo — «

»Poštenega?«

»Žena, tako se ne govori z Andrejem Sódnikom!«

»Ne zameri, Andrej, nič napačnega nisem mislila; ali ti možje, ki so prišli bogved od kod — jaz jim nič prav ne zaupam; glej da se ne boš kesal!«

»Moja skrb! — Zdaj pa spravi to, jaz nimam časa se pogovarjati s teboj.«

»Naj bo, kakor ti hočeš, saj vem, da ne odjenjaš; denar naj leži tu, ko bi ga kdaj potreboval, kar reci mi.«

»Ti zmeraj svojo godeš; kakor hočeš, stori, da bo le mir besedi.«

Liza spravi denar, mož se obrne proti vratom. Ko je že držal za kljuko, obstoji, kakor da bi bil kaj pozabil. Obrne proti ženi, vedno še za kljuko držeč:

»Res, kaj pa oni trmoglavci? Koliko časa se bo še klatil po svetu? Ali se ni še izučil? Ako se ti zdi, velevam ti ne, sporočiš mu lahko, da sme domov. Če hoče delati, doma je dela dovolj, jaz se ne utegnem pečati s kmetovanjem. Samo pameten naj mi bo in — jeziki za zobmi!«

»Led se je tajal. Mati je mislila: zdaj je prava priliga govoriti. Prijazno mu reče:

»Andrej, torej si vendar spoznal, da si se pre-naglil!«

»Kdo pre-naglil, jaz pre-naglil!«

Zakaj obnavljajo Novo Štifo

Stara cerkev v Novi Štifi pri Ribnici bo v kratkem postala nova zanimivost za vse ljubitelje in poznavalce naše kulturne dediščine

Ko se je Matiji Furlanu iz Sušja nekoč prikazala Mati božja, je to pomenilo, da je treba postaviti cerkve...

Takšna je stara ljudska legenda o nastanku cerkve Vnebovzeta Device Marije v Novi Štifi pri Ribnici. Sezidali so jo v letih 1641—1671. V italijanski maniri, kot je dejal Valvasor, pri čemer je mislil na mešanost slogov — gotika, barok, renesansa.

Cerkev ima 20 m visoko kupolo z laterno s štirimi okni, tri oltarje, izredno lepo prižnico, zunan pa obokan hodnik, ki je bil dolga leta namenjen predvsem romarjem. Nova Štifa je namreč znana po božjih poteh. Nostanjost cerkve je baročna.

V treh stoletjih so ljudje marsikaj spremenili. Tudi v cerkvi v Novi Štifi ni ostalo vse kot včasih. Zazidali so nekaj oken, od prvotnih sedmih baročnih oltarjev so se ohranili le trije, na severni strani pa so cerkvi 1780. leta prizidali »sveto stopnišče«. Pod njim leži grob. Spodnji del stopnišča je obložen s silkovitim marmorjem, zgornji del pa poslikan na presno (prizori iz Kristu-sovega trpljenja).

Kupolo je pred dobrimi štiridesetimi leti preslikal samouk Blaž Farčnik. Ker je barva povsem zaprla pore v ometu (tempera voščena tehnika), se je začel omet luščiti in odpadati. K temu je pripomogel še požar, v katerem je 1925. leta zgorela lesena cerkvena streha.

Letos so se očetje frančiškani (ki oskrbujejo cerkev že od 1914) odločili, da cerkev uredijo. Delo je prevzel zavod za spomeniško varstvo, vodi pa ga akademski slikar in restavrador Izidor Moje.

Čimbolj jasno pretoklost — čimbolj čiste spomenike! Pod starim ometom se je rodila zamisel za novo podobo kupole. Ko so restavradorji ostrgali ostanke Farčnikove slikarje, so našli sledi črt, ki so včasih potekale od laterne proti tlom. Tako bo kupola znova progasta. Uporabili bodo tri barve: sivo, rumeno in rdečo. Prostoročno bodo narisali sive črte, ki bodo razporejene kot žarki. Pod zidnimi venci bosta potekala rdeča pasova. Kupola bo tako vzklopila v višino (navidezno samo) in človek bo doživel skladnost prostorskih razmerij.

Znova bodo odprli tudi nekaj oken, ki so pripadala pr-

votni podobi cerkve in so jih pozneje zazidali.

Novo in domače sta si pri ljudeh vedno v laseh. Pravzaprav gre tokrat za staro. Tako staro, da je ljudem tuje. Domačini so se navezali na Farčnikovo slikarjo in sprejemajo delo restavradorjev kot novotarije. Čemu novotarije ravno v njihovi dobi stari cerkvi? Prepričani, da so z ostrganim ometom kupole izgubili neprecenljivo vrednost, se ljudje razburjajo.

Ni težko razumeti negodovanja ljudi, kadar gre za nekaj, kar je tesno povezano z njihovim duševnim življenjem, kot je domača cerkev. Mnogo huje je, kadar se lotijo ocenjevanja umetniških vrednot nestrokovnjaki.

V takih primerih je pravzaprav le ena rešitev — prepuštili odločitev strokovnjakom, kajti gre za objekt, ki daje pečat naši kulturni zrellosti. Spreminjati se in vplivati na spremembe drugih, medtem ko čas teče. To je življenje. Včasih so ljudje gradili cerkve s posnemanjem. Odmev, ki ga bo prenovljena stavba našla v življenju ljudi danes, bo drugačen. V treh stoletjih se namreč marsikaj spremenilo.

Medtem ko je dolga leta privabljala samo romarje, jo bo v bodoče obiskovalo vse več poznavalcev in ljubiteljev naše kulturne dediščine.

Ko govorimo o obiskovalcih, se pojavi novo vprašanje, ki nima na prvi pogled nobene zveze s kulturnim spomenikom samim, v res-

nici pa igra precej pomembno vlogo. V Novi Štifi imajo turisti velike težave s preskrbo. Vse kaže, da bo povečan dotok domačih in tujih gostov to še bolj zaostrial.

Že dvajset let je minilo, odkar je domačin iz Nove Štife zaprosil za dovoljenje, da odpre privatno gostilno. Celo denar je priložil, pa vendar ni bilo nič iz vsega. Iz kočevskega okraja ni dobil niti odgovora niti denarja. Danes je zanj gotovo nepozno.

»Nad vse koristno bi bilo, ko bi v Novi Štifi to vprašanje hitro odpravili in izkoristili izredno priložnost, ki jo turizmu nudi posebnost domačega kraja.

IVAN SEGA

Ob koncu Dolenjskega poletja 67

Ob zaključku prireditev Dolenjskega poletja 67 smo se pogovarjali z Lojzeto Kastelicem, direktorjem zavoda za kulturno dejavnost v Novem mestu.

»Tovariš Kastelic, nam lahko poveste, kakšno je razmerje med zamisljivo Dolenjskega poletja 67 in izvedbo?«

»Zavod za kulturno dejavnost se je trudil, da bi našel stike s turističnimi društvi in organiziral kulturne prireditve. Doležljivi ni bila navada, da se v kakršnikoli obliki najdejo skupne poti kulturniških ustanov in turističnih društev. Turistično društvo Otočec-Smarješke Toplice je v svojem programu predvidelo tudi kulturne prireditve. Do-

Pogled na cerkev v Novi Štifi (Foto: D. Mohar)

Ponovitev „Otoka in Struge“

Novomeška gledališka skupina Oder mladih bo v septembru ponovila igro Otok in Struga v Novem mestu, Kostanjevici na Krki ter v Dolenjski Toplicah. Na zavodu

za kulturno dejavnost, v čigar okviru deluje ta gledališka skupina, smo izvedeli, da pripravljajo vrsto kulturnih prireditev. Poslovalnica za kulturne prireditve pri zavodu pripravlja program za proslavljanje 200-letnice zdravilišča Dolenjske Toplice (prireditve bodo od 10. do 17. septembra), pripravila pa tudi jesenska gostovanja poklicnih gledaliških skupin iz Ljubljane ter Celja. V delu so tudi programi za proslavljanje 50. letnice oktobrske revolucije ter občinskega praznika. Za raznoliko dejavnost zavoda za kulturno dejavnost nima dovolj denarja; ves kolektiv si mora osebno dohodke zagotoviti s svojim delom, čeprav je jasno, da je dejavnost, s katero se ukvarja, predvsem deficitarna. Za jesenske kulturne prireditve ima zavod zagotovljen del denarja iz republiških virov s pogojem, da dobi dve tretjini sredstev od občinske skupščine.

lenjsko poletje 67 je bil prvi korak k ustvarjanju poletnega kulturnega vzdušja na Dolenjskem. Ljudje si v poletnih mesecih žele narave, zato smo sklenili, da prenesemo kulturne prireditve v center novomeškega družabnega življenja, na Otočec ter v Smarješke Toplice. Oba turistična centra sta postala, lahko rečemo, skoraj že integralni del Novega mesta.

»Bo tudi prihodnje poletje v znamenju kulturnih prireditev?«

»Skušali bomo organizirati Dolenjsko poletje 68 za celotno Dolenjsko. Turistična društva so spoznala, da je ta dejavnost uspešno vplivala na razvoj turizma na našem področju. V prihodnje nameravamo skupno programirati kulturne prireditve.«

»Morda se besedo ali dve o organizaciji letošnjih prireditev?«

»Lahko rečem, da je bilo dela, zlasti tistega drobnega, zelo veliko. Naj poudarim, da je Dolenjsko poletje 67 izraz prizadevanj amaterskih dručin, to pa je bistvenega pomena.«

Zupančev Krvavi zid

Izpod peresa plodovitega pisatelja Lojzeta Zupanca — enega prvih sodelavcev v Dolenjskega lista — je minuli mesec prišla v svet nova knji-

Slovenskemu slikarstvu na rob

Pred nami je knjiga, o kateri poročamo z veliko zamu- do: reprezentančna izdaja, ki nosi naslov »Slovensko slikarstvo«. Cankarjeva založba v Ljubljani jo je pripravila za novoletno darilo in ne morem se iznebiti občutka, da pri tej knjigi vsem njenem sijaju nekaj ni v redu — ali pa so postavili herme Stiplovska, Lamuta ter Gorjupa v avli Dolenjske galerije iz nekatere provincialne in lokalistične samovšečnosti, ki naj bi vsaj na zunanji izpodbijala misli o netovornosti »motranjosti« in nas reševala pred praznino tako imenovanega vsakdanjega, netovornega dne.

Dlje časa je že, kar je bila v Kostanjevici na Krki postavljena v Lamutovem likovnem salonu razstava Poslednji listi Vladimira Lamuta. Svojevrstni ustvarjalec, ki ga je oplodila dolenjska pokrajina in mu začrtala umetniško in človeško pot, se je predstavil z deli, ki jih je ustvaril v času agonije svoje bitni in so posebna, izjemna izpoved. Ta ga sicer določajo kot slikarja, ki je prišel na tla improvizacije, abstrakcije, so pa poštna umetniškova izpoved. Lamut je bil svojevrsten liriki; del slovenske pokrajine in ljudi je zaživel pod njegovo roko, hlastno je ustvarjal: v Novem mestu, Kostanjevici na Krki, po vaseh pod Gorjanci, v Parizu in drugje.

V »Slovenskem slikarstvu« je omenjen z enim stavkom in pol.

Brez slike, brez večjih besed, mimogrede...

Kaj naj potem počnemo, kadar govorimo z nekom o umetnikih, likovnikih, ki jih je rodil ta del slovenske zemlje, kako naj se vnaprej pripravimo na to, da bomo govorili manj iz srca — kajti očitno smo v zmoti. Avtorjev strokovni koncept nas je prežrl. V zmoti smo ali pa je v zmoti nekdo drug.

Ne bomo priznali, da smo mi tisti, ki se motimo, sicer je morda tudi to, kar delamo in v kar verujemo, nično. P. BREŠČAK

Mali kulturni barometer

PODBEVŠEK BO RAZSTAVLJAL V PORTOROŽU.

Na povabilo Komisije za razstave bo v tamkajšnji galeriji razstavljal svoja dela novomeški intarzist Ciril Podbevšek. Naj omenimo, da je ta Podbevškova razstava že sedma v letu dni. Podbevšek namerava v kratkem razstaviti folklorne zanimivosti ter posebno pokrajino, prispeva intarzist s svojimi razstavami tudi k popularizaciji Dolenjske v slovenskem turizmu.

KOSTANJEVICA SKOZI VSE LETO. Ravatelj kostanjeviške osemletke Lado Smrekar je povedal, da bodo drugo leto, ko bo v Kostanje-

vici znova kiparski simpozij, kulturne prireditve tudi poleti.

FRESKE V MIKLAJZEVI CERKVI OBNAVLAJO. V Kostanjevici na Krki po naročilu Gorjupove galerije restavrador, akademski slikar Tomaž Kvas, restavrira Gorjupove freske, ki so zaradi izredno velike vlage v cerkvi začele odpadati. Hkrati obnavljajo tudi streho.

DOLENJSKO POLETJE 67 JE MIMO. Prireditve Dolenjskega poletja 67 so za nami. Številni nastopi raznih umetniških skupin so bili dokaj dobro obiskani. Led je bil prebit in upajmo, da tudi prihodnje leto ne bo poleti kulturnega mrtvila.

OKVIRNI KOLEDARČEK KULTURNIH PRIREDITEV V KOSTANJEVICI NA KRKI. V knjižici »Srečanje na Dolenjskem«, ki so jo izdali ob prvem srečanju dolenjskih izseljencev v Kostanjevici na Krki, je tudi okvirni koledarček kulturnih prireditev, ki bodo od 1. septembra dalje, ko se začne drugi del Dolenjskega kulturnega festivala. Med razstavami, ki jih bomo videli v Lamutovem likovnem salonu, je mala retrospektiva Mihe Maleša, razstava del slikarjev Simčiča ter Tisnikarja in razstava Sodarstvo na Slovenskem. Domačini bodo uprizarili Divjega lovca. Računajo, da bodo z njim zacelili praznine v financiranju drugih prireditev.

»Divji lovec« potrebuje harmoniko!

Prosvetno društvo »Lojze Košak« iz Kostanjevice, ki pripravlja uprizaritev Finžgarjeve ljudske igre »Divji lovec«, potrebuje za predstavo staro harmoniko (ne klavirsko!). Proti odškodnini bi jo radi na posodo za dobo enega leta. Če bi dobili kako harmoniko, bi jo tudi odkupili. Seveda mora biti instrument star in dobro ohranjen!

SLOVENŠČINA ZA SLOVENCE

Ribniški fantje na ražnju

Poletje se je razbohotilo, kakor se lahko razopirile v juliju, pritisnila je tropska vročina, nazadnje pa je izbruhnil še republiški praznik. In prav tiste dni je Grmada, turistično-izletniška točka nad Ortnekom praznovala svoj deseti rojstni dan.

Obletnica, ki jo je pač treba dostojno proslaviti. In Ribničanje bi ne bili Ribničanje, če bi tega ne praznovali prav po Ribniško! Pripravili so veliko zabavo z mnogo pijače in jedi. Organizatorji niso pozabili niti na kulturni del proslave. Pri tem so že večkrat povedano misel, da so ljudje na podeželju prav lačni kulture, vzeli in razumeli dobesedno.

Razen janca so namreč pripravili na ražnju tudi ribniške fantje, ki sicer prav lepo pejejo. Tako vsaj je oznanjal velik plakat sredi Ribnice: »Velika veselica itd... z jancem in Ribniškimi fanti na ražnju...«

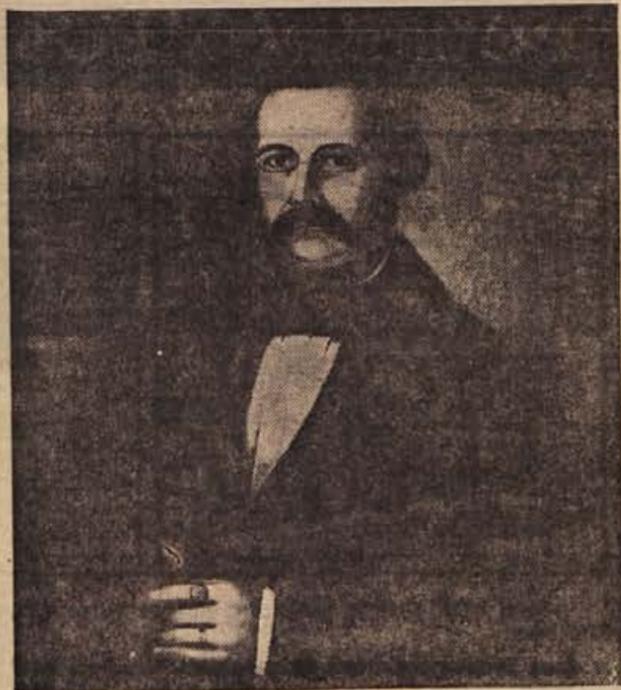
Hopla, sem si mislil, tole pa bo!

Skoda fantov, ki so fantje sicer le po srcu, sicer pa večinoma že možje, pa tako lepo znajo peti...

Minil je praznik, minila je proslava z veselico in spet sem videl fante, kako se zdravi in celi spreha-ajo po Ribnici. Oddahnil sem si: torej le ni ribniška kultura končala na razbeljenem ražnju in v želodcih veselih nedeljskih turistov, poplajknjena z nekaj steklenicami piva!

P. S.: Naj mi ne zamerijo fantje, da sem zapisal vse to, saj mi jih je bilo iskreno žal. Precej namreč dam na domačo kulturo!

Naj mi ne zamerijo niti organizatorji prireditev, če jim prav potihno prišepnem na uho tole: raženj je raženj, veselica je veselica, kultura pa kultura. Seveda, tudi slovenščina je še vedno slovenščina in ne gre, da bi vse to zmešali v enem loncu: kulturo, veselico, raženj in slovenščino. F. G.

V Lamutovem salonu v Kostanjevici na Krki je odprta zanimiva razstava oljnatih slik in risb iz zbirke galerij dolenjskih gradov, last Dolenjskega muzeja iz Novega mesta. Obiščite zanimivo razstavo, ki Vas bo seznanila z bogato likovno dediščino Dolenjske! Na sliki: Portret ANTONA SMOLETA (delo neznanega slikarja)

LUKNJA

Kje leži grad Luknja. Od kod ima ime. Kakšen je bil stari grad. Kakšen je novi grad. Kdaj so grad restavrirali. V izkopani zemlji so našli mnogo puščic. Voda, ki teče pod grajskim poslopjem. Pri gradu je lep mlin, ki nima nikoli ne preveč in ne pre malo vode. Praznoverje zaradi ustreljenega hudiča. Zelo zanimiva podzemeljska jama nedaleč od gradu. Prejšnji lastniki graščine. Sedanji lastniki gospostva Luknje.

Grad in gospostvo Lueg, v kranjskem jeziku Luknja, prištevamo k Dolenjski, je pa od Ljubljane oddaljeno osem, od Novega mesta pa eno miljo.

Nemško ime je grad dobil po gospodih ustanoviteljih Luknjskih, kranjsko pa od besede luknja, ker je bil stari grad pozidan v luknji neke skale ter imel prividni most, o čemer se lahko pričajo stari ostanki.

Prav bližni gradu, za en sam streljaj proč od njega, so kasneje gospospeje Luknjski, ker se jim je omenjeni grad, ki je tical v luknji, zdel premajhen, na skalnatem griču zgradili Luknjo in ga prav tako imenovali Luknja. Razdalja med stari in novim gradom pa bo znašala približno en streljaj.

Novi grad nima prav nikakršnega razgleda. Grad oklepa za pogled strašno hribovje tako močno in tesno, da je ta v zimskih dneh za precej časa oropen prijetne sončne luči, pa tudi poleti sonce tu že od starih popoldne ne sije več. Ne oziraje se na to, pa je zrak, ki veje okoli gradu in graščine, svež in zdrav in spričo teh reči bi grad lahko nudil sliko na griču postavljenega kotlastega hriba, ki ga zapirajo hribi.

Leta 1590 je gospod Franc Gall ta skoraj že popolnoma razpadli grad dvignil iz ruševin, ko je dal zgraditi tri stolpe, zidove in hodnik ter postaviti prividni most, ker je bil spoznal, da bi ta grad bil dovolj trden in močan, da vzdrži sovražnikov napad in mu kljubuje. Zato je tudi dobil od cesarjega veličanstva dovoljenje, da sme to zidavo in utrdbo dela izvršiti z deželno tlako.

Sedanji gospod lastnik ni nič manj prispeval k restavraciji tega gradu ter je razen tega dal napraviti še lepo pritično dvorano in jo okrasiti s figurami iz mavca ali tako imenovanimi štukaturami in lepimi slikami. Ko se je pred nekaj leti pod stari gradom kopalo, so v izkopani zemlji našli mnogo puščic, ki so jih nekdo verjetno kralji napadalec brezuspešno streljal proti gradu.

Tik pod novim gradom priteče voda z imenom Prečna na dan s tako silo, da že takoj ob svojem nastanku in izviru žene sedem mlinskih koles, ki se lahko vsa obenem vrtijo in meljejo, in kar je najbolj občudovanja vredno, pa je to, da vode ni nikdar

ne preveč ne pre malo in da pozimi mlini nikoli ne zamrznejo; tamkajšnji jama, v je zgrajen iz samih rezanih kamnov.

Nekdo se je voda v notranjosti hriba zamašila in tako je vzela mlinarju njegovo delo in kruh. Zaradi tega je ta s puško streljal v luknjo, iz katere izvira voda, in po streli je pritekla na dan krvavo rdeča voda. Temu se preprosti kmečki ljudje niso mogli dovolj načuditi in na kraju so prišli do neumnega zaključka, češ: mlinar je v luknji sedečega hudiča gotovo smrtno zadel, to pa naj bi potrjevala kri, ki je iz luknje pritekala. Seveda s preproščino obdarjena pamet ni segala tako daleč, da bi mogla opaziti, da prihaja rdeče potbarvana voda od rdeče ilovnate zemlje, ki je povzročila zamašitev vode.

Približno streljaj od omenjenih mlinov je lepa in zanimiva podzemeljska jama, v katere notranjost je z lučjo mogoče priti zelo daleč, toda nihče še ni mogel najti ali pa priti do njene konca. Iz te jame teče ob daljšem deževju veliko vode, sicer pa je popolnoma suha.

Lastniki gradu in gospostva Luknja so, kakor smo to že omenili, bili gospospeje Luknjski, ki pa so se izkazali vredni svojega imena. Ko pa je bil poslednji gospod Erazem Luknjski v nekem drugem gradu, ležečem na Notranjskem, tudi z imenom Luknja, ustreljen (kar sem na dolgo opisal v poglavju o znamenitosti te dežele), je deželni knez, ker ni bilo moških dedičev družine gospodov Luknjskih, gospostvo proglasil za deželno knežje. Gospostvo Luknja je kasneje, leta 1494, podaril in prepustil cesar Maksimilijan I. gospodu Frideriku Gallenbergu kot nagrado za zvesto službo cesarju in vsej nemški domovini.

Pozneje je gospostvo Luknja dobil gospod Franc Gall, stotnik na Kranjskem, ki je imel ženo iz rodbine Lambergov, ter je posrbel, kakor je bilo že zgoraj omenjeno, da je grad v mnogo boljšem stanju; od njega je Luknja z dedovanjem prišla na družino Barbo in končno s poroko na gospospeje Brennerje, barone. Tako je še danes lastnik tega gospostva gospod Wolf Danijel Brenner, baron.

Grad Luknja je stal približno 2 km zahodno od Prečne in je danes popolnoma v razvalinah.

Prvič v jame ob Kolpi

Črnomaljski jamarji so pred kratkim spet izvedli eno večjih raziskovalnih akcij — Raziskovali so podzemni svet ob Kolpi — Kamor pridejo, jim vaščani radi pomagajo

Kakor vsakokrat, kadar se odpravljamo v neznan podzemski svet, smo bili tudi tokrat pred odhodom nervozni. Ugotovili smo, da nam je zmanjkala ena vrv ter videli, da nas je bilo od osmih fantov, ki so obljubili sodelovati, na avtobusu samo pet. Drugi trije pa — morda so šli raje na Kolpo?

Ko smo istopili na Vinici, ni bilo časa premišljati. Imeli smo kup pralje in ne vem, kako bi jo prinesli do Sinjega vrha, če ne bi med potjo ustavil poltovorni volkswagen in nam pomagal priti na cilj.

Taborišče na Spenharjevem vrhu je raslo v pčilih 20 minutah. Otroci iz vasi so nas radovedno ogledovali, kmalu pa smo bili dobri prijatelji. Opoldne smo naredili načrt za obisk petih jam. Hišna opravila je prevzel Franc, Naceta smo izbrali za kuharja, jaz pa sem bil zadolžen za tehnično izvedbo akcije.

Ze prvi dan nas je vlekel v jame. Najprej smo si ogledali Snelerjevo, nato pa nas je nasmejal Ivan vodil po zaraščanih stezah vedno višje v hrib. Pri vstopu v brezno so nam konserve dale novih moči, medtem ko so vodil in dva fanta iz vasi modrovali v globini. V Kobeci jami sta se lotila dela Franci in Stane. Prvi je moral jama izmeriti, drugi pa loviti jamske živalce. Čez dobro uro smo imeli vse podatke napisane. Jama se odpira v 1,5 m široki razpok v smeri hriba in je globok natančno

39 metrov. Brezno je morfološko zelo zanimivo, saj ima dve zanimivi poltčki z zaslaninami stenami.

Kako priti tri kilometre pod zemljo?

Naša beležka se je polnila. Nekaj smo imeli zapisanega že doma. Jama Kobličja — v njej so bili Angleži in niso prišli do konca. Dolga je okoli 3 kilometre. Ti podatki, ki nam jih je posredoval Ivan Lakner iz Spenharjev že pred letom dni, so nas naslednji dan že ob 5. uri zvalili na noge.

Po blatni cesti smo se spuščali iz vasi po strmem pobočju proti Kolpi. Redke kaplje dežja so se spremenile v pravcati naliiv. V Spenharjevi hiši smo čakali, da se je narava umirila, nato smo si obekli pajace in prizgali karbidovke. Nekaj sto metrov od hiše je tik Kolpe vhod v jama. V 6 metrov širok rov greva preko skal dva na dno. Vlekle sva se skozi

ozke prehode, prešla sva manjše jezerce, ko nas je dohitel Stane in prosil, naj njemu prepustiva človeško ribico, če bi jo kje zagledala.

Prišli smo do prečnega preloma. Ozka spranja se je videla pred nami, vendar nam je novo jezerce zaprilo pot. Kaj zdaj? Eden se je moral okopati, da bi ugotovil, kam vodi razpoka. Zreb je določil mene. Ugotovil sem, da je na koncu sifon, zato smo se morali vrniti. Spetoma smo pregledali še nekaj razpok, vendar ni bilo nič posebnega. Tako o dolgem potovanju, ki smo ga pričakovali, ni bilo kaj zapisati. Dež je še vedno padal, ko smo prišli do sotorov.

Tretji dan je bil uspešnejši

Zjutraj so se podile nad Kolpo meglice, nad njimi pa so se vlekli težki oblaki. Daleč pred nami, v Gorskem Kotarju je deževalo. Spet smo si obekli pajace in si oprta

mi po ... ter vrvi. To ... vodila v Gorico ... Duge jame. ... našli. O njej ... da Angleži ... da in da se do ... približati v ... misleč, da so v ... Mi pa ... samozavestno

Nekateri podzemni prehodi so sila ozki. Potrebna je dobrna mera spretnosti, da se jama skozi predor, ki ga je izdelbala voda, prineže bliže k cilju. Nimalokrat je takšno trud obilno poplavan z novim odkritjem. Na sliki: jamar pleče skozi opek (Foto: S. Klepec)

odmotavali lestve. Ko jih je bilo že 80 m v breznu, smo jih privezali. Franci je šel prvi navzdol. Vrv je polzela preko Nacetovega ramena proti ogromni odprtini pod prepadno steno.

»Spuščaj! Stoj! ... Spuščajte!« smo slišali zamolklo glas iz globine. Vrv je bila vedno krajša. Naenkrat se je vrv ustavila in močno napela. Naceta je potegnol ob drevo. »Kaj je?« smo kričali v brezno. Slišali smo glas, toda nismo razumeli, vrv se je čez čas spet napela, tokrat trikrat močno. To pomeni, da se je Franci odvezal. Čez dve uri se je upehan in ves moke vrnil na sveto. Franci je ob desetih dosegel dno, osamdeset metrov globoko. Brezno ima poševno dno.

Pravijo, da se iz jam kadi

Četrti dan smo se nameravali kopati v Kolpi, toda silbo vreme nam je vzelo veselje do čofotanja v mrzli vodi. Stane in Marjan sta morala že domov, trije pa smo še ostali v taboru in se nameravali vnoviti v Gorico, ker smo slišali pripovedovati, da se iz nekaterih jam v zimskem času kadi. To je osnova za do

segelj (na sliki) ... grevoz. Le škaf ... držil več vlage, ... v Loki. (Foto: M. Legan)

Tudi na Rojah pri Sentejncu bodo ta teden končali obiranje največji po količini, zato pa je kakovost izredna in bo skoraj v I. razred. Skoraj nič slabše ni obrodil enoletni nasad v M. ... stenskih strebrih.

Neznani divji ribiči so pred nedavnim spet lovili ribe v vodah ribiške družine Kostanjevca na zelo nečloveški način — z ostmi! Nekaterim članom družine se je posrečilo zapleniti del ulova. Na sliki: 2 soma (8 kg in 3 kg), ki sta bila ulovljena na osti. Naj dodamo še, da kopalci in ribiči velikokrat najdejo težko poškodovane velike ribe tudi v Kriki, kjer nekateri turisti tudi nič meni nič lovijo s podvodnimi harpunami, čeprav tak ribolov v sladkih vodah prepovedani! (Foto: J. Zagorc, Prekopa)

TE DNI S HMEJLJSCA V SENTJANZU: Marica in Aleksandra ... pregelj (na sliki) ... grevoz. Le škaf ... držil več vlage, ... v Loki. (Foto: M. Legan)

Tudi na Rojah pri Sentejncu bodo ta teden končali obiranje največji po količini, zato pa je kakovost izredna in bo skoraj v I. razred. Skoraj nič slabše ni obrodil enoletni nasad v M. ... stenskih strebrih.

POLJE »OMEGA«

Leto 2010. Ura je polištilh. Rojčeva se sončen, vesel dan...

Jean je pravkar stopil iz kopalnice. Vrgel je nase uniformo. Medtem ko je zapenjal gumbe na sukunjcu, je z večjo kretljivo segel k armaturni plošči v prijatelj, topli jedilnici. Kot spretna blaginčarica je pritisnil na pet, šest gumbov in v steni je zamolklo zabrnelo. Čez nekaj trenutkov so se razklenila kovinska vrata v steni in iz odprtine je na mizo začel drčati obložen pladenj.

Nekateri podzemni prehodi so sila ozki. Potrebna je dobrna mera spretnosti, da se jama skozi predor, ki ga je izdelbala voda, prineže bliže k cilju. Nimalokrat je takšno trud obilno poplavan z novim odkritjem. Na sliki: jamar pleče skozi opek (Foto: S. Klepec)

odmotavali lestve. Ko jih je bilo že 80 m v breznu, smo jih privezali. Franci je šel prvi navzdol. Vrv je polzela preko Nacetovega ramena proti ogromni odprtini pod prepadno steno.

»Spuščaj! Stoj! ... Spuščajte!« smo slišali zamolklo glas iz globine. Vrv je bila vedno krajša. Naenkrat se je vrv ustavila in močno napela. Naceta je potegnol ob drevo. »Kaj je?« smo kričali v brezno. Slišali smo glas, toda nismo razumeli, vrv se je čez čas spet napela, tokrat trikrat močno. To pomeni, da se je Franci odvezal. Čez dve uri se je upehan in ves moke vrnil na sveto. Franci je ob desetih dosegel dno, osamdeset metrov globoko. Brezno ima poševno dno.

Pravijo, da se iz jam kadi

Četrti dan smo se nameravali kopati v Kolpi, toda silbo vreme nam je vzelo veselje do čofotanja v mrzli vodi. Stane in Marjan sta morala že domov, trije pa smo še ostali v taboru in se nameravali vnoviti v Gorico, ker smo slišali pripovedovati, da se iz nekaterih jam v zimskem času kadi. To je osnova za do

segelj (na sliki) ... grevoz. Le škaf ... držil več vlage, ... v Loki. (Foto: M. Legan)

Tudi na Rojah pri Sentejncu bodo ta teden končali obiranje največji po količini, zato pa je kakovost izredna in bo skoraj v I. razred. Skoraj nič slabše ni obrodil enoletni nasad v M. ... stenskih strebrih.

POLJE »OMEGA«

Leto 2010. Ura je polištilh. Rojčeva se sončen, vesel dan...

Jean je pravkar stopil iz kopalnice. Vrgel je nase uniformo. Medtem ko je zapenjal gumbe na sukunjcu, je z večjo kretljivo segel k armaturni plošči v prijatelj, topli jedilnici. Kot spretna blaginčarica je pritisnil na pet, šest gumbov in v steni je zamolklo zabrnelo. Čez nekaj trenutkov so se razklenila kovinska vrata v steni in iz odprtine je na mizo začel drčati obložen pladenj.

1

skrivnost izrezljane skrinjice

August Derleth

Kot sta ugotovila privatni detektiv Solar Ponce in njegov prijatelj, eksotični Vzhod ne izvaža samo začimbe in modrijane. Jasnoviden uvoznik mora zaradi tega dobro razlikovati pravo in sumljivo blago

Bilo je lepo jutro, komaj teden dni, ko sva se vrnila iz dežel v London. S Solarjem Ponceom sva ravno zajtrkovala, ko so se na steežaj odprla vrata v hiši, kjer sva stanovala in delala. Na stopnicah sva zaslišala korake, potem pa so nenadoma utihnili pred pragom. Ponce je pogledal in telo se mu je kar napelo od pozornosti. Tudi njegove živahne, sive oči so se zapile v vrata.

»Sodim, da je neko dekle,« je rekel Ponce. »Razburjeno. Nekaj muneja jo je priglasilo.« Pogledal je na uro. »Sele sedem.«

Obiskovalca je še malo postala pred vrati, nato pa boječe potrkala in zaklicala s prepričanim glasom: »Gospod Ponce! Gospod Solar Ponce!« »Parker, daj, odprj ji, mi je rekel. »Bodi gentleman!« Skočil sem in odprl vrata.

Dekle s pepelnatimi lasmi, stara od dvajset do petindvajset let, si je pritisnala na prsi v šal zavil paketek. Na nežnih, tu pa tam pegastih licih ji je cvetela rdečica in ustnice so ji rahlo podrtavale, ko je pogledovala zdej Poncea, zdej mene. Nazadnje je s pravo žensko intuicijo uprla pogled v Poncea.

»Oh, gospod Ponce,« je rekla, »upam, da vas ne motim. Toda morala sem priti tako zgodaj. Morala sem vas obiskati kajti stric ne bi ničesar ukrenil. Oh, boste videli, kaj imam! Grozno je, gospod Ponce, grozno!«

»Le naprej, gospodična, le naprej. No predvsem: kako se pišete?«

»Flora Moreland, iz Morelandovega parka, gospod Ponce. Morda ste že kaj slišali o mojem stricu polkovniku Morelandu?«

»Nekdanji upravnik v Malaki, sedaj upokojen,« je hitro odgovoril Ponce. »Le pomirite se, gospodična Moreland, in dajte mi ta zavitek.«

»Ne, ne!« je kričnila prestrašeno in si zavitek še močneje pritisnila na prsi. Nato se je ugriznila v ustnico in se medlo nasmehnila: »Oh, seveda ga vam dam, saj sem prav zato prišla, gospod Ponce. Toda grozno je, boste videli.«

Razvila je šal in pokazala skrinjico, podobno skrinjicam, v katerih ženske hranijo nakit. Bila je narejena iz neke vrste mahagonija. Pokrov je bil izdelan v intaržiji, stranice pa so bile izrezljane in okrašene z drobnimi reliefnimi figuricami. Vsekakor orientalski izdelek.

»Odprite jo, gospod Ponce!« je rekla in se stresla. »Ne vem, kako sem jo sploh lahko prinesla do vas. Ne upam se je znova pogledati.«

Ponce je skrinjico previdno prijel. Odmaknil je servis od zajtrka in postavil skrinjico na sredo mize. Nekaj trenutkov je opazoval, kako čudovito je izdelana. Flora Moreland je napeto čakala in zdelo se je, da je tudi vse v sobi nenadoma postalo napeto. Potem je Ponce skrinjico odprl.

Kar zijal sem od začudenja. Ne vem, kaj sem si obetal — morda dragocen nakit ali neko redko knjigo, sploh neka takega, kar bi bilo primerno za to čudovito skrinjico. Toda kar sem videl, je preseglo vse domišljijo. V skrinjici je bila balzamirana človeška roka, odsekana tik v zapestju in pritrjena na dno skrinjice s svilenimi trakovi.

Ponce je bil razburjen, toda to se mu je videlo samo v očeh, ki so zastajale od pozornosti. Z eno roko se je dotaknil posušene kože na odsekani pesti, z drugo pa je pobožal skrinjico.

»Intaržija,« je zamrmral. »Italijanska umetnost, gospodična Moreland. Vendar se mi zdi, da je tale skrinjica izdelana na Vzhodu. Ves ornament je orientalski. Kako ste skrinjico dobili?«

»Ne vem, kako naj začnem...«

»Začnite s to presenetljivo posušeno roko, ki ste mi jo prinesli,« je rekel Ponce in si natlačil pipo s peklenko močnim tobakom.

»Skrinjico je dobil moj stric pred tremi dnevi. Prinesel jo je postar in prav jaz sem jo sprejela. Poslana je bila iz Kuala Lumpurja. Stric je bil v svoji delovni sobi, ko sem mu jo izročila. Ko je vzel zavitek, mi je obraz potemnel, toda mislila sem, da pač zato, ker ni vedel, kdo mu je to postal. Iz Malaje je odšel pred desetimi leti. Iskal je na zavitku naslov pošiljatelja, pa ga ni bilo. Zabel je odvijati papir. Jaz sem postavljala neke knjige na polico in bila s hrbotom obrnjena proti njemu, ko nenadoma zaslišim krič. Stric je pal iz stola in omedlel. Skočila sem k njemu in videla, kaj je v skrinjici. Zraven je bil tudi listek tankega papirja, na katerem je pisalo: »Pridem po tebe.«

»Listka ni več v skrinjici,« je rekel Ponce.

»Ne vem, kam je izginil. Zaprla sem skrinjico, ker nisem mogla gledati odsekane roke. Potem sem pomagala stricu, da se je zavedel. Mislila sem, da mi bo povedal, kaj naj to pomeni, toda ni rekel nobene besede. Kar sem videla, me je globoko razburilo, še bolj pa sem postala razburjena, ker mi stric ničesar ni pojasnil. Odkar je dobil to skrinjico, kar naprej samo dela in skuša urediti vse svoje zadeve.«

(Nadaljevanje sledi)

Izredna solidarnost z arabskim ljudstvom

Predsednik občinske konference SZDL v Brežicah Janez Pirnat je na zadnji seji seznanil izvršni odbor z uspehi zbiranja pomoči za arabsko ljudstvo. V občini je zbranih blizu pet milijonov Sdin, kar dokazuje izredno razumevanje ljudi za to akcijo. Primerjalni podatki z drugimi občinami kažejo, da sodi brežiška občina na prvo mesto v lestvici, upoštevajoč seveda njeno gospodarsko moč.

CERKLJE: 5000 din za kvadratni meter?

Trgovsko podjetje LJUDSKA POTROŠNJA in občinska skupščina Brežice želita, da bi tudi Cerklje dobile sodobno trgovino. Dosedanja namreč ne zadošča več vedno večjemu prometu. V novi stavbi, ki bi jo sezidali, bi bil razen za trgovino tudi prostor za krajevni urad in za manjšo sejno dvorano. Nova stavba naj bi stala nasproti sedanje trgovine. Vse se je zataknilo pri odkupu zemljišča, ker zahtevata lastnika po 5000 Sdin za kvadratni meter! Ob tako pretirani zahtevi bo investitor najbrž odstopil od gradnje, Cerkljani pa ne bodo dobili težko pričakovane trgovine in družbenih prostorov!

SZDL preučuje zaposlovanje

V brežiški občini je vedno več prijav za zaposlitev. Novih delovnih mest je le malo odprtih, zato je število brezposelnih že zaskrbljujoče. Izvršni odbor občinske konference SZDL je imenoval komisijo in ji naročil, da bo preučila zavedo in pripravila ustrezno obrazložitev.

Nova trgovina v Spodnji Pohanci

V Spodnji Pohanci so pred kratkim začeli graditi novo trgovino trgovskega podjetja KRKA Brežice. Prostor, v katerem je stara trgovina, je premajhen, saj kupujejo tu občani iz bližnje in daljne okolice. Tudi avtomobilisti se radi ustavijo v tej trgovini, kjer kupijo kruh, konzerve, mesne izdelke, pivo, kislavo, kokto in drugo.

J. L.

Skopice: obljuba bo izpolnjena

Cestno podjetje iz Novega mesta bo med 20. septembrom in 1. oktobrom asfaltiralo cesto skozi vas Skopice. Cesta je že stabilizirana. Ljudje so sami navozili gramoz nanjo. Asfalt bodo položili na poldrugi kilometer dolgem odseku. Obljuba, ki so jo dobili vaščani že lani, bo torej kmalu izpolnjena.

Perspektivni plan na svetlem v jeseni

Septembra bodo prebivalci brežiške občine že lahko javno razpravljali o družbenem in gospodarskem razvoju občine v prihodnjih letih. Gradivo za načrt pripravljajo strokovna služba in občinski urad. Predlog z zanimanjem pričakujejo zlasti odborniki, ker bo to osnova za delo skupščine. Trenutno ne morejo planirati tudi nobenih investicij, čeprav bi radi došli njihov vrstni red v obdobju do 1970. leta.

Te dni so v Brežicah razkrili hišo trgovskega podjetja KRKA, v kateri ima sedež poslovalnica POSTREZBA. Pritlično zgradbo bodo dvignili za eno nadstropje in nato ja preselili del uprave. (Foto: J. Teppy)

Z OBISKA NA FARMI PIŠČANCEV V BREŽICAH

Vzreja piščancev je rentabilna

Enoletno poslovanje farme kokoši-nesnic je uspešno — Z Agrokombinom Emona iz Ljubljane imajo petletno pogodbo — Le trije zaposleni skrbijo za 24.000 piščancev

Ko so Italijani lani zelo povečali carino na meso, se je naš izvoz občutno zmanjšal, zato je postala živinoreja bolj ali manj povsod nerentabilna. Mnoga kmetijska gospodarstva so preusmerila svojo dejavnost v druge panoge, ki so bolj donosne. Tudi KGP Brežice je opustilo živinorejo. Da ne bi ostali prazni hlevi za govedo neizkoriščeni, jih je pogodbeno za pet let vzela v najem Agraria iz Brežic.

Šest hlevov za govedo, vsak po 723 kv. m, so preuredili, napravili izolacijo, klimatske in krmilne naprave, skratka vse, kar je potrebno za vzrejo kokoši-nesnic. Farma je začela obratovati 27.

Volčanješ, Božičkova in Peček pred farmo (Foto: J. K.)

avgusta lani v koperaciji z Agrokombinom Emona iz Ljubljane, s katerim imajo petletno pogodbeno sodelova-

nje. Emona, ki se odloči za sorte piščancev, pošilja iz svojih valinic en dan stare piščančke, ki jih tukaj redijo do obdobja nesnosti, to je približno 22 tednov. Nato jih transportirajo v moderno urejene farme v Duplici pri Kamniku in Ihanu, kjer ne sejo jajca. Poleg enodnevnih piščancev dobijo od Agrokombinata Emona tudi močna krmila in redijo piščance po njihovi predpisani tehnologiji.

Letos vzrejajo tri sorte piščancev: leghorn, ki so zelo dobre nesnice, nadalje sorto nick shick, še boljše nesnice, saj znesejo letno do 250 jajc, in sorto nickols, to so starši od brojlerjev. Lansko leto so vzredili tudi 7000 brojlerjev, vendar so letos vzrejo le-teh opustili.

Zanimivo je, da oskrbujejo celo farmo s 24.000 piščanci le trije zaposleni: Elza Božiček, Franci Volčanšek in Anton Peček. Če bi bili prostori zgrajeni prav za vzrejo kokoši-nesnic, bi bilo delo lažje. Vzreja piščancev zahteva stalno skrb, zato zaposleni ne poznajo ne nedelj, ne praznikov. Vse piščance morajo v času 22 tedenske vzreje tudi trikrat cepiti proti različnim boleznim, ki se na brežiškem obratu še ni nikoli pojavila. Tudi pogin je razmeroma majhen, komaj 3 odstoten.

Letos maja so odprli v brežiški občini še en obrat za vzrejo kokoši-nesnic. Na Malem vrhu so v ta namen pravtako preuredili prejšnje hleve za govedo. Tudi oni so v koperaciji z ljubljansko Emono.

ODGOVARJA PREDSEDNIK Obs VINKO JURKAS

Iz dolgov počasi spet na zeleno vejo

Do 31. julija je občinska skupščina poravnala za 180.000.000 Sdin obveznosti iz prejšnjih let — Proračun je bil skoraj ves ta čas blokiran, kar so njegovi porabniki močno občutili — Krajevne skupnosti do sedaj niso prejele nobenega dinarja, v kratkem pa lahko pričakujejo polovico letošnje vsote — V občini je letos za milijardo Sdin investicij, večinoma naložb delovnih organizacij

»Tovariš predsednik, skupščina se je po poletnem odih 24. avgusta znova sestala. Kako ocenjujejo odborniki sedanjo proračunsko situacijo, kakšen je uspeh varčevanja v prvih sedmih mesecih in koliko zapadlih dolgov je občina že poravnala v tem obdobju?»

»Obveznosti iz prejšnjih let bremenijo občino za okrog 270.000.000 S din in od tega smo do konca julija poravnali že 180.000.000 S din. To je velika vsota in odborniki upamo, da je najhuje za nami.

V občinski proračun se je do 31. julija nateklo 577.324 tisoč S din, kar znaša 48 odst. letnega plana. V zaostanku so prispevki od osebnega dohodka v gospodarstvu, na kar sta vplivala predvsem KOVINA Bizeljsko in POSAVJE Brežice zaradi zakasnelega izplačevanja osebnih dohodkov. Nekaj je bilo tudi takih delovnih kolektivov, kjer niso mogli izplačati zaposlenim stoodstotnih prejemkov.

Prispevek od kmetijstva je bil realiziran komaj s 30 odst., prispevek od obrti pa s 40,9 odst. Z okrepitevijo izterjevalne službe se zaostanki manjšajo. — Proračun občine je bil spričo zapadlih obveznosti malone ves čas blokiran, kar so seveda močno občutili vsi njegovi porabniki. V upravi, šolstvu, socialnem varstvu in drugih službah so dobili le denar za osebne dohodke.

Obveznosti je za letos še precej, zlasti anuitet in zapadlih računov. Poravnali jih bomo iz dohodkov proračuna, ki še niso izterjani. Z varčevanjem in omejitvijo investicij, ki bi bremenile proračun, ki še niso izterjani. Z varčevanjem in omejitvijo investicij, ki bi bremenile proračun, se torej počasi vzpenjamo na zeleno vejo.

Nasploh pa v občini investicijska dejavnost ni zamrla. V glavnem so to naložbe delovnih organizacij. Naj jih nekaj naštejemo: zdravilišče Čateške Toplice — 265 milijonov S din, PETROL za restavracijo na Griču 150 milijonov, cesta Bizeljsko—Zupelevec 153 milijonov, osnovna šola Dobova 44 milijonov, stanovanjski stolpič v Brežicah 200 milijonov S din, KRKA BREŽICE 10 milijonov, Kmetijska zadruga Brežice prav toliko in LJUDSKA POTROŠNJA 5 milijonov S din.

»Kdaj bodo krajevne skupnosti dobile svoj delež za uresničevanje letošnjih načrtov?»

»Do sedaj še niso ničesar prejeli. Na seji skupščine

smo se dogovorili, da jim bomo takoj po sprostitvi žiro računa nakazali 50 odst. celotne vsote, drugo polovico pa do konca leta. Neredno financiranje gotovo ovira njihovo delo, zato tega v prihodnje ne bomo smeli dopustiti.

»Kaj obeta gospodarjenje delovnih organizacij v prvem poletju?»

»Skupščina je obravnavala poročilo o tem na zadnji seji in po sedanjih podatkih brez večje zaskrbljenosti pričakuje konec leta. Razen KOVINE Bizeljsko in Gostinskega podjetja Brežice so vse delovne organizacije z uspehom zaključile poslovanje v prvem poletju. Izguba znaša pri Gostinskem podjetju 2.500.000 S din, pri KOVINI pa 60.000.000 S din.

Vsem delovnim kolektivom bo skupščina poslala pismo s priporočilom, naj tudi v naslednjih mesecih nadaljujejo delo, kar je v interesu občine in države.

»Kdaj bodo krajevne skupnosti dobile svoj delež za uresničevanje letošnjih načrtov?»

»Do sedaj še niso ničesar prejeli. Na seji skupščine

NOVO V BREŽICAH

■ NA REVILJO KMETIJSTVA V MURSKI SOBOTI vabi SAP interese iz brežiške občine. Izlet združujejo z ogledom Blatnega jezera na Madžarskem. Odhod je predviden za 9. september. Prvi dan bodo izletniki preživeli ob Blatnem jezeru in se udeležili piknika s predstavnikoma madžarskih kmetijskih združenj. Naslednje jutro bodo že v Murški Soboti, kjer si bodo ogledali revijo kmetijstva na Pomurskem sejmu.

■ V IZLOZBAH TRGOVIN LJUDSKE POTROŠNJE obetajo lepaki poceni nakupe konfekcijskih izdelkov. V razprodaji so jesenski pišči za ženske, moške in otroke. Popust je precejšen. Tudi polletne moške srajce so zelo poceni. Znižane so za 50 odst.

■ V PRITILICJU STANOVANJSKEGA BLOKA poleg tržnice je pred nedavnim odprl svoj lokal zasebni urad. V Brežicah je to kdaj drugi obrtnik urarske stroke.

■ OBCANI BODO GOTOVO Z VESELJEM SPREJELI VEST, da morajo vse obrtne delavnice bodisi v družbenem ali zasebnem sektorju na vidnem mestu izobesiti cene. Odlok o tem je občinska skupščina v Brežicah sprejela na seji 24. avgusta. Vsako spremembo cen morajo obrtniki prijaviti občinski upravi.

■ ZARADI KOKOSJE KUGE, ki se je pojavila v brežiški občini, tržnica nekaj časa ne bo založena s perutnino. Prodaja je prepovedana iz varnostnih razlogov. Tudi kupovanje kokoši od neznanih prodajalcev na domovih ni dovoljeno, dokler bolezen ne bo zatrta.

■ VELIKO NEURJE je razsajalo v nedeljo popoldne nad Brežicami. Naliv ni povzročil večje škode, le v oddajnik Radia Brežice je udarila strela in za poldrugo uro prekinila popoldanski program.

■ NOVA URARSKA DELAVNICA je odprta v bloku pri tržnici.

V senci stoletnih dreves v mokriškem parku stoje štiri kamnite postave, ki jim je zob časa vtisnil svoj pečat. Vsaka od njih ponazarja po en letni čas. Zenska figura na sliki z žitnim klasjem na rokah predstavlja Poletje. Kipi izvirajo z gradu Boštanj, kjer so krasili francoski vrt. Falk Gagern pripoveduje v svoji kroniki, da jih je grof Gustav von Auersperg z dovoljenjem lastnika boštanjkega gradu grafa Marca Bombella dal prenesti v Mokrice, da bi jih otl propada v takrat že zapuščenem grajskem vrtu. Z mahom obrasli in na žalosten konec obsojeni letni časi so tako okoli leta 1870 dobili nov dom v Mokricah. (Foto: J. Teppy)

BREŽIŠKE VESTI

61.522 Ndin pomoči

Delovni kolektivi v občini Krško so z razumevanjem sprejeli priporočilo za zbiranje pomoči žrtvam imperialistične agresije v arabskih deželah. Zbrali so 61.522 Ndin. V naslednjih vrsticah navajamo prispevke posameznih kolektivov.

Trgovsko podjetje PRESKRA Krško 1500 Ndin, Tovar-

Cenejši radijski sprejemniki pri »ELEKTROTEHNI«!

Prodajalna ELEKTROTEHNE v Krškem je te dni znižala cene radijskih aparatov (navajamo znamko sprejemnika, staro in znižano ceno):

Koncertino	Ndin od 502 na 381
Moderato	od 528 na 398
Menuet	od 462 na 347
Paloma	od 540 na 400
Venus	od 416 na 331
Violeta	od 460 na 341
Tarantella	od 595 na 464
Traviata	od 429 na 340

Vsi našeti radijski aparati so izdelek Elektronske industrije Niš, so kvalitetno izdelani in imajo čist sprejem. — Porabniki, izkoristite enkratno reklamno znižanje cen!

Ribnik bo letos zgrajen

Dela na krškem ribniku bodo kmalu končana. Verjetno bodo spustili vanj vodo že oktobra. Ob ribniku bo bife in čolnarna, kjer si bodo izletniki in ribiči lahko sposojali čolne. Zaenkrat še ne vedo kakšne ribe bodo vložili, voda je dobra za vse vrste, celo za postrvi. V bodoče nameravajo zgraditi še en ribnik, v katerem bodo gojili samo postrvi.

Nepozabne počitnice za kmečke otroke ob Krki

Pionirji iz osnovnih šol Veliki Podlog, Leskovec, Zdole, Dolenja vas in Krško so letos v treh izmenah poceni letovali v Podbočju. Brezskrbne počitnice so trajale za vsako izmeno po deset dni. Šolarji so se vsak dan kopali v Krki, hodili na izlete v bližnje kraje, zvečer pa prirejali kulturne in zabavne programe. Nikoli ne bodo pozabili tabornega ognja, ki so ga zakurili zadnji večer letovanja, in pa taborniške pesmi »Veseli štingelci«, ki so jo sami zložili in uglasbili.

Tov. Slavko Smerdel, ravnatelj osnove šole v Krškem, je povedal, da so v Podboč-

ju letovali predvsem kmečki otroci. Ti bi ostali sicer doma, saj si večina od njih ne bi mogla privoščiti letovanja v Rovinju, za kar bi morali starši odrediti po 17.000 S din. Počitnice v Podbočju so bile mnogo cenejše. V denarju so prispevali starši za enega otroka od 1.000 do 5.000 S din. Otroci so prinesli s seboj tudi živila. Stanovali so v šoli. Ves čas letovanja so imeli skrbno pedagoško vodstvo.

Počitnice ob Krki so vsem prinesle mnogo veselja in zdravja. Otroci so se tudi naspali, kar je bila ob prihodu tudi njihova največja želja!

J. T.

Samo še tri mesece in Krščani bodo s ponosom izročili prometu orjaški most, ki bo povezoval oba bregova Save. Gradbišče je živahno od jutra do večera. Jutranja izmena začne delo ob petih in konča ob treh popoldne, popoldanska izmena pa dela od enih do sedmih zvečer.

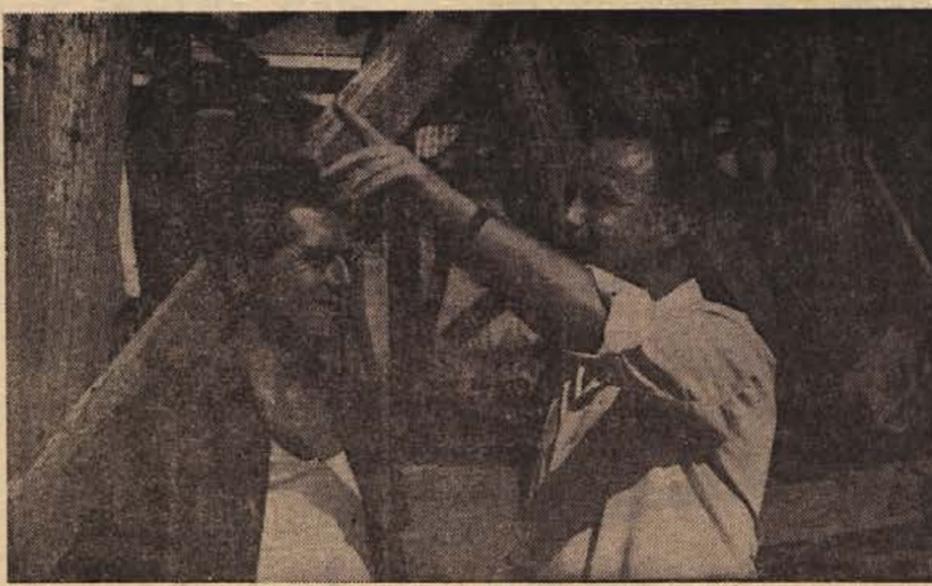
Na desnem bregu Save gradijo oporni zid in širijo natisp za bodočo priključno cestno. Na nasprotni strani, ob PAPIRKONFEKCIJI, pa dokončujejo opaž za ploščo na podvozu in »klavirju«, kakor nazivajo priključke. Za omejenne objekte pripravljajo tudi betonsko železo. Vgradili ga bodo okoli 150 ton.

Na priključni cesti k tovarni celuloze morajo položiti le še robnike in jo asfaltirati. Asfaltno prevleko bodo hkrati napravili tudi na mostu.

Pri šefu delovišča Metodu Šoncu in delovodji Zdravku Tomšetu sem se zanimala, če je morda kaj ovir, ki bi podaljšale rok dograditve. Oba sta dejala, da zaupata v tiho obljubo, ki jo je dal PIONIR. Zelita si tudi, da bi bilo vreme še naprej tako naklonjeno gradnji kot zadnje mesece.

Težave seveda tudi nastele, toda nekako se jih že sproti znebijo. Tako na primer tržišče ni dovolj založeno s potrebno armaturo. Betonsko železo za most dobavljajo deloma iz zeniške železarnice, deloma pa z drugih gradbišč. Ker ni nikjer profilov zadostne dolžine, si pomagajo tako, da varijo železo kar na gradbišču.

Ko sem nato vprašala, koliko obtežen bo most vzdražal, sta mi sobesednika pojasnila, da je preračunana na 60 ton. Čezenj torej brez skrbi lahko zapeljeta dva 30-tonska tanka. Lahko tudi re-

Delovodja Zdravko Tomšič in šef delovišča Metod Šetinc pod opaži za »klavir« na levem bregu Save. Oba zaupata v tiho obljubo, da bo most v Krškem dokončan do 29. novembra (Foto: J. Teppey)

ZA PROMET ČEZ NOVI KRŠKI MOST NE BO OMEJITEV

Velikan požira zadnje kubike betona

Samo v most so ga vgradili 3.000 kubikov, v priključke 1.000 in prav toliko v oporne zidove — Delo poteka v dveh izmenah in za praznik republike bodo zapeljali čez most prvi avtomobili — Trenutno delajo oporni zid na desnem bregu Save ter priključke in podvoz na levi strani reke

čemo, da je most prevozen brez omejitve, tako kot most v Kranju in Jankomirski most pri Zagrebu.

Orjak nad Savo v Krškem nenasitno požira beton. Samo v most so ga vgradili 3000 kubikov, v priključke okoli 1000 in prav toliko v oporne zidove.

Milijardna investicija je segla v žep

Novi most bo veljal 945.840.000 Sdin. V tej vsoti so upoštevan priključki, projekti, geološke raziskave, odškodnine za zemljišča in zgradbe ter drugi stroški. Do

30. junija je bilo izplačanih 596.108.000 Sdin.

Republiški sklad bo prispeval za gradnjo tega železobetonskega velikana 420 milijonov Sdin, delovne organizacije občine Krško 342.717.000 Sdin, občinska skupščina Krško 63.840.000 Sdin, 120 milijonov Sdin pa bo znašalo bančno posojilo.

Oddelek za gospodarstvo pri občinski skupščini je pripravil obsežno poročilo o gradnji in seznanil z njim odbornike. V njem ugotavlja, da poteka vse delo normalno in da je gradnja solidna in kvalitetna. Po pogodbi z izvajalcem naj bi bil most dokončan do novembra, otvoritev pa je predvidena za praznik republike. Vmesni rok je določen za preskusne obremenitve in tehnični pregled. JOZICA TEPPEY

Rudarji-invalidi so ogorčeni

V senovskem rudniku je okoli 8 odst. članov kolektiva invalidov. V nedeljo, 27. avgusta, so imeli rudarji — invalidi na Senovem zbor, na katerem so razpravljali o novih predpisih socialnega zavarovanja. S temi predpisi je večina rudarjev — invalidov v celoti ali pa v večjem delu izgubila doseženo nadomestilo osebnega dohodka, ali pa jim je to nadomestilo občutno znižano.

Priznati je treba, da so bili mnogi rudarji — invalidi upravičeno ogorčeni, saj so novi predpisi zelo neživljenj-

ski in krivični. Z novim valorizacijskim faktorjem, ki ga je določila skupščina SRS in po novih odločbah, ki jih je te dni izdal zavod, so mnogi rudarji — invalidi izgubili to, kar jim je bilo pred letom ali dvema priznano. Za dolgotrajno delo v rudniku so ob izgubi zdravja (nekateri celo udov) danes, ko bi morali imeti primerno nadomestilo, to nadomestilo izgubili, z manjšimi dohodki na drugem delovnem mestu pa so že do zdaj težko preživljali družine. Na zboru so sklenili poslati merodajni morganom resolucijo. K. B.

V Mačkovcih bo še tretji ribnik

Letos je ribiška družina Brestanica-Krško vložila 6000 krapjih mladice — V ribniku bodo lahko lovili tudi izletniki

Ribiška družina Brestanica-Krško je letos odkupila pri sedanjih dveh ribnikih v Mačkovcih pri Brestanici še 3,5 hektara zemlje. Tu nameravajo zgraditi nov ribnik, v katerem bodo gojili amerikanke in smuče za turistični odlov. Površina sedanjih dveh ribnikov, v katerih gojijo predvsem krape, znaša okoli 4,5 ha. Ko pa bo gotov še tretji, bo znašala okoli 7,5 ha. Letos so v ribnik vložili 6000 krapjih mladice. Če računamo, da stane vsaka 85 Sdin, dobimo kar lepo vsoto. Razen tega bodo letos porabili za ribjo hrano 3000 kg koružnega zdroba. Člani ribiške družine s prostovoljnimi delom večkrat počistijo in razkužijo ribnike z apnom, da ne bi prišlo do zastrupitve

med ribami. Razen tega so do ribnika speljali cesto, napejali elektriko, zgradili stavbo, v kateri je gostilna, uredili sanitarije in zabetonirali plesno ploščo. Denar za vsa ta dela je družina dobila od podjetij kot odškodnino za onesnaženje voda.

Ribniki bi lahko postali lepa izletniška točka ne samo za ribiče, temveč tudi za druge izletnike. Okoli ribnika so lepi gozdovi, v katerih rastejo gobe in drugi gozdni sadeži. Spomladi in jeseni pa si ljubitelji žabjih krakov lahko priredijo izvrstno pojedino. Razen tega lahko izletniki o lovopustu lovijo, tudi ribe, »veda« proti primerni odškodnini. Letos se je lovopust začel 15. julija, dnevna karta pa stane 700 Sdin. Prav toliko

plačajo izletniki tudi za vsak kilogram ulovljenih rib. V gostilni, ki je ob večjem ribniku, dobe izletniki ves ribiški pribor in tudi čolne, ki jih imajo sedaj pet, naročene pa imajo še tri.

Ribiška družina je julija letos priredila na manjšem ribniku tekmovanje v odlovu krapov, ki se ga udeležilo 50 ribičev. Septembra bo še eno tekmovanje v še širšem obsegu na obeh ribnikih. Tega tekmovanja se bodo lahko udeležili tudi izletniki.

Za 5 milijonov dobitkov na tomboli v Krškem!

Na stadionu MATIJE GUBCA v Krškem bo 17. septembra velika turistična tombola. Prireditve se bo začela ob 14. uri popoldne, da jo bodo lahko obiskali tudi ljudje iz oddaljenih krajev. Tombolo organizira turistično društvo v Krškem, ki bo uporabilo njen čist dohodek za ureditev rekreacijskega središča ob zdolski cesti in za lepšo podobo Krškega.

Skupna vrednost dobitkov znaša nad 5 milijonov Sdin. Tombol bo 18. drugih dobitkov pa okoli 200. Glavni dobitek je osebni avto znamke ŠKODA, nato motorna kosilnica, motorna žaga, motorna škropilnica, pralni stroj, televizor, moped itd.

Potrebujete vodno črpalko?

Potem si oglejte bogato zalogo vodnih črpalk različnih tipov z enofaznim ali trofaznim elektromotorjem v krški prodajalni trgovskega podjetja ELEKTROTEHNA! Tu dobite tudi hidroforje od 90 do 200 litrov prostornine z ustreznimi elektromotorji in točno po Vaši želji.

Stalno na zalogi: kombinirane kopalne peči, električni bojlerji (Tiki, Kontakt in Standard) za 80, 50, 30, 10, 8 in 5 litrov. Vedno lahko kupite tudi sekretarske in navadne telefonske aparate, električne števec s priborom ter stikalne ure.

Trgovina je dobila pred kratkim lak žico za previjanje elektromotorjev (domačo in uvoženo).

- Če želite kupiti hitro, ugodno in poceni, si oglejte bogato zalogo v krški prodajalni ELEKTROTEHNE!

V kinu spet »Filmske novice«

V krškem kinu že dve leti niso predvajali filmskih novic. Uprava kina jih je morala odpovedati, kajti že eno samo številko so »Filmske novice« zahtevale 26.000 S din. Če primerjamo to ceno s povprečno naročnino za celovečeren film, ki je 12.000 do 15.000 Sdin, vidimo da je ta za manjše kinematografe res previsoka.

Letos je zavod za kulturno dejavnost Brežice predlagal, da bi dolenski kinematografi s skupno akcijo rešili ta problem. To jim je uspelo. Tako bodo v krškem kinu v bližnji bodočnosti spet začeli predvajati filmske novice, ki na neposreden način seznanijo obiskovalce z važnejšimi dogodki doma in v svetu.

Drobne s Senovega

NA SENOVSKI TRZNICI bo odslej večkrat rasprodaja tekstilnega blaga in pletenin, ki jo bodo organizirala razna trgovska podjetja. Prva rasprodaja je bila 16. avgusta.

SENOVSKI »SREČOLOVCI« morajo kupovati srečke in zamenjivati morebitne dobitke v Krškem ali drugih mestih. Prav bi bilo, če bi tudi na Senovem začeli prodajati srečke.

TISTI SENOVČANI, ki morajo vedno v službo zjutraj, popoldne ne morejo kupiti ne časopisov, niti kruha, ker ju zmanjka že dopoldne. Kako dolgo bo to še trajalo?

OKREPEVALNICO s topljo hrano in z zmernimi cenami pogrešajo na Senovem tisti, ki hodijo na delo od daleč in tudi tisti, ki čakajo na avtobus.

Z letovanja šolarjev v Podbočju. Mladi kopalci, ki niso znali plavati, so se počutili najvarneje na blazinah. Nekateri izmed njih so po desetih dneh že zaplavali. (Foto: Rezi Pirc)

Slaki na Lisci

Planinsko društvo »Lisca« upa, da bo prihodnje nedeljo, 3. septembra, lepše vreme in da bo mogoče izvesti **PLANINSKO RAJANJE** na Lisci. Društvo vabi vse ljubitelje narodne glasbe, da pridejo k Tončkovemu domu v čim večjem številu. Dobro vas bomo postregli!

Vsi Slovenci jo naj dajo!

Poštni uslužbenec, vneti planinec in krvodajalec Tine Klemenčič iz Sevnice, ki je dal prvič kri že med vojno, je povedal: »Če bi vsak Slovenec dal kri

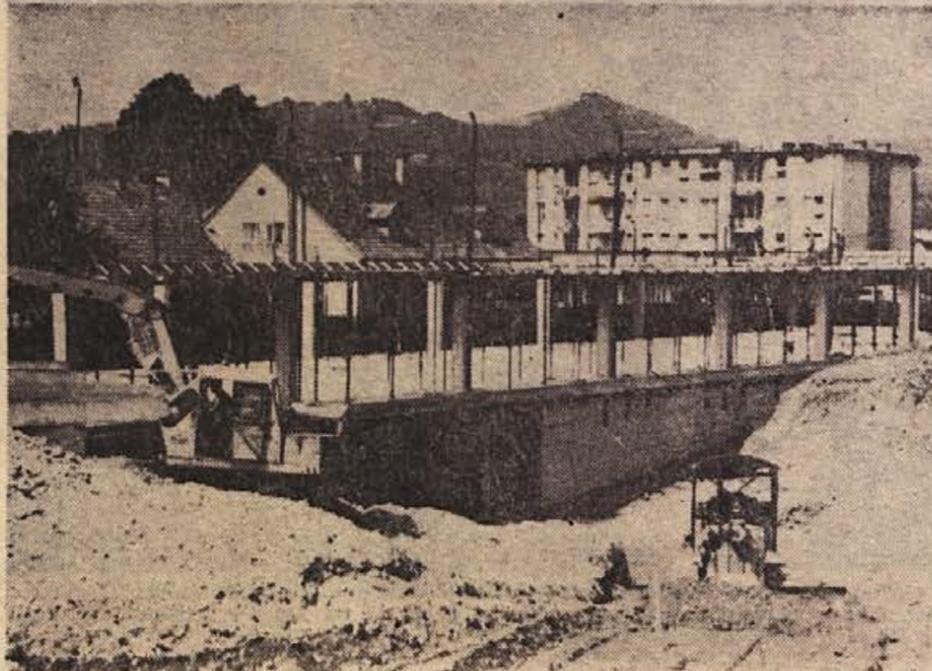
samo enkrat, bi jo naše bolnišnice imele dovolj. Jaz sem jo po vojni dal že 31-krat, pa se vedno dobro počutim. Priporočal bi vsem voznikom motornih vozil, da se množično udeležijo krvodajalskih akcij, saj nikoli ne vedo, kaj jih čaka na cestih!

Razdelitev štipendij

28. avgusta je imel drugo sejo upravni odbor sklada Dušana Kvedra. Izmed 12 kandidatov — prosilcev za štipendije — so izbrali 9 dijakov oziroma študentov. Vsi prosilci so morali v skladu z razpisom štipendij predložiti šolsko spričevalo in mnenje šole. Upravni odbor je razpravljal tudi o spremembi in dopolnitvi statuta sklada.

Zaskrbljujoče naraščanje prekrškov

Podobno kot v drugih občinah je tudi v sevniški že nekaj let spričo večanja motorizacije, slabih cest in brezposelnosti vse večje število ljudi, ki imajo opravka s sodnikom za krekrske. Zadnji sevniški podatki o prekrških v letošnjem prvem polletju pa so prav zaskrbljujoči. V tem času je bilo kar 609 predlogov za kaznovanje nasproti 395 v lanskem prvem polletju! Za cestno prometne prekrške je bilo 299 predlogov za kaznovanje, za kršitev javnega reda in miru 221, za gospodarske prestopke pa 89.

Trgovsko podjetje ZASAVJE gradi v Sevnici nasproti kolodvorske restavracije novo železnino. V trgovino, ki bo stala okoli 150 milijonov S din, se bodo verjetno vselili še letos. (Foto: F. Pungertič)

Jugotanin: izguba tudi letos

Sevniški Jugotanin, obrat konjiškega Konusa, je imel v prvem polletju skoraj 38 milijonov S din več stroškov kot dohodka, čeprav je količinsko presegel polovico letnega načrta proizvodnje — Trajnejši izhod vidi razvojna služba kombinata v lastni predelavi izluženega lesa

Tržno gospodarstvo ne pozna milosti za šibkega: uvoženi tanin je za četrtno cenejši kot je sevniški. Usnjarne to dobro vedo, zato Jugotanin ne more iskati poti iz zagate v višjih cenah, še manj pa si lahko obeta od izvoza. Osnovni surovini — lesu se je ob prvih ukrepih gospodarske preobrazbe povečala cena za eno tretjino, ceno tanina pa določajo svetovne cene. Letos se je tovrstnim povečanim stroškom pridružila še večja amortizacija, ki jo mora podjetje izdajati za obnovljanje tovarniških naprav.

Kje je izhod iz tega, se sprašujejo delavci in oni, ki se zanimajo za gospodarstvo. Nedvomno je treba zmanjšati stroške, toda kako? Ko so v podjetju prenehali kuriti kotle z izluženim lesom in začeli s cenejšim mazutom, so si od tega obetali precejšen prihranek. Pokazalo pa se je, da odjemalci tega lesa izsiljujejo nižje cene, saj vedo, da Jugotanin ne more z njim ničesar početi.

Razvojna služba kombinata je začela proučevati možnosti, da bi obrat izlužen les na svoje predeloval in s tem odpravil precejšnje stroške prevo-

za do papirnic. Ta načrt pa bo zahteval precej denarja; enega od njegovih virov vidi jo načrtovalci tudi v sodelovanju s tujimi tvrdkami.

Dohodki ne dotekajo po načrtu

Sevniška občinska skupščina je v ponedeljek, 28. avgusta, sklenila za 5 % omejiti proračunsko porabo povsod tam, kjer je to možno

Že aprila in maja je bilo opaziti, da dotekajo dohodki občinskega proračuna počasneje, kot je bilo sprva predvideno. V teh dveh mesecih je znašal zaostanek 3 odstotke, v juniju pa se je povečal na 5 odstotkov. Med večjimi zaostanki je bil predvsem prispevek od kmetijske dejavnosti, precej dolgujejo tudi obrtniki, prometnega davka pa je bilo plačanega občutno manj, kot je predvideval letni načrt. K pomanjkanju denarja je pripomogel še zaostanek republiške dotacije v znesku 8 milijonov S din.

Občinska skupščina je bila prisiljena omejiti izdatke pri vseh tistih porabnikih, kjer je bilo to možno. Izvzeti so bili oni, ki so pogodbeno vezani na občinski proračun. Na občini pričakujejo, da bodo v prihodnje dohodki redneje dotekali, vendar bo v novembru ali decembru treba sprejeti urebalans proračuna.

Moralno priznanje za uspešno delo

Mizarski mojster Matija Kurnik iz Sevnice je dobil na letošnjem jubilejnim 10. sejmu obrtništva v Zagrebu najvišje priznanje — Medaljo in diplomu

Zadela nas je obtožba: ničesar niste pisali o njem, ker je pač zasebnik. Mar niso njegovi dosežki del naših skupnih uspehov? Zakaj zapišete takrat, ko odpirajo nove trgovine v Metliki, Krškem ali kje drugje, kdo je prerezal bel trak, niti z imenom pa ne omenjate moza, ki je zasnoval in naredil opremo in pripomogel, da bo lokal prijetnejši za kupca in prodajalca?

Brž smo pohiteli k njemu. Matija Kurnik, po rodu Sevnčan, opravlja že 32 let mizarski poklic. Delal je v boljših in slabših časih; tudi takrat, ko je bilo za zasebno obrt manj razumevanja kot je sedaj. Za pridnega in poštenega obrtnika mora biti kruh, je menil in preživljal družino. Delo mu je vedno pomenilo

poklic, konjička in zadovoljstvo.

V malem kabinetu nenehno snuje načrte, v delavnici prenaša zamisli na les, dela notranjo opremo za stanovanjske hiše, gostišča in trgovine. Njegovo delo poznajo že marsikje. Nedavno je opremil novo trgovino Elektrotehne v Krškem, v Metliki bo skupaj s pomočniki uredil notranjost že za tretjo trgovino. Za mojstra so zvedeli celo v Slovenj Gradcu in mu zaupali pomembno naročilo.

»Zdaj gre kar dobro, dela je dovolj,« pravi tov. Kurnik. »Okoli novega leta je bilo slabše, zato sem sklenil, da bom sodeloval na zagrebškem velesejmu v okviru desetega jubilejnega sejma obrtništva. Kot edini zasebni obrtnik iz Slovenije nisem imel dosti upanja na uspeh, čeprav je bilo moje razstavljeno delo plod dolgoletnih izkušenj in velikega truda. Dobil sem najvišje priznanje, ki ga lahko doseže razstavljalec. Priznam, da sem bil malo razočaran, ko

nisem v nobenem domačem listu zasledil niti drobne vesti. Menil sem, da še vedno gledajo na obrtništvo kot na nekaj slabega, kot na golo pridobivanje denarja in ne na prispevek k napredku naše družbe.

Ko sem odhajal od mojstra, ki kljub bolehnosti tako vztrajno načrtuje in dela, ter premišljeval o najinem pogovoru, sem sklenil ponoviti že izrečeno misel: naša družba je dolžna dati moralno priznanje za nadpovprečno delo, kar spodbuja k novim uspehom. Pri nas je premalo spodbude, premalo iskanja različnih možnosti. Če bomo te stvari pravilno vrednotili, bomo hitreje napredovali.

M. L.

Pozdrav iz Rovinja

Prejšnji teden smo dobili od sevnških pionirjev tole pisemce:

»Oglašamo se iz Rovinja, kjer smo na letovanju in od koder pozdravljamo vse bralce Dolenjskega lista, posebno naše starše! Z letovanjem smo zelo zadovoljni in se zahvaljujemo vsem, ki so prispevali za naše počitnice. Prebivamo v gozdovem gozdičku, nedaleč od morja, v katerem se lahko kopljemo po mili volji. Skoraj vsi že znamo plavati. Za red in snago v taboru skrbimo sami; ker nas je 146, je delo hitro opravljeno.

Obljubljam, da se bomo zdaj, ko smo se naužili sonca in morja, resno oprijeli dela doma in v šoli.«

Sevnški pionirji, ki letujejo v Rovinju

Po molku - jeseni pevski zbor

Ob različnih svečanostih, ki jih prirejajo v sevnški občini, že vrsto let pogrešajo obiskovalci domače pevce ter zvoke domače godbe na pihala. Vsega tega mesto že dalj časa ne premore več, zato ne preostane njegovim prebivalcem nič drugega kot žalovati za nekdanjimi dobri mi časi ter zmajevati nad današnjo mladino...

Zadnji čas pa se je vendarle premaknilo. Pred kratkim je bilo v okviru dejavnosti sveta za prosveto, kulturo in telesno vzgojo dogovorjeno, da bo to jesen začel delovati sevnški pevski zbor, ki ga bo vodil znani glasbeni delavec in pedagog Viktor Krenčič. Pevskemu zboru bo verjetno kmalu sledila še godba

na pihala, ki jo že pripravljajo.

Ne bo treba sedeti v plaščih?

Velika in svetla dvorana sevnškega gasilskega doma je znana tudi po tem, da je v zimskem času z navadnimi pečmi ni mogoče nikoli dovolj segreti. Oskrbniki razmišljajo, da bi za letošnjo zimo kupili peči na olje, ki prostor hitreje segrejejo in ljudi ne bi več zeblo. Te dni urejajo in popravljajo oder, na novo pa so prebellili tudi notranje stene.

Sevniški planinci v Tatrah

Pred nedavnim se je vrnilo s Češke 15 sevnških planincev, ki so obiskali Visoko in Nizke Tatire. V 7 dnevem izletu so se povzpeli na 2025 m visoko goro Chopkovi-na, 2425 m visoko goro Rysi ter si ogledali 200 metrov globoko podzemno jamo Demnovsko. Ob povratku so se ustavili tudi v Budimpešti, kjer so si ogledali državni parlament, Margaretin otok na Donavi, cerkev Matijas Templum v Budimu in še nekaj drugih zanimivosti. Ustavili so se tudi ob Blatnem jezeru.

Zabukovje bo dalo

Pred nedavnim je bil v Zabukovju sestanek OORK Sevnica, ki so se ga udeležili tudi predsednik tamkajšnjega odbora RK tov. Anton Jazbec, blagajničarka Vida Trefalt, odbornica iz Podgorja Marija Kozinc in šolski upravitelj Polde Hočevar. Na sestanku so razpravljali predvsem o krvodajalstvu. Odborniki so povedali, da bodo zbrali 20 do 30 krvodajalcev.

Lisca dobro obiskana

Planinski dom na Lisci je bil v letošnji turistični sezoni kar dobro obiskana. Razen nedeljskih izletnikov, je tu letovalo tudi nekaj turistov z družinami. Celodnevna oskrba s prenočiščem je za člane planinskega društva 2100 S din, za druge pa 2800 S din. Dom ima svoj vodovod in se lahko izletniki po sončenju tudi stuširajo. Posebno pozornost vzbujajo osliček — nosač, s katerim se izletniki radi fotografirajo.

Testiranje vajencev

V torek je delovni inšpektor občinske skupščine pripravil v prostorih občine testiranje vajencev vseh strok. Test ne vsebuje samo vprašanj s področja stroke, kjer se vajenec uči, temveč tudi vprašanja iz drugih področij. Rezultati testiranja iz prejšnjih let kažejo, da je precej vajencev, ki sploh ne poznajo organizacije podjetja, kjer so zaposleni, da ne govorimo o delovanju organov delavskega samoupravnja in njihovih nalogah. Manjka pa jim tudi splošne razgledanosti, ki bi jo od vajencev lahko pričakovali!

Gubčevci so nam še danes vzor!

Ze nekaj let nazaj praznuje občina Trebnje svoj praznik 4. septembra, na dan, ko je bila pred 25 leti ustanovljena Gubčeva brigada na Trebelnem. — Prav zaradi pomembnega jubileja Gubčevcev, katerim je občinska skupščina Trebnje v preteklem letu podelila domicil, ima letošnji občinski praznik še posebno obeležje in slavnostni značaj.

Ceprav se časovno vedno bolj oddaljujemo od osvobodilnega boja in naše revolucije, čeprav postaja NOB že zgodovina, ostaja to obdobje v nas še vedno živo, saj znova in znova

doživljamo velike spremembe, ki jih je to obdobje sprožilo v življenju naših narodov. Morda posamezni drobni dogodki tistih dni res nekoliko bledejo, zato pa tem bolj čutimo pomen velikih odločitev in pomen celotnega našega boja. V tem boju je brigada Matije Gubca na svoji borbeni poti bila v neprestanih spopadih, v dolgih, do smrti utrujajočih ofenzivah, nekajkrat je prešla Dolenjsko, Notranjsko, Kočevsko, Belo krajino, Rog in Gorjance, pa tudi Zasavje in bližnje predele Hrvaške. Povsod je napadala sovražnika, ruši-

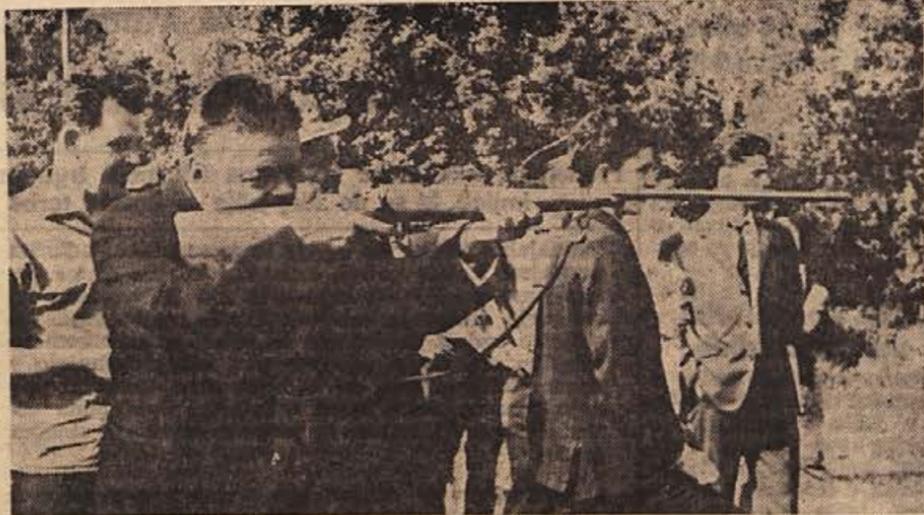
la njegove postojanke, proge, mostove, bunkerje, osvobajala kraje, reševala ranjence in vlivala ljudem upanje v zmago in lepšo prihodnost. Prav ti spomini in doseženi uspehi v razvoju naše občine bodo vsebina našega letošnjega praznovanja.

Običaj je, da se ob občinskem prazniku spominjamo tudi gospodarskih in drugih dosežkov občine v času od enega do drugega praznika. Tega namena letos nimam, čeprav smo tudi v zadnjem času dosegli nekaj lepih rezultatov. Naša občina je v svoji materialni osnovi še vedno med slabše razvitimi, zato se mora boriti z veliki težavami pri razvijanju svoje materialne osnove, družbenega standarda in osebne porabe občanov. Toda doseženi rezultati, ki so sad velikih naporov naših delovnih kolektivov, organizacij in občanov so dokaz, da s skupnimi naporimi lahko uspemo — in uspeli moramo! Ta naš optimizem, porojen iz naših želja po napredku in srečnejšem življenju, črpa svojo moralno moč v svetlih zgledih slavnih dejanj Gubčeve brigade, ki je s svojo zavzetostjo, vztrajnostjo, iznajdljivostjo in junaštvom zmagala v borbi, ki nam je dala svobodo. In v tem je velik pomen praznovanja našega skupnega praznika — 4. septembra.

Ob tej priložnosti se v imenu občinske skupščine Trebnje in v svojem imenu zahvalim vsem delovnim kolektivom, organizacijam in občanom, ki so kakorkoli pripomogli k doseženim uspehom naše občine. Obenem želim, da se naše skupno začeto delo uspešno nadaljuje v korist in zadovoljstvo nas vseh.

Čestitam vsem občanom za občinski praznik, posebej pa izrekam prisrčno dobrodošlico Gubčevcem in jim čestitam za njihov jubilej!

CIRIL PEVEC,
predsednik občinske skupščine Trebnje

Narodni heroj Franc Krese — Coban, nekdanji borec Gubčeve brigade, je v nedeljo, 27. avgusta, s prvim strelom odprl novo strelišče v Prapročah pri Trebnjem. Poročilo o tekmovalju berite na športni strani. (Foto: M. Legan)

Za mlade nam je žal - časa!

Franc Režun, vodja trebanjskih tabornikov, o vzrokih popuščanja taborniške dejavnosti

Pred nekaj dnevi so za trebanjske tabornike vedeli marsikje v Sloveniji. Pripadniki Sivih jelš so se udeleževali različnih republiških tekmovanj in na njih dobili mnoga priznanja. Zadnji dve leti pa o njih ni več toliko slišati kot prej.

Z delom sicer niso povsem prenehali. Lani so priredili pešačenje od Brežic čez Gorjance v Novo mesto in se ob strogi taborniški disciplini, skromnosti in fizičnih naporih spoznavali s tihimi, ponekod še nedotaknjenimi lepotami naše ožje domovine. Letos je 26 članov taborilo ob Kolpi v Podzemlju. Obiskovalci tabora in domačini so bili vdušeni nad redom in zglodno organizacijo taborniškega življenja.

Stopili smo k Francu Režunu, pomočniku ravnatelja trebanjske osnovne šole, duši tabornikov in organizatorju vseh taborjenj, h katerim so starši vedno radi puščali otroke in mladince, da bi ga povprašali za vzroki popuščanja dejavnosti. Nekako takole je povedal:

»Mladina ni slaba ali pokvarjena kot radi vsevprek govorimo starejši in ob tem mislimo, da smo bili sami mnogo boljši. Samo preveč prepuščena je, za njo nam je žal časa! Morali bi videti, kako zgledni so ti mladi ljudje pri taborjenju, ki človeka vzgaja, plemeniti, uči spozna-

vati naravo, privaja k skromnosti in iznajdljivosti, k premagovanju naporov ter k disciplini. Mladi zelo radi sodelujejo v taborniški organizaciji, manjka pa starejših ljudi, ki bi šli radi mednje, z njimi živeli ter jih tako nepriljubeno vzgajali in vodili.«

M. I.

Trebanjski odbojkarji pred jesensko sezono

V nedeljo dopoldne se bodo v Trebnjem srečali s spomladanskim prvakom, z moštvo Kamnika

V nedeljo, 3. septembra se bo začel jesenski del tekmovalja v republiških odbojkarških ligah. Moštvo TVD Partizan iz Trebnjega, ki ima trenutno 12 rednih igralcev, kolikor jih potrebuje za ugravanje prve ekipe (s tem športom pa se ukvarja še več drugih članov Partizana), je v spomladanskem delu tekmovalja zasedlo med desetimi moštvami tretje mesto. Tesno je izgubilo samo srečanje v Kamniku in v Kočevju, na domačem igrišču pa je bilo nepremag-

ljivo. Oba nasprotnika bosta v jesenskem delu nastopila v Trebnjem, zato se ljubiteljem tega športa obetajo lepa in zanimiva srečanja.

Trebanjski odbojkarji se po krašem poletnem odhodu že nekaj časa intenzivno pripravljajo na jesen, saj so imeli celo po pet treningov na teden. Ker si je eden najboljših igralcev inš. P. Štor julija nakomil roko, je bila bojazen, da ne bo mogel igrati, vendar se zadnji čas njegovo zdravstveno stanje naglo boljša. Vodji moštva M. Leganu so za jesen na voljo naslednji igralci: F. Opara, J. Pavlin, J. Mrvar, J. Mišmaš, I. Slav, D. Pindža, inš. P. Štor, L. Babnik, inš. T. Grandovec, Zakrajšek in nekdanji član kranjskega Triglava mladi predavatelj za telesno vzgojo Janez Mohorčič iz Žužemberka.

**KMETIJSKA
ZADRUGA
TREBNJE**

vošči vsem kmetovalcem in vsem drugim občanom za občinski praznik ter se jim priporoča!

Prisrčne čestitke za občinski praznik pošilja delovni kolektiv

**KOMUNALNEGA
PODJETJA
TREBNJE**

Delovna skupnost veletrgovine

mercator

IMPORT EXPORT

čestitav sem prebivalcem občine Trebnje za občinski praznik!

Prav tako pozdravlja borce Gubčeve brigade, ki slavijo 25-letnico ustanovitve svoje brigade.

Vsem porabnikom je

mercator

vedno na voljo z vsemi uslugami, ki jih nudi v svojih prodajalnah širom po Sloveniji.

Ogrci nam uničujejo pridelek

Ogrci - ličinke majskega hrošča se gostijo s krompirjem, divji prašiči pa z ogrci in krompirjem vred! — Najbolj so prizadeti revnejši kraji na področju Trebelnega in Sela Šumberka — Ne bi tako kot nekdanj spet kazalo uvesti organizirano uničevanje škodljivca v hroščevih letih?

Pod krompirjevim grmom odkrije motika kaj žalostno podobo: od gomoljev ostane ponekod samo lupina, trije ali še več mastnih ogrcev je temeljito opravilo svoje delo. Pohoda škodljivcev zdaj ni mogoče ustaviti, škodo lahko zmanjšamo samo tako, da pridelke, ki delajo gomolje ali korenine, čimprej umaknemo z njiv.

Razvoj od jajčeca do novega majskega hrošča traja tri leta. Prvo leto po takolimenovanem hroščevem letu je škodljivec najbolj nevaren. Tako je letos, ko ponekod v zemlji kar mrgoli zalege —

ličink, ki so se razvile iz množice jajčec, debelih kot konoplino zrnje. V zemljo so bila položena lanske pomlad.

Zadnja leta ta škodljivec ni povzročil večje škode, zato se je med ljudmi že uveljavilo prepričanje, da boj z njim ne bo več potreben. Zaradi izredno ugodnih vremenskih razmer in verjetno tudi zato, ker se je zmanjšalo število hroščevih naravnih sovražnikov, je letos nastopila prava ofenziva njegovih ličink!

Kmetijci poznajo različne načine boja proti temu sovražniku: preoravanje njiv

pod sončno pripeko, posipanje z živim apnom, gameksanom ali vnašanje ogljikovega žveplena v zemljo. Vse to pa zahteva veliko truda in denarja, zato ne bi bilo odveč v hroščevih letih organizirati med šolsko mladino nabiranje hroščev, tako kot je to bilo po vojni ali še pred njo. Takrat so otroci radi tekmovali, kdo bo nabral več te golazni, ki jo je mogoče porabiti za krmo prašičev ali za pripravo zelo dobrega komposta.

Inš. M. L.

Vsem svojim strankam in poslovnim prijateljem, prav tako pa vsem prebivalcem domače občine iskreno čestita za bližnji praznik

**KROJAŠKO PODJETJE
TREBNJE**

Priporočamo svoje usluge in izdelke!

Na Trebelno

bodo vozili v nedeljo zjutraj od 7. ure dalje še posebej trije avtobusi iz Trebnjega. Prevoz bo brezplačen. — Udeležite se slavlja na Trebelnem in nato v Mokronogu!

Čestitamo

vsem občanom za letošnji občinski praznik, kakor tudi vsem borcem Gubčeve brigade za slavno obletnico!

Občinska skupščina
TREBNJE

Danes seja skupščine

Po poldrugi mesec trajajočem poletnem premoru se bodo danes dopoldne spet sestali trebanjski odborniki. Pretresali bodo gospodarsko stanje v prvem polletju, kooperacijo na področju kmetijstva, poročilo o delu osnovnih šol ter obravnavali več osnutkov odlokov.

TREBANJSKE NOVICE

Prve štipendije na Kočevskem

Prve štipendije za letošnje šolsko leto je kočevskim dijakom priskrbel komunalni zavod za zaposlovanje. Kandidate so začeli izbirati že marca letos. Izmed vseh, ki jim starši ne morejo dati denarja za študij, so poslali imena petnajstih najboljših dijakov zavodu za štipendiranje v Ljubljani.

Štipendije oz. študijske podpore pa je dobilo le 5 dijakov, ker so letos zavodu za štipendiranje znižali sredstva od 17 na 4 milijone. Tri podpore so podelili za srednjo tehnično šolo (kemijski, strojni in elektro oddelek), eno za srednjo medicinsko šolo in eno za študij tehnične matematike na univerzi.

Ob tem, da mnogi dijaki ne bodo mogli nadaljevati šolanja, so gospodarske organizacije povsem ravnodušne. Samo KTK Melamin bo v avgustu podelila 4 študijska posojila. M. ZVOKELJ

Urejajo cesto na Trato

Krajevna skupnost Kočevje mesto se je letos s precejšnjo vložno lotila reševanja komunalnih vprašanj na svojem področju. Razen vzdrževanja parkov, zelenic in ulic, so pričeli urejati tudi cesto na Trato, medtem ko je v kratkem načrtu še nova trasa Tomšičeve ceste. Občani Kočevja, Trate, Mestnega loga in Mahovnika ugotavljajo, da svet krajevne skupnosti s sodelovanjem občinske skupščine, stanovanjskim podjetjem in delovnimi organizacijami, uspešno uresničuje zastavljen delovni načrt.

Stojala v samopostrežni

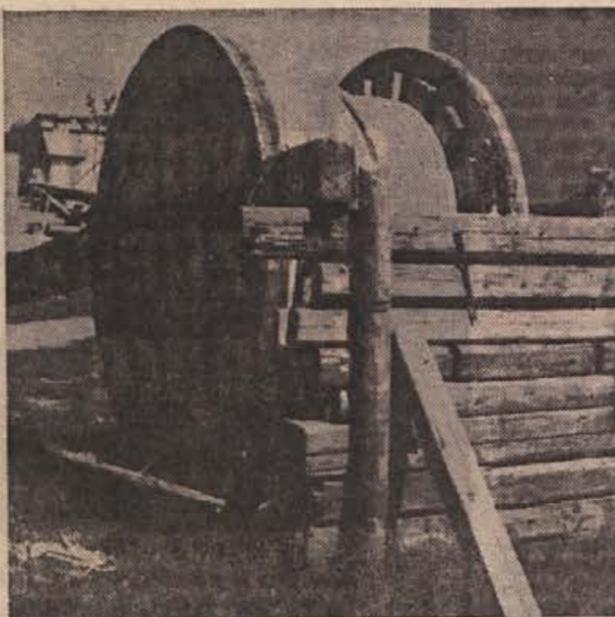
Trgopromet Kočevje namestila na željo kupcev postaviti v samopostrežni trgovini (nekje pri vходу) posebna stojala, na katera bodo kupci odlagali torbe, mrežice in drugo, v katerem prenašajo nakupljeno blago. Nekateri kupci namreč pravijo, da imajo slab občutek, ko morajo po samopostrežni trgovini prenašati blago, ki so ga kupili v drugih trgovinah. Tega slabega občutka jih bodo rešila stojala.

Glasbena šola se seli

Stavba na Reški cesti v Kočevju, kjer je bila doslej med drugim tudi glasbena šola, je dodeljena Pletiljstvu. V novem šolskem letu bo imela glasbena šola pouk v stavbi na Ljubljanski cesti nasproti Državne založbe (v bivših prostorih notranje uprave). Ti prostori so šoli dodeljeni začasno. Ko bo dograjena nova osnovna šola, se bo glasbena šola preselila v gimnazijo.

Cene v Kočevju

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: krompir 0,95 Ndin, sveže zelje 1,40 Ndin, fižol v zrnju 4,40 Ndin, stročji fižol 2,95 Ndin, čebula 1,84 Ndin, česen 5 Ndin, solata 2,83 Ndin, paradiznik 1,36 Ndin, paprika 1,40 Ndin, jajčka 2 Ndin, hruške 3,40 Ndin, pomaranče 5 Ndin, limone 5,55 Ndin, banane 5 Ndin, grozdje 4,10 Ndin, slive 1,60 Ndin, breskve 3,40 do 4 Ndin, marelice 3,40 Ndin, lubenice 1,50 Ndin — vse za kg. Jajca so bila od 0,48 do 0,65 novih dinarjev.

Takihle kolotov električnega kabla je po Kočevju še precej. Medtem ko čakajo, da bodo kabel položili pod zemljo, uporabljajo kolote otroci za svoje igre (Foto: Prime)

Pereče vprašanje: kam z otroci?

V jasli, vrtec ali malo šolo! Podjetja se slabo zanimajo, kako žive otroci članov njihovega kolektiva

Vzgojno varstveni zavod Kočevje bo s septembrom spet začel sprejemati v vzgojo in varstvo otroke, stare od 3 mesecev do 7 let. Vendar pa

bodo za sprejem otroka zahtevali tudi njegovo zdravniško spričevalo.

V jasli za dojenčke bodo sprejemali otroke, stare od 3 mesecev do dveh let. Mesečna oskrbnina zanje bo znašala okoli 160 Ndin. Za otroke od 2 do 6 let bo oskrbnina okoli 100 Ndin. V tem znesku sta vračunana tudi malica in kosilo. Za otroke je zagotovljeno varstvo od 5.30 do 14.30.

Zavod bo tudi letos organiziral malo šolo za otroke, stare 6 do 7 let. Pouk bo trikrat na teden po tri ure. Mala šola bo dopoldne, če bo dovolj otrok, ki ne obiskujejo redno vrta, pa tudi popoldne. Na mesec bo treba za otroke, ki bo obiskoval malo šolo, plačati 20 Ndin.

Razen tega bo zavod sprejel v dopoldansko varstvo tudi učence od 1. do 4. razreda osnovne šole, ki imajo pouk popoldne in so njihovi starši dopoldne v službi. Mesečna oskrbnina še ni znana.

Pri zavodu pa si že nekaj let prizadevajo, da bi organizirali še popoldansko varstvo otrok za otroke staršev, ki so v službi popoldne. Popoldansko varstvo bodo organizirali, ko bo zanj prijavljenih najmanj 15 do 20 otrok.

Vzgojno varstveni zavod se kar naprej otepa s pomanjkanjem denarja. Te težave pa ne bi imel, če bi se delovne organizacije zanimale, kako člani njihovih kolektivov žive izven službe in socialno šibkim pomagale vsaj delno pokriti oskrbnino v vzgojno

DROBNE IZ KOČEVJA

■ **PROMETNE ZNAKE** so te dni postavili po sprehajališču v parku Gaj. Tako se zdaj občani ne bodo mogli več igovarjati, da niso vedeli, da je vožnja po parku prepovedana. Starši bi morali poučiti otroke, da se tu ne smejo voziti, ker bodo drugače kamovani oni.

■ **V SKORAJ VSEH KOČEVSKIH TRGOVINAH** prodajajo blago po znižanih cenah. Ker lahko občani hitro dobijo potrošniški kredit, radi kupujejo to blago.

■ **PREOBLOŽENE VOZOVE S HLODOVINO** vse pogosteje vidimo v mestu. Brezvestne vozniške ki v lovu na čimvečjim zaslužkom mučijo konje, bi bilo treba kaznovati!

■ **SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA** v Kidričevi ulici posluje že

več kot 3 mesece. Prodajalec in kupci so se že privadili novemu načinu poslovanja. V trgovini so povedali, da so zaslužili nekaj občanov, ki so hoteli zastoj odnesti blago. Za zdaj so jih samo opomnili, v bodoče pa bodo vsakega tatu prijavi postajali milice.

■ **V KINU JADRAN** so te dni začeli popravljati pod. Staroga so že odstranili, zdaj polagajo izolacijsko podlago, na katero bodo položili nov pod. Dobro bi bilo, če bi zamenjali tudi stare peči s novimi na olje. Tako bi bila dvorana pozimi bolj topla, pa tudi ceneje bi bilo.

■ **VODOVODNA CEV** je te dni počila v Cankarjevi ulici. Popravljati so jo začeli takoj, toda ker je cev položena ravno po sredini ceste, je treba razkopati asfalt, kar zelo otežuje delo. Nekateri potrošniki vode nočejo razumeti, da za to ni kriv nihče in zabavljajo vsesppek.

■ **SKARPA OB RINZI** je že sgrajena. Zda vozijo na njo material iz sosednje podre hiše in tako utrjujejo nast. Škarpo bi bilo treba podaljšati še v ovinek struge, kajti le tako bodo preprečili poplave.

Kočevje: elektrika pod zemljo

Dovoljenje so zaradi prekopov po mestu izdali s težkim srcem — Mesto bo z elektriko krožno napajano, zato bo tudi napetost elektrike enaka v vseh delih mesta

Elektro Kočevje polaga pod zemljo 10 kilovatno kabelsko zanko, s katero bodo krožno povezane vse transformatorske postaje v mestu. Doslej te krožne povezave trafo-postaj z razdelilno postajo še ni, zato je včasih napajanje nekaterih delov mesta z elektriko slabo.

Elektro se na polaganje te zanke pripravlja že nekaj let. V dveh letih so že položili kabel od razdelilne transformatorske postaje do ITAS in na drugi strani od razdelilne postaje do Kidričeve ulice (samopostrežna trgovina). Manjka torej še del od Kidričeve ulice, preko Trga svobode in Trga 3. oktobra do ITAS, ki bo

predvidoma položen še letos. Ko bo 10 kilovatni kabel položen, pa mu bo treba prilagoditi še nizkonapetostno omrežje. Po opravljenem delu bo v vsem mestu elektrika primerne napetosti, razen tega pa bodo odstranjeni zračni električni priključki.

Prav pri izdaji dovoljenja za polaganje kabla pod zemljo je bila občinska skupščina zelo previdna, saj tako delo zahteva običajno pogostna prekopavanja cest, pločnikov, parkov in drugega. Občani pa so na zadnjem zboru volivcev najostreje kritizirali

prav tako, vedno ponovna prekopavanja.

Pred izdajo dovoljenja so na občini načrt temeljito pregledali, v razpravi o njem pa je sodelovala tudi krajevna skupnost. Seveda so načrt spremenili v toliko, da so se prekopavanjem, kjer se je le dalo, izognili.

Kljub vsemu pa se ni dalo izogniti trem neljubim prekopom: Ljubljanske ceste pri skladišču Trgoprometa, mimo cerkve in pri njej preko ceste ter ceste med Železnicno in Obutvijo.

„Dedci ste slabši kot babe!“

Mladina od 7. leta starosti naprej preganja dolgčas, kot se sama znajde — Ženske kritizirajo vodilne »dedce«, češ da slabo skrbijo za mladino

»Dedci ste slabši kot babe!« mi je oni dan za brusila neka kočevska mama. »Za mladino sploh ne znate skrbeti. Moja 16-letna hči ne more biti vedno doma. Dolgočasi se okoli bloka in po mestu. Lahko zaide na slaba pota. Podobno pa je z vso kočevsko mladino.

V Gaju imamo lep športni park, na njem pa rastejo koprive. Nikogar ni, ki bi mladino zbral in jo navdušil za kakšne igre. Tako se mladi ne bi dolgočasili, ne bi postopali okoli, pa tudi pod vodstvom in nadzorstvom starejših bi bili. Starši bi bili pripravljeni nekaj prišpevati, samo da bi vedeli, kje otroci so in kaj delajo. Hkrati pa bi mladi lahko tudi kaj koristnega naredili, na primer vzdrževali športne naprave.

Marsikaj so ženske še pokritizirale in predlagale: vse pa so se strinjale, da mladina ni kriva, če zaide na slaba pota, ampak da smo tega krivi odrasli, ki v glavnem mislimo le nase in na čimboljši zaslužek!

Mladoletniki zakriče v Kočevju vedno več kamninih dejanj, zato je nujno, da poskrbimo za vzgojo in varstvo mladine tudi v tistem času, ko mladi niso v šoli ali doma.

Druga mama je obujala spomine na svojo mladost, ko je učitelj odpegljal pogosto mlade kam na izlet. Tretja se je spomnila mladinskih delovnih brigad in raznih drugih delovnih akcij, ki se jih je mladina včasih z veseljem udeleževala, pri tem nekaj koristnega naredila, se zabavala in se ni dolgočasila ali celo zaslala na kriva pota.

Marsikaj so ženske še pokritizirale in predlagale: vse pa so se strinjale, da mladina ni kriva, če zaide na slaba pota, ampak da smo tega krivi odrasli, ki v glavnem mislimo le nase in na čimboljši zaslužek!

Mladoletniki zakriče v Kočevju vedno več kamninih dejanj, zato je nujno, da poskrbimo za vzgojo in varstvo mladine tudi v tistem času, ko mladi niso v šoli ali doma.

Elektro: preveč ali premalo denarja?

Novi način pobiranja prispevka za elektriko ni primeren za porabnike, pa tudi Elektro pride kasneje do denarja

Pred dobrimi tremi meseci je Elektro Kočevje uvedlo nov način pobiranja prispevka za elektriko. Inkasant zdaj obišče vsako gospodinjstvo le na dva meseca, medtem ko ga je prej vsak mesec.

Nov način pobiranja prispevka ima svoje dobre in slabe strani. Dobra stran je, da imajo pri Elektu manj dela (vprašanje pa je, če ni to poslabšanje prodajnih pogojev), slaba pa, da Elektro

dobi kasneje denar in ima torej manj obratnih sredstev.

Vendar pa porabniki z novim načinom pobiranja prispevkov v glavnem niso zadovoljni. Ob prihodu inkasanta je namreč treba zdaj odrediti kar precejšen znesek. Znesek pa je še večji, če stanovalec ob prihodu inkasanta ni doma in morajo potem plačati elektriko kar za štiri ali še več mesecev skupaj.

Seveda bi bili porabniki

najbolj zadovoljni, če bi elektriko spet plačevali po starim (vsak mesec), pa tudi Elektro bi tako hitreje prišlo do denarja, ker ne bi kreditiralo porabnika za 24 ali celo več mesecev, ampak le za en mesec. Sedanjí način pobiranja prispevkov da situirati, da imajo podjetja, ki prodajajo elektriko, preveč denarja, po drugi strani pa slišimo, da so prav ta podjetja predlagala, da bi elektriko spet podratili!

Kočevje: avto na 26,5 prebivalca

Število osebnih avtomobilov naglo narašča, motornih koles pa je manj

Število osebnih avtomobilov se je v kočevski občini od konca leta 1964 do konca prvega polletja letos skoraj podvojilo. Konec leta 1964 je bilo v občini 348 osebnih avtomobilov, do konca prvega polletja letos pa že 679. Tako pride po en osebni avto že na približno 26,5 prebivalca.

V istem obdobju se je povečalo še število avtobusov od 6 na 12 in tovornih avtomobilov, traktorjev ter prikolic od 285 na 360. Zanimivo je, da ima vedno več privatnikov tovrstne avtomobile, saj se je število privatnih prevoznikov v letu dni zvišalo od 5 na 20.

Hkrati pa še naprej hitro pada število motornih koles

(brez mopedov). Leta 1964 je bilo v občini 362 motornih koles, leto kasneje 314, konec prvega polletja letos pa jih je ostalo le še 224.

Vseh motornih vozil (brez mopedov) je letos v občini 1275. Le ena četrtnina motornih vozil je v družbeni lasti, vsa ostala so v privatni.

Do kdaj še most smrti?

Ilc: »Vrag naj vzame tako občino!« — Na občini pa so prepričani, da so z Ilcem postopali človeško in da jih on vleče za nos — »Most smrti« še krepko stoji! — Občina je začela postopek za razlastitev zemljišč, ki so potrebna za gradnjo novega mostu — Tik pred začetkom gradnje se je vse zamešalo...

Gradnja novega mostu v Goriči vasi se še ni začela, čeprav smo že pred meseci zapisali, da bodo nov most začeli graditi že julija letos. Ze več ljudi nas je vprašalo, zakaj se je začetek del zavlekel in koliko časa bo »most smrti« še stal. Za odgovor smo zaprosili predsednika občine skupščine Ribnica Boga Abrahamsberga, obiskali pa smo tudi Jožeta Ilca, lastnika zemlje, po kateri bo potekal del ceste, ki se bo priključila na novi most.

● Bogo Abrahamsberg: Naša občinska skupščina je v zvezi s pripravami na gradnjo novega mostu v Goriči vasi letos dosegla naslednje:

— Investitor, Cestni sklad SRS, je pristal na spremembo trase za priključke in most.

— 1. avgusta letos je Cestno podjetje Novo mesto predložilo načrt in zaprosilo za gradbeno dovoljenje.

— 3. avgusta je občinska skupščina izdala gradbeno dovoljenje za preložitvev tradovalne ceste v Goriči vasi in za gradnjo mostu čez Bistrico. Za ta dela je bila odobrena tudi predračunska vrednost 1.200.000 N din.

— Skupščini občin Kočevje in Ribnica sta zagotovili 20 milijonov S din za odškodnino lastniku parcel in zgradb Jožetu Ilcu iz Goriče vasi.

— 3. avgusta je občinska skupščina Ribnica začela postopek za razlastitev zemljišč, ki so potrebna za gradnjo mostu.

● 15. avgusta bi morale podjetje »Zidar« iz Kočevja začeti z gradnjo novega mostu. Jože Ilc je takrat izrazil nekatere pomisleke v zvezi z gradnjami na njegovi zemlji.

Glavni je bil ta, da se v času, ki je bil določen za gradnjo, ne more preseliti in podreti svojih stavb.

Občinska skupščina je že v predhodnem postopku in v sporazumu z Jožetom Ilcem določila odškodnino za njegove stavbe in zemljo v višini 18 milijonov S din. Razen tega je pristala na plačilo stroškov za preselitev, čilo oprostila plačila prispevkov in davkov iz kmetijstva za dobo dveh let, sporazumno z njim je določila gradbeno zemljišče, kjer bi lahko zgradili hišo in gospodarska poslopja in uredila vse potrebno za novo lokacijo.

Posebna komisija turističnega društva Ribnica je v ponedeljek, 29. avgusta, pregledala in ocenila, kako so občani uredili fasade hiš in njihovo okolico. Turistično društvo je namreč že pred letošnjo sezono pozvalo občane, naj po svojih močeh prispevajo, da bo Ribnica čimlejša. Komisija se je odločila, da je najlepše uredil hišo in okolico Janez Picek, ki bo tudi nagrajen z 10.000 S din.

Komisija je podelila še 5 drugih nagrad (po 4000 S din), 12 tretjih nagrad (po 3000 starih din), 10 četrtih nagrad (po 2000 S din), in 12 pohval (imena nagrajencev in pohvaljenih bomo objavili v prihodnji številki našega lista).

Komisija se je odločila za ocenitev v teh dneh zato, ker je Ribnica pred vrati večjih prireditvev in praznovanj. Tako bo v dneh od 3. do 10. septembra, ki so jih v Ribnici razglasili tudi za turistični teden, obiskala Ribnico italijanska delegacija iz Arcevie, zvrstile se bodo prireditve »Rib-

● Jože Ilc se je ob mojem obisku, ko sem mu omenil most in njegovo posestvo, najprej razburil: »Vrag naj vzame tako občino in oblast!« Potem se je umiril. Sedla sva na drva za hišo in začel je pripovedovati:

— Res sem pristal na tiste pogoje in podpisal pogodbo, ki je mene vezala za mesec dni, občino pa nič. V tem mesecu pa ni bilo z občine nobenega blizu, zato pogodba ni veljavna in se moramo začeti o odškodnini znova pogajati.

Moji novi pogoji so, da mi da občina zemljišče tam, kjer so mi ga že odkazali (150 m od hiše), da mi zgradijo hišo in gospodarska poslopja. Hiša je lahko nekoliko manjša, gospodarska poslopja pa enaka.

Zemlja, ki so mi jo odkazali, je sicer res last SLP, na njej pa stoji objekti, ki so last »Gradbenika«. Nekdo mi je že dejal: »Občina ti bo dala lokacijo, ti se boš moral pa potem z »Gradbenikom« pogovarjati, kako boš njegove objekte s svoje zemlje spravil, da boš lahko začel graditi.«

Jaz bi na pogoje občine že pristal, če bi zemljišče name prepisali (v tistem me-

secu, za katerega je veljala pogodba) in če bi z njega prej »Gradbenika« umaknil svoje zgradbe.

S preselitvijo v hišo številka 48 v Goriči vasi se nisem strinjal, ker ima hiša šest lastnikov. Občina mi je tudi obljubila, da bom šel lahko stanovat (dokler ne zgradim svoje hiše) v stanovanje, ki ga je izpraznil P. Lapajne. On se je preselil takrat, ko je bila enomesečna pogodba še veljavna, vendar me ni prišel nihče obvestiti, naj se preselim. Sicer se pa tudi ne bi mogel preseliti, saj je stanovanje že naslednji dan po izpraznitvi zasedel nekdo drug.

Ni prav, da mi hočejo zdaj na zimo podreti hišo. Imam 6-člansko družino in sem prestal težavno operacijo. Sem dal vso zadevo, o kateri imam že kup papirjev, pravniku v roke.«

- Odgovora na vprašanje:
- Do kdaj še »most smrti« nismo dobili. Vse kaže, da bo o zadevi odločalo celo sodišče. Kdo ima prav in kdo ne, tudi še ne vemo. Javno je le, da »most smrti« še vedno stoji ter ogroža življenja ljudi in avtomobile.

JOZE PRIMC

Tukaj bo nova trgovina z mešanim blagom Trgovskega podjetja »Jelka« Ribnica. »Jelka« je namreč izgubila poslovalnico »Izbira«, ki je bila v združnem domu. Kmetijska zadruga potrebuje prostore »Izbire« zase. Novi lokal bo v kratkem gotov, njegova ureditev pa bo veljala okoli 100.000 N din. (Foto: Primo)

Pomoč arabskim državam

Prebivalci ribniške občine so se odprtih src odzvali po zivu za zbiranje pomoči žrtvam izraelske agresije v arabskih deželah. Po doslej znanih podatkih so prispevali: sindikalna podružnica INLES, obrat Ribnica, 200.000 S din, sindikalna podružnica uprave INLES 20.000 S din, kolektiv gozdarskega obrata Grčarice 30.000 S din, kolektiv osnovne šole Ribnica 51.000 S din, kolektiv tekstilnega obrata v Jurjevici

193.988 S din. Kolektiv občinske skupščine Ribnica je prispeval enodnevni zaslužek, kolektiv pletilnice žitnih mrež v Sodražici pa 4-urni zaslužek. Pomoč zbira tudi mladinska organizacija ter organizacija ZZB. Zbiranje pomoči še ni končano. Kot vidimo iz podatkov, je bilo doslej v ribniški občini zbranih v gotovini 500.000 S din.

Manj pitancev

V Kmetijski zadrugi Ribnica nameravajo znižati lastno čredo pitancev (govedo do 450 kg teže) za 20 do 30 odstotkov. Ta ukrep so sprejeli zato, ker je nabavna cena za kg žive teže višja kot prodajna cena za kg pitancev. Zdaj sredijo letno pri zadrugi okoli 700 pitancev.

Zakaj tako?

Kdo se norčuje?

Razgovori okrog dveh hiš poleg ribniške restavracije so se vlekli nekaj let. Hiši je treba podreti in urediti parkirni prostor in vrt, so zatrjevali gostinci, sicer restavracija ne more poslovati. No, restavracija posluje menda že tri leta (z izgubo ali dobičkom, o tem ne bomo govorili) in spomladaj so hiši končno tudi podrli. Toda meseci tečejo. Prišla je turistična sezona in skoraj tudi minila, ruševine obeh hiš pa so še vedno ob restavraciji, na ostrem ovinku, vsakemu potniku na oči. Človek, ki je stavljal kupil, ju je zadrževal podiral in odvažal opeko in podoben material, precej kamenja in ostalega neuporabnega materiala pa je še tam. Pred vrati je festival, čas, ko bodo prišli na obisk med drugim tudi gostje iz pobratenege mesta Arcevia v Italiji, pa jim bomo lahko namesto kvalitetnejših kulturnih prireditvev pokazali med drugim tudi prostor, kjer bodo, če bo šlo vse po sreči, čez nekaj let mogoče lahko celo parkirali svoje avtomobile...

Sicer pa nima smisla hiteti! Naglica nikakor ni prida. In, navsezadnje, saj bo kmalu zima, sezona je konec, kaj bi torej s parkirnim prostorom in restavracijskim vrtom?

Ribnica bo lepša!

Kaže, da bo Ribnica v kratkem doživela veliko »nehtoa«. Posebna komisija, ki jo je imenovala občinska skupščina, si je ogledala vse ulice in ugotavljala pomanjkljivosti, ki kazijo zunanjo podobo kraja. Ugotovitve je posredovala pristojnemu občinskemu organu, ta pa bo poskrbel, da bo do 10. septembra mesto urejeno. Tedaž bo v Ribnici veliko partizansko slavje, ko bo občinska skupščina podelila domicil 8. SNOUB »Fran Levstika«. Tudi sicer bo septembra v Ribnici več gostov, zato bodo do tedaž mesto uredili in olepšali.

V kinu je malo obiskovalcev

V loškem kinu bodo ta mesec predvajali zelo dobre filme. Obisk kinopredstav je precej manjši kot včasih. V kino hodi predvsem mladina, ki je tu na počitnicah, medtem ko stalnih obiskovalcev skoraj ni. Uprava kina poskuša z dobrimi filmi pritegniti občane v kino, kajti le tako bodo lahko plačali dolge, ki so jih napravili pri obnovi dvorane.

V Ljubljano po ribe

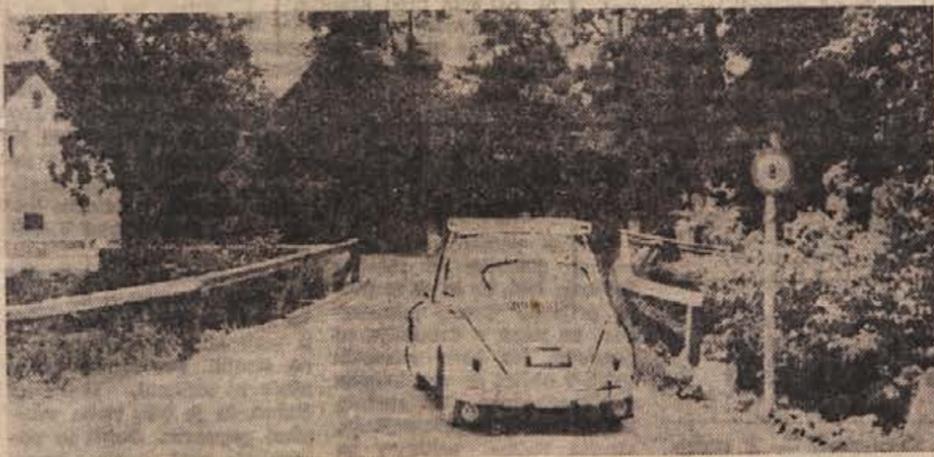
Ribničani, ki imajo radi ribe pa niso ribiči, se odpeljejo ponje z avtobusom v Ljubljano. Ljubljancani pa jim obiske vrnejo, kadar zavohajo, da imajo v ribniških mesnicah naprodaj teletino... Pri kmetijski zadrugi v Ribnici pa smo zvedeli, da bo romanj za ribarni v Ljubljano konec, ko bo zadruga dogradila hladilnico! Kdaj bo hladilnica zgrajena, še ne vemo. V KZ pravijo le, da bo kmalu (verjetno do konca leta), vendar le, če bodo imeli dovolj denarja.

Peš iz Ribnice v Kočevje

Prebivalec Kočevja in okolice še vedno nasedajo voznemu redu SAP, po katerem naj bi odpeljal iz Ljubljane proti Kočevju zadnji avtobus ob 22.15. Ta avtobus pa v resnici pelje le do Ribnice. Zato se Kočevjarji znajdejo tako, da stopajo avtomobile, si izposojajo avtomobile, prosijo znance iz Ribnice, naj jih zapeljejo domov, prosijo za pomoč postajo milice itd. Zadržaj pa je skupina 10 ljudi iz Šalke vasi mahnila iz Ribnice kar peš do Kočevja...

Cene v Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: krompir 1 Ndin, sveže zelje 1,40 Ndin, fižol v zrnju 3 Ndin, stročji fižol 3,25 Ndin, čebula 2,10 Ndin, česen 4,80 Ndin, solata 2,20 Ndin, paradiznik 2 Ndin, paprika 1,60 Ndin, jabolka 2,40 Ndin, hruške 2,30 Ndin, pomaranče 5,50 Ndin, limone 4,90 Ndin, banane 5 Ndin, grozdje 3,80 Ndin, slive 3 Ndin, breskve 3,50 Ndin, lubenice 1,50 Ndin — vse za kg. Jajca so bila od 0,56 do 0,65 Ndin.

Na smrt obsojeni »most smrti« še vedno stoji, ker se občina in lastnik zemljišča po katerem bo potekal priključek ceste na most, še nista sporazumela o odškodnini. (Foto: Primo)

Ribnica pred praznovanji

V teh dneh obiše Ribnico delegacija Arcevie, zvrstile se bodo prireditve »Ribniškega festivala« in podelili bodo domicil Levstikovi brigadi — Komisija TD je ocenila, da je najlepše urejena Pickova hiša in njena okolica

niškega festivala, za zaključni podelili domicil SNOB ček praznovanj pa bodo v Ribnici podarili Franca Levstika.

PROGRAM VII. ribniškega festivala

V prvi polovici septembra bodo v okviru VII. ribniškega festivala naslednje kulturne prireditve:

5. septembra gostuje KUD »Tine Rožanc« iz Ljubljane z jugoslovanskimi narodnimi pesmi, pesmijo in glasbo;

7. septembra bo narodno gledališče »Ivan Zajca« z Reke uprizorilo B. Ogrizoviča »Hasanaginico«;

10. septembra bo Drama SNG iz Ljubljane uprizorila Goldonijev »Primorske zdrahe«.

Vse prireditve bodo v letnem gledališču v ribniškem gradu s pričetkom ob 19.30. V primeru slabega vremena predstav ne bo.

Od 5. do 10. septembra bo v prostorih delavske univerze slikarska razstava slikarja-amaterja Slavka Felicijana iz Ribnice. Obiskovalce iz bližnje in daljne okolice vabimo, da se prireditve v okviru VII. ribniškega festivala udeležijo v čimvečjem številu!

Sami si bodo popravili šolo

Delati ali čakati? Vsekakor delati!
Tako so se odločili gojenci Poklicne kovinarske šole v Črnomlju in se skupaj s svojimi mojstri in z ravnateljem lotili urejanja šole.

»Fantje si kar sami popravljajo šolo«, smo slišali. Nato smo jih obiskali.

V eni izmed učilnic stare osnovne šole, kamor se je letos preselila Poklicna kovinarska šola v Črnomlju, smo našli tri fante. Bili so to Jože Špehar, Jože Jerman in Jože Umolac. Vsi trije bodo letos zapustili šolo. Kljub temu so pomagali pri popravilih. Delali so 14 dni. Prepleskali so okna, zamenjali razbite šipe in betonirali tla v pritličju, kjer bodo imela stroje za

praktični del pouka. Seveda je to šele začetek in veliko stvari bo še potrebno urediti. Vendar oni bodo odšli. Samo zaključni izpit jih še čaka.

Jerman bo šel k vojakom, Špehar verjetno v Dalmacijo na delo, Umolac pa še ne ve kam. Vsi trije so bili štipendisti »Belta«, ki jim je pomagal samo do poklica. Delo pa si morajo poiskati sami. Podjetje jih ne potrebuje.

Ko je prišel še ravnatelj Janez Dragoš, smo izvedeli marsikaj o težavah šole.

Tovarniški ostanki kargarna s 30 % popustom ter razprodaja vsega letnega blaga z 10 do 50-odstotnim popustom pri podjetju

„Beletekstil“ CRNOMELJ

„Včasih nismo tako delali“

Prostovoljno gasilsko društvo v Petrovi vasi je eno najstarejših v občini Črnomelj in je vse do nedavnega veljalo za zgled drugim. Organizirali smo razna tekmovanja in zgradili tudi lasten gasilski dom. Ko je bilo vse to narejeno, smo izvolili nov mlajši odbor v upanju, da bo ta s še večjo vneto nadaljeval začetno delo.

Marsikdo pa je razočaran, ko se je razvedelo o dveh »likofih«. Organizirali smo namreč vrtno veselico in bife na jurjevanju v Črnomlju, da bi ustvarili nekaj dobička, potrebnega za nadaljnje delo društva. Veselica pa je minila, toda o denarju ni nihče nič vedel toliko časa, dokler nismo

videli mladih gasilcev, kako so na ražnju pekli prašička. Seveda pa tudi vina in piva ni manjkalo, saj so polne steklenice frčale kar po zraku. Če je kdo prišel zraven, je bil dober deležen, toda proti plačilu, čeprav je pomagal delati morda več kot kateri tistih, ki so pekli.

Po prvi pojedini je ostalo še nekaj denarja, zato so priredili še drugi »likof«, samo da so tedaj pekli janca.

Vemo, kaj mislijo o takem početju drugi gasilci in sploh občani, ki so pomagali delati in so prispevali za gasilski dom. Morda bo kdo od vodilnih gasilcev javno odgovoril in dal izjavo?

Prizadeti gasilci

S. K.

Pri črnomaljskih mlinarjih

Od blizu in daleč vozijo kmetje žito in koruzo mlet v Črnomelj — Z uslugami valjčnega mlina so ljudje kar zadovoljni — Šestčlanski kolektiv ustvarja tudi sredstva za sklade in letos nameravajo začeti z gradnjo prostorov

Črnomaljski valjni mlin je precej velika stavba blizu železniške postaje, pred katero venomer postajajo vprežni vozovi. Vse poslopje pa je eno samo delovno mesto. Pisarne tu sploh nimajo in upravnik Rudolf Hutar prav tako veseli od moke dela pri strojih.

Leta 1961 je bil valjni mlin zgrajen in odlej mu dela ne manjka. Res da bi lahko zmleli na dan 8.000 ton izdelkov in da navadno ne delajo s polno zmogljivostjo, vendar pa 6 zaposlenih nima

navade držati križem rok. Proti jeseni zmeljejo vsak dan okoli 6.000 ton žit in koruzo, spomladi pa polovico manj. Včasih delajo po 16 ur dnevno, drugič manj, nikoli pa ne samo 8 ur, kolikor je običajen delovni čas v podjetjih. Mlinarji so plačani od ustvarjenega prometa, zato tako hito delati in se čez zaslužek ne pritožujejo. Povprečno dobivajo na mesec okoli 80.000 dinarjev.

Električni stroji v mlinu res niso najmodernejši, vendar jih še vedno štejejo za sodobne. V valjni mlin pripeljejo kmetje mlet iz viniškega ponca, Jugorja, iz okolice Uršnih sel in seveda iz bližnjih krajev. Vseč jim je to, da lahko žito takoj zamenjajo za mlevske izdelke in tudi zoper 10 odstotni odtegijaj namesto plačila se ne pritožujejo. Kdor pa hoče ves pridelek nazaj in raje mletje plača, mora očistiti za navadno mletje koruze 10 din, za belo koruzo 15 din in za pšenico 20 din.

V podjetju pa zelo pogrešajo večje skladiščne prostore, sanitarije, kopalnice in prostor za malico, zato so se odločili še letos začeti z gradnjo. Maloštevni kolektivi poleg razmeroma dobrih osebnih dohodkov ustvarja namreč tudi sredstva za sklade. Okoli 6–7 milijonov Sdin

so že zbrali in jih namenili gradnji, prosili pa so tudi za 12 milijonov Sdin kredita pri banki. Kaže, da prošnja ne bo zavrnjena in da bodo svoje načrte lahko uresničili.

Pred valjnim mlinom v Črnomlju je zmeraj promet z vprežno živino, saj tu meljejo žita in koruzo za celotno področje Bele krajine, stranke pa imajo tudi s hrvaške strani in celo iz okolice Novega mesta. (Foto: Ria Bačar)

Na Brezovi rebri nad Strekljčevcem v Beli krajini so v nedeljo dopoldne odkrili spomenik borcem in žrtvam fašističnega nasilja, ki so padli v tem kraju. Tako se je Brezova reber, kjer so bili partizani med NOB vedno dobrodošli in toplo sprejeti, še enkrat oddolžila žrtvam, ki so padle za svobodo. Slovesnosti na vaškem pokopališču je prisostvovalo nekaj sto domačinov, gostov in svojcev padlih. (Foto: Mirko Vesel)

Izguba zaradi pokvarjenih strojev?

Kemična čistilnica v Črnomlju je imela ob polletju nekaj več kot 400 tisočakov Sdin izgube — Po mnenju zaposlenih je nastala samo zaradi pokvarjenih strojev, za katere se 5 let nihče ni brigal!

Odborniki občinske skupščine so bili na zadnji seji obveščeni o tem, da je imela v prvem polletju izgubo poleg nekaterih drugih kolektivov tudi kemična čistilnica. Ni sicer manjkalo veliko, vendar je za tako majhno delovno organizacijo tudi 400 tisočakov precej.

Učiteljev je letos dovolj

Lansko pomanjkanje prsvetnih delavcev ob začetku šolskega leta, ko se na razpise ni prijavilo dovolj ponudnikov, se letos v Črnomlju ni ponovilo. Na vseh osnovnih šolah v občini so vsa delovna mesta zasedena. Predmetnih učiteljev sicer še primanjkuje, vendar večina učiteljev pa predmetni pouk študira izredno, nekaj štipendistov pa bo ob koncu letošnjega oziroma v začetku prihodnjega leta končalo študij na pedagoški akademiji. Vsi diplomanti učiteljskega študija dobijo delovna mesta na šolah, prihodnje leto pa bo za diplomante učiteljskega najbrž teže.

Kako je prišlo do tega, da so morali predložiti negativno bilanco, sta pojasnila upravnik Niko Moravec in honorarni računovodja Slavko Vraničar.

— Že pozimi sem začel opazovati, da porabljajo v delavnici preveč kemikalij. To sem zlahka ugotovil pri plačilu pogostnih računov. Tako so čez čas le ugotovili, da je stroj pokvarjen. Puščali so ventili, zato se drage kemikalije odtekale v odtočne kanale, je izjavil Slavko Vraničar.

— Po mnenju — pa je dejal Niko Moravec — do izgube ne bi prišlo, če ne bi imeli prav letos večjih popravil na strojih. Pet let se zanje nihče ni zanimal, zato ni čudno, če je bilo treba marsikaj popraviti, čistiti in popravljati vsaj vsako drugo leto.

— Ali imate dela dovolj?
— Opažamo, da je reforma segla tudi do občanov. Ljudje so začeli varčevati in prav pri čiščenju oblačili se to pozna. Razen tega je v čistilnici preveč zaposlenih. Za 4 ljudi ni dovolj dela, zato so tudi osebni dohodki tako nizki — okoli 30.000 Sdin na mesec. Plačani smo po ustvar-

jenem prometu in navadno ne delamo 8 ur na dan, temveč manj. Seveda so zaslužki temu primerni.

— Ali obstaja možnost, da bi do konca leta izgubo pokrili?

— Misliiva da, vendar bo o tem in potrebnih ukrepih razpravljal ter sklepal svet krajevne skupnosti, v okviru katere poslujemo. Vsekakor pa ne smemo zaradi izgube zvišati cen!

V soboto otvoritev nove šole

V soboto, 2. septembra, bodo popolodne ob 16. uri svečano odprli novozgrajeno osemletko v Loki pri Črnomlju. Ob tej priložnosti bo tudi krajši kulturni program. Ker so občani za novo šolo precej prispevali v obliki krajevnega samoprišpevka, jih vabijo k otvoritvi in na ogled prostorov, da bodo videli, kaj je bilo z njihovo pomočjo zgrajena.

V Črešnjevcu so prekrili streho

V Črešnjevcu so prekrili vso šolsko streho, ker je staro opeko tako poškodovano nedavno neurje, da je ni bilo vredno krpati. Stroške prekritja bo poravnala v glavnem zavarovalnica.

Borci Cankarjeve brigade!

Odbor Cankarjeve brigade vas vabi na proslavo in partizansko srečanje, ki bosta v soboto in v nedeljo, 9. in 10. septembra v Črnomlju. Prosimo, da se srečanja udeležijo tudi borci brigade, ki morda niso dobili vabil, ker bodo prejeli vabila na proslavi v Črnomlju.

ODBOR CANKARJEVE BRIGADE, ČRNOMELJ

NOVICE
CRNOMALJSKE
KOMUNE

Druži nas prijateljstvo, skovano v borbah

Metlika je edini kraj v Sloveniji, kjer imajo domicil vsi partizanski borci — Tudi letošnjega srečanja, ki bo to nedeljo, se bo udeležilo mnogo tovarišev in tovarišic iz raznih krajev — Oživelci bodo spomini na stara prijateljstva, skovana v borbah

Spet bodo Metličani sprejeli v svojo sredo nekdanje borbe in aktiviste NOV. Prišli bodo tudi oni, ki so kot izgnanci preživeli vojna leta med Belokranjci. Dobrodošli vsi, ki znajo ceniti prisrčnost ljudstva, ki je v minulih vojni mnogo žrtvovalo, da bi bilo vsem lepše!

Nedvomno bo prisrčno srečanje borcev in bork. Oživelci bodo stari spomini na borbe in pohode v zimi in vročini, ko so lačni in raztrgani spoznali Zdenko vas, Gorjance,

Sv. Ano, Pribič, Kordun in druge kraje. Spominjal se bomo vseh, ki jih ni več in niso dočakali svobode. Priljubljena komisarja XV. brigade Vaneta Groznika, Marije Gruden, ki je padla v jurišu na bunker, šestnajstletnega Zeljaka Skofa in mnogih drugih, katerih zgodovina ne bo pozabila.

Po kapitulaciji Italije so bile v Metliki v okviru odbora OF in pod njenim okriljem ustanovljene vse ustanove za redno poslovanje in delova-

nje oblasti, gospodarstva, trgovine in obrti. Tudi v šoli so začeli z rednim poukom, čeprav so se morali učenci z učitelji vred pogosto seliti zaradi zračnih napadov.

Tiste dni se je nenadoma raznesel glas, da bo blizu mesta ustanovljena nova brigada. Nepopisno je bilo navdušenje, zlasti med mladino. Poleg belokranjskega odreda, ki je prišel v sestavi nove brigade, se je vanjo javilo tudi mnogo prostovoljcev in tudi več deklet. Za orožje so pri-

jeli vsi, ki so bili tega sposobni. Pri ustanovitvi brigade so s komando mesta Metlika sodelovale tudi vse terenske, politične, gospodarske in vojaške ustanove. Zatem je novoustanovljena XV. brigada kmalu morala na pohod, kjer je doživela svoj prvi ognjeni krst. Prav gotovo lahko vsak posameznik prispeva k zgodovini te udarne brigade, če je le imel z njo kak stik, zato so srečanja, kot bo nedeljsko, zelo velikega pomena.

REGINA FIR

Kolpa je še topla

Medtem ko se je večina ljubiteljev Krke od nje za letos že poslovila, pa je vzdolž Kolpe: v Metliki, Podzemlju, Grbljah in na Vinici še vedno vse živo. Kolpa je še vedno topla. Kopalci ji temperature zadnje dni sicer niso merili, pravijo pa, da lahko v vodi še vedno vzdrže tudi pol ure.

Pozor — koši so za smeti!

Po vsej Metliki so ob glavnih cestah razpostavljeni kovinski koši za smeti in odpadke, toda malokdo jih uporablja. Po lepih in skrbno vzdrževanih zelenicah leže razmetani papirčki in odpadki; največ je cigaretnih škatel, sredi njih pa so koši za smeti popolnoma prazni. Nam je vseeno kakšno oceno man dajejo turisti?

GRADAC: sprememba na krajevnem uradu

Ker je stalna uslužbenka krajevnega urada Gradac, Malči Plut na dopustu, so uvedli spremenjen delovni čas, dokler jo nadomešča Nežika Travnika iz Metlike. Tako posluje gradaški krajevni urad začasno le ob ponedeljkih, središih in petkih od 9.30 do 12.30 ure, čez kak teden dni pa bo uvedeno vsakodnevno uradovanje.

Kdo in zakaj so šli na Plitvice?

Konec julija je Občinski odbor Rdečega križa v Metliki skupno z vodstvi občinskih družbeno-političnih organizacij priredil enodnevnemu avtobusnemu izletu na Plitvička jezera. Po Metliki pa se o tem izletu precej govori. Nekateri ga odobravajo, drugi kritizirajo. Da bi izvedeli, kaj je v resnici bilo, kdo je šel na izlet in zakaj, smo prosili za izjavo predsednice občinskega odbora RK Anice Molek:

— Na področju naše občine imamo nekaj zelo poštvalnih aktivistov RK, ki že vrsto let nesebično delajo v organizaciji, doslej pa niso dobili nobenega priznanja. S tem izletom smo se jim hoteli vsaj skromno oddolžiti, zato smo ga priredili s pomočjo prispevkov občinski družbeno-političnih organizacij.

Na izlet so bili vabljeni člani občinskega plenuma RK,

Poslednji brezskrbni dnevi Blatnikovih fantov. Ob bujni fantaziji se tudi takle voziček spremeni v luksuzen avtomobil, ki ga je mogoče voziti s »četrtro brzino«.

Zadnje dni počitnic

Le kdaj so minile — te počitnice? Samo še nekaj prostih dni je ostalo šolarjem — potem pa znova na delo!

Pred knjigarno v Metliki smo srečali Bojana in Mirka Blatnika. Z mamico sta nakupovala še zadnje šolske potrebščine.

Bojan (9 let) bo šel že v tretji razred, Mirko (8 let) pa v drugega. Obema so bile počitnice prekratke, 14 dni sta preživela pri stari mami v Uršnih selih, kjer jima je bil najbolj

všech stričkov avto. Prav lepo sta se imela, sedaj pa kar naenkrat — šola!

Pravzaprav se včasih že kar veselita, da bosta znova srečala stare sošolce in prijatelje. Res, da bosta imela nove skrbi in učenje, vendar z dobro voljo vse gre! In oba dečka imata veliko načrtov za novo šolsko leto.

Njima in vsem drugim šolarjem želimo čimveč uspehov pri učenju in da bi prijetno preživela še nekaj dni počitnic!

S. K.

Vendarle so dočakali vozni red!

Več let so Metličani čakali dneva, da bi mesto dobilo javno razobešen vozni red, končno pa se jim je želja izpolnila. Pred kratkim so lepo omarico, v kateri so navedeni prihodi in odhodi avtobusov, namestili na stavbo poleg bifeja, kjer je avtobusno postajališče. Nameščenci bližnjih lokalov imajo zdaj mir, prej so jih potniki venomer hodili spraševati, kdaj odpelje ta ali oni avtobus.

Nove trgovine - kot gobe po dežju!

Te dni bo Mercator v Metliki odprl spet eno prenovljenih prodajal — To veletrgovsko podjetje iz Ljubljane je zlasti zadnji dve leti vložilo znatna sredstva v obnovo trgovskih lokalov na belokranjskem področju

Obnova trgovskega lokala na Glavnem trgu je bila v načrtu že ob preselitvi konfekcije v novo blagovnico, toda nekaj časa so bili prostori prazni, da so lahko pripravili dokončne načrte za preureditev. Metliško komunalno podjetje je pretekli mesec začelo z gradbenimi deli, ki grejo prav zdaj h koncu. Tudi nova oprema, izdelana mojstra Matije Kurnika iz Sevnice, je že pripravljena za montažo, tako da predvidevajo otvori-

tev že v začetku prihodnjega tedna.

Mercator bo v novo urejenem lokalu prodajal usnjeno galanterijo, katero so doslej v Metliki povsem pogrešali, šolske potrebščine — razen knjig, ter igrače in kozmetiko. Če se bo izkazalo za potrebno, bodo zalogo v posameznih oddelkih povečali ali spremenili, odvisno od želja in zahtev kupcev.

Obnova lokala, ki bo centralno ogrevan, bo veljala

okoli 10 milijonov Sdin. Sednji prostor trgovine bo dobilo domače turistično društvo za pisarno, kjer se bodo ukvarjali tudi s prodajo belokranjskih in drugih spominkov.

**METLIŠKI
TEDNIK**

Metliška hmeljišča so obrana

Letošnji pridelek hmelja je julijska toča močno prizadela — Kar pa je ostalo, je dobre kvalitete

Hmeljišča na Ravnih njivah in v Mestnem logu so spet prazna, medtem ko je bilo osem dni na njih okoli 200 obralcev hmelja.

V zadrugi so letos pričakovali lepo letino, vsekakor boljše od lanske deževne, toda huda julijska toča je hmelj tako prizadela, da je zavarovalnica na posevku priznala povprečno 68 odst. škode. Kljub temu pa so od 14. do 21. avgusta marljivo obralci nabrali približno polovico lanskega pridelka hmelja. S kvaliteto in barvo so zadovoljni, žal je bil hmelj le nekoliko bolj droben kot lani. Škoda bi bila še večja, če ne bi bil hmelj tako dobro zaščiteno. Poznalo se je, da so ga letos škropili z novim strojem — molekulatorjem.

V vsem času obiranja ni niti enkrat padel dež, zato so spravili hmelj pod streho z mnogo manjšimi stroški kot lani, ko so plohe tudi po dva-

krat na dan pregnale obralce. Res pa je, da so imeli letos obralci več dela. Prejšnja leta, ko je bil hmelj debelejši, so pridne obralke nabrale na dan 16 do 20 meric, letos pa več kot 14 meric nihče ni prinesel. Metliška zadruga se je držala dogovora s hmeljarskim združenjem glede plačila 180 S din za merico obranega hmelja, čeprav nekateri s to ceno niso bili zadovoljni.

Ugotovili so tudi, da je ljudem letos več do zaslužka kot v preteklosti. Zadruga je vselej težko dobila zadostno število obralcev, letos pa se ni bilo treba z vabili toliko truditi.

KAJ JE NOVEGA V GRADCU

Gradačani ne pomnijo, da bi že kdaj vaščani toliko gradili kot letos. Trenutno je v gradnji kar 10 zasebnih hiš. Lastno streho si postavljajo večinoma zaposleni vaščani.

Ceprav ima v vasi vsaka hiša svoj vrt in sadje, v trgovini vseeno sproli prodajo zalogo sadja in zelenjave. Vselej gredo dobro v promet pomaranče, banane in drugo, četudi drago sadje, ki ga ljudje ne pridelajo doma.

Za šport je med mladimi in starimi precej zanimanja. Pomembnejše športne dogodke zaletujejo sproti iz dnevnega časopisja in preko televizije, kar pa so v trgovini začeli prodajati nov športni list ROTO-FOTO-SPORT, ga takoj kupijo.

Vinogradniško cesto urejajo

Komunalno podjetje v Metliki je avgusta začelo urejati Vinogradniško cesto, ki je bila že dalj časa v načrtu za modernizacijo. Staro, dotrajalo kanalizacijo nadomeščajo z novimi cevmi, pri tem pa imajo delavci nemalo težav zaradi izrazito skalnatega terena. Pred kratkim se je pokvaril še kompresor, zato so morali nekaj dni z deli skoro povsem prenehati. Predvideno je, da bodo s kanalizacijo gotovi septembra, nakar bo prišla na delovišče ekipa delavcev za modernizacijo in asfaltiranje cestišča.

Srečanje borcev na Pungertu

Občinska skupščina Metlika in občinski odbor ZZB NOV Metlika vabita vse borce NOV in prebivalstvo na tradicionalno srečanje borcev na Pungertu v Metliki. Srečanje bo v nedeljo, 3. septembra 1967, ob 10. uri.

Skoro vse so že prodali

Lepak znižali smo cene — oglejte si zalogo, razobešen v trgovini s tekstilom št. 2 v Metliki, je privabil precej kupcev. Tako so v kratkem času skoraj povsem razprodali razno metrsko blago, moške diolen in najlon srajce ter rjuhe, ki so jih prodajali po tovarniško znižanih cenah.

Pred kratkim je grosupeljsko gradbeno podjetje v novem naselju v Metliki začelo graditi paviljonsko stavbo, v kateri bo Mercatorjeva samopostrežna trgovina z bifejem in sodobna mesnica domačega podjetja Klavnica in mesnica. Predvideno je, da bo otvoritev trgovin že na občinski praznik, konec novembra. (Foto: Ria Bačar)

Julij: za 24 odst. večja proizvodnja

Julija lani je bilo v novomeški občini v industrijski proizvodnji ustvarjeno za 1 milijardo 874 milijonov S din vrednosti. Julija letos pa je industrija ustvarila za 2 milijardi 315 milijonov S din vrednosti, kar je 24 odst. več kot lani.

Le za en odstotek več zaposlenih

Število zaposlenih se je v novomeški industriji povečalo v juliju v primerjavi z lanskim letom vsega za 1 odstotek. Julija lani je bilo zaposlenih v industriji 5630 delavcev, julija letos pa 5701 delavec.

V jeseni spet jezikovni tečaji

4. ali 5. septembra se bodo pri zavodu za izobraževanje kadrov v Novem mestu pričeli tečaji za tuje jezike: za nemščino in angleščino — tečaji prve do tretje stopnje, za italijanščino pa tečaj prve stopnje. Poučevali bodo po sodobnih metodah — z različnimi učnimi pripomočki.

V jeseni bo pri zavodu delala osnovna šola, razen tega pa še strojni, lesni in elektro oddelki srednje šole, gozdarska srednja in poslovska šola.

Zanimanje za jezikovne tečaje in šole je precejšnje.

Manj zaposlenih — pa večja proizvodnja

Ceprav so v kmetijski zadrugi Novo mesto zmanjšali število zaposlenih v zadnjih dveh letih od 435 na 268, se proizvodnja nenehno povečuje. V prvem polletju lani so ustvarili 1 milijardo 397 milijonov S din vrednosti, v letošnjem prvem polletju pa kar 2 milijardi 105 milijonov S dinarjev.

Zanemarjena struga Sušice

V Dolenjskih Toplicah je bilo avgusta največ gostov v letošnji sezoni. Skoraj vse sobe v zdravilišču in pri zabavnih so bile zasedene. Da pa bodo turisti imeli o Dolenjskih Toplicah dobro mnenje, je treba skrbeti tudi za čistočo ulic in drugih javnih mest! Suha struga Sušice, polna odpadkov in druge nevarne, nudi te dni kaj slabo spričo. Občani bi jo morali večkrat očistiti, ne pa vanjo metati odpadke.

Vse šolske potrebščine pod arkadami

Prodajalna Mladinske knjige na Glavnem trgu ima na zalogi vse šolske knjige, ki so do zdaj izšle — Šolske torbe cenejše kot lani!

Prodajalna Mladinske knjige se je tudi letos odločila prodajati šolske knjige, zvezke, torbe in druge potrebščine zunaj, pod arkadami. Od 28. avgusta, ko so štirje študentje oziroma dijaki prvič stopili za stojnice vzdolž prodajalne in začeli sverstnikom in mlajšim vrstnikom ponujati vse, kar potrebujejo v novem šolskem letu, do 10. septembra, ko bodo prodajo spet umaknili izpod arkad, bo prodajalna poskušala ustreči željam in potešiti skrb ob začetku pouka.

Povpraševanje po knjigah in drugih šolskih potrebščinah je bilo veliko že v juliju in avgustu, zato si je Mladinska knjiga pravočasno oskrbela v veliki izbiri vse, kar bodo v šolskem letu 1967/68 potrebovali osnovnošolci in dijaki srednjih ter strokovnih šol. Prodajalna nima le tistih knjig, ki še niso izšle: raču-

nic za nižje razrede osnovnih šol, srbohrvaškega berila, slovenskega berila za osmi razred in slovenske jezikovne vadnice za šesti razred. Za gimnazijo in strok. šole ima prodajalna vse knjige, ki so tudi drugod v prodaji. Nekatere osnovne šole so od prodajalne kupile vse knjige, ki jih bodo letos potrebovali

njihovi učenci.

Razen svinčnikov, peresnikov, zvezkov, radirk in drugih potrebščin ima prodajalna večjo pošiljko posebnih zvezkov za učence prvih razredov osnovnih šol (»ortančice«, »biležnice«). Velika je tudi izbira ročnih in nahrbtnih usnjenih šolskih torb, ki so letos cenejše kot lani. Do zdaj so jih prodali že okoli 600, približno toliko pa jih še imajo.

Za učne knjige in druge šolske potrebščine se letos ni treba bati. Knjige, ki bodo izšle med šolskim letom, bo Mladinska knjiga pravočasno nabavila, da jih bodo učenci in dijaki lahko takoj kupili.

NOVO V NOVOMEŠKI KMETIJSKI ZADRUGI

Zajci namesto pitanih piščancev

Rejo zajcev v Zalogu bo organiziral in vodil veterinar Jože Slapar, ki je bil dalj časa na specializaciji v Italiji — Za pogodbene rejce bodo tečaji — Vse za izvoz

Novomeška kmetijska zadruga bo dobila te dni iz Italije za začetek rejce zajcev v Zalogu opremo in osnovno čredo 340 zajcev novozelandske in borgognske pasme. Zarod bodo dali v rejo pogodbenikom. Računajo, da bodo na leto zredili okoli 250 ton tržnih zajcev. Prodaja je vnaprej zagotovljena, vse zajce pa bodo poslali na tuja tržišča.

Za novo dejavnost se je zadruga odločila zato, da bi nadomestila nedonosno pogodbeno rejo piščancev. Organizaciji se je začela že v marcu dogovarjati z neko firmo iz okolice Bologne v Italiji. Ekonomski račun ji je povedal, da se reja zajcev splača. Zamisel se je postopoma uresničevala, zdaj pa je zadruga pred samim začetkom nove proizvodnje. Začela jo bo na svojem obratu v Zalogu, kjer bo možna najboljša kontrola živali. Rejo zajcev v Zalogu bo organiziral in vodil veterinar Jože Slapar, ki se je pred kratkim vrnil s specializacije iz Italije.

Na zaloškem obratu bodo skrbeli za razmnoževanje zajcev, rejo tržnih zajcev pa bodo prepustili kooperantom.

Na upravi zadruge se je že oglasilo nekaj ljudi, ki bi radi pogodbeno redili zajce. Zadruga prosi tudi druge, ki imajo veselje za zajce, da se

prijavijo pri njenih terenskih vodjih kooperacije ali pa kar pri upravi v Novem mestu. Za rejo zajcev bo zadruga izbrala tiste ponudnike, ki imajo najbolj ustrezne prostore in druge možnosti. Prostore jim bodo strokovnjaki pregledali v septembru in oktobru. V tem času pa bo zadruga za nove kooperante priredila tečaje o reji oziroma pitanju zajcev.

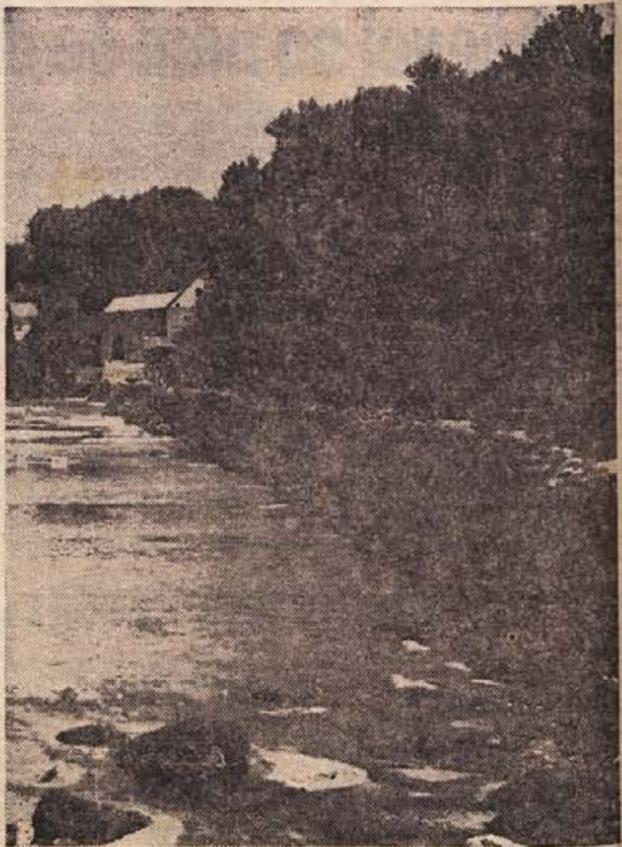
Popust in poseben vlak!

Na veliko zborovanje ob 25. obletnici ustanovitve slavne Gubčeve brigade, ki bo v Mokronogu v nedeljo popoldne, bo vozil iz Novega mesta poseben vlak.

Odhod iz Novega mesta ob 11.15. Vlak se bo ustavljal na vseh postajah do Mokronoga. — Odhod iz Trebnjega proti Mokronogu: ob 12.20. Posebej

bodo za to priložnost imeli vsi vlaki na progah Novo mesto—Trebnje ter Veliki Gaber—Trebnje postanke na vseh postajah.

Za vse udeležence proslave v Mokronogu bo veljal 50-odst. popust na vlaku. Kupiti je treba celo karto do Mokronoga, na povratku pa jo boste lahko uporabili brez posebnega žigosanja!

Rumanjski jez, ki ga vidite na sliki, nudi kaj žalostno podobo. Zob časa ga je že tako zdelal, da ga bo prva večja voda močno poškodovala, če že ne porušila! Zdar, ko je Krka nizka, je lepo videti, kje je jez narč: povsod tam, kjer zdaj pušča voda. Če ne bo rumanjskega jez, se bo vodostaj Krke med Stražo in Sotesko tako znižal, da bodo ob srednjem vodostaju štrlele iz struge skale, presahnila pa bodo tudi edinstvene brzice. Na sliki: pogled na rumanjski jez ob zdajšnjem nizkem vodostaju (Foto: S. Dokl)

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Preteklih 14 dni so darovali kri v novomeški bolnišnici: Katica Adlešič, članica kolektiva Belsad, Črnomelj; Bogomir Novak, član kolektiva občinske skupščine Črnomelj; Franca Prelog, gospodinja iz Črnomlja; Rozalija Majerle, gospodinja iz Vojne vasi; Danica Majerle, gospodinja iz Vojne vasi; Marija Svajger, gospodinja iz Vojne vasi; Ivan Kastelic, član kolektiva IMV, Novo mesto; Anton Zigante in Jože Tavčar, člana kolektiva UNZ Novo mesto; Franc Glavan, član kolektiva osnovne šole Smarjeta.

Jelka Škopore, Melka Pavlin in Ivan Zupancič, člani kolektiva Krka, tovarna zdravil Novo mesto; Martina Bračko, Franc Hančič, Lado Sefman, Anton Furlan, Polde Fink, Viktor Breznik, Nežica Vesel, Ljubica Duh, Franc Čečelič, Anica Skrbic, Pavla Smuk, Milan Vidlinovič in Ivan Sepec, člani kolektiva Pionir Novo mesto; Marija Dragan, gospodinja iz Golobnjaka; Vera Brule, Tatjana Setine, Marija Simc in Ciril Hudoklin, člani kolektiva splošne bolnice Novo mesto; Tezija Krhin, gospodinja iz Dolnjega Gradca; Miloš Premel in Anica Rems, člana kolektiva cestno podjetje Novo mesto; Anica Mugerli, gospodinja iz Semic.

Lepo je biti - porabnik v Novem mestu

Jaz, porabnik, vam vsak dan nosim denar v hišo in vam kot najboljši kooperant pomagam ustvarjati promet! Sprašujem vas, ljubi trgovci: ali pri vas še ni potrkala reforma na vrata, saj se trudite živeti od velikega zaslužka ne pa od dela ob manjšem zaslužku in večkratnem obračanju? — Ali je delovni čas trgovin res samo zato, da je prilagojen zahtevam prodajalcev? — Ali je v Novem mestu res potrošnik zaradi trgovine in ne obratno kot povsod drugod po svetu?

To ve bolj ali manj že vsak Novomešan. Brez kakršnekoli zadrege si lahko ogleda večino zalog v trgovinah, ne da bi mu bilo treba kaj dosti kupiti. Precej je namreč stvari, ki jih v Novem mestu človek ne more (ali noče, ker mu ne ugajajo) kupiti. Če ustreza mera, morda ne bo barva. In če že oboje, sta tu še vprašanji kvalitete in cene. Tako na koncu porabnik odide, trgovec pa se za njim jez, češ — toliko hrupa za nič (ali komaj kakšen tisočak).

Zahteve porabnika iz dneva v dan naraščajo. Mnoge stvari se v kratkem času spremenijo iz potrebe v neobhodno potrebo; z dobrim posluhom za želje kupcev lahko ostane precej denarja pod streho trgovine. Zato je hudo narobe, če se po neuspehi kupčiji jezijo trgovci, medtem ko kupec samo razočarano odide...

Bosonoga konkurenca

Zgodil se, da se poletni čevlji, ki ste jih kupili maja, do avgusta izrabijo. Ker je ostalo še nekaj toplih tednov, morate kupiti nove. Nič za to, saj bodo še drugo leto uporabni! Ali pa boste šli nekoliko pozneje na

dopust in potrebujete sandale. Kakorkoli že, če bi se tako radi imeli nove čevlje, najbrž ne bo iz tega nič! Posebno še, če ste ženska. Zelo težko je namreč izbrati obutev med vsem, kar še imajo v prodajalni »Pepek«. Poletne zaloge so že v avgustu razprodane, glavno povpraševanje je pojenjalo, za vse tiste pa, ki bi se radi kupili poletno obutev — teh je za trgovino žal premalo! Kljub temu bi poslovođa še rad naročil nekaj parov — tovarna pa nima! Prav nič. Niti nekaj parov za zapoznele kupce...

Vsi, ki imajo vsaj malo trgovske žilice, bi sedaj utegnili pomisliti: »Sijajna priložnost za konkurenco!« Pa so se hudo zmotili, kajti v prodajalnah »Borovo« in »Alpina« prav tako ni dosti ostalo. Pravijo, da bi sicer še lahko nekaj prodali, ko bi naročili. Naročili pa ne bodo, ker se zaradi tistih 30 parov res ne izplača več, kot pravijo.

Medtem je v »Astris« sandal še precej, pa jih nihče noče kupiti. Ne ugajajo. Ker oskrbuje to trgovino samo lastna tovarna (»Franjo Gorjupe iz Zagreba), njeni proizvodi pa Novomešanom vedno ne ugajajo, čakajo pri »Astris«, da bodo ljudje začeli kupovati to, kar jim ni všeč...

Prepozno ali prezgodaj?

Težko bi ugotovili, katerega teh izgovorov uporabljajo bolj pogosto ali bolj poredkoma:

»Saj razumete, sezona gre h kraju! Ali pa:«

»Kako? Zal tega nimamo, veste, se ni pravi čas!«

Tako je prav vseeno, če ste namepravili kupiti nekaj tako sezonskega kot so kopalke ali nekaj tako vsakdanjega kot so ženske nogavice. Pa ne mislite, da res nimajo ničesar! Samo takšnega blaga nimajo, kot bi ga porabnik v tistem hipu želel. V prodajalnici »Tekstila« že v začetku avgusta ne boste našli več kopalke. Letos jih ne bo več. Konec poletja. Za Novomešane bo dovolj, kar je ostalo pri »Obrtniku«. Nič ne de, če vam ne bodo všeč ali če bodo malo prevelike oziroma premale. Če pa ste bili celo tako nagnjeni, da ste čakali na ugoden nakup v »posezonski« razprodaji, služite po pravici razočaranje.

Ženske niso nikoli z ničemer zadovoljne (ali zelo redkokdaj). To vedo že vsi in povsod. In trgovci se vrhu vsega prav nič ne trudijo, da bi jim vsaj kdaj lahko ustregli. Ne, svetlih nogavic ni (Pri »Obrtniku«!) Glavne sezone tudi še ne, zato je vse lepo in prav. Če vam temne niso všeč, lahko greste drugam (saj boste hitro nazaj, kajti ob ponedeljkih je odprt samo pri »Obrtniku«). Lahko bi vedeli, da ni glavna sezona! Razen tega jih imajo druge trgovine in ni lepo, če hodi trgovec trgovcu v zelje.

Pa nikar se ne veselite, da se bo za to vaša žena sprijaznila s tem kar je in postala manj izbirčna! Bolj verjetno

Novo mesto je zbiralnik za atlete

Profesor Jože Glonar o problemih novomeške atletike

Kdaj in kje ste pričeli trenersko delo?

— S tem sem se začel baviti že pred vojno, ko sem bil še aktiven atlet. Zastopal sem jugoslovansko ekipo na I. balkanškem prvenstvu v Irosu v Carigradu, kjer smo zasedli prvo mesto. V Novem mestu sem pričel delati takoj po vojni in od takrat delam neprekinjeno.

Kakšen se vam zdi AK Novo mesto?

— Zdi se mi kot nekakšen zbiralnik za druge klube. Brez ko atleti končajo šolo v Novem mestu, odidejo v Ljubljano na študij. Navadno je tako, da prenehajo trenirati ali pa se vpišejo v kak drug klub.

V zadnjem času se je atletika v Novem mestu postavila s pet na noge.

— Za to je zaslužan predvsem Marjan Špišar, ki dela z mladimi atleti zelo dobro. Lahko bi bilo še bolje, če bi mu pomagali tudi drugi strokovnjaki, ki jih v Novem mestu ne manjka. Zal pa je danes zelo malo ljudi, ki bi pomagali brez honorarja. — Zelo močno ekipo je imelo Novo mesto 1960, ko so tekmovali atleti, ki danes tekmujejo za druge klube (Marjan Špišar, Igor Penko, Vinko Istenič in drugi).

Ali se mladina zanima za atletiko?

— Da, toda le malo je tistih, ki bi radi igrali. V atletiki je treba trdo delati, ravno to pa ne mika današnje mladine.

Kakšne pa so možnosti?

— V Novem mestu zares dobri, saj imamo stadion ob Krki in novi stadion z goščicami! Prav vsi pa se bojimo zime. Telovadnica je še vedno preč problem novomeškega športa.

Kako je z atletiko na šolah?

— Zaradi dobrih strokovnjakov, ki na novomeških šolah poučujejo, je tudi atletika dobro zastopana.

Kako pa je s sredstvi?

— To vprašanje še vedno ni rešeno. Za pomoč smo prosiili podjetja, dobili pa zelo malo. Lahko omenim, da imata novomeško športno društvo in občinska zveza za telesno kulturo za naše težave precej razumevanja.

J. PEZELJ

Pocenitev radijskih sprejemnikov

V prodajalni ELEKTRO-TEHNE v Novem mestu so od 20 do 40 odstotkov znižali cene transistorjem Picolo, Hockey, Lipica, Dubrovnik, Othelo, Toledo, T 501, T 502 in Rytm-Diora. Prav tako so pocenili radijske sprejemni-poceni s srednjim, kratkim in z UKW valom Kozara, RR 340, Manuela, Paloma, Moderato in Menuet. Televizor RIZ 222 so pocenili od 243.320 Sdin na 175 Sdin.

Balet Pastirjeva pesem

V soboto, 26. avgusta, je bila na Otočcu zadnja prireditelj Dolenjskega poletja 87. baletna pantomima Pastirjeva pesem, ki so jo kot so povedali člani kulturno umetniškega društva France Prešeren iz Ljubljane, nastu-dirali prav za nastop na Otočcu. Terasa pri gradu je bila tokrat zelo primerno prizorišče, žal pa so nekoli-ko pregraba tla plesalce ovirala. Predstava je bila torej premierska in toliko bolj za-nimiva, ker so nastopajoči osnovnošolci, se pravi naj-mlajši baletniki (le vloga pa-istirja je plesal slušatelj Za-voda za glasbeno in baletno izobrazbo). Lirična Pastir-jeva pesem, ki govori o lju-bezni med pastirjem in de-klenco Miriam, je delo sedaj

S 50 razredi učencev v novo šolsko leto

5. septembra se bo za učence novomeške osnovne šole Katja Rupena začel pouk — Letos bo na šoli že 50 oddelkov — Za učence prvih razredov bo nekaj novosti

Med počitnicami so stavbo osnovne šole temeljito očisti-li, prebrili nekaj učilnic, kjer je bila prej ekonomska šola ter prostore varstva, na-bavili so novo opremo za dva razreda otrok, kaj več pa ni

bilo mogoče. Stavba je torej nared in kmalu bo spet za-živela kot veliko mravljišče.

Letos bodo imeli na šoli dva razreda otrok več, se pravi, da bo vsega kar 50 od-delkov, zato bo pouk še ved-no v izmenah. Prevozi za oddaljene otroke bodo ostali enako organizirani kot lani, prav tako bo že prve dni po-uka začela delovati šolska kuhinja. Ker pa šola ne bo dobila več mednarodne po-moči RK, bo verjetno malica letos nekoliko dražja.

Novo šolsko leto se bo za-čelo 5. septembra, ko se bodo zbrali učenci lanske I. izmene ob 8. uri in u-

čenci II. izmene ob 10. uri. Po razporeditvi v razrede bodo odšli domov, nasled-nji dan pa se bo začelo normalno šolsko delo.

Za učence vseh prvih raz-redov (letos jih bo 6) je uve-dena novost. Medtem ko so prejšnja leta prvošolčke raz-porejali k tovarišicam po so-cialnem sestavu družin, so se letos odločili za preizkušnjo duševne razvitosti otrok — tako imenovano testiranje. Ze nekaj dni pred začetkom po-uka bo vodstvo šole povabi-lo na razgovor cibabane in njihove starše, kjer bodo na kratko ugotavljali, kolikšna je ročna spretnost otrok, ali

znajo ločevati barve in koli-ko otrok že pozna črke in številke. Po razredih bodo razporedili nekaj bolj in ne-kaj manj razvitih otrok, da bi bila raven znanja približ-no povsod enaka. V vseh prvih razredih pa bo letos za-četno delo nekoliko lažje, ker je mnogo predšolskih otrok obiskovalo smalo šolo.

Ko bodo malčki prvič pri-šli v šolo, jih bodo lepo sprejeli. Tudi oni bodo dne 5. septembra ob 9. uri najprej spoznali svoje tovarišice, na-to pa bo zanje pripravljena skupna malica.

Naslednji dan, 6. septem-bra, bo v vseh razredih že prvi pouk. Lanska II. izme-na otrok (razredi b, d, f, in h) bodo začeli z dopoldan-skim poukom (zaradi enakih turnusov njihovih zaposlenih staršev), I. izmena (razredi a, c in g) pa popoldne ob 13.20 uri.

Kmalu po začetku šolske-ga leta bodo roditeljski se-stanki, na katerih se bodo s starši pogovorili o uvedbi enotnih šolskih oblek za vse otroke. Za deklice so predvi-dene halje, za dečke suknji-či. Za uvedbo te novosti go-vorita v prid zlasti dva raz-loga: varčevanje obleke in preprečitev tekme v modi, ki se je preselila že v osnovno-šolske klopi!

Veliko nočnin na Otočcu

Od 1. do 20. avgusta so imeli v novi restavraciji (mo-tel) na Otočcu 2082 nočitev. Kapacitete »gornjega dela« Otočca so bile 100 odstotno zasedene. Veliko gostov je bilo tudi v hotelu. V avgu-stu je bilo največ Italijanov, Zahodnih Nemcev ter Fran-cozov. Italijani in Nemci so na Otočcu ostajali po več dni, Francozi pa so bili v glavnem prehodni gosti. Pov-prečno so Italijanski gosti ostali na Otočcu po dva dni in pol, Nemci po dva dni. Domači in tuji obiskovalci Otočca se zelo pohvalno iz-ražajo o novih hišicah, ki jih je SGP Pionir izgradilo v roku, ki je bil predviden v pogodbi.

Obeta se dobra sadna letina

Na družbenem sadovnjaku v Brezovici, ki je last KZ Novo mesto, pričakujejo le-tos dober pridelek sadja. Sadovnjak meri 18 ha. Po ocenah strokovnjakov bodo obrabli blizu 80 ton kvalitet-nih jabolk.

Novomeška kronika

FRIZERSKO DELAVNICO je pred kratkim odprl Peri Buk v svoji hiši na Mestnih nji-vah, na križišču pri stolpnicih. Odprto ima vsako popoldne. Lokacija je na dobrem mestu, lokal pa je sploh prvi v tem naselju. Zadovolj-ni prebivalci so prepričani, da so na Mestnih nji-vah tudi druge lo-kacije za trafiklo, bife in druge lo-kale. Kdo bo naslednji kaj podob-nega odprl.

KAMPING PRI STADIONU bratstva in enotnosti na desnem bregu Krke je bil to sezono dobro obiskan. Kampirali so predvsem Francozi, Nizozemci in Nemci. Tu-ristično društvo ima v načrtu kam-ping povečati, tako da bi izrabili prostor ob Krki. Prav bi bilo, da bi postavili tudi nekaj več in več-jih opozorilnih tabel, da bi tuje-cje pred prihodom v mesto vedeli, kje je kamping.

PARTIZANSKO CESTO so pred kratkim popravili do Irče va-si. Zaradi dela na cesti je bil pro-met malo težji. Na novo so postili z gramozom nekaj makadamskih cest.

AVTOMOBILSKIH DIRKA-CEV je na mestnih cestah vsak dan več, kandijski most pa jim je za dirkanje še posebno priljubljen. V minulem tednu so nekateri vozili na Glavni trg tudi po 80 do 90. km na uro, kar je enkrat hitreje

Novice iz sindikatov

PRED OBCNIM ZBOROM ObSS — V novomeški občini se bodo začeli te dni področni po-sveti, na katerih bodo predsedniki sindikalnih podružnic razpravljali o pripravah na občni zbor občinskega sindikalnega sveta. Predsedstvo ObSS bo sredi septembra pripra-vovalo politno gibanje gospodarstva.

ANKETA O VLOGI SINDIKA-TA — Občinski odbor sindikata za Industrijo in rudarstvo bo v prvi polovici septembra anketiral deset delovnih organizacij v novomeški občini. Anketirane organizacije bodo odgovarjale na vprašanja o vlo-gi in pomenu sindikatov. Podatke bo občinski odbor porabil pri de-lovnem načrtu za prihodnje ob-dobe.

ANKETIRANJE OBRATNIKOV — Občinski sindikalni svet v No-vem mestu bo na predlog republi-škega sveta Zveze sindikatov anketiral zasebne obrtnike v novomeški občini. Obrtniki bodo odgovorili predvsem na vprašanja o stanju, razvojnih težavah in drugih pro-blemih obrti v občini.

V PONEDELJEK SPET DSI — V ponedeljek, 4. septembra se bo v novomeški občini pričel je-senski del delavskih športnih iger. Tega dne se bodo tekmujoča me-štva pomerila v namiznem tenisu, 6. septembra bo na vrsti mali no-gomet, 10. sept. atletika itd. Del-avske športne igre se bodo končale do občinskega pramika, ko bodo podelili priznanja.

53 milijonov za stanovanja

Kmetijska zadruga Novo mesto je letos namenila za investicije 187 milijonov Sdin iz svojih skladov. Od tega bodo porabili za gradnjo stanovanj 53 milijonov Sdin. Kmetijska zadruga ima že zdaj 157 družinskih in sam-skih stanovanj.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Pavla Gačnik z Mirne — Silvestra, Marija Tom-šič iz Češnjevka — Stanka, Jozica Luzar iz Zabje vasi — Mojco, Ju-stina Stane iz Slovenske vasi — Cvetka, Slavka Zupančič iz Drga-njih sel — Bojana, Amalija Primc iz Sadinje vasi — Jolanda, Jozefa Gorjanc iz Gornjega Maharovca — Suzano, Albina Hudoklin iz Gor-njega Gradisca — Janeza, Alojzija Škafar iz Krškega — Antonijo, Marija Stipič iz Podbočja — Ja-neza, Terezija Kuhar iz Mladja — Janera, Vanda Možina iz Dobra-vice — Kamila, Marija Zupanc iz Sentjerneja — Roberta, Ora Tu-banovič iz Okljuka — Joz, Ka-tica Adlešič iz Crnomlja — dekl-co, Tončka Ferkolj iz Savinka — dečka, Ivanka Petan iz Gornjega Mraševa — deklco, Jozefa Jakše iz Brllina — dečka, Vera Strle iz Orštra — deklco, Fani Pišter iz Mokronoga — dečka, Terezija Pe-ganc iz Crnomlja — dečka, Mag-da Bartolj iz Zaloga — deklco, Marija Klemenč iz Crnomlja — dečka, Pavla Štukelj iz Dobilč — deklco, Franciška Vidic iz Meni-ške vasi — deklco, Marija Glazar iz Svibnika — deklco, Martina Stefančič iz Gornje Lokvice — de-klco.

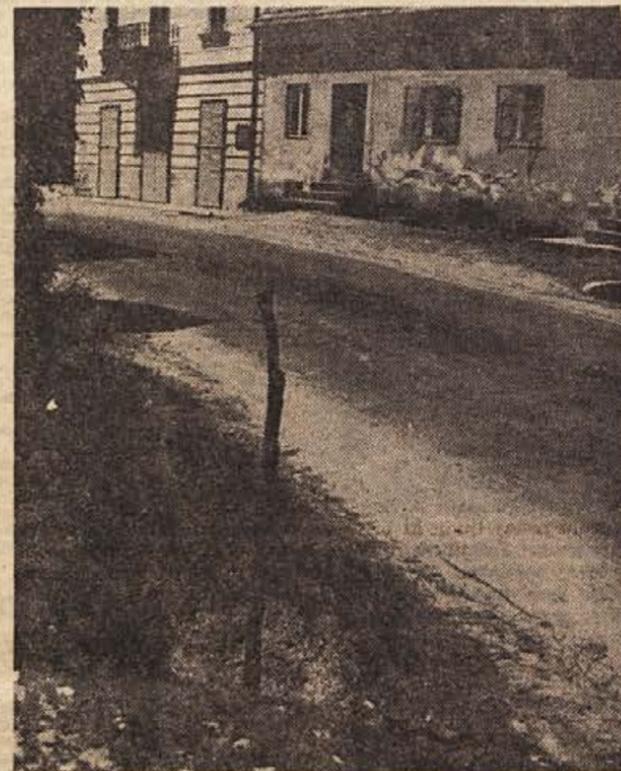
Novo mesto potrebuje turistično pisarno

V letošnjem mednarodnem letu turizma se je spet poka-zalo potrebno v Novem me-stu odpreti turistično pisar-no, prostor, v katerem bi do-bili domači in tuji gostje vse informacije o prenočiščih, ce-nah in zanimivostih ter pro-spekte in druge propagandne materiale. Zdjaj opravlja to delo Dolenjske turistične ve-de oziroma novomeškega tu-rističnega društva, vendar slabše kot bi bilo potrebno. Nekod so že govorili o pro-storu, kjer naj bi odprli tako pisarno, pa je vse padlo v vodo. Nekateri manjši kraji že imajo turistične pisarne za jim bojda niso nič v na-poto.

Ob zaključku nastopa mla-dih baletnikov je spregovo-ril v imenu prireditelja (tu-rističnega društva Otočec-Smarješke toplice ter zavo-da za kulturno dejavnost v Novem mestu) tov. Lojze Kas-telic. Pozdravil je nastopa-joče ter obiskovalce ter de-jal, da bo »Dolenjsko poletje 88« ob pridobljenih izkuš-njah prav gotovo zaživelo še bolj kot letos.

Poglabljanje sodelovanja med turističnimi društvi in za-vodom za kulturno dejavnost v Novem mestu bi lahko pri-peljalo do kvalitetnih in tudi dobro obiskanih prireditelj v času, ko smo sicer na-vajeni poletnega kulturnega mrtvila. Zvedeli smo, da se tudi druga turistična dru-štva zanimajo za sodelovanje v prihodnjem letu, kajti oto-ški vzgled vleče.

P. B.

SAMO KOL OPOZARJA MIMOIDOČE na »turistično privlačnost« sredi Sentjerneja. Kakšna škoda, da niso postavili reklamne table, ker bi lahko še več ljudi videlo jamo v kanal. Nedavno se je kanal udri pod osebnim avtom, na srečo brez večjih posledic za vo-zilo. Zdjaj pa šalo na stran: koliko časa bo še udri-na? (Foto: Polde Miklič)

je, da boste dali še dva tisočaka, da bo prišla do Ljubljane ali Zagreba... In prišla bo, verjemite!

Včasih pa bo zadostoval korak do »Mode«. Glej čudo! Naročili so novo pošiljko kopalk, imajo celo stvari, ki jih človek le redkokdaj potrebuje. Se vam zdi, da je zadišalo po konkurenci? Nel! To blago je izven konkurence, ker ga preprosto v nobeni drugi trgovini nimajo! Drugod naročajo zgolj takšno blago, ki ga zanesljivo vsak dan kupuje veliko ljudi. Pa še tega ne preveč, da ne bi slučajno ostalo (če zmanjka, bo-ne bi ljudje pač počakali). In kakor hi-tro je plan prometa dosežen: »Najlep-ša hvala in na svidenje drugič. Zaenkrat imamo dovolj!« Kdaj je zadovoljen po-rabnik, to je seveda manj važno.

Ni lepo, če so ljudje malenkostni!

In čakajo od sobote do ponedeljka, da odpro »Drogerijo«, kjer lahko ku-pijo čistilna sredstva, toaletne potreb-ščine in podobno nekoliko ceneje. To je sploh »srečna poslovalnica«, ker lahko nabavljajo blago tam, kjer ga dobi poceni. Vsem novomeškim trgovinam to ni dano. »Dolenjskine« poslovalnice (razen »Drogerije«) imajo na vratu svoje lastno skladišče, na katerega so prav materinsko navezane, če se že iz-plača ali ne. Da imajo dražje blago, jih sploh ne vzmira, dokler se lahko najde vsaj še ena trgovina, ki ima vsaj eno stvar dražjo. »Seveda, naše olje za sončenje, ki je skoraj celih sto di-narjev dražje kot prav takšno v »Dro-geriji«, vidite, da imamo cenejše sadje, lega pa ne!«

In vseh težav, ki jih ima »Samopo-strežba«, tudi nihče ne vidi! Zamrzne-ne cene npr. in podobne stvari! Toda za porabnika so najbolj zanimive na-

lepke, na katerih so zapisane cene. Prav nič jih ne mika, da bi se morali ukvarjati še s težavami trgovine, ki jih slednjič le občutijo na svoji koži!

Velike in lepe stvari

Prav takšne, ki so velik dogodek, kadar pridejo v hišo. Pralni stroji, hladniki, televizorji in podobne stvari še vedno niso malenkostni za večino novo-meških kupcev. Dovolj jih imajo v »No-votehni« kakor tudi v »Elektrotehni«. Včasih so manjše razlike v ceni v ko-rist »Elektrotehne« (seveda, če ne upo-števamo porabnika). To pa ni preveč hudo, kajti — pri velikih stvareh niso vsi malenkostni! Zato pa imajo v »No-votehni« znatno cenejši pralni prašek kot pri »Dolenjki« in »Standardu« in še veliko stvari, ki jih »Elektrotehna« sploh ne prodaja.

Pa smo spet tam: Mačka miško, miš pšeničko itd. ...

Ne hišo, samo novo ključavnico!

Kadar se pri hiši pokvari ključav-nica, gre Novomešan v poslovalnico »Novotehne« v Kandiji. Sem pride tudi, kadar potrebuje žeblje, novo ključavo in podobne stvari. In največkrat ravno ta-krat, ko je doma kaj pokvarjeno, ko ga vsi nestrpno čakajo, da bo popravil. Če ima srečo, da medtem ura še ni 15, je že pol zmage tu. Potem pa se zgodi, da — nimajo! Nimajo ustreznega žeblja, nimajo ravno tako velikega oz. malega vijaka, nimajo ključavnice za naša vrata! In medtem ko se človek jezi in jezi, nemoteno prodajajo grad-beni material in si kaj malo belijo gla-vo. Človek pa vseeno ne more kupiti nove hiše, če se pokvari ključavnica. Vsaj večina ljudi ne.

To so drobne stvari

Resnično drobne, vam pravim! Sa-mi mali vijaki, razna stikala, sukanec svetlozelene barve, košček pločevine in čisto majhne otroške nogavičke. Vsak dan potrebujejo ljudje takšne stvari in se jeze, če jih ni. Trgovci pa se ne me-nijo dosti zanje. Se najrajši jih pripri-šejo človeškim kapricam. Če pa se bo-ste skušali braniti in boste zatrjevali, da je vijak, zaradi katerega je vaš edi-tni naslanjač neuporaben, za vas po-memben, bodo skomignili z rameni in morda povedali: »Se ne izplača!«

Nič ne bo iz tega!

Tako mislite, kadar opazite v izložbi listek — »Znižanje!« — Prepričani ste, da je to samo pokušus trgovine, da se reši odvečnih zalog in da gre le za razliko kakšnega stotaka, ki vam ne bo prav nič pomagal. Nihče vam ni po-vedal, koliko so znižali ceno blaga in prav nič vam zato ne brani, da bi mi-slili po svoje, četudi včasih narobe. Ko pa soseda pove, da je bila tista kom-bineža prej dvakrat dražja, se začnete jeziti. Sami nase, se razume! Veliko bolj prav pa bi imeli, ko bi stopili v prodajalno in malo povprašali, za-kaj niso ob znižanju napisali tudi stare cene, da bi vas pravočasno obva-rovali zmote.

In če ne boste tega naredili niti to-krat, ko je znižanje v »Manufakturi« in ko ravno tako ni nikjer starih cen, če se boste vedno zadovoljili s tem, da zgolj veste kje lahko kaj kupite in če-sar se sploh ne dobi, če ne boste za-htevali in s a m o z a h t e v a l i, potem bodo trgovci nemara začeli misliti, da ste porabnik samo zato, ker je pri njih trgovina.

S. KUNEJ

Pričetek farmacevtskih športnih iger

Slavnostni otvoritvi bo prisostvoval tudi pokrovitelj, večkratni evropski in svetovni prvak v orodni telovadbi Miroslav Cerar — Tri dni bojev za prehodni pokal med šestimi ekipami — V nedeljo, 3. septembra ob 15. uri, nastop slovenske reprezentance v orodni telovadbi na čelu s Cerarjem

Od 1. do 3. septembra, oziroma od jutri do nedelje bodo novomeška športna igrišča zasedli udeleženci prvih športnih iger delavcev farmacevtske industrije. Prijavljenih je okoli 200 tekmovalcev iz šestih večjih jugoslovanskih tovarn — sarajevske BOSNALLJEK, beograjske GALENIKA, zagrebške JUGODIETETIKA, ljubljanske LEK, leskovške ZDRAVLJE in novomeške tovarne KRKA. Šest ekip se bo v sedmih športnih disciplinah pomerilo za prehodni pokal.

Prve športne igre delavcev farmacevtske industrije bodo slovesno pričeli jutri, 1. septembra ob osmih na stadionu bratstva in enotnosti.

Novomeška športna igrišča zasedli udeleženci prvih športnih iger delavcev farmacevtske industrije. Prijavljenih je okoli 200 tekmovalcev iz šestih večjih jugoslovanskih tovarn — sarajevske BOSNALLJEK, beograjske GALENIKA, zagrebške JUGODIETETIKA, ljubljanske LEK, leskovške ZDRAVLJE in novomeške tovarne KRKA. Šest ekip se bo v sedmih športnih disciplinah pomerilo za prehodni pokal.

tekmovalce v malem nogometu. Popoldne ob 17. uri se bodo v šahovskem klubu na Novem trgu ali v šahovskem internatu pomerili šahisti. V soboto, 2. septembra, bodo najprej začeli tekmovalce strelci (ob 7.30) v Lohci, nato pa ob 9. uri na Lokki rokometarji ter dve uri kasneje tudi odbojkarji. Na Pionirjevem kegljišču bo ob 16. uri tekmovalje v kegljanju. V nedeljo, 3. septembra dopoldne, bodo v telovadnici tekmovali v namiznem tenisu moški in ženske. Prehodni pokal in druge nagrade

bodo zmagovalcem podelili na zaključni slovesnosti v nedeljo okoli 15. ure, kjer bodo tudi objavili, kje bodo druge tradicionalne farmacevtske športne igre. Za tem bo nastopila slovenska reprezentanca v orodni telovadbi na čelu s pokroviteljem prireditve Miroslavom Cerarjem. Za udeležence in goste bo potem na Otočcu družabni večer.

Organizacijski odbor, ki ga vodi mg. ph. Boris Andrijašič, in širšešolski odbor iz »Krkke« prireditelje prvih iger, sta si prizadevala, da bi se prireditelji kar najbolje posrečila in da bi se udeleženci ter drugi gostje med kratkotrajnim bivanjem v Novem mestu kar najbolje počutili. Izpolnjena je tudi želja, da bi srečanje med udeleženci prvih iger postalo tradicionalno.

Pogovor z zdravnikom

Obarvanost človeških tkiv

Obarvanost ali pigmentacija človeka takoj zbledi v oči, ker je na koži navadno toliko opazna, da se dobro razlikuje od normalne kože. Čeprav je obarvanje tudi v notranjosti — obarvani so posamezni organi — si bomo skušali predstaviti na tem mestu le tisto obarvanje, ki ga lahko opazimo na zunaj.

Normalna človeška koža vsebuje barvilo melanin, ki daje barvo očem, lasem in koži. Crnci ga imajo seveda zelo veliko, rumeni in rdeči ljudje ga imajo spet več kot beli. Naloga tega barvila je v tem, da varuje telo pred preglobokim vplivom ultravijoličnih sončnih žarkov, v očesni šarenici in drugih očesnih delih pa stvari temnico, da sploh lahko gledamo.

Sončenje kože porjavi, ker se pod vplivom sevanja ultravijoličnih sončnih žarkov tvori melanin. Ker je koža svetlo lasih in rdečelasih ljudi bolj občutljiva, ker ima normalno manj melanina kot koža rjavolasih in črnolasih, se morajo prvi previdneje sončiti, da se ne opečejo. Pri nekaterih ljudeh se melanin nabere v manjših ali večjih lisah na koži; takrat pravimo, da so dobili sončne pege. Posamezne obarvane lise na koži vidimo okrog zaceljenih ran na kracih, okrog zaceljenih opeklin, na posameznih brazgotinah, pa tudi pri nekaterih boleznih okrog oči, posebno na vekah. Normalno se pri nosečnicah temneje obarvajo prsne bradavice in okolica, sredinska črta od popka navzdol, pojavijo se tudi temnejše maroge po obrazu, vratu in prsih. Z istim barvilom so obarvana materina znamenja, ki so lahko večja ali manjša, eno samo ali pa jih je več. Večinoma rastejo iz njih tudi debele koccine. Temnejše obarvanje kože najdemo pri nevralni Addisonovi bolezni; bolnik postane skoraj temnorjav.

Vsako je že staknil zaradi udarnine podplutbo. Koža postane temnomodra, ker proseva skozi kožo v podkožje izlita kri. Barva se v nekaj dneh začne spreminjati. Obod podplutbe postane rumen ali rjav, sredina zelenkasto modra, pozneje je vse skupaj rumenorjavo in končno izgine brez posledic.

Pri mornarjih, vojakih in še nekaterih poklicih je v navadi, da si dajo vtetovirati v kožo posebna neizbrisna znamenja: od pomanjkljivo oblečenih lepotic do sidra, letnice rojstva, raznih znamenj in podobno. Nemci so med pretoklo vojno vtetovirali jetnikom v koncentracijskih taboriščih številke v kožo.

Zastripitev s srebrom ali srebrovimi preparati povzroča sivovijoličasto barvo kože. Enako obarvane so dlesni. Zastripitev s svincem pa obarva rob dlesni temnosivo, vsa površina ustne votline, večinoma tudi jezik, pa je sivkasta. Tudi druga redkejša zastripjenja povzročajo večinoma posebno obarvanje dlesni, ki je značilno za zastripjenje.

Tudi razbarvanje kože, kar pomeni, da barvila sploh ni, je takoj opazen pojav. Dokaj pogosta bolezen je vitiligo, kjer se pojavljajo svetlebele pege in lise po obrazu, rokah, stopalih in drugod na koži, se sčasoma večajo in med seboj stekajo ter včasih razširijo po vsem telesu. Tudi lasje in koccine v lisah in pegah so svetlobeli. Drug pojav je dedni albinizem, bolezen, kjer je npr. šop belih las, rdeče oči ali pa splošno pomanjkanje barvila; ves človek je brezbarven, koža je rdečkasta, ker proseva skozi kri v drobni žilicah. Zaradi tega so tudi oči rdeče in in bele!

Zlatenica je posledica bolezni, je bolezenski znak. Najprej opazimo rumene beločnice, pozneje vse telo; posamezni deli so prav lisasto rumeni. Zlatenica nastane zaradi okvare jeter, ovire v odtoku žolča ali pa zaradi razpada rdečih krvnih teles. V vsakem primeru mora tako obarvanega bolnika videti zdravnik, ki ukrepa naprej.

Dr. Božo Oblak

Planinski tabor v Vratih

V dolini Vrat, pod severno triglavsko steno, je MK pri PZS organizirala planinsko šolo za mladinske vodnike in rekreacijski tabor. V obeh izmenah po 10 dni je bilo 27 članov podmladka PD »Borhore Senovo, 2 članici PD Brezice in 2 članici PD »Lisec« Sevnica, 6 članov je uspešno opravilo izpite za mladinske vodnike, drugi pa so se skupaj z njimi udeleževali tur na Triglav, Skrlatico, Kriške pode in pod severno triglavsko steno.

Ko je v soboto, 19. avgusta, dolga kolona — 105 mladih planincev iz vse Slovenije pod vodstvom Vidca Mesariča in drugih vodnikov — prispela na vrh Triglava, je bilo komaj dovolj prostora za vse. Najmlajši četrtišolci so komaj zmogli široke razkorake med klini. Tudi vzpon na Skrlatico je bil pravo doživljanje. Po dnevni hoji skozi megle so se naskrati pokazalo sonce in iz morja megle pod nami so se dvigali samo najvišji vrhovi Julijskih alp — Triglav, Stenar, Cmir, Razor in še nekateri.

Po turah je ob tabornem ognju kmalu prešla vsa utrujenost in mladi planinci iz Zasavja so sklenili mnogo znanstev z mladino iz cele Slovenije. Komaj čakajo, da se spet srečajo kje v gorah.

Planinski zvezci Slovenije gre vsa zahvala, da je omogočila mladim planincem tako ceneno taborjenje: 5000 starih dinarjev za 10 dni, za mladinske vodnike pa samo 3000 Sdin.

IGOR MAHOVNE

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V WATERPOLU

CELULOZAR na drugem mestu

Rokometarji krškega Partizana so spomladaj osvojili v zasavski ligi prvo mesto in si priborili sodelovanje v ljubljanski conski ligi. Od leve proti desni: Jančkovič, Rudi Iskra, Humar, Sulc in Jelen, čepijo pa Dimc, Levičar in Stane Iskra. (Foto: S. Iskra)

REPUBLIŠKO PRVENSTVO V WATERPOLU

CELULOZAR na drugem mestu

V Kopru je bilo 19. in 20. avgusta republiško prvenstvo v waterpolu, ki so se ga udeležili štirje klubi: Neptun Celje, Ljubljana, Koper in Celulozar iz Krškega, ki se je prijavil šele naknadno. Rezultati tekem: Koper : Ljubljana 4:4, Neptun : Celulozar 3:5, Neptun : Koper 3:2, Ljubljana : Celulozar 5:4, Ljubljana : Neptun 3:3 in Koper : Celulozar 4:4. Prvo mesto so zasedli waterpolisti iz Ljubljane, drugi je bil Celulozar, tretji Koper in zadnji Neptun. Za Celulozar so igrali: Peter

Kravos, Janes in Andrej Svab, Franc Humar, Vojko Mogaša, Dušan Zlatič, Jure Krojč, Toni Sulc ter Rudi in Stane Iskra. Najboljši strelac prvenstva je bil Toni Sulc, ki je dal 10 golov.

Puc spet prvak

Minilo je zadnje kolo slovenskega članskega prvenstva v šahu. Do zadnjega kola se ni vedelo, kdo bo novi prvak Slovenije v šahu, ker so bili za to kar štirje kandidati (Križnik, Puc, Stupica in Plafinc), Penko je v zadnjem kolu igral z Ivičem in igro izgubil, medtem ko je Levičar v zadnjem kolu premagal Longerja.

Rezultati zadnjega kola: Ristič : Saradjen 0:1, Bratko : Križnik remi, Vošpernik : Bajec remi, Longar : Levičar 0:1, Siška : Stupica 0:1, Ivič : Penko 1:0, Puc : Ivačić 1:0, Cuderman : Plafinc remi.

Končni vrstni red prvenstva: Puc 11, Križnik in Stupica 10,5, Plafinc 10, Bajec 9,5, Bratko in Cuderman 9,5, Ivačić in Saradjen 8, Vošpernik 7,5, Levičar 6,5, Longar in Siška 6, Penko 4,5, Ivič 2,5 in Ristič 2.

JAP

Krčani premagali Novomeščane

Protokolo nedeljo sta se v prvenstveni rokometni tekmi ljubljanske conске lige pomerili ekipi krškega in novomeškega Partizana. Zmagali so domači s 27:22 (18:7).

Krški rokometarji so v prvem polčasu popolnoma nadigrali Novomeščane Partizana so zmagali slabo pripravljeni. V drugem delu igre pa so popustili in začeli goste podcenjevati, kar bi se jim kmalu maščevalo. Rokometarji novomeškega Partizana so zmagali precej boljše kot v prvem polčasu in znižali razliko s 14 na 5 golov.

Sodnik Peter Simčič iz Brežice je sodil zelo dobro. Za Krčane so igrali: Levičar, Kovačič (1), Slamnik (5), Sulc (3), Humar (2), Jelen (3), Stane Iskra (1), Rudi Iskra (8), Aščič (2), Koman (2) in Skoberne; za Novomeščane pa: Perko, Setina (5), Jaklič (8), Jončič, Jožef, Benčina (2), Gantar, Senčar in Lozar (7).

Krški rokometarji se pritožujejo, da jim blagajna na bazenu pobera več kot polovico vstopnine. Veliko gledalcev, ki pride gledat rokometno tekmo, plača vstopnino še pri omenjeni blagajni ob vходу na bazen, namesto pri blagajniku pred rokometnim igriščem.

Kaj se vsak tečen zgodi pri nas, vam pove DOLENJSKI LIST!

Solidarnost pa taka!

Spomladi se je na nogometni tekmi v Smartnem ob Paki igralca krškega Celulozara poškodeval tako hudo, da so mu morali odrezati nogo v kolenu. Uprava kluba se je za pomoč mlademu igralcu obrnila na vse klube I. in II. zvezne lige. Toda razen Dinama iz Zagreba, ki je odgovoril, da zaradi težkega finančnega položaja (?) ne more prispevati ničesar, ni do zdaj odgovoril še nihče. Res neverjetno: medtem ko dajejo klubi težke milijone za nakup igralcev, ne morejo prispevati niti dinarja za mladeniča, ki ga je doletela tako huda nesreča.

Do zdaj se je pri SDK Krško na žiro račun 615-9-440 nabralo 120.000 Sdin, ki so jih dali posamezniki in ustanove.

otroška konfekcija športne hlačke ženske kopalke

Južranjka KONFEKCIJA • SEVNICA

Med ekipami je na občinskem strelskem prvenstvu na novem strelišču v Prapročah pri Trebnjem zmagala prva ekipa Trebnjega

V nedeljo, 27. avgusta, je trebnjska strelška družina, ki ima ime po narodnem heroju Francu Kresetu-Očbanu, dobila v Prapročah novo strelišče, ki si ga je želela že dolgo časa. Odpril ga je tov. Franc Kreseta s tem, da je po krajšem nagovoru izstrelil prvi naboj. Za tem je bilo občinsko prvenstvo v streljanju s malokalibrsko puško. Med šestimi ekipami, ki so se skoraj 5 ur kosale med seboj, je z veliko razliko zmagala prva ekipa Trebnjega, za katero so nastopili: Igor Slak, Tone Glogovšek, Ferdo Beci in Stane Ponikvar. Druge ekipe so se uvrstile takole: 2. Trebnje II, 3. Dob II, 4. mladinci Trebnjega, 5. Puščava in 6. Dob II.

Med posamezniki je bil daleč najboljši Igor Slak, ki je dosegel 234 krogov od 300 možnih. Drugi tekmovalci ga še zdaleč niso dosegli, saj so imeli: Stane Ponikvar

140, Ivan Lipar 139, Ferdo Beci 137 in Tone Glogovšek 135 krogov. Zmagovalna ekipa je prejela pokal predsednika občinske skupščine, najboljši posamezniki pa praktične nagrade in diplome.

PREDSEDNIKI OBČINSKIH ZVEZ

O vprašanih telesne vzgoje

Izredno pestro in živahno je področje številnih rešenj in nerešenih vprašanj o telesni vzgoji. Da bi dobili širje odgovore in stališča do posameznih vprašanj, smo se obrnili na predsednike občinskih zvez za telesno kulturo v po-

sameznih občinah, da bi našim bralcem pojasnili trenutno stanje in perspektive telesne vzgoje v občini.

Prihodnji četrtek; odgovarja prof. Jože Glonar, podpredsednik obč. zveze za telesno kulturo v Novem mestu.

II. SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA — ZAHOD

Dober start dolenskih nogometašev

Nogometaši Novega mesta in Bele krajine so imeli v nedeljo krs v II. slovenski nogometni ligi — zahod. V nekoliko slabšem položaju so bili nogometaši Novega mesta, ki so šli v goste k sedanjemu ligistu SLOVANU v Ljubljano. Rezultat je več kot zadovoljiv; po vodstvu v prvem polčasu so domači izenačili na 1:1, kar je nedvomno uspeh novomeških nogometašev. Upajmo, da jim bo ta uspeh vili še več poleta, nikakor pa ne preveč samozavesti!

Belokranjci so na domačem terenu gostili nogometaše iz Tolmna in jih premagali s 1:0, vendar zasluženo. Prihodnje nedeljo igrajo Novomeščani doma z NK Zagorjem, ki je premagal preteklo nedeljo DK Kamnik s 3:0, k temu pa gredo v goste Belokranjci.

Slovan — Elan 1:1

Novomeški nogometaši so v prvi tekmi druge Slovenske lige zahod gostovali v Ljubljani pri Slovanu in osvojili neplanirano točko. V začetku tekme so Novomeščani zaradi treme igrali nepovezano, toda kmalu so začeli s hitrimi in nevarnimi napadi. Makstmovič je po prekršku močno streljal na gol in zadel vratnico. Zoga se je odbila v polje do Velagiča, ki jo je hitro postal v gol.

V drugem polčasu se je igra umirila. Deset minut pred koncem tekme je Slovanov napadalec Potrata ukanil najboljšega moža na igrišču Retlja in rezultat izenačil.

ELAN : JLA 6:1

V četrtek sta se na stadionu bratstva in enotnosti v Novem mestu v prijateljski nogometni tekmi pomerili ekipi novomeškega Elana in ekipa JLA. Gledalci so tokrat gledali zelo slabo nogomet. Gole za Elan so dosegli: Macele 3, Mrvar 1, Klemenčič 1 in Mirkovič 1. Edini gol za goste je zabil Stankov.

Po lepem vremenu je tekmo vodil Protič iz Novega mesta. JAP

lju domači igralci premagali enajstletno Tolmna s 1:0. Nogometaši Bele krajine bi lahko zmagali tudi z večjo razliko v golih, če bi malo izkoristili svojo premoč na igrišču. Edini zadenek je v 70 minuti dosegel Kapanja.

NK Lončar — NK Velenje 5:0

Prejšnjo sredo sta se v Velenju pomerili v prijateljski nogometni tekmi mladinski moštvi Velenje in LONČAR iz Dolenje vasi. Zmagali so gostje s 5:0. Za NK Lončar so igrali: Merhar, Kopač, Trdan, Stare, Derenda, Berkopec, Zobeč, P. Dejak, Zbašnjik, Marinsk in J. Dejak; gole pa so dosegli: Marinsk 2, Zbašnjik 3 in Dejak.

V mladinski podvezni ligi bi bil »LONČAR« iz Dolenje vasi marsikomu trd nasprotnik.

Prva zмага Bele krajine

V I. kolu slovenske conске nogometne lige — zahod so v Črnom-

Novomeški atleti v Celju

Minulo soboto in nedeljo je bilo v Celju republiško atletsko prvenstvo za člane in članice, ki so se ga udeležili tudi novomeški atleti. Najboljši je bil spet Marjan Špiler, ki je vrzel kopalje 64,76 m in zasedel prvo mesto. Njegov učencec Branko Suh je vrzel kopalje 53,41 metra, Marjan Potrč je skočil v višino samo 1,75 m in ni ponovil rezultata, ki ga je dosegel na zadnjem tekmovanju. Mladi Anton Kovar je pretekel 1500 m v 4 minutah, 20 sekundah in 2 desetinkah. To je sicer nekoliko slabše od njegovega osebnega rekorda, toda če bo mar-

ljiivo treniral, tudi uspehi ne bodo izostali. Na prvenstvu je nastopil še Jože Smodej, ki je vrzel kopalje 11,29 m.

Od članic se prvenstva ni udeležila nobena novomeška atletinja. Katja in Danica Močnik ter Marija Bratkovič so poškodeovane.

Novomeški atleti bodo letos nastopili še na četverboju Gorenjske, Primorske, Zasavja in Dolenjske, ki bo v Trbovljah. Za reprezentanco Dolenjske bodo verjetno tekmovali tudi atleti iz Koberjarske in Črnomljske.

Vozni red posebnih avtobusov za borce Gubčeve brigade

Na proslavo Gubčeve brigade bosta 3. septembra vozila dva avtobusa avtobusnega podjetja Gorjanci iz Novega mesta na Trebelno in v Mokronog. Posebna avtobusa sta namenjena za udeležence proslave.

Odhod avtobusa iz Novega mesta na Trebelno:

čez Dol. Toplice,	čez Sentjernej, Smarjeto:
Zužemberk:	iz Novega mesta 5,30
iz Novega mesta 5,25	Kandija 5,32
Kandija 5,28	Zabja vas 5,33
Brod 5,30	Mali Slatnik 5,35
Srebrniče 5,32	Ratež-Brusnice 5,45
Volavče 5,33	Mokro polje 5,50
Jurka vas 5,37	Gradišče 5,53
Vavta vas 5,40	Maharovec 5,55
Rumanja vas 5,42	Vrh 5,57
Gradišče 5,43	Sentjernej 6,00
Dol. Toplice 5,45	Groblje 6,02
Podturn 5,48	Prekopa 6,05
Podhosta 5,51	Dobe 6,07
Loška vas 5,53	Kostanjevica 6,10
Soteska 5,55	Zameško 6,25
Koti 6,00	Dobrava 6,30
Dvor 6,05	Skocijan 6,40
Zužemberk 6,12	Zbure 6,50
Dobrava 6,22	Smarjeta 6,55
Dobrnjč 6,30	Zbure 7,05
Knežja vas 6,35	Male Poljane 7,10
Občine 6,45	Dolnje Lakence 7,12
Velika Loka 6,50	Gornje Lakence 7,15
Trebnje 7,00	Mokronog 7,20
Brezovica 7,05	Trebelno 7,35
Mirna 7,10	
Dob-Rakovneik 7,13	
Bistrica 7,15	
Mokronog 7,20	
Trebelno 7,35	

Ob 19. uri istega dne odpeljeta avtobusa udeležence proslave v obratni smeri proti Novemu mestu.

Oba avtobusa bosta ob 8.30 odpeljala udeležence proslave iz Trebnjega na Trebelno. Eventuelni ostali prevozi bodo določeni po potrebi.

Prevozi iz Trebnjega na Trebelno in obratno so brezplačni.

Vozni red posebnih avtobusov in posebnega vlaka

Za prevoz borcev Gubčeve brigade in drugih udeležencev na proslavo ob 25. letnici ustanovitve IV. SNOUB, ki bo v nedeljo, 3. 9. 1967 ob 9. uri na Trebelnem, in na veliko zborovanje, ki bo istega dne v Mokronogu ob 14. uri, bo na voljo dovolj posebnih avtobusov in še posebej vlak.

VOZNI RED POSEBNIH AVTOBUSOV:

Iz spodaj naštetih krajev bodo vozili posebni avtobusi na Trebelno oz. v Mokronog (navajamo kraj odhoda avtobusa in uro):

Trebnje	8.00
Mirna	8.15
Slovenska vas	8.20
Mokronog	8.30
Trebelno	8.45

Na zborovanje v Mokronog bodo vozili iz naslednjih krajev avtobusi ob:

I. Rdeči kal	12.00
Knežja vas	12.30
II. Dobrnjč	12.10
III. Catež	12.00
Račje selo	12.30
Hudeje	12.35
IV. Gor. Ponikve	12.15
Dol. Nemška vas	12.20
Rodine	12.30
II. in IV. Trebnje	13.00
Gomila	13.10
Mirna	13.15
Slovenska vas	13.20
Bistrica	13.30
Pušava	13.30
Mokronog	13.40
(dva avtobusa)	
I. in III. Sentrupert	13.15
Zel. postaja	
Mokronog	13.25
Mokronog	13.35
(dva avtobusa)	

V. in VI. Zel. postaja Mokronog 13.05
Mokronog 13.15
(dva avtobusa bosta večkrat prepeljala udeležence proslave, ki bodo prišli v Mokronog s posebnim vlakom).

VOZNI RED POSEBNEGA VLAKA, ki bo vozil v nedeljo, 3. 9. 1967:

Odhod iz Trebnjega ob 12.20 — vlak se bo ustavljal na vseh železniških postajah, v Mokronog pa bo prišel ob 13.05.

Odhod iz Mokronoga ob 19. uri — postanek na vseh postajah do Trebnjega.

Avtobusi se bodo vračali iz Mokronoga ob 18. uri.

VABLJENI!

KAJ BI VI STORILI V TEM PRIMERU? Poznate ljudi na tej fotografiji? Zbrali so se, da bi pretehtali... Kaj? — BITI ALI NE BITI?! Kdaj? Kje? Zakaj? Vsi odgovori v prihodnji številki! (Foto: M. Moškon)

PRED ZAČETKOM NOVEGA ŠOLSKEGA LETA

Morajo res vsi kupovati nove knjige?

Čez nekaj dni se bodo spet oglasili šolski zvonci. Za začetek pouka. Razredi bodo oživel. Pričele se bodo skrb.

Skrb za šolske knjige ni zadnja. Nove so drage, pa tudi kupiti se jih ne da vedno. Dijaki, predvsem tisti iz manj premožnih družin, jih bodo težko kupili. Stare knjige bi dobili ceneje. Na srečo so učni načrti že toliko ustaljeni, da se za isti razred lahko ra-

bi več let ista knjiga. Kdor razred konča, je ne potrebuje več. Proda jo, ali pa tudi ne. Včasih je bilo v navadi, da so dijaki prodajali stare šolske knjige v začetku novega šolskega leta pred šolskim poslopjem. V Ljubljani, Mariboru in še kje je to še danes v navadi. Temu rečejo sejme starih šolskih knjig.

Srednje in druge šole imamo tudi v Novem mestu. Tu ti tu bi se dobile stare šolske knjige. Bi bilo odveč, če bi prodajo organizirali, recimo pred gimnazijo? Saj nihče ne trdi, da dijakom ostajajo knjige, da jih kam nalagajo, da jih uničujejo. Seveda jih dijaki kupujejo od starejših vrstnikov, kar je povsem razumljivo. Marsikdo pa le ne ve, kje bi dobil knjige za višji razred. Temu bi bil zelo prav tako sejme. Ne le zato, da bi knjigo dobil, bolj zato, da bi jo dobil poceni. Menda res ni treba vsem kupovati novih knjig.

Sejme šolskih knjig pa bi se s tem nimamo izkušeni, lahko prirejali tudi v vseh velja vseeno poskusiti. (iz) drugih občinskih središčih.

Kuharske bukvice

MESNE JUHE ZELJNATA JUHA

Pripravi meso in vso zelenjavo za navadno govejo juho ter pusti, da zavre. Skuhaj potem na polovici juhe glavico svežega, na krpice zrezanega zelja in na majhne kocke zrezanega krompirja. Ko je vse kuhano, odcedi še drugo juho od mesa k tisti, v kateri se je kuhalo zelje in jo malo popopraj.

BORŠČ

Deni v trilitrski lonec 1/2 kg govedine, nalij vode, osoli in daj kuhat. Posebej praži na masti ali kurji masti dve srednji dobro zrezani rdeči pesi, dva majhna kosa korenja, dva debela petršilja, srednje čebulo in vse drobno zrezano potresi z malo moke. Praži ne več kakor 10 minut. Ko juha že nekaj časa vre, stresi oprazeno zelenjavo v juho in kuhaj pol ure. Potem prideni še četrtil kilograma suhega svinjskega mesa, na koščke zrezanega zelja, pol glave, dva na kocke zrezana krompirja, eno do dve žlici paradiznika. Vse naj vre še uro. Ko deliš juho po krožnikih, prideni na vsak krožnik pol žlice kisle smetane.

PERUTNINA V OBARI

Oснаženega piščanca (ali kokoš ali raco itd.) razreži na primerne koščke in ga pristavi v loncu vode, kateri si pridala: rdečega korenčka, peteršilja, zelene, pretlačene paradiznika in na kocke zrezanega krompirja ter soli. Ko je meso mehko kuhano, napravi v kozici prežganje in vanj previdno vlij malo juhe. Potem pretresi prežganje v loncu in prideni majarona, popra in kisa ter pusti še nekoliko prevreti. Nekateri devajo v prežganje tudi malo drobtin.

SPREJEMA IN ODDAJA VAŠE ŽELJE

Dr. ŽELJKO ŠRIBAR:

Nosečnost

Največjo doto svojemu otroku da tista mati, ki rodi zdravega otroka, saj vemo, da je zdravje sreča in največje bogastvo. Od spočetja dalje moramo skrbeti za zdravje novega bitja; pomembno je tudi dejstvo, da sta oče in mati telesno in duševna zdrava, še posebej pa morajo biti zdrava rodila.

Pravilen razvoj v maternici omogoča pravilen porod in zdrava otroška leta, to pa hkrati zagotavlja nadaljnji razvoj in zdravo življenje do visoke starosti.

Danes znamo ženam že marsikaj svetovati za pravilen potek nosečnosti. Razen te naloge je sodobno porodništvo močno razmahnilo svoje delo. Včasih so se ukvarjali samo s porodi, danes pa skrbijo porodničarji tudi za potek nosečnosti in celo za zdravje rodil pred noseč-

nostjo. Porodničarji se ukvarjajo tudi s planiranjem družine, za kar bi bil morda bolj poklican socialni delavec. Toda v carstvu rojstva je vse povezano. Vemo, da želena nosečnost pravilne poteka, porod je lažji in ženo osrečuje. Mladi rod raste v zdravem in srečnem družinskem okolju, kar je koristno za posameznika kot za družbo.

Slovensko porodništvo ima že skoraj dvestoletno tradicijo; tako dolgo imamo namreč že namreč babiška šola. Razen babic, ki so se v začetku same ukvarjale s porodništvom, smo imeli že tedaj nekaj zdravnikov, ki so se pričeli posvečati zgolj porodništvu. Danes imamo že širom po Sloveniji številne porodničarje in porodnišnice. Slovenija sodi med tiste dežele na svetu, kjer je porodništvo na višku. Poroda brez

(1) strokovne pomoči pri nas skoraj ni. Večina porodov poteka v porodnišnici, kjer sta vedno na voljo babica in porodničar. S tem je umrljivost in obolenost dojenčkov neznatna.

Kljub temu opažamo, da se nosečnice še premalo zatekajo v posvetovalnice v času nosečnosti, saj bi z rednimi pregledi lahko preprečili skoraj vse prirojene bolezni in s tem še bolj znižali umrljivost novorojenčkov.

Mimogrede naj omenim, da je še v mnogih predelih naše države komaj 10 odst. strokovno vodenih porodov, zato je tam umrljivost in obolenost novorojenčkov precejšnja. Pri pomniti moram, da so razen porodničarjev k zdravemu naraščanju v veliki meri pripomogli otroški zdravniki.

V dobi plodnosti se vsak mesec rodila pripravljajo na nosečnost. V kolikor ne pride do oploditve, je vsa priprava zaman in nastopi mesečna čišča. Običajno dozori v jajčniku eno jajčece, le včasih pa dva ali več. To se zgodi praviloma 10 — 11 dan, računano

od začetka perila, oziroma le nekaj dni po končanem perilu. Po Knaus — Oginovi teoriji so to edini plodni dnevi. Jajčece potuje po jajcevodu proti maternici. Če so v tem času v nožnico vnesena moška semenčeca, potujejo le-ta iz nožnice skozi maternico v jajcevod in združitev jajčeca (ženske spolne celice) in semenčeca (moške spolne celice). Kal novega življenja potuje iz jajcevoda v maternico, kjer se vgnezditi in se razvija. S tem nastopi nosečnost.

Pri oploditvi prispeva žensko spolovilo le eno jajčno celico, medtem ko moško spolovilo izprazni v nožnico več sto milijonov semenčic, čeprav oplodi jajčece le ena sama semenčica, vse druge pa številčno veliko prispevajo k oploditvi. Vemo namreč, da znižanje semenčic, čeravno še dosega sto milijonov, onemogoči oploditev.

Tako v moški kot v ženski spolni celici je nešteto dednih zasnov. Otrok jih dobi točno polovico od matere in polovico od očeta. V življenju pa

pridejo do izraza samo nekatere, druge pa se prekrivajo in prenašajo iz roda v rod. Tako je lahko otrok podoben samo materi, čeravno ima v sebi ravno toliko zasnov od očeta, a ni-so prišlo do izraza; le-te se lahko pojavijo pri kasnejših potomcih. Kot vidimo, so nekatere dedne zasnove prevladujoče, druge pa prikriti.

Zanimivo je nasledstvo spola. Vsaka ženska spolna celica ima zasnovo samo za ženski spol, izmed milijonov moških spolnih celic pa ima ena polovica samo zasnovo za ženski spol in druga polovica za moški spol. Če oplodi jajčece tisto semenčece, ki ima zasnovo za ženski spol, nastane deklica — spojili sta se obe zasnovi za ženski spol. Kadar pa oplodi jajčece tisto semenčece, ki ima zasnovo za moški spol, nastane deček, ker sta se spojili ena ženska in ena moška zasnova. Torej —

■ ženski spol: spojeni dve ženski zasnovi;

■ moški spol: spojena ena ženska in ena moška zasnova.

**EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA -
oddelek za odrasle v Novem mestu**

bo sprejemala prošnje za
**VPIS v 1. letnik oddelka
za odrasle**

do 10. septembra 1967. Prošnja mora biti kol-
kovana z 0,50 Ndin in ji je treba priložiti
zadnje šolsko spričevalo in izpisek iz rojstne
matične knjige.

Prvi sestanek na novo vpisanih slušateljev bo v po-
nedeljek, 11. septembra 1967, ob 16. uri v šolskih
prostorih.
Pouk v ostalih razredih na oddelku za odrasle v No-
vem mestu se bo začel v torek, 12. septembra 1967,
ob 16. uri. **RAVNATELJSTVO**

Solidno in po zmernih
cenah opravljam vsa

**izolacijska dela
centralnih kurjav
ter drugih objektov.**

Naročila pošljite na na-
slov: **FERDINAND KLAD-
NIK, Izolacija, Prešernov
trg 16 - Novo mesto.**

Se priporočam!

VSEM

RAČUNOVODSTVOM!

Uprava Dolenjskega
lista ponovno prosi
računovodstva delov-
nih organizacij, ki še
niso poravnale raču-
nov za objavljene raz-
pise, objave in re-
klamne oglase, naj
tako nakažejo denar.

Zaradi dolžnikov, ki
nam trenutno dolgu-
jejo skoraj 10 milio-
nov Sdin, ne moremo
izpolniti svojih obvez-
nosti do tiskarne DE-
LO v Ljubljani in do
drugih dobaviteljev.
Tako neredno poslo-
vanje ovira normalno
izhajanje tednika. Za-
to pozivamo vse dolž-
nike, naj takoj porav-
najo vse svoje obvez-
nosti do domačega
pokrajinskega tedni-
ka.

Uprava Dol. lista

**KRONIKA
NESREČ**

Avto podrl otroka

25. avgusta ob 13.30 je v Ribnici
pred hišo št. 15 avto podrl otroka.
Avtomobilist Marjan Tanko je
peljal po cesti precej hitro, ko mu
je pred avto skočil otrok B. K.
Avto ga je zadel in odbil nad 8 m
daleč. Otroka so prepeljali v Ljub-
ljansko bolnišnico, na avto pa je
za 300 Ndin Škode.

Vinjena motorista

27. avgusta ob 22. uri so na cesti
Kočevje-Stara cerkev skušali mi-
ličniki ustavit motorista Jožeta
Račkoga iz Stare cerkve. Motorist
jim je ušel, a so ga kmalu dohi-
teli. Ugotovili so, da je vozil vi-
njen, zato so mu odvzeli voziško
dovoljenje.

Isti večer ob 23.30 so miličniki
ustavili v Kočevju še motorista
Marjana Skočibušiča, ki je vozil
cik-cak. Preizkus z elkoskopom je
tudi pri njem pokazal, da je vi-
njen, zato so mu odvzeli voziško
dovoljenje.

Voznikov, ki vozijo vinjeni, je v
kočevski občini kar precej, zato so
miličniki zaostrili kontrolo.

Hudo trčenje

23. avgusta ob 10.30 se je na
cesti v vasi Breg pri Ribnici zgo-
dila huda nesreča. Janez Centa, ki
je vozil tovornjak ribniške «Komu-
nale», je na nepreglednem ovinku
prehitel vprežni voz. Prav takrat
je pripeljal nasproti z osebnim
avtom Anton Zidar iz Ljubljane.
Pri trčenju sta bila lažje poškodo-
vana Zidar in njegov sopotnik, na
obeh vozilih pa je za 15.000 Ndin
Škode.

**Na cesto je priteknel
deček**

30. avgusta je okoli 14. ure mo-
torist Alojz Strucelj iz Gribelj
podrl na tla 5-letnega Dušana Adle-
šiča iz Adlešič. V križišču pri Ma-
lih selih je deček nenadoma prite-
kel na cesto in zadel v motor. Zlo-

mi si je nogo in se poškodoval,
zato so ga odpeljali v novomeško
bolnišnico.

**Hudo trčenje
brez telesnih poškodb**

21. avgusta dopoldne so se Ivan
Cuvajda iz Ljubljane peljal z
avtom proti Zagrebu. Pri Benčiji
je prehitel neki avtomobil, toda
ko je bil še mimo, vendar še na
sredi ceste, je nasproti pripeljal
avto z zastavo 1300, ki ga je prav
tedaj nameraval prehiteti Italijan
Torchio iz Torina. Cuvajda in Ita-
lijan sta se znašla nenadoma oba
na sredi ceste in silovito udarila
skupaj, tako da ju je odbilo vsa-
kega na svojo stran. Kljub hude-
mu trčenju pa ni bilo telesnih po-
škodb, na avtomobilih pa je za več
kot 11.000 Ndin Škode.

**Nenadoma je padel
z voza**

Peliks Stupar z Vinkovega vrha
je 23. avgusta proti večeru peljal s
konjsko vprego skozi Žužemberk.
Kar nenkrat pa je padel z voza
in si zelo močno poškodoval hrbte-
nico. Takoj so ga prepeljali v
novomeško bolnišnico.

**Po levi je pripeljal
z mopedom**

Darko Komljanec iz Zloganja se
je 24. 8. peljal z motorjem iz
Škocjana proti Hrastuljam, ko mu
je naproti po levi strani pripeljal
Franc Strk iz Hrastulj. Strk je za-
peljal v Komljančev motor in pa-
del tako močno, da ob moralno hudo
poškodovanega odpeljati v bolniš-
nico. Na obeh vozilih je za 1.500
Ndinarjev Škode.

**Lasten avto
ga je podrl**

V Griču pri Dobljeh se je 24. 8.
pripetila prometna nesreča. Jožetu
Klavša iz Studenca pri Ljubljani.
Klavša je ustavljal svoj avtomobil in
izstopil, da bi se prepričal, če je
na pravi strani. Nenadoma pa ga je
sopotnik Franc Jakič opozoril, da
se avtomobil premika. Voznik je
takoj priskočil in skušal avto zadr-
žati, toda bil je prešibak. Lasten
avto ga je podrl in porinil v
grapo ob cesti, vozilo pa se je
ustavilo ob drevesu. Voznik Klavša
se je močno poškodoval, škoda pa
znaša 800 Ndin.

**Spet smrt ob prehitva-
nju kolone**

Na avtomobilski cesti pri Hmelj-
dču se je 27. 8. ob 12.05 zgodila
prometna nesreča, v kateri je izu-
bil življenje 50-letni Anton Gričar
iz Dol. Nemške vasi, Mariborčan.
Josip Kos se je po cesti peljal z
avtom, dohitel kolono avtomobilov
in jo začel prehitovati, ko se je
naproti pripeljal z mopedom Anton
Gričar. Avtomobil je zadel mope-
dista in ga zbil na tla. Obležal je s
tako hudimi poškodbami, da je že
med prevozom v bolnišnico umrl.
Na avtomobilu in mopedu pa je za
6.800 Ndin Škode.

**Otrok je skočil
pred avto**

Kikelj Jože iz Ljubljane se je 27.
8. dopoldne peljal z osebnim avto-
mobilom skozi Ivanjo vas, ko je
nepričakovano skočil na cesto 5-let-
ni Jože Zupančič. Avtomobilist je
zbil dečka na tla. Zaradi pretresa
možgan so ga odpeljali v bolniš-
nico.

Bila je utrujena

Ildija Poppek iz Zagreba se je 28.
8. vozila z osebnim avtomobilom
iz Ljubljane proti domu. Pri vasi
Podboršt pa je zaradi utrujenosti in
neizkušenosti zapeljala s ceste in se
prevrnila na travnik. Škode je za
več kot 4000 Ndin.

**BREŽIŠKA
KRONIKA NESREČ**

Pretekli teden so se ponesrečili
in iskali pomoči v brežiški bol-
nišnici:

Anton Jankovič, mizar iz Krško
vasi, je padel z motorjem in si
poškodoval obraz; Jura Kenda, ga-
siliec iz Podvrha, je padel s kole-
som in si poškodoval obraz; Anto-
nija Dežmar, upokojenka iz Zagne-
ba, je padla na poti in si zlomila
levo nogo; Fani Dravčevšek, gospo-
dinja iz Sevnice, je padla na poti
in si zlomila levo nogo; Andrej
Prišel, vntuk kmet iz Ponikve,
je padel pod voz in si zlomil de-
sno nogo; Boris Herec, sin delav-
ca iz Tuhinja, se je opelkel z ogn-
jem po levi roki; Andrija Kono-
šič, upokojenec iz Galgovega, je
padel z voza in si poškodoval de-
sno stopalo; Rudolf Pavuna, kmet
iz Pologov, je padel z voza in si
poškodoval prsni koš; Anastazija
Vlašič, gospodinja iz Strmca, je
padla na vrtu in si poškodovala de-
sni kolik; Milica Brlič, žena upoko-
jenca iz Jesenic na Dol., je padla
na dvorišču in si poškodovala de-
sni kolik; Mihaela Franc, kmet iz
Stare vasi, je padel z lestve in si
poškodoval glavo, desno roko in
levo nogo; Josipa Safar, žena kme-
ta iz Movrače, je padla s hlava in
si poškodovala desna rebra.

VOLKSWAGEN

Posredujemo prodajo vseh tipov vozil VW
Cene izredne in najnižje:

- VW 1200 . . . . . DM 3.780
- VW 1300 . . . . . DM 4.370
- VW 1500 . . . . . DM 4.540

in carina ter prometni davki
**V najkrajšem času servis za vsa vozila
VOLKSWAGEN v lastnih delavnicah.**

Vsa pojasnila
in ponudbe pri

**AVTO-SERVIS
„PIONIR“**

Novo mesto,
Kettejev drevo-
red 37, telefon:
21-243 in 21-060.

3 nagradna potovanja po Jugoslaviji

je namenila

**DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA
Novo mesto**

svojim varčevalcem v letu turizma

Žreb bo dodelil nagrade varčevalcem, ki bodo od 1. aprila do 31. avgu-
sta 1967 na novo vložili ali povečali svojo vlogo za 1.000 Ndin —
Pri žrebanju bodo sodelovali varčevalci vseh vrst hranilnih vlog.

- Izžrebanci si bodo od 15. do 19. septembra 1967
- ogledali Plitvice, Zadar, Split, Mostar, Sarajevo,
- Jajce, Banja Luko in Otočec.

Vloge sprejemajo vse poslovne enote DOLENJSKE
BANKE IN HRANILNICE NOVO MESTO ter vse pošte
na njenem območju!

POSEBNA UGODNOST: zvišane obrestne mere po 1. avgustu 1967 od 6,50 % do 8 %

**samo še
danes!**

Vas potrošniki in kupci še ne poznajo? Pokličite Novo mesto (068)-21-227!

Vedno več mladih krivolovcev

Otrok lovil ribe ob 22. uri sredi mesta in s tem napravil tri prekrške — Pionirji in mladinci lahko dobe dovoljenje za ribolov med počitnicami ali za vse leto

V Kočevju in sploh ob Rini je vedno več mladih krivolovcev, ki love ribe. Starši bi morali bolj varovati svoje otroke, ki zahajajo na kazni-va pota krivolovstva, razen tega pa so lahko kaznovani tudi starši. Ribiški predpisi namreč določajo, da je lahko vsak, ki lovi ribe brez dovoljenja, kaznovan z zapornikom do 30 dni ali z občutno denarno kaznijo.

Se enkrat hujši prekršek pa naredi, kdor lovi ribe ponoči brez dovoljenja. Pred kratkim je dobil neki ribič otroka, ki je lovil ribe ob 22. uri in to sredi Kočevja — kar za mostu pri tržnici! Ze po odloku o javnem redu in miru bi moral biti otrok ob tej uri doma.

Vendar pa ribiška družina omogoča mladim, ki so navdušeni ribiči, da love ribe zakonito, brez strahu, da bodo kaznovani. Solarji lahko dobe samo za 10 N din dovoljenje za ribolov med počitnicami. Takrat lahko love sami, v spremstvu staršev ali pa ribiča. Mladinci, ki jim ribiška žilica ne da miru, lahko love vse leto v spremstvu ribiča, če se vpišejo v mladinsko sekcijo pri ribiški družini. Letna članarina je 50 N din.

Možnosti za ribolov brez strahu pred kaznijo torej so. Starši naj jih upoštevajo, ker se bodo tako izognili kaznim, pa tudi njihov otrok pri ribolovu ne bo imel občutka, da krade.

Mladoletna tatca

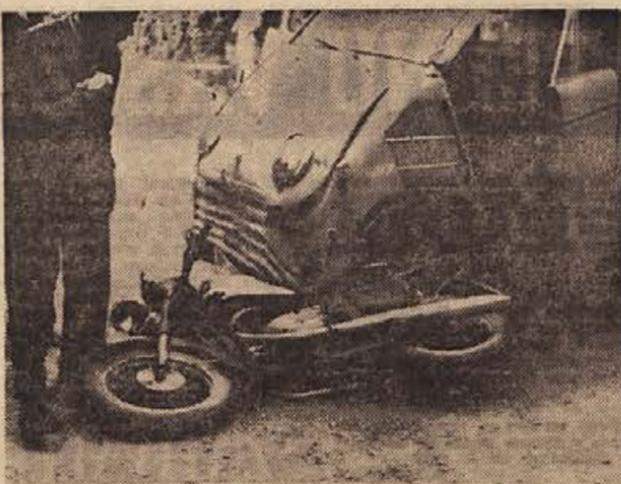
22. avgusta med 10. in 11. uro je v stanovanju trgovske poslovalnice Marije Košmrlj iz Retij zginilo 1340 Ndin. Denar je bil last TP »Jelka« iz Ribnice.

Košmrljeva je imela denar spravljn v kuverti v kuhinjski kredenci. V kuverti je bilo takrat 1960 Ndin, vendar ni ves zginil.

Sumijo, da je denar vzela 16. do 18-letna M. B., ki je prišla v Retje neke od Brezice. Mladoletnica, ki se preživlja s krajami, prostitucijo, z vedeževanjem iz kart in s podobnim, je prišla v Retje z nekim moškim. V Retjah se je ponujala, da bi vedeževala iz kart. Po kraji je mladoletnica izginila neznanu kam.

Gorel je kombi

V servisni delavnici IMV ob Karlovski cesti v Novem mestu se je 23. 8. popoldne vžgal kombi. Delavec, ki je opravljal servis na vozilu, ni izpraznil goriva, zato je izhlapovalo in se ob iskri vžgalo. Ugotovili so za okoli 9000 Ndin škodo.

NEPREVIDNOST, NAGLICA, LAHKOMISELNOST? — Morda nič od tega, morda eno ali drugo, morda tudi vse hkrati, le da se je tokrat končalo samo s presekanom ustnice motorista in s precej polomljenim motorjem ter odrgnjenim avtomobilom. Kar berite kroniko nesreč! Komur se ne ljubi več živeti, si lahko s »prometno nesrečo« hitro poišče pot v »večna lovišča«...

Ljubi voznje s tujimi avtomobili

Franc Lesar iz Ribnice se je letos izposodil že avtobus, osebni avto in tovornjak. Prva dva je karamboliral, pri tretjem pa je šlo že vse po sreči

Franc Lesar iz Ribnice je postal znan zaradi voženj s tujimi vozili. Ze pozimi je vzel na parkirnem prostoru v Ribnici avtobus, se z njim vozil, ga karamboliral in pripeljal nazaj na parkirni prostor. Takrat mu je občinsko sodišče prisodilo 6 mesecev zapora. Vrhovno sodišče SRS pa je kazen znižalo na globo 500 Ndin.

V noči iz 6. na 7. julij si je v Ribnici spet izposodil osebni avto nekega trgovskega potnika, se z njim odpeljal proti Ljubljani in ga karamboliral v Pijavi gorici, kjer je avto, preobrnjen na streho, tudi pustil.

V noči med 18. in 19. avgustom pa je spet vozil avto,

tokrat tovornjak Petra Sobarja, v Gorenji vasi izpred Klunove hiše. Z njim se je od-

peljal, verjetno do Ljubljane in nazaj, tokrat že brez karambola.

TELEVIZIJSKI SPORED

- NEDELJA, 3. SEPTEMBRA**
 8.25 POROCILA (Ljubljana)
 8.30 DOPOLDANSKI FILM (Ljubljana)
 9.00 BUKARESTA — svetovno prvenstvo v rokoborbi (Beograd)
 10.30 KMETIJSKA ODDAJA (Beograd)
 11.15 »TRESNI VRABČEK« — sovjetska risanka (Ljubljana)
 11.30 POTUJE Z NAMA OB SAVI BOHINJSKI (Ljubljana)
 12.00 BUKARESTA — svetovno prvenstvo v rokoborbi (Beograd)
 18.50 POROCILA (Ljubljana)
 18.55 »DOLGO, VROCE POLETJE« — serijski film (Ljubljana)
 19.45 TV PROSPEKT — zagrebška oddaja (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK JTV
 20.45 CIK CAK (Ljubljana)
 20.50 GRAND GALA DU DISQUE — zabavno glasbena oddaja (Zagreb)
 22.50 LIRIKA (Skopje)
 23.00 TV DNEVNIK II. (JTV)

- 17.55 VEČNI LEDENIKI — francoski film (Ljubljana)
 18.15 KAM, KJE IN KAKO V SOBOTO IN NEDELJO? (Ljubljana)
 18.35 SAM Z GLASBO (Sarajevo)
 19.00 POTEPUH — humoristična oddaja (Beograd)
 19.40 TV OBZORNIK (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (JTV)
 20.30 CIK CAK (Ljubljana)
 20.40 KO JE MEC KROJIL PRAVICO — II. del serijske igre (Zagreb)
 21.15 VELESEJEMSKI BIRO (Zagreb)
 21.30 DOSEŽKI V MEDICINI: ZILE PO MERI (Ljubljana)
 22.00 ZADNJA POROCILA (Ljubljana)

- PONEDELJEK, 4. SEPTEMBRA**
 18.45 ZDRAVSTVENI FILM (Ljubljana)
 19.05 ZAMEJCI PRI NAS — turistična oddaja (Ljubljana)
 19.15 TEDENSKI SPORTNI PREGLED (JTV)
 19.40 TV OBZORNIK (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (JTV)
 20.30 CIK CAK (Ljubljana)
 20.38 A. CEHOV: »IVANOV« — predstava jugoslov. dramskega gledališča v Beogradu (Beograd)
 21.40 PREDSTAVLJAJTE SI — glasbena oddaja (Beograd)
 22.10 TV DNEVNIK II. (JTV)

- PETEK, 8. SEPTEMBRA**
 16.45 MEDITERANSKE SPORTNE IGRE V TUNISU — prvenstvo svetovna tekmovalni (Evrovizija)
 18.10 TV TRIBUNA (Ljubljana)
 18.45 VIZITKA (Ljubljana)
 19.00 MOZAIK KRATKEGA FILMA »SPOROČILO« — film S. Zaninovića (Ljubljana)
 19.30 CIK CAK (Ljubljana)
 19.40 TV OBZORNIK (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (JTV)
 20.30 CIK CAK (Ljubljana)
 20.40 TOLPA HULIGANOV — poljski celovečerni film (Ljubljana)
 22.15 ZADNJA POROCILA (Ljubljana)
 22.30 MEDITERANSKE IGRE — tek na 10.000 m (Evrovizija)

- TOREK, 5. SEPTEMBRA**
 18.05 SEPT DOMA — lutkovna igra o Družku in treh Marsovčkah (Ljubljana)
 18.20 SAMOSIL ALI IZ DEŽJA POD KAP — potovanje po Aziji (Ljubljana)
 18.50 MONOGRAFIJA (Ljubljana)
 19.30 CIK CAK (Ljubljana)
 19.40 TV OBZORNIK (Ljubljana)
 20.00 »ŽENA NA OBALI« — ameriški celovečerni film (Ljubljana)
 21.30 JURČIK-KERSNIK: »BERITE NOVICE« (Ljubljana)
 22.00 ZADNJA POROCILA (Ljubljana)

- SOBOTA, 9. SEPTEMBRA**
 11.00 PRENOS PARTIZANSKE PROSLAVE (do 13.00) (Zagreb)
 14.25 VICHY: EVROPSKO VESLAŠKO PRVENSTVO (do 17.15) (Evrovizija)
 18.00 VSAKO SOBOTO (Ljubljana)
 18.15 ZACARANI BRATEJ — mladinska igra (Zagreb)
 19.05 ZAPLESITE Z NAMI — 7. oddaja (Ljubljana)
 19.40 TV OBZORNIK (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (JTV)
 20.30 REZERVIRAN ČAS (Zagreb)
 21.30 CIK CAK (Ljubljana)
 21.40 ŠTIRI PLOVOLASKE IN ŠTIRI RAVOLASKE — zabavno glasbena oddaja sovjetske TV (Zagreb)
 22.35 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Sarajevo)
 22.55 GOLO MESTO — serijski film (Ljubljana)
 23.45 ZADNJA POROCILA (Ljubljana)

- SREDA, 6. SEPTEMBRA**
 18.15 ODDAJA ZA OTROKE (Beograd)
 19.00 PO JUGOSLAVIJI (Beograd)
 19.30 CIK CAK (Ljubljana)
 19.40 TV OBZORNIK (Ljubljana)
 20.00 TV DNEVNIK (JTV)
 20.30 CIK CAK (Ljubljana)
 20.40 BISERI V GLASBENI LITERATURI (Skopje)
 20.55 SPOMINI IN REPORTAŽE (Beograd)
 21.25 AVSTRIJA: MADŽARSKA — nogometno srečanje na Dunaju (Zagreb)
 22.55 TV DNEVNIK II. (JTV)

POJASNILO
 Podlistek »SODNIKOVI« smo morali zaradi drugačne razvrstitve novih rubrik v Dolenjskem listu prestaviti na bralno stran. Cenjene bralce prosimo, da berejo Stritarjevo povest poslej na 10. strani našega tednika!

UREDNIŠTVO

Zakaj tako? Kdaj asfalt na cesti Krško-Brežice?

Tov. urednik!
 Republiška cesta II. reda, ki se vije od Krškega proti Brezicam po levem bregu Save, je v zelo slabem stanju. Na cesti je jama pri jami. Ob suhem vremenu dvigajo avtomobili velike oblake prahu, tako da imajo občani naselij Stari grad in Dolenja vas cel dan zaprta okna in ne morejo zrati stanovanj. Ne vem, zakaj te ceste še niso asfaltirali. Res je, da na njej ni bilo veliko prometnih nesreč, toda mar čakamo nanje? Cesta je zelo prometna; po njej vozijo tovornjaki papir iz tovarne celuloze, precej pa je tudi delavcev, ki se vozijo v službo z avtomobili in z drugimi motornimi vozili.

V naši občini veliko govorimo o napredku turizma. Pomembno, kakšne občutke imajo tuji lovci, ki prihajajo v bogata lovišča Vrbinje in Libne po drago plačan plen v modernih avtomobilih, ki niso grajeni za take ceste. Kako naj Libna privabi turiste, ki bi se lahko naučili čistega zraka med vinogradi in idiličnimi hramčki ter uživali ob lepem razgledu po Krškem polju? Tudi lovska kočja, ki jo gradijo videmski lovci na vrhu Libne, ne bo privlačna za turiste, dokler ne bo boljše ceste.

Od Krškega do Brežic je treba asfaltirati še 11 km cestišča, 5 km v krški in 6 v brežički občini. Ko bodo občinski mošje razpravljali, katera ceste je treba najprej modernizirati, naj ne pozabijo, da je ta cesta gospodarsko zelo važna ter da se bodo tu vložena sredstva naprej obrestovala.

Bila je le šala, ne mučenje!

28. avgusta so se oglasili v našem uredništvu Stane Petek, Janez Bolha, Franc Henigman in Franc Bolha, vsi iz Goriče vasi pri Ribnici. Prišli so se pritožiti, da vest v Dolenjskem listu pa dne 17. 8. 1967 »Mučili so človeka« ni resnična, prav tako pa, da niso točni podatki v dopolnilni notici »Kdo je mučil Jožeta Kluna?« (DL — 24. 8. 1967). Vsi štirje pravijo tole: »Ni nas sram povedati, da je opisana zadeva potekla popolnoma drugače, kot pa jo je neznani dopisnik poslal Dolenjskemu listu. Izjavljamo, da gre za pretiravanje — vsa stvar je bila pravzaprav šala, v nobenem primeru pa ne mučenje človeka!

Res je 7. 8. 1967 prišel Jože Klun v Goričo vas na veseličnem prostoru že vinjen; tam je sitnaril in zahteval pižve. V šali mu je eden izmed nas (tam pa je bilo več kot 20 ljudi!) pomočil glavo v čeber z vodo, česa drugega pa s Klunom nihče ni počel! Klun sam je zadevo vzel kot šalo, saj mu je človek, ki mu je prej potunkal glavo v čeber, še isto dopoldne pomagal pri kovanju konja pri domačem kovaču. Zadevo so, kakor vse kaže, napihnil drugi ljudje, ki jih sploh ni bilo zraven in jo

močno pretirali. Iz šale na veseličnem prostoru se je razvil neokusen govoričenje in nesočno pisanje.

Radi bi še povedali, da nihče ni Kluna vlačil po tleh, saj je šel že drugi dan v gozd na delo. Res pa je, da je na veseličnem prostoru razgrajal.

Na željo naštetih vasčanov iz Goriče vasi objavljamo njihovo pojasnilo.

UREDNIŠTVO LISTA

Goljufal je občane

Izdajal se je za uslužbenca Vodovodne skupnosti — Goljufal je v Kočevju in v vaseh ob Kolpi

4. in 8. avgusta je obiskal Martin Znidaršič — Darko iz Roške ceste 31 v Kočevju stanovanje Fride Bižal v Rožni ulici 20. Predstavil se je kot delavec Vodovodne skupnosti, ki mora v Rožni in Bračičevi ulici popraviti in montirati vodovodne števce. Znidaršič pa v resnici ni nikjer zaposlen in je znan delomrznik.

Bižalovi je za popravilo vodovodnega števca, ki ga pa sploh ni popravil, zaračunal 38 Ndin. Kasneje je vodo-

vodni števec, vreden 250 N din, še vzel in ga prodal za 40 N din.

12. avgusta pa je Znidaršič obiskal vasi Faro, Potok in Vas ob Kolpi. Tu je spet v imenu Vodovodne skupnosti pobral vodarino in prispevke za namestitve vodovodnih števcov. Tokrat je nabral 179,90 N din, ki si jih je seveda pridržal.

Znidaršič je stalni gost sodnika za prekrške in tudi zdaj prestaja upravno kaznen v novomeških zaporih.

15.20 Glasbeni intermezzo. 15.40 Pesni z angleških otokov. 17.05 Popoldanski spored narodnih pesmi in napevov. 18.15 Turistična oddaja. 20.00 Lahko noč, otroci! 20.10 Melodije s festivalov slovenskih popevk.

RADIO BREŽICE

PETEK, 1. SEPTEMBRA: 20.00 do 21.15 — Obvestila — Nove plošče RTB — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami, vmes — humoristična priloga: Tovariš, to ne zadeva tebe!

NEDELJA, 3. SEPTEMBRA: 11.00 — Poročila — Franc Bukovinski: Novosti v delu Zveza komunistov — Ta teden v Delavski enotnosti — Mimica Avsac: Kako smo gospodarili v letošnjem prvem polletju — Za naše kmetovalce — Dve melodiji v različnih izvedbah — Magnetofonski zapis razgovora s predsednikom temeljne izobraževalne skupnosti pred novim šolskim letom — Ponor, nimaš prednosti! — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.40 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 5. SEPTEMBRA: 18.00 do 19.00 — Novo v knjižnici — Nove plošče Jugotona — Tedenški športni komentar — Obvestila in filmski pregled. 19.00—19.30 — Glasbena oddaja: Po slovenski semljici.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 1. SEPTEMBRA: 8.05 Operna matineja. 9.30 Melodije za klavir in godala. 10.35 Naš podlistek — J. P. Serge: Jajce. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Vrt v septembru. 12.40 Igrajo pihalni orkestri. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Napotki za turiste. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.45 Kulturni glasbov. 20.00 Lahko noč, otroci! 20.45 Dobimo se ob isti uri. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 2. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.30 Revija mladinskih zabavnih ansamblov. 11.00 Poročila — Na današnji dan. 12.30 Kmetijski nasveti — Ina. Miljeva Kač: Ali naj še širimo s herinami v nasadih? 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Od melodije do melodije. 17.05 Gremo v kino. 18.15 2. godci in pevci pe naši deželi. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahko noč, otroci! 20.30 Zabavna mladinska igra — J. Ferret — J. Forest: »Korporala se drži smolna«. 21.15 »Pokaži, kaj znaš«. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 3. SEPTEMBRA: 8.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska

igra za otroke — Svetislav Ruškuc: »Krave v stolpnici«. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. del. 10.00 Še pomnite, tovariši... Franc Rozman: Čukal sem na smrt. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. del. 13.30 Nedeljska reportaža. 13.50 Čez hrib in dol. 16.00 Nedeljsko športno popoldne. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahko noč, otroci! 22.15 Seronadni večer.

PONEDELJEK, 4. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.15 Uspehi glasbenih sol v preteklem šolskem letu. 10.15 Bela Bartok: Plesna suita. 10.35 Naš podlistek — Pearl Buck: Naborek — I. del. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Ina. Josip Butinar: Program izobraževanja za kmetijske poljivce v Sloveniji. 12.40 Kvintet »Niko Stritar« ob spremljavi »Starh fantov«. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Operni koncert. 18.35 Mladinska oddaja: »Interneta 46«. 20.00 Lahko noč, otroci!

TOREK, 5. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.15 Počitniški pospravci. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.10 Pisana paleta melodij. 12.30 Kme-

tijski nasveti — Jurica Zadravec: »Značilnosti vinogradništva in vinarstva v Franciji«. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Orkestri in zabavni zbori. 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Iz naših koncertnih dvoran. 18.15 Domače pesmi in napevi. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahko noč, otroci! 20.30 Radijska igra — Smiljan Rozman: »Veter«.

SREDA, 6. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.30 Pesmi in ples jugoslovanskih narodov. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Ina. Erik Elset: Paša in krmiljenje krav v jesenskem času. 12.40 Polke in valčki. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Mladina sebi in vam. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahko noč, otroci! 20.10 Velike ure opere. 22.10 Za ljubitelje jezca.

ČETRTEK, 7. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja. 9.30 Z današnjih baletov od 11.00 Poročila — Turistični napotki za tujce goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Ina. Miljeva Kač: Preverjanje novih sredstev za varstvo rastlin pri nas. 13.10 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Zbori in orkestri v zabavni glasbi.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrek, 1. septembra — Tilen
Sobota, 2. septembra — Stefan
Nedelja, 3. septembra — Darija
Ponedeljek, 4. septembra — Ida
Torek, 5. septembra — Lovrenc
Sreda, 6. septembra — Ljuba
Četrtek, 7. septembra — Marko

CESTNIKE

Roziki Volčjak iz St. Thomasa
v Kanadi za dvojno praznovanje
in hčerki Olgidi ob rojstnem dnevu
iskreno čestitajo in ji zaželijo
veliko sreče, Sandija in sestra
Sandica pa toplo pozdravljajo:
ata, mama, Ivan s Jožico, Milena
s Danijem in malim Borutom.

PREKLIC

Marija Smrekar, Smarjeta 19,
prepevujem pašo širine po mojih
travnih. Kdor tega ne bo upošteval,
ga bom sodno preganjala.

Rozalija Hraštar iz Vel. Brusnice
32, pošta Brusnice, prepevujem
hojo in vožnjo po Dulh, Hri-
tu in drugih zemljah. Kdor tega
ne bo upošteval, ga bom sodno
preganjala.

Dusan Sajevec, Vavta vas 9, pošta
Straža, prepevujem pašo in
hojo po mojih njivah. Kdor pre-
klita ne bo upošteval, ga bom
sodno preganjala.

Jože Bratkovič iz Frčene 14 pri
Novem mestu, prepevujem hojo
in mlino vinograde v Novi gori.
Kdor tega ne bo upošteval, ga
bom sodno preganjala.

Marija Gregorič, Mali log 40,
Lokki potok, preključim faljive
besede, ki sem jih izročila o dru-
žini Jožeta Bartola iz Malega loga
41, kot neresnične.

Jože Franko iz Ločne 46 pri No-
vem mestu, prepevujem hojo in
vožnjo po moji njivi. Kdor tega
ne bo upošteval, ga bom sodno
preganjala.

Franc Zamida, Obdica 9, Dol.
Toplice, prepevujem pašo koko-
ši po mojem vinogradu na Ma-
kuzi Riglu. Kdor tega ne bo upo-
števal, mu bom kokoši zastupil.

OBVESTILA

Vodovodna instalacijska in monta-
žna hidroforja v vaši hiši vam
najhitreje in poceni opravi vodovodni
instalater Lojze Rozman,
Trdinova 12, Novo mesto.

Za sodoben okus...

DODK

**IZKLJUČNI PROIZVAJALEC
V JUGOSLAVIJI**

**Destilacija »DANA«
MIRNA na Dol.**

Izdelujem vsa klesarska dela,
šlebove z montažo na stavbi,
razvite širine 25 cm po 16 Ndin,
razvite širine 28 cm po 18 Ndin.
Aleks Zabkar, klepar, Sentjerne
117.

Gostilna Romana Hudoklina iz
Gaberja priredi v nedeljo, 3. sep-
tembra, vinsko trgatavo. Igrali bo-
do domači fantje. — Pridite, so-
lidno vam bomo postregli!

Pouk na šoli za zdravstvene de-
lavce v Novem mestu se bo začel
5. septembra ob 8. uri.
Ravnateljstvo

Vsa stavbena in pohištvena de-
la, preključna okna SVN, roto
opremo za švedske kuhinje, sten-
ske obloge, vse vrste lesenih stop-
nišč izdeluje z jamstvom — hitro
in solidno po zmernih cenah —
mizarstvo Črtalič, Dobrava, Ko-
stanjevica.

SUPERAVTOMATČNI PRALNI STROJI

vseh znamk in
**KMETIJSKI
STROJI**

**40.000 Sdin
zmanjšana carina
za pralne stroje!**

**VSE INFORMACIJE
DOBITE**
NOVO MESTO: BRACKO,
Ragovska 7: št. telefona
063-21-659
SEVNICA: POTER,
Heroja Maroka 4
PEROTTI-EXPORT
S. FRANCESCO 41, TRST

Perilo opere, oblačila očisti —
pralnica in kemična čistilnica
Novo mesto, Germova 5.

Gostilna Selak v Dobrovi pri-
redi v nedeljo, 3. septembra vin-
sko trgatavo. Za obisk se pripo-
ročamo!

Glasbena šola Kočevje se je pre-
selila na Ljubljansko 17 (nasproti
knjižarne). Začetek pouka bo v
petek, 15. septembra.
Ravnateljstvo

POJASNILO

Bralce obveščamo, da objavljene
ni mali oglas v zadnji številki na-
šega lista, ki se je začel za be-
sedami: V CENTRU SENTJERNE-
TA prodam ... s ni veljavni!

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

GOSPODINJSKO pomočnico išče
družina. Plača visoka. Ina, Lu-
kač, Dolomitska 15, Ljubljana.

GOSPODINJSKO pomočnico (lah-
ko upokojenka) sprejemam takoj
pod ugodnimi pogoji k manjši
družini. Kavčič, Crnomelj, Sta-
neta Rozmana 1.

MLAJŠO kmečko dekle sprejemam
takoj za gospodinjstvo pomoč-
nico. Ivica Jalovec, Križevniška
8, Ljubljana.

SPREJMEM mizarskega pomočni-
ka ali priučenega na strojih in
fanta za priučenec. Nastop takoj
— stanovanje priskrbjeno.
Kamin, Avsecova 36, Ljubljana.

FANTA sprejemam na hrano in
stanovanje za pomoč v prostem
času na kmetiji. Jenko, Vodni-
kova 52, Ljubljana.

SPREJMEM dekle za kmečka in
gospodinjstva dela. Smuk, pošta
Kriše, Retje 40.

SLUŽBO IŠČE

FAZIM otroka v središču mesta
po dogovoru. Štrma pot 2, Novo
mesto.

STANOVANJA

PRODAM enosobno stanovanje —
približno 20 kvadratnih metrov)
za dobo deset do petnajst let
upokojenemu paru. Stanovanje
je suho, sončno in mirno ter se
nahaja približno 2,5 kilometra
iz Krškega. Naslov v upravi
lista pod »Ugodna priliko«.

LEPO sončno sobo oddam dvema
mladima dijakoma. Kettejev
drevorad 11, Novo mesto.

ZA DOGRADITEV enosobnega sta-
novanja ali večje sobe s upo-
rabo sanitarij nudim posojilo.
Marija Luteršek, Društveni trg
3 (sindikalni dom), Novo me-
sto. Vprašajte od 15. ure dalje.

Oglas bi se moral pravilno gla-
siti: »V CENTRU SENTJERNEJA
prodam vseljivo enonadstropno
hišo ...«; zaradi tiskarske napa-
ke ga danes med malimi oglasi
v celoti ponavljamo, tovarišiči
Gabrijel Merlak iz Sentjenarta 34
pri Brežicah pa se opravičujemo,
ker je imela zaradi napake v ome-
njem malem oglašju nepotrebno
delo in silnosti. Do napake v ma-
lem oglašju je prišlo v tiskarni
»Delo« v Ljubljani.
Uredništvo Dolenjskega lista

ZAHVALA

Po dolgi in mučni bolezni nas
je zapustil naš ljubljani mož, oče
in stari oče

ALOJZ GRMŠEK
iz Resljeve 4, Novo mesto.

Zahvaljujemo se vsem sorodni-
kom, prijateljem in znancem za
podarjene vence in cvetje ter
vsem, ki so ga spremili na nje-
govu zadnji poti. Posebno se za-
hvaljujemo dr. Vodniku, dr. Ob-
laku in dr. Pavliču za vso skrb
in zdraviljenje. Posebno zahvalo
smo dolžni »Labodu« iz Novega
mesta za vso pomoč ter družina-
ma Pungartnik in Doljak.
Zalujoča žena, hčerka Slavka
z družino, sin Lado z družino
in drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi našega ljub-
ljenega moža in očeta, starega
očeta

FRANCA REBOLJA

upokojenca

smo dolžni posebno zahvalo dr.
Jožetu Benki, zdravniku iz Met-
like, ki je ves čas boleznimi nese-
bično delal zanj in mu lajšal
življenje. Iskreno se zahvaljuje-
mo zdravniškemu in medicinske-
mu osebju bolnišnice v Novem
mestu, posebno dr. Hübscherju,
ki so mu lajšali trpljenje v zad-
njih dneh, družini Rajnar iz No-
vega mesta za pomoč v najtežjih
trenutkih, vsem sosedom za po-
moč in številnim znancem in pri-
jateljem, ki so počastili pokojni-
kov spomin. Zahvalo smo dolžni
kolektivoma osnovne šole Novo
mesto in združenju kemične indus-
trije Domžale, tovarišu Tomciu
za tople besede ob grobu, vsem
darovalcem cvetja in vsem, ki so
nam izrazili sožalje in ga spre-
mili na njegovi zadnji poti.
Zalujoča žena Marija
in otroci z družinami

Ob nepričakovani in prerani iz-
gubi mojega dragega sina in bra-
ta

JOŽETA SEVŠKA

iz Zelaj pri Kočevju

se iskreno zahvaljujemo vsem da-
rovalcem vencev in cvetja, sosed-
dom in znancem. Posebno se za-
hvaljujemo Tekstilani iz Kočevja,
govorniku tovarišu Držku za po-
slovljene besede, kočevski godbi,
častiti duhovščini ter vsem, ki so
ga spremili in njegov prerani grob.
Zalujoča mama Marija,
bratje in sestre z družinami

UZGOJNO VOZILA

PRODAM registriran avtomobil
olimpia v voznom stanju ali po
delih. Cena nizka. Jože Lavrin,
tovarna zdravil Krka, Novo me-
sto.

PRODAM prikolico za fiat 750. —
Thorzevskij, Mestne njive XI,
Novo mesto.

PRODAM

ZARADI selitve prodam dobro
ohranjen pianino. — Naslov v
upravi lista (1252-67).

PRODAM dvokrilno omaro, otro-
ško posteljico z vložkom in
oede, vse v dobrem stanju. —
Naslov v upravi lista (1285-67).

UGODNO prodam dva divana,
kavč in tri fotelje, vse dobro
ohranjeno. — Spahič, Zagrebška
6-1, levo

UGODNO prodam klavir in dve
palmi. Naslov v upravi lista —
(1279-67).

PRODAM stiskalnico 6 ton, pri-
merno za kovinsko galanterijo.
Stanko Ceglar, Crnomelj, Metli-
ška 15.

PRODAM stroj za izdelavo cemen-
tnih zidakov, zmogljivost 120
kosov na uro. Drago Požun,
Brestanica 121.

OBRAČALNIK za seno, dobro
ohranjen, prodam za 1200 Ndin.
Stupar, Vodnikova 268, Ljublja-
na.

PRODAM novo prešo za grozdje.
Ivan Hozner, Petrova vas 8, Cr-
nomelj.

PRODAM motorni mlin za jabol-
ka. Zefran, Gotna vas 23, Novo
mesto.

PRODAM samohodni cirkular, takoj
pripravljen za žaganje drv.
Anton Malenšek, Gubčeva 2, No-
vo mesto

PRODAM dobro ohranjen stedi-
nik in kompletno posteljo z
nočno omarico. Rus, Padersišče-
va ulica, Novo mesto.

POCENI prodam kuhinjsko kre-
deno, predsteno (obešalnik) in
pomivalno korito. Kos, Valanti-
čeva 17, Novo mesto.

PRODAM dobro ohranjeno kuhin-
jsko kredenco. Trdinova 21, No-
vo mesto.

UGODNO prodam spalnico. Mari-
ja Luteršek, Društveni trg 2 —
(sindikalni dom), Novo mesto.
Vprašajte od 15. ure dalje.

POCENI prodam 25 ton stacionar-
ne elektromotorje. Ogled: Silvo
Barle, Železno 13, Trebnje.

PRODAM dobro ohranjen lakopad
za krompir. Jože Bogovič, Gor.
Lenart 12, Brežice.

KUPIM

KUPIM rabljeno kuhinjsko kre-
deno v Novem mestu. Pomudbe
pošljite na upravo lista (1286-67)

RAZNO

VDOVA s svojo hišo želi spozna-
ti tuznega upokojenca. Ponudbe
na upravo lista (1273-67).

POCENI prodam betonski meša-
lec, 100 litrov in avtomobil fort
taunus 17 M. letnik 1963. Ada-
mičeva 9, Novo mesto.

PRODAM rabljeno spalnico in
omaro. Ogled vsak dan. Novi
trg 3, Novo mesto

KUPIM

KUPIM rabljeno kuhinjsko kre-
deno v Novem mestu. Pomudbe
pošljite na upravo lista (1286-67)

RAZNO

VDOVA s svojo hišo želi spozna-
ti tuznega upokojenca. Ponudbe
na upravo lista (1273-67).

POCENI prodam betonski meša-
lec, 100 litrov in avtomobil fort
taunus 17 M. letnik 1963. Ada-
mičeva 9, Novo mesto.

PRODAM rabljeno spalnico in
omaro. Ogled vsak dan. Novi
trg 3, Novo mesto

KUPIM

KUPIM rabljeno kuhinjsko kre-
deno v Novem mestu. Pomudbe
pošljite na upravo lista (1286-67)

RAZNO

VDOVA s svojo hišo želi spozna-
ti tuznega upokojenca. Ponudbe
na upravo lista (1273-67).

POCENI prodam betonski meša-
lec, 100 litrov in avtomobil fort
taunus 17 M. letnik 1963. Ada-
mičeva 9, Novo mesto.

PRODAM rabljeno spalnico in
omaro. Ogled vsak dan. Novi
trg 3, Novo mesto

KUPIM

KUPIM rabljeno kuhinjsko kre-
deno v Novem mestu. Pomudbe
pošljite na upravo lista (1286-67)

RAZNO

VDOVA s svojo hišo želi spozna-
ti tuznega upokojenca. Ponudbe
na upravo lista (1273-67).

POCENI prodam betonski meša-
lec, 100 litrov in avtomobil fort
taunus 17 M. letnik 1963. Ada-
mičeva 9, Novo mesto.

PRODAM rabljeno spalnico in
omaro. Ogled vsak dan. Novi
trg 3, Novo mesto

KUPIM

KUPIM rabljeno kuhinjsko kre-
deno v Novem mestu. Pomudbe
pošljite na upravo lista (1286-67)

RAZNO

VDOVA s svojo hišo želi spozna-
ti tuznega upokojenca. Ponudbe
na upravo lista (1273-67).

POCENI prodam betonski meša-
lec, 100 litrov in avtomobil fort
taunus 17 M. letnik 1963. Ada-
mičeva 9, Novo mesto.

PRODAM rabljeno spalnico in
omaro. Ogled vsak dan. Novi
trg 3, Novo mesto

KUPIM

KUPIM rabljeno kuhinjsko kre-
deno v Novem mestu. Pomudbe
pošljite na upravo lista (1286-67)

RAZNO

VDOVA s svojo hišo želi spozna-
ti tuznega upokojenca. Ponudbe
na upravo lista (1273-67).

POCENI prodam betonski meša-
lec, 100 litrov in avtomobil fort
taunus 17 M. letnik 1963. Ada-
mičeva 9, Novo mesto.

PRODAM rabljeno spalnico in
omaro. Ogled vsak dan. Novi
trg 3, Novo mesto

KUPIM

KUPIM rabljeno kuhinjsko kre-
deno v Novem mestu. Pomudbe
pošljite na upravo lista (1286-67)

RAZNO

VDOVA s svojo hišo želi spozna-
ti tuznega upokojenca. Ponudbe
na upravo lista (1273-67).

POCENI prodam betonski meša-
lec, 100 litrov in avtomobil fort
taunus 17 M. letnik 1963. Ada-
mičeva 9, Novo mesto.

PRODAM rabljeno spalnico in
omaro. Ogled vsak dan. Novi
trg 3, Novo mesto

KUPIM

KUPIM rabljeno kuhinjsko kre-
deno v Novem mestu. Pomudbe
pošljite na upravo lista (1286-67)

RAZNO

SAMI LAHKO NAROČITE mali oglas, preklic, zahvalo IN VSAKO OBVESTILO!

Mnogi naročniki nas sprašujejo, kako bi lahko
hitro objavili v našem listu mali oglas, preklic, za-
hvalo ali drugo obvestilo. Nič lažjega kot to! Obja-
va takega oglasa oziroma obvestila mora biti pla-
čana vnaprej, zato jo lepo in čitljivo napišite na
list papirja, nato pa preštajte, koliko besed je v
oglasu. Takle je cenik za male oglase:

Vsak oglas do deset besed — 9 Ndin, vsaka na-
daljnja beseda — 1 Ndin. Za naslov v upravi lista:
pribitek 1 Ndin. Za oglase s ponudbo na upravo
lista pod geslom: pribitek 3 Ndin.

Po tem ceniku si sami izračunajte, koliko bo
vaš oglas stal. Redni (stalni) zasebni naročniki Do-
lenjskega lista imajo pri vseh malih oglasih, zahva-
lah, čestitkah, preklicah in pri podobnih obvestilih
20 odstotkov popusta. Če ste naš redni naročnik,
si torej odbijte še teh 20 odstotkov popusta, nato
pa nakažite denar: s pošto položnico, z denarno
nakaznico ali v gotovini, ki jo vložite skupaj z na-
ročilom v priporočeno pismo. Seveda lahko oglas
naročite in plačate tudi osebno v upravi lista v No-
vem mestu. Vsak ponedeljek dela uprava od 7. do
16. ure brez prestanka, vsak drug delavnik pa od
7. do 14. ure.

Urejevanje lista, s tem pa tudi sprejemanje ma-
lih oglasov, zaključimo vsak torek do 14. ure. Če
boste naročili mali oglas po pošti, nam torej pošljite
besedilo oglasa na naslov: DOLENJSKI LIST,
Novo mesto, poštni predal 33. V vsakem primeru
tudi pripišite, koliko denarja ste poslali in na kak
način (s položnico, z denarno nakaznico ali v pri-
poročenem pismu).

Če se vam z objavo mudi in ste oglas naročili
še v ponedeljek, priložite naročilu tudi odrezek
položnice oziroma nakaznice kot potrdilo, da je
oglas medtem tudi že plačan. Če se vam z objavo
ne mudi, pošljite naročilo kar nam; takoj vam bomo
poslali predračun in našo položnico, že prihodnji
teden pa bo vaš oglas tiskan!

Vsak oglas v domačem pokrajinskem tedniku
ima velik uspeh — preprčajte se o tem sami!

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški po-
rodnišnici rodile: Dušana Kom-
ljanec iz Sevnice — Ignaca, Tačica
Vrbanič iz Luga — dečka, Tere-
zija Umek iz Zepolca — Zdravka,
Marija Zaplatar iz Zg. Mladetec —
Vinka.

Terocija Tomšič iz Dobenege —
Romana, Ljudmila Rožman iz Pod-
gorja — Damjana, Anđela Turčan
iz Kršča — Roberta, Ana Koprivc iz
Brezne — Marjana, Karolina Ste-
fančič iz Mrtvic — Renata, Anto-
nija Androjna iz Rogarčice — Ber-
nardo, Jožeta Humek iz Loč — Ra-
da, Neža Irt iz Cateža — Roberta,
Marija Zaplatar iz Zg. Mladetec —
Vinka.

Ob nepozabni izgubi našega dragega moža in očeta

FRANCA KAPŠA

S STARIHOVEGA VRHA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji
poti, mu darovali vence in cvetje in nam ustno in pisмено
izrazili sožalje.

Posebna hvala dr. Savlju, dr. Cepadru in vsem drugim zdrav-
niškim ter medicinskimi in strojnemu osebju Splošne bolnišni-
ce v Novem mestu. Prisrčna hvala sorodnikom in sosedom za
pomoč. Zahvaljujemo se semičastnemu ojektu, kakor tudi fr-
nomeljski godbi. Iskrena hvala tov. Tomcu, tajniku OŠ Cr-
nomelj za poslovljene besede ob odprtem grobu.

Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!
Družina Kapšova in sorodniki

Ob težki in nepozabni izgubi moje ljube žene in naše mamice

PAVLE FABJAN, roj PAVLIN

IZ ZABJE VASI

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ji darovali vence in
cvetje ter jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji
poti. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom Splošne bolnišni-
ce in Novega mesta za vso skrb in nego v času bolezni ter
kolektivoma podjetji KREMEN in LABOD iz Novega mesta.

Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!
Zalujoči: mož Jože, sinček Marjanček, mama, teta in drugo
sorodstvo.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinska konferen-
ca SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika,
Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak
(glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Miloš Ja-
kopec, Marjan Legan, Jože Prime, Jožica Teppey in
Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon

IZHAJA: vsak četrtek — Posamezna številka 50
par (50 starih din) — Letna naročnina 20 novih dinarjev
(2000 starih din), polletna 10 novih dinarjev
(1000 starih din); plačljiva je vnaprej — Za inozem-
stvo 37,50 novih dinarjev (3750 starih din) oz. 3 ame-
riške dolarje — Tekoči račun pri podružnici SDK
v Novem mestu 521-3-9 — NASLOV UREDN